

АЛЕКСАНДЪР БЕЛЯЕВ

СКОК В НИЩОТО

Превод от руски: Минка Златанова, 1988

chitanka.info

*На Константин Едуардович Циолковски, в знак на
дълбоко уважение.*

Авторът

ПЪРВА ЧАСТ
АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО НА
СПАСИТЕЛИТЕ

ГОЛЕМИТЕ ЗНАНИЯ МОГАТ ДА СТАНАТ ПРИЧИНА ЗА ГОЛЕМИ НЕПРИЯТНОСТИ

Цандер^[1] рязко отмести чертежа, стана от писалището и се разходи из кабинета. Извади цигулката от калъфа и засвири. Дългите му тънки пръсти леко и ефирно танцуваха по грифа. Но мелодията, която извличаше от струните, съвсем не беше весела.

„Шефът е нещо разтревожен! — помисли си Винклер, слушайки от съседната стая тази импровизация. — Я виж! Каква тъга! Как плаче цигулката!...“

Плачът премина в гняв, в пламенен протест. Звучите се засилваха, укрепваха, но неочаквано секнаха в неясен акорд.

„Да, Цандер е преживял нещо необикновено!“ — отново си помисли Винклер, докато чертаеше някаква крива с тушовката.

От кабинета се чуха бързите стъпки на Цандер, приглушени от килима.

— Винклер, елате при мен!

Когато Винклер влезе, Цандер седеше вече на писалището си.

— Седнете.

Винклер седна срещу него. Известно време двамата мълчаливо се гледаха, сякаш се опитваха да прочетат нещо ново в отдавна познатите черти.

Върху лявата буза на Цандер изпъкна малък белег — стара следа от студентска рапира; лицето на инженер Цандер, лице на художник, с големи мечтателни очи, беше по-бледо от обикновено.

— Винклер, колко години работим заедно?

— Дванайсет, господин Цандер.

— Да, дванайсет. Доста време... Вие бяхте добър помощник, Винклер, моя дясна ръка, приятел...

— Още не съм умрял, господин Цандер...

Цандер се намръщи:

— Трябва да се разделим.

Винклер припряно бръкна в джоба си, извади лула, натъпка я с тютюн и запали.

— Но защo така... неочаквано?

— Заминавам. Напускам родината задълго, може би завинаги.

— „Мохиканите?“ — кратко запита Винклер.

— Да... Предполагате, че съм застрашен от заточение Винклер, нали? Нещо по-лошо. Много по-лошо. Те дойдоха не с меч, а с дарове.

— „Бой се от данайците, когато дойдат с дарове“ — кимна Винклер. — И в какво се изразяват техните дарове?

— Готови са снизходително да забравят нечистата ми кръв — тъжно отговори Цандер. — Да ми върнат катедрата, добре да заплащат труда ми.

— От средствата на... военното ведомство?

— Познахте, Винклер. Предлагаха ми — нали знаете, какво означават техните предложения? — да работя във военното ведомство... Стратосферни радиоуправляеми бомбардировъчни ракети. Чували ли сте за тях? Вече в много райони на страната са построени съоръжения за изстрелване на такива ракети. От тези бази за няколко минути могат да бъдат разрушени Париж, Брюксел, Прага, Варшава с градушка от взривни и газови ракети. Но това им се струва недостатъчно. Искат „ракетни снаряди“ с обхват от хиляди километри. Не само Лондон, Рим, Неапол, Мадрид, Москва, Ленинград, но дори Ню Йорк и Вашингтон са обект на новите им оръжия за унищожение. Столиците на съседните държави, индустриалните градове, пристанищата, летищата могат за няколко минути да бъдат унищожени заедно с цялото население. Да убивам деца, да разкъсвам телата на техните бащи и майки — в името на какво? — това ми предлагат, Винклер. За това ли е мислел моят учител Циолковски, за това ли мечтаех аз, когато посветих живота си на реактивните двигатели, на ракетите и космонавтиката?...

От вълнение по високото чело на Цандер бяха избили ситни капчици пот.

— И какво им отговорихте?

Цандер сви рамене:

— Ако им бях казал „не“, човек лесно би могъл да си представи какви щяха да бъдат последиците. Ако им бях отговорил „ще си помисля“, в най-добрия случай сега щях да бъда арестуван.

— И сте отговорили „да“?

— За да имам възможност веднага незабавно да избягам. Още днес заминавам за Швейцария. Моля ви, Винклер, съберете всичките ми документи и чертежи. Папка номер две — „Ракета Пиколо“, номер седем, номер девет...

— А какво ще правим с това? — попита Винклер, като посочи с глава чертежите на някаква ракета.

— Очевидно нищо — отговори Цандер. — Познавате лорд Блотън, нали? За него полетът с ракета в стратосферата е само спортна страст. Но и той вече започва да охладнява. Преди няколко дни ми телеграфира, че днес ще пристигне, но както виждате, го няма. Пък и мисля, че сър Хенри има финансови затруднения. Впрочем вече ми бе направена забележка за „моята странна връзка“ с чужденец.

Винклер пухкаше с лулата.

— И какво ще правите в Швейцария?

— Ще свиря на цигулка, ще се отдам на мечти — тъжно се усмихна Цандер. — Имам скромни спестявания в чужбина.

— А когато ги изразходвате? Ще свирите по дворовете и ще събирате милостиня? „Подарете, добри хора, един сантим на професор Цандер, инженера със световна слава...“ Гледка, достойна за нашето време.

Цандер изпука тънките си пръсти. Главата му се свеждаше все по-ниско под тежестта на тези думи.

— И какво да правя, Винклер? — тихо попита той.

— Трябва да се измисли нещо, господин Цандер. Целият свят е в навечерието на големи промени, готви се за война. Сега навсякъде се гледа на ракетите само като стратегическа възможност. — Винклер пусна няколко кълба дим и продължи: — Швейцария се посещава от доста туристи. Те пътуват с автомобили. А автомобилите имат нужда от ремонт. Ние ще отворим ремонтна работилница.

— Ние ли?... Но кой?

— Ами вие и аз. Името Цандер не е за фирма на ремонтна работилница. Ще я отворя на мое име. „Винклер и Ко“. Имам предвид един оправен момък — Ханс. Вие ще продължите научната си работа, а аз ще помагам на вас и на Ханс. Така че чудесно ще преживяваме. „Ремонт на автомобили, велосипеди и примуси“. Разбира се, това е лишено от романтиката на вашите звездни сонати, но е по-практично.

— Винклер — развълнувано стана Цандер и му подаде ръка, — приятел в нужда се познава. Вашето добро сърце...

Винклер здраво стисна ръката на Цандер и усмихнато прекъсна излиянията му:

— Сърцето и другите вътрешни органи нямат нищо общо с тая работа, господин Цандер. Аз се ръководя само от сметка, макар и не от личен характер. Предполагам, че това обяснение ви е достатъчно, за да не се смятате задължен в каквото и да било отношение?

Във вестибюла се чу звънец.

Винклер излезе и след секунда на вратата на кабинета се появи висок и строен трийсетинагодишен мъж в сив пътнически костюм.

— Може ли да вляза?

— Сър Хенри! — възкликна Цандер. — Радвам се да ви видя.

— Здравейте, драги Цандер. Извинете ме за късното посещение. Задържа ме работата. А в крайна сметка всяка работа се свежда до пари. — Той се засмя: — Пари! Гориво за всички двигатели в света, дори сърдечният не прави изключение. Без пари и към звездите не можеш да литнеш, нали, драги Цандер?

Жестовете и движенията на Блотън бяха леки и свободни. Той удобно се намести в едно кресло, сложи крак върху крак, извади от външния си джоб цигаре, костенуркова табакера с платинен монограм и коронка, прехвърли я с ловкостта на фокусник от едната си ръка в другата, извади от нея тънка египетска цигара и запали. Сладникавият тютюнев дим се смеси с аромата на силен френски парфюм. С идването си Блотън бе внесъл някаква атмосфера на безгрижна разглезеност.

— Ликувайте, Цандер. Нося ви хубава порция гориво. Не знаех, че пътят към звездите минава през олтара.

— Какъв олтар?

Блотън пак се засмя, но не отговори на въпроса.

— Мисля, че сега ще имаме достатъчно средства за завършването на първата стратосферна ракета.

Лицето на Цандер поруменя.

— Много се радвам. Но няма да я строим тук. На разсъмване заминавам за Швейцария.

— Не се разбирате с „мохиканите“? — Цандер кимна. — Швейцария ли?... Може би така е по-добре. Там ще работите по-

спокойно. Ще ви дам чек за лионски кредит. Съобщете адреса си. В пет сутринта отлитам за Лондон. А как върви работата ви?

Цандер разтвори чертежа и започна да му обяснява. Няколко минути Блотън разсеяно го слуша, като се преструваше, че разбира, поблагодари, остави чека, разказа някои от последните спортни новини и си отиде.

Цандер извика Винклер и му показа чека.

— Очевидно лорд Блотън е успял да получи пари за годеницата — усмихна се Винклер.

— Как така „за годеницата“?

— Наскоро „Таймс“ пусна съобщение за годеща му с Елен Хинтън. Мис Елен е племенница и единствена наследница на милионерката лейди Хинтън. Изглежда, Блотън разполага с голям кредит.

— Ето защо каза, че пътят към звездите минавал през олтара! — сети се Цандер.

— Значи засега можем да се откажем от ремонтната работилница. Ще ни я замести спортната суетност на Блотън. Толкоз по-добре. Заминавайте, господин Цандер. Очаква ни напрегната работа. Дано само...

— Какво?

— Дано само успеете да се измъкнете. Имате ли план как да заминете? Няма ли? Ще трябва да ви помогна.

И двамата сведоха глави над картата на страната, която някога бе тяхна родина.

[1] Прототип на героя е Фридрих Артурович Цандер (1887 — 1933), съветски учен и изобретател в областта на ракетната техника. — Б. пр. ↑

ЧИТАТЕЛЯТ СЕ ЗАПОЗНАВА С ДОСТОПОЧТЕНОТО ОБЩЕСТВО НА ЛЕЙДИ ХИНТЪН, А СЪЩО ТАКА СЕ УВЕРЯВА, ЧЕ НАХОДЧИВИТЕ ХОРА МОГАТ ДА НАМЕРЯТ ЗЛАТО И ПО БРЕГОВЕТЕ НА ТЕМЗА

— Всичко ли е сервирано? Бенедиктин за епископа? Шери бренди за сър Хенри? Бяло вино? Сирене? Кекс? А мед? Негово преосвещенство обича мед — храната на отшелниците. Няма ли мед? — Лейди Хинтън позвъни.

Влезе девойка, румена шотландка със сива рокля, бяла колосана престилчица и бяло дантелено боне на главата, изпод което бяха изскочили гъсти кичури кестенява коса. В ръцете си носеше кристална купичка с мед.

— Мери, пак сте забравили да сервирате мед, нали?

Мери мълчаливо постави купичката на масата и безшумно излезе. Лейди Хинтън я изпрати с поглед, след което го премести върху бледото лице на племенницата си.

— Защо се подстрига, Елен?

Девойката докосна с тънките си бели пръсти с дълги яркорозови нокти пепеляворусата коса, падаща над бузите ѝ на равни ондулирани вълни, и почти беззвучно каза:

— Сър Хенри...

— Ами, разбира се! — недоволно възкликна старата лейди. — Подай ми бродерията и вземи да ми почетеш.

Вече пет месеца лейди Хинтън бродираше с коприна и сърма обредна покривка с цветя и херувими за олтара на църквата, в която бе настоятел епископ Йов Уелър, изповедник на лейди Хинтън, неин стар приятел и съветник.

— Колко е часът?

— Пет без пет.

— Чети, Елен.

Племенницата наслуки отвори томчето на Дикенс:

„Едва тогава се чувствуват в щастлива приятелска близост и взаимна благосклонност, които са източник на най-искрено и

непорочно блаженство...“

— Струва ми се, че пак има митинг в Хайд парк — лейди Хинтън прекъсна четеното и се ослуша. След малко поклати глава и така тежко въздъхна, че едрата ѝ гръд, разлюляла се под лилавата копринена рокля, докосна двойната ѝ брада.

Старата лейди яростно забучи иглата в окото на бродирания херувим и дълбоко се замисли.

Колко години вече водеше война, безнадеждна война с времето! Първо, срещу всеки нов килограм в затлъстяващото си тяло, срещу всяка нова бръчица върху лицето — не току-така надживя трима съпрузи и събра три състояния в здравите си ръце, — а по-късно срещу всичко ново, което нахлуваше в политическия, обществения и личния живот, та дори срещу „модерно подстриганата коса и неприличното облекло“ на Елен.

За златен век лейди Хинтън смяташе добрата стара Англия от времето на кралица Виктория, на която тя самата донякъде приличаше и на която се стараяше да подражава.

Старата си къща в Уест енд срещу Хайд парк лейди Хинтън бе превърнала в крепост — „моят дом е моя крепост“ — където търсеше спасение от атаките на времето. Двайсети век трябваше да стига само до прага ѝ. Тук всичко беше от стари, прастари времена — като се започне от тежката масивна мебел и се свърши с начина на живот и етикета.

Дори през лятото лейди Хинтън не отваряше плътно затворените двойни прозорци и нареждаше на слугите да спускат тежките щори, за да не вижда тълпите от възбудени хора, минаващи през Хайд парк — обичайното място за митинги. Но виковете и песните, шумът, а понякога и сухият пукот на стрелба проникваше през дебелите стени. В консервните ѝ фабрики — наследство от втория съпруг — работниците стачкуваха и тя бе принудена да води неприятни разговори с управителя. На нейните файв-о-клок политическите разговори се избягваха като белег на лош тон. И въпреки това често пъти на тези изискани чайове пламваха страстни политически спорове.

Времето настъпваше, времето систематично обсаждаше къщата, скрита зад решетеста ограда, под стари кестени и брястове.

Времето нахлуваше с шума от улицата, с вълнуващите разговори, със зловещите новини. Нито старата прислуга, нито дебелите стени,

нито двойните прозорци и щорите можеха да я спасят от напора на времето.

Лейди Хинтън бе обзета от същинска мания за преследване. И преследвач, враг и убиец беше времето...

— Чети, Елен.

Но не се наложи Елен да продължи четенето. Бавно и глухо сякаш ударите му идваха от далечна кула, часовникът удари пет часа.

На вратата безшумно се появи стар лакей в сива ливрея с галони. С глух старчески глас той почтително доложи:

— Доктор мистър Текер.

Лейди Хинтън се намръщи. В четвъртък — деня за файв-о-клок — домашният ѝ лекар трябваше да идва за вечерното си посещение в четири часа и четиридесет и пет минути, преди пристигането на гостите. Днес бе закъснял с цели петнайсет минути.

— Покани го.

Изад вратата се подаде късо подстригана глава с посивяващи слепоочия, след което предпазливо се вмъкна и цялата фигура на лекаря — с черен, догоре закопчан сюртук. Сюртук, вместо традиционния вечерен смокинг! Лейди Хинтън прощаваше на Текер такова нарушение на етикета само защото той беше „човек от друг кръг“, при това чужденец, прекрасен лекар, „жертва на времето и бежанец“. В родината си бил в разрез с „духа на новото време“, който бил представян там за „същински дух на предците“.

Върху лицето на Текер бе изписано смущение и радостна възбуда. С пресилена увереност той измина разстоянието до троноподобното кресло на лейди Хинтън, поздрави я с почтителен поклон и внимателно, като крехка скъпоценност, взе дебелия ѝ ръка, за да измери пулса.

— Казвали са ми, че лекарите се отличавали с точността, си, а най-вече немските лекари! — провлачено и отегчено каза лейди Хинтън.

— ... Шейсет и шест... шейсет и седем... — отброяваше Текер ударите на сърцето, вперил поглед в секундарника на джобния си часовник. — Пулсът ви е нормален. Извинете ме, лейди. По семейни причини бях принуден да закъснея. Жена ми... се освободи от бременността си. Момченце. — И очите на Текер радостно светнаха.

— Честито — почти беззвучно каза лейди Хинтън. — Викахте ли лекар? Значи жена ви е била под грижите на двама лекари. А аз едва не получих чернодробна криза... Впрочем лекарската етика винаги ми е била непонятна.

Текер пристъпваше от крак на крак. Вътрешно беснееше, но се сдържаше при мисълта за новороденото: нови задължения на баща, нова отговорност...

След като зададе на пациентката си няколко въпроса, Текер искаше да си отиде. Но лейди Хинтън бе намислила вече своето женско отмъщение.

— Надявам се, докторе, че ще бъдете така любезен да останете за чая? Ще дойдат мои стари приятели — каза тя с усмивка на гостоприемна домакиня.

Текер с кратка въздишка се поклонил и седнал на един стол с такъв вид, като че ли сядаше на мангал с горещи въглени. Настъпи мълчание.

За да прекъсне тягостната пауза, пленникът на коварното гостоприемство заговори:

— Четох във вестника изказването на един прочут писател в лондонското икономическо училище. Той се обърнал към слушателите си със следните думи: „Мнозина от присъстващите тук млади хора ще бъдат убити, други — задушени с газ, трети ще умрат от глад. Наближава световна катастрофа. Цивилизацията загива, няма изход. Може би единственото спасение е да се построи нещо като Ноев ковчег...“

Лейди Хинтън остави бродерията на коленете си. Беше пребледняла, очите ѝ гневно блеснаха.

— Пощадете нервите на пациентката си, мистър Текер!

Влезе лакеят:

— Негово сиятелство барон Маршал дьо Терлонж и негово превъзходителство търговският съветник мистър Стормър.

Недоволството върху лицето на лейди Хинтън бе изместено от обичайната маска на любезност.

Влезе Маршал дьо Терлонж, френски банкиер с тъмно минало, който бе забогатял през войната и си бе купил титлата барон. Той нямаше още петдесет години, но приличаше на развалина. С него се появи як, широкоплещест старец с червено лице на месар. Баронът

прокрета до креслото на домакинята, целуна ѝ ръка и заеквайки, високо каза:

— Ппо-озволете, ъ-ъ-ъ... да ви представя моя съдружник и приятел мистър Ссс...

— Стормър! — гръмогласно отсече шишкото, подавайки на стреснатата домакиня ръката си с дебели разперени пръсти.

— Негово преосвещенство епископът! — извести лакеят.

Влезе епископ Йов Уелър, охранен мъжага с пълно румено лице. Лъчистите му очи и сочни устни се усмихваха.

След епископа влезе професорът по философия Шнирер. Той се огледа с недоумение, сякаш бе попаднал не където трябва, усмихна се като дете, съзряло познати лица, и протегнал напред двете си ръце, се насочи към лейди Хинтън.

След взаимните поздрави всички насядаха около масата за чай. В същия миг пред входа изрева автомобилен клаксон. Лейди Хинтън недоволно се намръщи — „идва последен!“ — а Елен леко се изчерви. Познала бе колата на своя годеник.

След две минути в гостната вече влизаше лорд Хенри Блотън в черен смокинг, с модерна жилетка и вратовръзка и с проблясващ монокъл. Напарфюмиран, гладко обръснат.

— Да не съм закъснял? Здравейте, лельо! — така наричаше лейди Хинтън, на която се падаше далечен роднина.

Когато вече всички седяха около масата, лейди Хинтън подхвана любимата си тема за упадъка на нравите и разпуснатостта на младежта, за съвременните книги, „които не бива да попадат в ръцете на едно благовъзпитано момиче“, за липсата на нужното уважение към авторитетите и по-възрастните.

— Кажете ми, драги бароне — обърна се тя към банкера, — вярно ли е, че сте пристигнали тук да изпомпате английското злато? Искате да пресушите нашия златен басейн?

Лицето на банкера се изкриви в гримаса.

— Х... х... хаз съм твърде слаба помпа за тая работа, лейди Хинтън. Със-ъс същия успех бих могъл да пресуша и Атлантическия океан.

Лейди Хинтън неохотно приемаше „това парвеню“, но беше любезна с него по настояване на своя юрисконсулт Смигърс, който водеше с банкера големи сделки.

Като гостоприемна домакиня тя не забрави и стария философ.

— Къде е прелестната ви дъщеря, мистър Шнирер?

— А? Какво? — попита професорът, сякаш се събуждаше от сън.

— Амели? Да. На мач! Нали? Футбол! А? — И отново потъна в обичайната си вглъбеност.

— Колко жалко — проточи лейди Хинтън, макар че вътрешно се радваше: предпочиташе мъжката компания, при това много неща в държанието на Амели я шокираха.

— Доктор Текер ми разказва страшни работи — продължи тя, като се обръщаше вече към всички и поглеждаше под око Текер, — че някакъв наш прочут писател предричал гибелта на цивилизацията. Нима това е възможно?

Текер седеше като на иглички. Мислеше за жена си и за бебето и бе готов всеки миг да стане, да се поклони и да си отиде, но нямаше кураж да го направи.

Чул, че подхващат любимата му тема, Шнирер изведнъж се превърна от съзерцателен буда в пламенен оратор.

— Гибелта на цивилизацията! — възкликна той с блеснали очи и продължи, като повишаваше тон: — Да, цивилизацията загива! Тя е обречена, погубват я машините, тези чудовища от желязо. Владетелят на Земята става роб на машината. Тя кара всички ни, независимо дали го съзнаваме и искаме, да следваме нейния път. Бясно препускащата колесница влачи подире си поваления победител, докато той издъхне... Човечеството, което така грижливо отгледа тези диви и опасни зверове, се озова в плен на новата раса железни чудовища, господстваща над нас...

Шнирер вече не говореше, а крещеше, размахвайки набръчкания си юмрук:

— Трябва здраво да обуздаем науката, да спрем рационализациите, да смажем техниката, да задушим изобретателството, в противен случай гибелта на цивилизацията, нашата гибел, е неизбежна... Още чаша чай, по-силен, ако позволите — неочаквано завърши той.

Елен мълчаливо наливаше чай и скришом поглеждаше годеника си. Той обаче проявяваше по-голям интерес към ликьорите, като не пропускаше да допълни чашата на епископа, чието лице бе озарено от светлината на земните радости.

— Ппправ-ав сте, професоре — обади се банкерът, — техниката трябва да се държи със здрави юзди, но цивилизацията е застрашена не само от машш-ините. Има по-опасни зверове, ппо-о-коварни и безпощадни...

— Комунистите! — възкликна лейди Хинтън.

Сякаш леден декемврийски вятър бе появил през август. Компанията около масата настръхна.

Всички заговориха едновременно, забравили етикета. По лицата им се изписа ненавист, злоба и страх. Думата бе произнесена. Общата болест, от която страдаха всички, която помрачаваше, отравяше радостта от живота и будеше кошмари, бе назована...

Всеки бързаше да сподели чувствата си, да излее онова, което от дълго време измъчваше сърцето му. Говореха различни неща, но имаха предвид едно и също: проклетите комунисти, рушителите на културата и цивилизацията, фанатиците. Това включваше всичко: и революциите в три държави, и „национализация на жените“, и опустошаване на храмовете, и Коминтерна, и дъмпинг, и глад...

Никога досега в обществото на лейди Хинтън не бе имало такова единомислие, такава искреност в чувствата и мислите. Никога досега на масата не бе звучала такава хармонична симфония на омразата и на животинския страх от назряващата революция.

„Червените зверове“ — та нали те заплашват да отнемат на лейди Хинтън всичко: титла, власт, положение, богатство?

Техните агитатори разлагат Христовото стадо и обричат божиите храмове на запустяване, епископ Йов Уелър — на гладна смърт.

А философът Шнирер — какво друго можеше да изпитва, освен безгранична омраза към „поддръжниците на техниката и радетелите за индустриализация, превърнали машините в свои слуги, които със зъбчатите си колела разкъсват човешките същества и заплашват да смажат съвременната култура“!... Когато вълнението попремина, лейди Хинтън взе думата.

— Наскоро дадох двеста хиляди лири за борба с тях, но това, разбира се, е малко. Всеки от нас трябва да осъзнае, че е най-добре сега, преди да е станало късно, доброволно да пожертвува част от своето имущество, отколкото да загуби всичко.

— Четох за „Ноевия ковчег“ и мисля, че писателят навреме повдига един много важен въпрос — навъртайки на пръста си

шнурчето на монокъла, каза Хенри. — Когато революцията побеждава в редица страни, победените слизат от сцената, естествено не без съпротива, и като последно средство търсят спасение в бягството. Но къде да бягат? Има ли по земното кълбо съвсем безопасни страни? Време е да помислим за това.

— Не смятайте думите ми — обади се баронът — за преждевременно капитуланство, паника, съмнение в победата. Срещу въстаналите ще водим борба на живот или смърт, с всички средства. Но струва ми се, че успехът е проблематичен. Ние отсега още сме загрижени в какви сделки да влагаме своите капитали, къде ще има по-голяма гаранция за тяхната безопасност. Може обаче да настъпи момент — и то много по-скоро, отколкото мнозина предполагат, — когато ще се наложи вече да мислим не толкова за капиталите, колкото за живота си.

— И ще настъпи паника като в къща, обхваната от пламъците на пожар — отново се събуди в Шнирер пророкът. — Хората ще бягат от една държава в друга и навсякъде ще срещат все опожаряващ огън, гибелен и неизбежен като съдбата. И няма да ги спасят от него нито пазачите, нито железните решетки на оградите, нито дебелите стени. Всичко ще бъде унищожено. Всичко ще се превърне в пепел. Ще загинем и ние. — И преминавайки отново в пискливи крясъци, Шнирер завърши: — А кой е виновен? Машините! Пролетариите! Само те! Още чаша чай, по-силен, ако позволите.

— Стачките бяха началото, революцията ще бъде краят — вметна bankerът.

— Дано ни отmine тая чаша! — възкликна епископът и се прекръсти, като моментално си придаде набожен вид. — Сега наистина е време да помислим за някакъв... ковчег, в който с божията помощ да намерят убежище праведните, цветът на нашата цивилизация и култура. Дали самият милосърден бог не е внушил тая мисъл, както по времето на Ной?

— Да се построи някакъв нов „Титаник“ — „ковчег“, съоръжен по последна дума на техниката, така ли? — иронично попита Хенри. — Добре, ами после къде ще отидете с него? В южните морета? На някой необитаем остров, запилян сред океана и ненанесен дори на картите? Глупости, няма вече „бели петна“ по географската карта на света. Кажете-речи, няма такива острови. Но дори да има, те скоро ще

бъдат открити. Построяването на „ковчега“ и неговото отплаване не могат да останат незабелязани. Враговете ще ни настигнат и ще ни смажат като червеи заедно с „ковчега“. Пък и каква е гаранцията, че ще имаме време да го построим?

Настъпи мълчание.

— Нима няма изход? — попита лейди Хинтън.

— Защо да няма? Изход има, и то доста добър, струва ми се — спокойно отговори Хенри. — Например вие, господин професоре, хулите техниката и, разбира се, от своя гледна точка сте прав. Но всъщност именно техниката може да ни даде изход, да ни открие път към спасението. Ние ще я накараме да ни направи тази последна услуга, след което нямам нищо против тя да бъде унищожена, за ваша радост, професоре.

Всички наостриха уши. Доволен от произведения ефект, Хенри позамълча и после бавно продължи:

— „Ковчегът“ ще спаси само малка група избраници, а не всички от нашето висше общество... „Можещият да се спаси ще се спаси“, струва ми се, така беше казана в Светото писание, милорд? И тъй, „ковчегът“ може и трябва да бъде построен. Но „ковчег“ от съвсем друг тип, който да ни отнесе далече от тази бунтовна планета — е, поне за известно време, докато опасността бъде отстранена. Или пък в противен случай... завинаги...

Слушателите разочаровано се облегнаха назад в креслата си, а епископът, взел думите на Хенри за ловка маневра да отвлече вниманието от мрачните мисли, изостави набожната си маска и весело и добродушно се разсмя:

— Великолепно!! „Ковчег“, плаващ по вълните на космическия океан!

— Да, по вълните на космическия океан — сериозно потвърди Хенри.

— Такива мисли могат да се въртят само в главата на Хенри! — възкликна благородната лейди с тон, който съвсем не бе ласкателен за него.

— Най-малко в моята глава, лельо. Откровено казано, аз почти нищо не разбирам от техника. Но вие, господа, знаете, че напоследък мечтая за полети в стратосферата и съм приятел с инженер Лео Цандер, голям теоретик по космонавтика и талантлив конструктор.

Сега идвам от дома му... И ако знаехте за неговата работа, неговите постижения...

— Но това са химери!

— Фантазия!

— А как ще дишаме там?

— И с какво ще се храним? С пространство ли?

— Та ние ще се вкочаним от космическия студ, който ще ни унищожи толкова бързо и сигурно, колкото и комунизмът.

— Искате преждевременно, да ни прати на небето!

— А вие лично ще тръгнете ли на такъв полет?

Чуха се възклицания, шеги и смях.

— Лейди и джентълмени — продължи Хенри, — вашите въпроси и възклицания показват само пълното ви, меко казано, непознаване на въпроса. Аз твърдя, че ако вие...

Но никой не го слушаше. Нервното напрежение намери отдушник. Компанията се развесели. Дори Шнирер излезе от мрачната си съсредоточеност и откри, че освен силния чай и страшните машини на този свят съществуват и изумително приятни течности, затворени в изящни бутилки, а епископът, зачервен повече от обикновено, се смееше по-гръмко, отколкото подobaваше на сана му.

Лейди Хинтън бе доволна и вече снизходително поглеждаше Хенри, който волно или неволно ѝ бе направил услуга.

— Да не мислим за мрачни неща, господа — каза тя. — Бог е милостив. Нашият народ — благоразумен, властта — в сигурни ръце, така че, надявам се, няма да се наложи да използваме въздушни кораби и да търсим спасение в подобно бягство. Защо не опитате този ликьор, бароне?

Хенри бе ядосан от неуспеха си в опита да прокара идеята за междузвездни полети.

Той бе разчитал да получи няколко чека за опитите на Цандер.

Лейди Хинтън смяташе, че е успяла вече като опитен капитан да изведе кораба си от зоната на опасна буря, когато неочаквано връхлетя нова: Стормър, мълчал през цялата вечер, забоботи с гръмоподобния са глас:

— Уверявам ви, сър — обърна се той към Блотън, — че в южните морета все още ще се намерят десетки неоткрити острови. Добре познавам Тихия океан. В югоизточната му част, далече от големите

презокеански пътища, дори сега може да се открие някое тихо убежище — остров, ненанесен върху нито една карта... Но... Аз съм търговец, делови човек, и не съм склонен към паника и истерии. Глупаво е обаче да си затваряме очите пред действителността. Ние живеем върху вулкан. Да. Ние с дяволска (лейди Хинтън трепна) скорост летим към пропастта. Няма да изреждам последните събития, които са известни на всички. Трябва да сме готови за най-лошото. Да. — Всяко негово „да“ ехтеше като гръмотевица. — Но нямам предвид глупавата позиция на стоици. Баронът е прав. Трябва да се борим, като същевременно си осигуряваме пътища за отстъпление, докато все още сме с развързани ръце и имаме капитали.

Да построим огромен параход. Нещо като „Ноев ковчег“ с дължина триста метра и водоизместимост осемдесет и пет-сто хиляди тона. Така механизирани, че да има минимално количество екипаж — младежи от привилегированите класи. Без нито един пролетарий, защото всички те са явни или тайни наши врагове. Да. Колко ще продължат войните и революциите? Четири-пет години? А ние ще вземем храна за седем-осем години. Да не говорим за възможността да попълваме провизиите си с риба или дивеч на усамотените острови. И ще изчакваме. Така поне ще спасим живота си, ако не капиталите. Предлагам незабавно да създадем компания за построяването на „Ноев ковчег“. От само себе си се разбира, че членовете на тази компания ще бъдат само избрани хора и всичко ще се върши в най-строга тайна. Тъй че моят проект не изключва вашия, сър — обърна Стормър червеното си лице към Болтън и втренчи в него изпъкналите си рачи очи. — Съгласен съм, че враговете все пак може да открият нашия плаващ остров. За съжаление нямам никаква представа за междупланетните полети. Но ако те са осъществими, защо да не се подготвим при нужда и за един последен скок — от Земята в небесните бездни? Ще бъдете ли така любезен, сър, да ме запознаете с вашия изобретател? Ако той ме увери, че междупланетните полети не са фантазия, аз първи ще внеса своя дял.

— Нни-има ффвярвате в междупланетни полети и ссте готов да вложите в тая работа кка-апитал? — каза Маршал на Стормър, когато си тръгнаха от дома на лейди Хинтън.

— Вярвам! Да! — кресна Стормър. — Ние с вас сме търговци, бароне, така че мога да бъда откровен — продължи той по-тихо. — Аз

вярвам в междупланетните полети толкова, колкото в златните наноси по бреговете на Темза. Да. Слушайте. Ако Темза течеше на хиляди километри от Лондон, в някоя екзотична страна, в златните ѝ наноси биха повярвали хиляди хора. Помните ли моите „сребърни рудници“ в Нова Зеландия или „австралийския ми нефт“? От тях спечелих милиони, а те съществуваха само в съзнанието на акционерите. Сега разбирате ли, че и по бреговете на Темза може да има златни наноси, които ще ни донесат печалби?

Автомобилът се затресе, сякаш минаваше по дъсчен мост. Шофьорът се обърна.

Мистър Стормър се смееше.

— Наистина положението е крайно сериозно — продължи той по-тихо и по-спокойно. — Знаете какво преживяваме. В три страни вече са на власт комунистите. Всеки ден чуваме за нови самоубийства. Неотдавна Смит и Милтън... после Скарфаст, сега Сидънс, Абингтън... Същинска епидемия. Ужасни кризи е имало и по-рано, но рядко се е случвало някой да сложи край на живота си. Защо? Защото хората вярваха, че след кризата ще настъпи разцвет. Сега няма такава вяра. Който се разори, остава разорен завинаги. Не съм ли прав?

— Ф...ф...ф...

— Такова е реалното положение и настроение. Революциите и разорението, неизбежни като смъртта, дебнат всички ни. Гибелта е неминуема.

Стормър направи пауза, за да си поеме дъх.

— Човекът е отчаян. Изнервен. Изтощен. И вече посяга към револвера. В същия миг обаче при него отива нашият агент и казва: „Ние можем да ви спасим. Ще ви осигурим тихо убежище, недостъпно за вашите врагове, където вие и близките ви ще имате възможност да прекарате остатъка от живота си сред обичайния комфорт. Да. Това ще ви струва милиони. Но каква ще бъде утре цената на тези милиони? Утре може да се събудите без пукнат петак и всички пътища за отстъпление, бягство, спасение ще ви бъдат отрязани...“

Колцина ще бъдат онези, които ще се откажат от нашето предложение? Например лейди Хинтън. Съвсем узрял плод. Още два-три предстоящи вече политически провала и от този чувал с пари ще се посипят в ръцете ни безчет лири стерлинги. Ние ще строим „Ноев ковчег“. Ще строим звездолет, десетки звездолети, без ни най-малко да

се интересуваме дали ще полетят. Ще оглавим делото и ще разполагаме с огромни средства. Конспирацията ще улесни отчетността. Тъй че човек трябва да е лишен от всякакъв търговски нюх, за да не оцени цялата изгодност на това начинание. Надявам се, че сега добре разбрахте какво значи да откриеш златни наноси в Темза?

От вълнение Маршал дьо Терлонж дълго пухтя, пъшка и накрая успя да каже:

— Е-е-е... фффвие с...сте напълно прав!

Така в мъгливата лондонска вечер в мрака на лимузината се роди ново акционерно дружество, затвърдено със здраво ръкостискане.

ЗА ПОЛЗАТА ОТ ЕКВАТОРА

Ханс Фингер стоеше до илюминатора на кабината. Вълнистата му руса коса и лицето аленееха на слънцето. Той си подсвиркваше някакъв бодър марш, като си тактуваше с крак и ръка. Фингер изживяваше възторга от първия полет със стратоплан.

„Животът е дяволски интересен филм, в който времето и събитията летят като този стратоплан...“ Ханс ускоряваше темпото на марша. Ех, ако можеше да се ускорят събитията, да се пусне филмът на живота още по-бързо! Да се ускори времето така, че часовите стрелки да се завъртят по-бързо от секундните, късащите се календарни листчета да се посипят като брулени от вятъра есенни листа, а слънцето да се понесе като метеор по небосклона...

Внезапно Ханс залитна, удари главата си в стената и извика. Дали пък и той не беше придобил дарба да върши чудеса както героят на Уелс^[1]?... Слънцето като футболна топка описа дъга по небето и изчезна зад рамката на илюминатора.

Ханс си разтърка тила, седна в креслото и се разсмя.

„Ами, разбира се, стратопланът направи остър вираж. Да, когато включваш времето на трета скорост, трябва здраво да се държиш.“

Ханс се замисли.

Избори, стачки, демонстрации. Той намираще сили за всичко: хвърляше позиви от покривите на къщите, пълнеше с тях указателите в уличните телефонни будки, изхитряше се под носа на „мохиканите“ да пише като стотици свои другари антиправителствени лозунги по стените на сградите и ремаркетата на камионите, събираше хроника за нелегалните вестници, пускаше детски балони с агитационни плакати, нощем окачваше червени знамена по островърхите покриви на църквите, продаваше театрални програми с позиви, изнамираше десетки начини за агитация, успяваше да избяга от преследвачите, криеше се, преобличаше се, дори се дегизираше и отново измисляше такива номера на враговете, че те позеленяваха от яд, работниците се превиваха от смях, а политическите главатарии побесняваха...

Обаждането на Винклер. Подготовките около бягството на Цандер. Елегантният костюм на „англичанин“. Първокласното купе. До швейцарската граница с автомобил. Граничната зона. Нощта, бурята... Търсенето на другарите, до които Винклер носеше писмо. Лутането... Преминаването на реката. Тревогата. Престрелката...

Швейцария. Планините край Wewe^[2]. Алпийската къщичка сред смърчове, лиственици и кедри. Снегът. Приятният и мразовит планински въздух, наситен с боров аромат. Работилницата. Изработването на модела на звездолета по чертежите. Учението. Войната с интегралите и диференциалите. През свободното време — ски, екскурзии из планините... Пристигането на Блотън с важни новини. Поръчката за голям пътнически звездолет. Отпътуването на Блотън, Цандер и Винклер за някакъв неизвестен Стормър сити...

Ханс е натоварен с нови задължения: да закупува и получава висококачествени стомани от различни градове на Европа и Америка. Непрекъснати командировки. Интересно е. Но... работата на „предприемач“ не е по вкуса му. Пише отчаяни писма на Винклер. Накрая Винклер го „съжालява“. Пристига в Европа, за да направи лично някои покупки и да го вземе със себе си. И ето че сега летят за тайнствения Стормър сити. С тях пътува и Блотън. Той ще извърши първия полет в стратосферата с едноместна ракета. На никого не иска да отстъпи тази чест.

Ханс гледеше през илюминатора. На тази височина небето имаше сивоаспиден цвят. Слънцето беше ослепително бяло.

А долу? Вдлъбната тъмносиня повърхност на океана. Върху нея ослепително ярък кръг — отражение на слънцето.

Великолепен, прекрасен полет! Чудовищен скок! От западните брегове на Европа в югозападна посока през Атлантическия океан към Южна Америка. Стратопланът прекоси целия континент от единия до другия край над басейна на река Амазонка, прелетя над Андите, направи широк полукръг над крайбрежието на Тихия океан и сега лети пак към Андите, но от югозапад. Ето ги, те се очертават като едва забележими зъбери на хоризонта.

— Уф! — Ханс отново си заподсвирква марша.

— Какво си се разсвирил толкова? — обади се Винклер от съседната кабина.

— Чудесен полет! — отговори Ханс и отиде при него.

— В аероплан нямаше така да свириш! — каза Винклер. Той седеше до масичката и прелистваше бележника си, пухкайки с неразделната си лула.

— Само във водата не мога да свиря — отговори Ханс. — А в аероплана — колкото си искам.

— Ефектът ще бъде същият както във водата: моторът ще те заглуши.

— Вярно — съгласи се Ханс. — Тук е съвсем тихо. Сякаш летим с аеростат. Дори експлозиите не се чуват.

— Летим по-бързо от звука, затова не се чуват.

— Четиристотин метра в секунда. Скоростта намалява, спускаме се. Височината е само петнайсет километра. Но нали тук температурата би трябвало да е значително по-ниска, отколкото на повърхността на земята, а с понижаването на температурата скоростта на звука намалява...

Винклер кимна утвърдително.

— ... и при нула градуса стига до триста трийсет и два метра в секунда. Вероятно сега моторът е вече изключен.

— А какъв е таванът?

— Двайсет — дваайсет и два километра. Това е най-благоприятната височина, ако не търсиш рекордна скорост.

— Полет на комар. Двеста — триста километра — как да е! Петшестстотин — това значи височина! — чу се гласът на третия пътник.

Димейки с египетската си цигара, до креслото на Винклер се приближи Хенри Блотън. Лордът беше в топъл светлокафяв спортен комбинезон, макар че такова „работно облекло“ изобщо не беше нужно — стратопланът имаше добро електрическо отопление и се снабдяваше с чист въздух. Вътре бе топло, уютно и комфортно като в луксозен спален вагон.

— Разбира се, в сравнение с нас рекордърите по високи полети с аероплан са лазили в прахта. За всички тези „сауидърс-валкирия“, „фарман-суперголиат“, „юнкерс“ дванайсет-петнайсет хиляди метра са били вече почти пределна височина. Изследователите на стратосферата са се издигали по-високо. Но с аеростати. Наскоро четох в „Таймс“...

Навлязъл в любимата си тема, Блотън започна да говори надълго и нашироко за рекордите по височина, за съперниците, които можеха да оспорят славата му, и шансовете им за победа.

— Вие ще тръгнете на междупланетно пътешествие, така че веднага ще биете всичките си съперници — каза Винклер.

Блотън не схвана иронията му.

— Да, но... това надали ще бъде съобщено в „Таймс“ и те просто няма да узнаят за новия рекорд — меланхолично отговори той.

Стратопланът се спускаше и намаляваше скоростта си планините на хоризонта нарастваха, тъмният цвят на небето избледняваше, ставаше по-синкав, една след друга гаснеха звездите като на разсъмване.

Далече долу, в подножието на планините, като яркозелен океан се стелеше буйна тропическа растителност.

— Андите са южноамериканското продължение на Кордилерите — обади се Винклер. — След тях има пустинна низина, а по-нататък започват скалистите планини на република Еквадор.

— Удивително! Просто умът ти не може да го побере. Каква скорост, каква победа над пространството! — възкликна Ханс и още веднъж си представи целия полет.

Европа — като голяма географска карта. Отдясно — Азорските острови, отляво — островите Зелени нос, едва различими дори през най-силен морски бинокъл, Южна Америка... Басейнът на Амазонка с притоците ѝ като разклонено дърво... Полукръг на аеродинамично спиране над Тихия океан и отново крайбрежието на Южна Америка, този път западното.

— Да, доста приятен начин за изучаване на географията. По-полезен от нашите учебници и училищните географски карти — каза Хенри. — Но скоростта е на костенурка. Друго нещо е космическият полет!

— Космически полет! Скорост на костенурка! — с тона на Блотън продължи Винклер. — Какво представлява космическият полет, някакви си дванайсет — осемнайсет километра в секунда в сравнение например с полета на Земята — трийсет километра в секунда? Ами галактиките? Някои от тях летят с огромна скорост.

— А именно? — запита Блотън.

— Около хиляда километра в секунда е обичайната средна скорост. Има обаче и изключения. Според най-новите данни Голямата мечка лети със скорост единайсет хиляди и седемстотин километра в секунда. Лъв — почти с двайсет хиляди километра.

— Да, тази скорост ми харесва. Не се смейте, драги Винклер. Аз нямам почти никаква представа от тези неща, но нашият приятел Лео Цандер ми беше казал, че когато овладеем до съвършенство радиоактивната енергия, ще може да се постигне и скоростта на светлината.

— Уви, дори със скоростта на светлината ще би се наложи четири години и четири месеца да летите до най-близката звезда. А до другите звезди — слънца, които смятаме за наши „съседни“ в световното пространство — десет-петнайсет години. Само няколко десетки звезди се намират на такова близко разстояние от нас. До другите ще трябва да летите стотици и хиляди години. Ще бъдете заобиколен от необятна пустиня в продължение на месеци, години, десетки години. Всякаква представа за време ще изчезне.

— Коя е най-близката звезда до Слънцето? — попита Блотън.

— Проксима, Алфа на Центавър. Само на около четиридесет трилиона километра.

— Четири години и нещо, не е чак толкова много.

След известна пауза лорд Хенри се върна към земните въпроси:

— Всъщност защо е избрано за старт това диво и затънтено място?

— Тъкмо защото е диво и затънтено, необитаемо. Такова е желанието на акционерите от вашето дружество. За конспирация.

— Но нали на земното кълбо има много други пустинни места, например Южният полюс. Там никой не би ни обезпокоил, дори вездешците репортери. Защо точно тук? Бих искал да знам какво е предопределило този избор.

— Особени и доста важни съображения — сериозно отговори Винклер. — Тук има най-благоприятни условия за излитане. Вероятно знаете, че когато излита от Земята, ракетата трябва да преодолее две бариери: атмосферата и земното притегляне. Най-силно притегляне има на полюсите, а най-слабо — на екватора, тъй като Земята е леко сплескана при полюсите. Центробежният ефект при полюсите е най-малък, а при екватора — най-голям. Така че бариерата на земното притегляне при екватора е минимална.

— И каква разлика се получава в теглото?

— При екватора телата имат с една двустотна част по-ниско тегло, отколкото при полюса.

— И само толкова? — разочаровано възкликна Блотън.

— Да, само толкова. Благодарение на центробежния ефект и „издутината“ на земното кълбо при екватора тук телата тежат с половин процент по-малко. Човек би казал, че това е почти нищо. Но за една ракета е важно дори такава намаляване на теглото: икономисва се доста гориво. Така че половин процент от теглото съвсем не е за пренебрегване в нашата работа.

— Добре, екватора. Съгласен съм. Но защо именно това място на екватора?

— За да ви отговоря и на този въпрос, ще трябва да поприказваме вече за другата бариера — атмосферната. Въздухът, който не забелязваме, представлява почти непробиваема броня за едно бързо движещо се тяло. Колкото по-висока е скоростта, толкова по-голямо е съпротивлението. При много високи скорости съпротивлението на въздуха става почти като на твърдо тяло — същински стоманен щит. И това не е само образно сравнение. Метеорите — падащите от небето камъни — се движат с космическа скорост; врязвайки се в атмосферата, по-дребните от тях се нажежават от съпротивлението на въздуха, изгарят и се превръщат в незабележима пепел. Ето каква пречка ще срещнем при нашето излитане. Жул-Верновите герои, изстреляни в снаряд, е трябвало още в първия миг на излитането да се сплескат като питка на дъното на снаряда. За да избегнем такава печална участ, ние ще увеличаваме скоростта на нашата ракета постепенно. Трябва да изберем такова място на земното кълбо, където атмосферната броня е най-тънка. Относителната плътност на въздуха зависи от налягането, температурата, влажността, а от своя страна, всичко това зависи от височината над морското равнище. Колкото е по-голяма, толкова атмосферната броня е по-тънка, следователно толкова по-лесно е да се пробие и толкова по-малко гориво ще се изразходва за това. На шест хиляди метра над морското равнище плътността на въздуха става почти двойно по-малка. Сега, надявам се, разбирате, че за звездолета е най-изгодно да стартира по възможност от най-високото място, от някоя планина? Така че всъщност какво ни трябва? Екватор и най-голямата височина на него. Вземете глобуса и като го завъртите, ще видите какви планински местности пресичат екватора. Островите Суматра и Борнео и южноамериканските Кордилери — Андите.

Островите са планински. Там има височини над четири хиляди метра. Възможно е в бъдеще Суматра и Борнео да станат ракетодруми за редовни междупланетни полети. Но те са... гъстонаселени: там има нефт, каменни въглища, тропически подправки и плодове, както и други съблазнителни неща, които са привлекли доста капитали и хора и са превърнали островите в колонии на редица държави. При това Суматра и Борнео^[3] се намират сравнително далече от фабриките и заводите, в които се изработват частите за ракетата. Превозът би струвал скъпо. Следователно остават Андите. Тук имаме или по-скоро вие имате всичко необходимо: безлюдно, пусто, затънтено място без пътища. Съвсем подходяща е и топографията на местността. Излитането ще бъде под ъгъл дванайсет градуса на изток, тоест в посоката, в която се върти земното кълбо. Това е с цел „безплатно“ да получим допълнителна скорост от въртенето на Земята. Както виждате, ако всичко се подхване умело, то и Земята може да се превърне в помощник. При долината, където Андите свършват, е удобно да се направи стартова площадка. Набрала скорост, ракетата ще „се откъсне“ от ръба на урвата, за да напусне Земята. Е, сега намериха ли отговор всички „защо“?

Блотън кимна:

— Благодаря, всичко разбрах. Не се дразнете от моето невежество: не ми се е случвало да се занимавам с тези сложни въпроси.

— Ние обаче така се разприказвахме, че за малко щяхме да пропуснем приземяването — каза Винклер. — Вижда се вече Стормър сити — целта на нашето пътуване. За всеки случай затегнете коланите. Стартодрумът тук не е напълно завършен.

Ханс мълчаливо изпълни съвета, но Блотън, затягайки колана си, небрежно каза с вид на специалист в това отношение:

— Излишна предпазливост!

[1] Авторът има предвид Фодъринги, герой от фантастичния разказ на Хърбърт Дж. Уелс „Човекът, който правеше чудеса“. — Б. пр.

↑

[2] Град на североизточния бряг на Женевското езеро. — Б. пр. ↑

[3] Съвременен название на остров Борнео е Калимантан. Днес остров Суматра е територия на Индонезия, а Калимантан — на

Индонезия, Малайзия и Бруней. — Б. пр. [↑](#)

КАК МОЖЕ МНОГО ДА СЕ СМЕСТИ В МАЛКО

Днес е последният ден...

Елен изтърва няколко рози на земята, но не забеляза това.

Леля ѝ бе заръчала да се подготви за път. „Можеш да вземеш багаж до сто килограма и нито грам повече — бе казала тя. — Всичко, което ти харесва и което смяташ за необходимо.“

Елен влезе в извънградския замък на лейди Хинтън откъм градината, по широко бяло каменно стълбище. Фамилните гербове над вратата и изсечените от гранит лъвове бяха разядени от ветровете и дъждовете на четири века. Четиристотин години тези страшни зверове с озъбени муцуни бяха охранявали спокойствието на замъка. И сега лейди Хинтън и Елен трябваше да изоставят всичко на произвола на съдбата, само и само да спасят живота си...

Зимната градина. Струят фонтани в мраморни басейни, чуруликат птички. Изкуствени пещери, малки водопади сред зеленината. Всевъзможни видове кактуси и палми. Най-ценната колекция от орхидеи, събрана от дядо ѝ по времето, когато орхидеите са били на мода в Англия и за всеки рядък екземпляр са се плащали купища злато. Някои видове от тези екзотични цветя имаха своя история. За да се сдобият с тях, смелите ловци на орхидеи отивали в джунглите на Централна Африка и Южна Америка, воювали с диваци и зверове, умирали от треска и отровни змии. Някои били опичани на огън и изяждани от канибали. Други загивали от отровните им стрели. Когато тези окъпани в кръв, необикновени растения, донесени сякаш от друга планета, се появили в столицата на Великобритания, те станали обект за нови ловци — столичните сноби аристократи, които искали на всяка цена да попълнят колекциите си с най-оригиналните и най-красивите от тях. По това време дядо ѝ изкупил най-хубавите екземпляри и от много страни идвали любители да разглеждат колекцията му. Колко труд и пари струваше тази зимна градина!

След градината започваше картинната галерия. При входовете и изходите ѝ имаше страшни рицари, от които бе останала само блестящата им външност. Те нямаше да вдигнат тежките си мечове, за

да отбраняват замъка, нямаше да кръстосат копия за честта на дамата на своето сърце...

Залата за кавалетна живопис. Ръойсдал, Росети, фламандци, холандци, испанци, италианци. Дали да не вземе картина? Някой спокоен холандски пейзаж?... Не!

В столовата — планини от старинен порцелан, кристал, венецианско цветно стъкло. Нима в ракетата може да се вземат такива крехки вещи?

Библиотеката. Книгите са й омразни. По-далеч от тях!...

По тесни тъмни коридори Елен отиде в гардеробните помещения. Тук миришеше на нафталин. Шкафовете съдържаха цялата история на облеклото. Елен отваряше плъзгащите се врати и надникваше вътре. Коприна, кадифе, тежък брокат, сърмени бродерии, перли... И какви размери имат тези дрехи! Сякаш са били носени от изчезнала порода великани. Елен стигна до личния си гардероб, където висяха рокли, поръчани при най-реномирани шивачи. Дали да не вземе тази рокля от сива коприна? Или тази черна, официална? Може би балната — металносив цвят? Но защо? Вечерни приеми, театри... Всичко това ще бъде излишно „там“...

Часове наред броди Елен из замъка. Вземаше в ръка някоя вещ и тутакси забравяла за нея, машинално я връщаше на мястото ѝ, след което продължаваше да обикаля.

Най-накрая се оказа, че нищо не обича, към нищо не е привързана. Нямаше мили, свидни вещи. Но тогава защо така мечтаеше за наследство? Защо? Самата тя не можеше да си обясни.

Тъжно влезе в стаята на леля си. Лейди Хинтън седеше зад високо писалище от червено дърво и като лихвар, който приема злато в залог, претегляше диаманти с аптекарски везни.

За Елен този ден беше ден на откровения. Заварила леля си да върши това, тя изведнъж разбра, че изпитва омраза и презрение към нея. Тези чувства, отдавна загнездили се дълбоко в сърцето и, сега бяха изплували на повърхността.

— Подготви ли багажа си? — запита лейди Хинтън.

— Не съм — отговори девойката и седна зад нея до камината.

— Защо?

— Защото не знам какво да взема.

— Не знаеш?

— Не знам! — необичайно рязко отговори Елен. — Нищо не ме интересува, не спира вниманието ми.

— Направи като мен. Аз съм сигурна, че когато премине това всеобщо безумие, пак ще се върнем на Земята. Но онова, което оставяме тук, трябва да го смятаме за загубено. Всъщност наредих да скрият някои скъпоценности. В подземията на замъка има помещения, за които никой не подозира. В тях може да се зазидат някои неща. Други ще бъдат заровени в градината или спуснати в кладенеца. Но може ли човек да има доверие на слугите? Трябва значи да разчитаме само на онова, което съумеем да вземем със себе си. Все пак сто килограма не са малко, стига всяко нещо да се подбере умно. Трябва да се вземат най-скъпите и най-малките по размер и тегло вещи. Виж какво правя аз. — И лейди Хинтън посочи с пухкавата си ръка купчината скъпоценности на писалището пред нея.

— Аз нямам вашите способности — забеляза Елен.

— Учи се. Избра ли си поне някакви рокли, бельо?

— Хенри каза, че ще бъдат само излишен товар. В Стормър сити се изработвали специални костюми за ракетата. Там щяло да бъде толкова топло, че би било просто нехигиенично да се облича и рокля.

— Големите хигиенисти! Кажи на Хенри, че ако са решили да ми се разхождат с неприлични дрехи, ще се откажа от полета. Вземи си няколко рокли, повечко бельо, шапка, чадър, галоши.

— Но защо са ми чадър и галоши?

— Имат намерение да ни закарат на някаква комета...

— Планета, лельо.

— Не ме прекъсвай. Ами ако там вали и е кално?

— Хенри ни съветва да си вземем зимни дрехи. Може би ще се наложи да идем на планета със студен климат.

— Нека да не ни водят на такава планета. Могат да изберат някоя по-топла. Не понасям студа.

— Днес ще се обсъжда въпросът за планетата.

— Добре, че ми напомни. Подготвени ли са стаите за гостите? Колко души се очакват?

— Двайсетина. Дадох вече нареждания.

— Ами обядът?

— Всичко е готово, лельо.

Сега не беше време за гости. Но пък и това не бе обичаен прием. В извънградския замък на лейди Хинтън трябваше да се срещнат някои от участниците в предстоящия полет, за да обсъдят много важни въпроси. До този момент все още не бе решено на коя планета да кацне „ковчегът“. На сбирката се очакваха и неколцина от най-видните астрономи. Беше им добре заплатено за консултацията и дискретността. Освен преките участници в полета никой друг не биваше да знае за „ковчегата“.

Човек би се запитал каква ли спешност може да има в астрономията, при която времето се изчислява с милиарди години и от земна гледна точка всичко е постоянно. Неизменно се движат планетите по орбитите си, неотклонно следват пътя си периодично минаващите комети. Може би астрономите очакваха появата на един от редките гости като Халеевата комета или пълно слънчево затъмнение?... Не, нито комети, нито слънчево затъмнение бяха погълнали цялото им внимание. Те наистина бяха извънредно заети. Изглежда, астрономията — науката за далечните небесни тела — имаше пряко отношение към някои земни въпроси. Отличните математици и специалисти по небесна механика бяха мобилизирани да работят върху проекти за суперартилерия, суперавиация. „Последните мохикани“ на капитализма трескаво се готвеха за война и искаха да изненадат противника със „сюрпризи“ във вид на ракетни снаряди, военни стратоплани, свръхдалекобойни оръдия и прочие. И учените ревностно се бяха заели с възложената им строго научна задача...

Но работейки за онези, които бяха изпълнени със зверска злоба и жажда за борба и унищожение, учените не можеха да откажат една последна услуга и на онези, които искаха да избягат от борбата. И след като се попазариха, приеха изгодното предложение.

В момента, когато лейди Хинтън претегляше фамилните си скъпоценности, философът Шнирер също седеше пред теглилка в своя кабинет, но неговата теглилка беше много по-голяма и отбелязваше теглото не с карати, а с килограми. Върху писалището на Шнирер имаше купчина философски книги. Библиотеката му тежеше стотици килограми. Книгите са толкова тежки! Той бе решил да вземе най-ценните. От древните философи — Платон, то се знае, за Аристотел ще си помисли. От новите — безспорно Кант, Шопенхауер, Шпенглер,

Бергсон. Но как тежи това старче Кант! Дали да не се откаже от тях? Не, „там“ ще потрябват.

Шнирер работеше както винаги методично. Първо преценяваше „относителното философско тегло“ на даден философ, после измерваше „физическото тегло“ на всяка книга, след което акуратно записваше данните на едно листче.

Вратата се откряна и в кабинета надникна Амели.

— Не работиш ли, татко? — попита тя и влезе.

Амели никога не влизаше в кабинета, когато баща и работеше. Това бяха часове на свещенодействие. Дъщерята на философа бе възбудена, бузите ѝ горяха. Шнирер я погледна над очилата и кратко попита:

— Спортуваш?

— Този път не. Срецах се с Ото.

Лейтенант Ото Ернст беше годеникът на Амели.

— И какво? — попита Шнирер, претегляйки Декарт.

— Имахме разговор...

— Както виждам, твърде разгорещен.

— Да. Предложих му да дойде с нас. Отговори ми, че това щяло да бъде дезертьорство от негова страна. Каза: „Длъжен съм да остана тук, за да победя или да умра.“ Уговаряше ме да остана с него.

Томът на Декарт трепна в ръката на Шнирер.

— И какво му отговори? — попита той, като се мъчеше да не издаде тревогата си.

— Казах му, че ще те последвам, татко.

Шнирер се понамръщи, за да прикрие радостта си:

— Така. А Ото?

— Каза, че ти също не би трябвало да тръгваш... И всички тези книги ли ще вземеш? Да не си решил да четеш лекции по философия на марсианците или на жителите на Венера?

— Ако те съществуват и са достатъчно развити за това, защо да не се запознаят с философите, живели на Земята? — отговори Шнирер.

— А аз трябва да летя. И това няма да е дезертьорство от моя страна, нито пък страх. Аз имам свящото задължение да опазя земната мъдрост. Истинската философия, хилядолетното наследство на човешката култура. Всичко това — той посочи книгите — е застрашено от ужасна опасност. Кой знае какви съкровища на мисълта са били унищожени

при опожаряването на Александрийската библиотека. А сега сме в навечерието на световен пожар. Сигурен съм, че ако комунизмът победи, тези варвари ще изгорят всички философски книги, освен книгите на своите философи. — Шнирер бегло погледна към камината. — Човечеството ще подивее и в края на краищата ще загине: машините ще го унищожат. Разбери, че в целия свят — в цялата Слънчева система, в целия космос! — само в нашия „ковчег“ ще се запазят съкровищата на човешкия гений. Ако не ни е съдено да се върнем на Земята, ще се заселим на някоя друга планета. Ще положим основите на новото човечество, на истинска култура — без машини, без зараза от материалистическа философия, без политика и работнически проблеми. — Шнирер се изправи и заприлича на библейски пророк. — Там, на новата Земя — продължи той вдигнал пръст, — тези книги ще потрябват. Те ще станат заветни скрижали. И аз ще науча хората на истината:

Все пак Шнирер, този кабинетен учен, който не бе способен на някаква активна дейност, докрай оставаше верен на класата си. Наистина философът имаше свои сметки с капитализма — машините. Но и своеобразието на неговата философия бе именно в това, че той се мъчеше без техниката и машините да разреши неразрешимите противоречия на капитализма. Породена от тези противоречия, философията му беше доста объркана, но имаше успех, защото служеше на социалните цели на „мохиканите“ и обещавахе някакъв „изход“ от безизходицата. А самият Шнирер се смяташе едва ли не за месья, призван да спаси капитализма, да го изведе на обетованата земя на безоблачно вечно процъфтяване. Той искрено се смяташе за пазител на земната мъдрост, тоест на онази философия, която идеологически оправдава и утвърждава неговата класа. И бе предан на тази идея. Само заради нея реши да тръгне на това рисковано пътешествие. Само заради нея този заклет враг на машините реши да прибегне до помощта на машина, да ѝ повери своя „безценен за човечеството“ живот. Да търси спасение от машините чрез машина. Шнирер дълбоко и болезнено чувствуваше това противоречие, но не виждаше друг изход.

— Ами ако се върнем на Земята?

— И при този случай трябва да се опазят книгите на сигурно място. А къде ще се намери по-сигурно място от „ковчегата“? „Те“ може

да унищожат книгите, преди твоят Ото и неговите съратници да унищожат „тях“. А аз ще върна на Земята нейните съкровища. Ще донеса от небето тези скрижали на мъдростта и като Мойсей ще ги връча на хората. Ще просветя помраченото им съзнание ето с това! — Той тържествено вдигна нагоре томчето с философския си трактат за пагубността на материализма. — Аз трябва да оцелея за човечеството! — тържествено завърши той и вече с нормален тон попита: — А ти подготви ли си багажа?

— Още не съм. Отивам да го приготвя — каза Амели. Целуна баща си по бузата, отиде в стаята си, отвори куфара и набързо сложи в него една волейболна топка, няколко топки за тенис и ракети, две ловни пушки, патрони, бански костюм и спортни екипи, хавайска китара, малък пътен несесер, две рокли, бельо, фотоапарат и няколко резервни филмови ленти, с една дума, всичко, което вземаше, преди да замине на курорт.

* * *

Епископ Йов Уелър също се готвеше за път. Предстоеше му полет към непозната планета. Той все още не можеше да свикне с тази мисъл, да я приеме.

Една събота, когато спокойно си седеше у дома — уютна къща, в която живееше от двайсет години — и съчиняваше неделната си проповед, икономката му съобщи, че един човек иска да разговаря с него. Решил, че ще го викат за някакво богослужение, той й каза да покани посетителя.

Влезе дребен енергичен мъж.

— Имам честта да ви се представя. Хенри Пинч. Представител съм на акционерно дружество „Ноев ковчег“ и личен секретар на мистър Самюъл Стормър, председател на управата.

— Това благотворително дружество ли е? — попита епископът. Бе забравил вече разговора в салона на лейди Хинтън.

— Не съвсем — отговори Пинч, като седна в едно кресло и неспокойно се занамества в него. — В известен смисъл обаче би могло да се нарече и благотворително. Всъщност спасяването на хора от

страшна гибел е добро дело, нали? Вие трябва да летите, час по-скоро да заминете, сър епископ.

— И къде да отида? — попита Уелър.

— На небето.

Епископът неволно се отдръпна назад в креслото. Какво беше това — глупава шега или приказка на луд човек?

— Не ви разбирам.

— Предполагах, че сте достатъчно подготвен за нашето предложение — отговори Пинч, като продължаваше да се върти в креслото. — Лейди Хинтън каза...

Епископът си спомни всичко. Нима са говорили сериозно?...

— Нямам намерение да летя! В никакъв случай! — отсече епископът с такъв тон; сякаш му предлагаша да умре. — Как така ще летя? Съгласете се, че това дори не подхожда на сана ми.

Пинч сви рамене:

— Смятам, че няма да подрони авторитета на сана ви. Доколкото е имало прецеденти... Пророк Илия например е летял. Праведник, пророк. И мисля, че пророците по онова време са имали не по-малък престиж от епископите в наши дни.

— Да, но... тогава е било по божията воля...

— Сега пък е по волята на лейди Хинтън.

— Аз много уважавам лейди Хинтън. Тя е най-добрата овца от повереното ми божие стадо. Но не е единствената. И аз не мога да оставя паството си в лапите на хищните вълци.

— Ами ако това паство ви изостави?...

Епископът въздъхна:

— Прав сте. Все по-малко хора посещават храмовете. Но в Светото писание е казано: „Там, дето един или двама са сбрани в името мое, и аз съм сред тях.“

— А в „ковчега“ ще има дващест души. И когато кацнем на някоя планета, на Марс или на Венера, вие ще станете апостол, възвестяващ на марсианците Христовото учение или просвещаващ жителите на Венера със Светото евангелие. Помислете само, вие първи ще проповядвате християнството по други планети от Слънчевата система! И може би сам господ бог ви е избрал за тази мисия.

— Ако намери за необходимо, всемогъщият бог може да го стори и по друг начин. Но да не засягаме важни богословски въпроси —

вметна епископът.

— Добре — продължи Пинч, — да допуснем, че откажете да летите въпреки настойчивото желание на лейди Хинтън, която не може да си представи полета без вас. „Духовният лечител — казва тя — е толкова необходим, колкото и телесния. Кой ще ме съветва, кой ще ми сочи пътя към добродетелта? Кой ще извърши бракосъчетанието на лейди Елен с лорд Хенри Блотън? Кой ще кръщава новородените, кой ще ме погребее, когато умра?“ Да допуснем, че пренебрегнете тези доводи и останете. Какво ви очаква тук? Вероятно мъченическа смърт.

— Готов съм да приема венеца на мъченик — каза епископът и вдигна очи нагоре. — Но „дано не отмине тая чаша“ — продължи наум.

— Да останете на Земята е извънредно опасно — не отстъпваше Пинч, — особено с духовния сан, който имате. Положението в страната е сериозно. Назрява революция и не бива да си затваряме очите пред този факт. — И като се измести на ръба на креслото, Пинч доверително продължи: — Лейди Хинтън е научила от най-достоверен източник сред висшите кръгове, че властта всеки миг може да падне. А ние нямаме сили да се борим. Не бива да губим време.

Епископът усети как избива пот по челото му и студени тръпки лазят по широкия му гръб.

— Готов съм на всичко — заяви той.

Пинч се сбогува и излезе.

Мисълта за мисионерска дейност завладя епископа. Той не вярваше, че съществуват марсианци, но сред земните заселници на новата планета имаше вероятност да стане, кажи-речи, папа — наместник на Христа. Защото може ли без християнството, без никаква религия да се поддържа общественият строй, който осигуряваше на него и подобните на лейди Хинтън негови „овци“ привилегировано положение? Но не само „благородната мисия на апостол“ го накара да се реши на този полет. Епископът не по-малко от Шнирер и другите бе уплашен от бурните вълнения и демонстрации. Ако революцията победи, той щеше да има големи неприятности заради своя сан. Пък и... май не биваше да изнася ония проповеди... Ами молитвата, която съчини за „най-скорошна“ гибел на комунизма? Разправят, че дори била отпечатана в техния вестник със съответен коментар... Не, трябва да бяга, да бяга... И усърдно започна да подбира религиозна

литература от доста голямата си библиотека. Вече бе извадил на писалището няколко дебели книги, когато телефонът пронизително иззвъня.

Прощавайте за безпокойството. Ало! Да! Пак съм аз — Пинч. Забравих да ви предупредя, че ако решите да летите, трябва незабавно да пригответе багажа си, който не бива да е повече от сто килограма. Такова е нареждането на главния инженер. В „ковчега“ всичко е изчислено до последния грам.

Епископът намръщено тресна слушалката.

Не повече от сто килограма. И таз добра! Че нали освен книгите трябва да вземе още много други неща. Помисли за навиците си. Обичаше добре да си похапва. С какво ли ще го хранят в „ковчега“? За всеки случай трябва да вземе някакви провизии. А още повече обичаше и ценеше изтънчените вина и скъпите ликьори. Значи ще вземе и от тях. Пък и със стомаха не се чувствуваше добре, както най-добрата му „овца“ лейди Хинтън. Налагаше се да прибегва до слабителни средства и най-вече да пие минерална вода. Трябва да се запаси поне с една каса „Залцбрунен“.

Епископът тъжно погледна книгите на писалището и по рафтовете на библиотеката. Може би само тяхното тегло надминава сто килограма. Ще трябва да си вземе най-необходимото. Извика икономката и ѝ нареди да донесе от килера бутилки, консерви, кутии с бисквити, буркани с масло и кондензирано мляко, след което я накара да претегли всичко това в негово присъствие. Икономката се разплака: няма епископът я смята за крадла? Но вътрешно се успокояваше с мисълта, че човек, който е решил да замине и да изостави всичко на произвола на съдбата, както бе разбрала, когато подслушваше на вратата, не би изпаднал в домакинска дребнавост.

Купчината книги върху писалището постепенно се стопяваше. Първо епископът сложи настрана коментаторите и тълкувателите на Светото писание, после реши, че може да мине без историята на вселенските събори. Прибавените лакомства и топли пуловери го накараха да върне обратно върху библиотечния рафт и някои от светите отци. Бе вече късно след полунощ, когато най-сетне приключи с подготовката на багажа си. Обемистият сандък се напълни. Най-отгоре бе сложена Библия с джобен формат, издание на Британското библейско дружество, и малък требник.

Апостолите не са имали дори това...

* * *

Ловките агенти на Дружеството за спасяване от опасността набираха все нови и нови вложители клиенти, златото течеше като река и пълнеше джобовете на спекулантите, които нямаха нищо против да трупат печалба от нечие спасение.

Подготовката за пътешествието кипеше в различни краища на света.

* * *

Има един предутринен час, когато градът най-сетне попритваря уморените си очи. Гаснат витрините и широките прозорци на ресторантите, сега те отразяват само блясъка на уличните лампи. Утихва движението на автомобилите.

Именно в този час по града се носеше с бясна скорост дълга и тясна лимузина. Тя отиваше към сградата на Централната банка, в която най-големите богаташи даваха на съхранение своите скъпоценности.

В лимузината седеше облегат назад Маршал дьо Терлонж, стиснал в ръце малък куфар от жълта кожа.

Очевидно борсовият крал бе очакван в този неподходящ за банкови операции час. Още щом колата безшумно приближи до сградата на банката, една странична врата се отвори. Маршал дьо Терлонж слезе от лимузината и като измина почти тичешком разстоянието до вратата, бързо се вмъкна във фойето. Пълен пооплешивял представителен мъж с остатъци от къдрици на главата и гърбав нос почтително го посрещна и тихо каза:

— Заповядайте.

Тръгнаха по дълъг коридор, придружени от въоръжен пазач.

Слязоха в подземие. Пътят им минаваше през най-голямата крепост, създадена някога от човешки ръце. Нито един фараон не би измислил толкова недостъпна гробница в подземията на пирамидите,

каквото представляваха тези лабиринти на банката, осветени от силни електрически лампи.

Слязоха с асансьора още два етажа надолу и се озоваха пред масивна стоманена врата. Обикновено в банките подобна врата се смята за достатъчно сигурна защита. А тук тя беше само началото на крепостта. От вратата започваше малък тунел. Той завършваше със стоманена кула. Третият етаж на подземиеото имаше вид на огромен свод от железобетон с дебелина четири метра и половина.

— Тази кула тежи четиринайсет тона — обясни придружителят — и се задвижва чрез специален електрически механизъм.

Асансьорът свали нощните посетители до най-долния етаж. Тук имаше цял лабиринт от коридори и зали със секретни каси в стените, замаскирани скривалища.

Стъпките на посетителите отекваха в празните помещения с многократно ехо. В една от залите се съхраняваше злато, скъпоценни камъни, ценни книжа — всичко, грабено в продължение на много години, беше събрано в тези сейфове.

Над залата имаше подземно езеро. При нужда с водите му можеше да се залее целият етаж.

Тази най-недостъпна в света крепост се отличаваше от другите по това, че беше специално издълбана в монолитния гранит, върху който бе построен градът. Работата в скалните маси бе продължила пет години.

Армии от касоразбивачи напразно биха се опитвали да проникнат в крепостта, дори да посветят на това целия си живот. Но, разбира се, всички тези предохранителни мерки бяха взети не срещу касоразбивачите: при война, ако неприятелят завладее града, без съмнение първата му цел ще бъде златото. Дори да приложи най-модерна техника, разбиването на крепостта би продължило месеци наред.

Заместник-директорът заповяда на пазача да отвори стоманената врата и тримата влязоха в неголямо помещение с железобетонни стени, в които имаше огнеупорни каси. Маршал дьо Терлонж отвори една със собствен ключ, като предварително набра съответния шифър с въртящия се диск на вратичката.

Придружителите му проявиха такава деликатност, сякаш той беше девойка, която има намерение да се къпе: още щом започна да

отваря куфара си, те излязоха в коридора и останаха там през цялото време, докато баронът изваждаше скъпоценностите си и ги преместваше в огнеупорния сейф. Това бяха брилянти и кюлчета злато с такива размери, каквито дори самата лейди Хинтън не беше виждала. Всяко от тях струваше цяло състояние.

Когато завърши тази операция, Маршал дьо Терлонж заключи касата, поблагодари на придружителите си и напусна банката.

Но с това грижите му не се изчерпваха. Готвейки се за предстоящия полет, той се безпокоеше повече за онова, което щеше да остави на Земята, отколкото за необикновения си багаж.

Банкерът нямаше доверие на тази недостъпна крепост. Била идеална защита от крадци? Добре. От неприятелско нападение? Великолепно. Но може ли да го защити от революцията?... Той не се плашеше толкова от вражеско нападение, колкото от революция и от мисълта, че ще загуби богатството си. Никакви стени и подземни скривалища не могат да спасят съкровищата на банкерите. И Маршал дьо Терлонж бе решил да скрие най-ценното, което имаше, на две места.

Наложи се да замине с доверено лице, със своя приятел Рибо, на когото разчиташе както на самия себе си, за Андора, малка република до Испания с площ от четиристотин двамайсет и пет квадратни километра и само шест селища^[1]. Той отдавна си бе набелязал това затънтено кътче на Европа, заобиколено от непроходими планини, до което имаше само един хубав път през испанската граница.

Още преди няколко години баронът бе купил в Андора един изоставен парцел, земя в подножието на Пиренеите. И тук, в една теснина, тайно зарови голяма част от богатствата си. Железните сандъци бяха дълбоко закопани на различни места и затрупани с камъни.

Ако оцелееше дори само един от тези сандъци, Маршал дьо Терлонж пак щеше да бъде богат и да предприеме нови сделки след завръщането си на Земята. Защото дотогава, както си мислеше той, революцията трябваше да бъде потушена.

Наложи се да похарчи доста пари за подкуп на банковите служители: изтегленият влог на голяма стойност не биваше да фигурира в официалните документи и изобщо да бъде открит преди заминаването на банкера.

Маршал дьо Терлонж можеше спокойно да замине.

Подготовката за пътуване създаде най-много грижи на Самюъл Стормър.

Но преди всичко би трябвало да кажем няколко думи и за пътя, по който стигна до „Ноевия ковчег“ този участник, бързо поел в ръцете си цялото ръководство на Акционерното дружество и издигнал се до поста председател на управата. Негова бе и инициативата за създаване на цяла ескадра от „ковчези“ за спасяване на капиталистите от другите страни.

Самюъл Стормър бе някога един от най-големите богаташи, член на осемдесет и пет акционерни дружества, председател на други шейсет и прочие, и прочие. За него се говореше, че „държи половин Европа в малкото си джобче“. Могъществото му можеше да се окачестви като същинска „държава в държавата“. Над петнайсет милиона души в различни страни бяха снабдявани с газ, електричество и въглища от компаниите на Стормър. От него зависеше благосъстоянието на милиони дребни собственици на акции.

— Най-трудното бе да спечеля първия милион — обичаше да казва той на репортерите, когато разправяше историята на своето забогатяване, — останалите лесно дойдоха.

Начинът за тази лесна печалба бе фабрикуването на акции.

Но кризата сломи и този колос.

Нито печатарската машина, която произвеждаше все нови и нови акции, нито военните поръчки можеха да спасят Стормър и неговите събрата, а само за известно време отлагаха пълната им гибел.

Стормър реши, че е най-добре да скрие солидна част от наличния си капитал и да изчезне, да отлети „в небесата“.

По едно време изведнъж се преизпълни с интерес към „античния свят“ и замина през Париж за Атина да се запознае с древното гръцко изкуство. По „някаква случайност“ точно Гърция не участвуваше в международната конвенция за предаване на углавните престъпници.

Бягството на Стормър и брат му предизвика голям шум в страната. Правителството поиска от Гърция Стормър да бъде екстрадиран. Той бе арестуван и пратен в затвора — в килия, по-комфортна от която и да било апартамент в луксозен хотел.

На следващата сутрин обаче, когато Стормър все още се протягаше в леглото, в килията му влезе началникът на затвора с един

атински адвокат и по най-изискан начин се извини за станалото недоразумение и обяви, че е свободен. Тази услуга Стормър дължеше на някакъв гръцки милионер, вложил капитали в неговите предприятия.

Стормър не забрави полезния урок. Тутакси възприе идеята за „Ноевия ковчег“. Нюхът му подсказваше, че от нея може да извлече големи печалби. Нима само той е в безизходно положение? И с присъщата си енергия се зае да я осъществи. Веднага организира работата в широк мащаб, като същевременно се готвеше окончателно да ликвидира западналите си предприятия. Не само опасността от назряващата революция го караше да напусне Земята. За него революцията означаваше край на всичко. Всеки миг можеха да се разкрият мошеническите му сделки, подкупи, фалшификации и дори по-лоши неща, което в най-добрия случай го застрашаваше с пълно разорение. Но какво бе разорението в сравнение с пряката опасност за живота му? Така че най-добър изход бе да напусне Земята.

Стормър реши преди заминаването да запали двореца си и да инсценира собствената си гибел в пожара. Така щяха да бъдат унищожени много компрометиращи документи, а делото срещу него прекратено поради „смъртта“ на обвиняемия. Всичко бе подготвено за това.

Но дотогава трябваше на всяка цена да запази привидното си благосъстояние. Ето защо не можеше както Маршал да изтегли от обръщение значителна част от златните си запаси. Но все пак подготви един доста обемист и тежък куфар. Не искаше да го остави на Земята. Смяташе, че не е достатъчно сигурно място, защото опасността от революция бе станала съвсем реална.

И Стормър предложи на Цандер поне част от ракетата да се изработи с негово злато. Цандер отговори, че това е невъзможно. Обясни му, че златото е по-меко дори от среброто. Топи се при хиляда шейсет и два градуса по Целзий, докато желязото — при хиляда и петстотин. А когато ракетата минава през атмосферата, бронята ѝ силно ще се нагрее.

— Рисуваме живи да изгорим в нашата златна ракета или тя да се сплеска при кацане и ние да загинем. За бронята са необходими специални видове стомана, твърда, с висока точка на топене.

Стормър бе разочарован, дори се обиди. За първи път срещаше човек, който да предпочете стомана пред златото.

— Ами не може ли да се използва за вътрешните части?

— Може, но е неизгодно: златото е прекалено тежко и ще увеличи теглото. Впрочем, ако настоявате, би могло да се употреби за газопроводни и водопроводни тръби.

— И за канализация, нали? — възмути се Стормър от това светотатствено отношение към „златния телец“.

— Да, и за клозетите — спокойно потвърди Цандер. — В космоса има друга скала за ценностно котиране.

И тъй, решиха тръбите и някои дребни части в „Ноевия ковчег“ да се изработят от злато.

[1] Площта на Андора е 465 кв. километра, а населението и е около 38 хиляди души. — Б. пр. ↑

ГРАДЪТ, КОЙТО НЕ Е ОТБЕЛЯЗАН ВЪРХУ НИТО ЕДНА КАРТА И НЕ ПРИЛИЧА НА ДРУГИТЕ ГРАДОВЕ В СВЕТА

Стратопланът се наклони. За миг Ханс Фингер видя обширно плато и построения на него Стормър сити.

Градът имаше необикновен вид. На централния площад се издигаше гигантска подкова, закрепена за земята със закръглената си част. Тя бе толкова висока, че нито един храм в света или небостъргач не можеше да се сравни с нея.

Около подковата имаше не по-малко странни постройки. Кълбовидни сгради, гигантски цилиндри в легнало положение или изправени на основата си. Една от кълбовидните конструкции бе от стъкло и както се стори на Ханс, се въртеше. Друга бе съвършено черна. Един лежащ цилиндър или „цистерна“ беше наполовина черен и матов, наполовина блестящ, сякаш от сребро. Мярнаха се странни въртележки, въздушни мостове, вължени линии. В следващия миг стратопланът се изравни и градът изчезна. Ханс проточи врат, за да погледне надолу.

— Любуваш се на лунапарк, а? — усмихнато попита Винклер.

Стратопланът за втори път леко се наклони и Ханс видя едноетажни къщи от борови трупи, зад тях — дълги двуетажни стандартни бараки, а още по-нататък — палатки. През целия град минаваше насип, който полегато се издигаше по посока на урвата. В края на града се виждаха фабрични корпуси и димящи комини. Теснолинейки прекосяваха града в различни посоки. Сновяха камиони. Насипът чернееше от хора, които пъплека като мравки. По цялата му дължина въртяха хоботи екскаватори.

„Нима тук са построили лунапарк?“ — искаше да попита Ханс, но не успя. Стратопланът внезапно започна да се спуска, приземи се, подскочи, продължи да се движи и изведнъж рязко спря.

— Пристигнахме — каза Ханс.

Тримата пътници облякоха кожусите си и нахлупиха шапки. Херметичната врата се отвори. Нахлу мразовит въздух.

Към стратоплана се приближи с припряна ситнеща походка възпълен мъж с дебел кожух. Това бе търговският директор Колинз.

— Пристигнахте с десет минути по-рано — каза той, докато се ръкуваше. — Чух адския грохот на вашия стратоплан и побързах да дойда. Ранен ли сте, сър? Имате кръв на челото.

— Дребна работа — отговори Блотън. — Няма нужда от лекар. Най-обикновена драскотина от вратата. Но виж, ако ми предложите един хубав бифтек, ще ви бъда много благодарен. Умирам от глад, сякаш цяло денонощие не съм ял, а между другото добре закусих, преди да тръгнем.

— Ами нали според теорията на относителността колкото по-бързо се движи едно тяло, толкова по-бавно тече времето за него — усмихна се Колинз.

— Мисля, че в момента сър Хенри Блотън не се интересува от теорията на относителността и би предпочел горещ грог с бифтек — забеляза Винклер.

— Как е мистър Цандер? — попита Блотън.

— Извикаха го на съвещание при лейди Хинтън. Скоро трябва да се върне — отговори Колинз.

Блотън и Колинз тръгнаха напред. Винклер и Ханс — на известно разстояние зад тях.

— Ще ти покажа нашето жилище — каза Винклер. — Мисля, че най-удобно ще ти бъде да се настаниш в стаята до моята.

— Разбира се — отговори Ханс.

Те вървяха по улиците на Стормър сити, като взаимно се крепяха. Все още никой не се бе погрижил за благоустройството на града. Нямаше тротоари, отгпканият сняг бе заледен и често се случваше някой минувач да падне.

Това беше град, в който целият живот бе пригоден за осъществяването на една грандиозна идея.

Студеният планински въздух ехтеше от силен грохот, викове, сирени... Глухо ревяха екскаватори, пронизително пищяха малки електрически локомотиви, припряно сновящи по теснолинейката, остро скърцаха на завоите вагонетки. По земята пълзяха сенките на вагонетки от въжената линия. Сегиз-тогиз оглушителни взривове разтърсваха въздуха — разбиваха скалите. Еднотонно свистяха

дъскорезачни машини. Миришеше на сира и изгорял бензин. Някъде трещяха компресори.

Наоколо се чуваше гърлената разноезична реч на работниците. Те сновяха във всички посоки с по някакъв товар на гръб и преизпълваха града с шум и движение. Сякаш тук си бяха дали среща векове и народи. Модерни багери, последна дума на техниката, и двуноги „добичета“, пренасящи товар както по времето на египетските фараони.

„Очевидно тук живата сила е по-евтина и по-изгодна от машините“ — помисли си Ханс, като оглеждаше работниците.

Какви ли националности нямаше тук! И жълтолики китайци, и негри, и шоколаденокафяви малайци, и бронзови индианци.

Срещаха се и бели лица, най-често сред ръководния персонал. Въпреки снега, засипал улиците на града, и острия студен планински вятър, работниците бяха леко облечени. Мнозина бяха само по риза, под която прозираше тялото.

— Същински интернационал! — възкликна Ханс.

— Да, интернационал на мизерията — отговори Винклер. — Всички са купени за грошове от агентите на дружеството и обвързани с договор за няколко години. Съгласявали са се на всякакви условия, само и само да се отърват от безработицата и глада, но тук са намерили нещо по-лошо и от робство. А всичките им пътища за отстъпление са отрязани. Непроходимите снежни планини с виелици, пропасти и голи пустини ги охраняват по-добре от всякаква платена стража. Малцина дръзват да избягат и почти винаги заплащат с живота си. Тук стачките безмилостно се смазват, макар че непрекъснато избухват нови.

Ханс промърмори нещо под нос. Винклер го погледна, потупа го по рамото и продължи:

— Виждам, че те обхваща вече агитаторската страст. Да, тук почвата е благодатна и ти трябва съвсем малко усилие да взривиш този барутен погреб. Но — продължи той многозначително — издръжливостта и търпението, Ханс, са толкова необходими на един революционер, колкото и храбростта. Всяко нещо с времето си. Ето го и нашето жилище.

Влязоха в малка къща от неодялани борови трупи.

Стените в стаята на Винклер бяха облицовани с шперплат. Цялото обзавеждане се състоеше от желязна печка, поставена в единия

ъгъл, маса, писалище с телефон и лампа, два стола, легло, мивка и малък шкаф. Пъстрото килимче над леглото и мечата кожа на пода създаваха някакъв уют в тази скромна обстановка.

— Уморен ли си?

— Не съм — отговори Ханс и започна да се съблича. — Искан ми се час по-скоро да разгледам града и...

— Да научиш последните новини?

Винклер извади от шкафчето котлон, консерви, хляб и чинии и се зае да домакинствува.

— И така, слушай. Сега в Стомър сити се строи първата голяма ракета, предназначена за двайсет души. След нея ще има и други ракети. А за да бъдат напълно убедени скептично настроените, колебливи богаташи, е подготвена малка ракета „Пиколо“ — за един човек. Пробен полет пред „акционерите“ ще извърши Хенри Блотън — на никого не иска да отстъпи тази чест. Всъщност затова пристигна тук. Не може да му се отрече безразсъдната храброст, характерна за шампионите в буржоазното общество. Ракетата ще се издигне над стратосферата — нови лаври в шампионския венец на лорда — и ще се спусне на повърхността на Тихия океан, откъдето ще я приберем. Много неща зависят от този първи полет. Интензивността на златния поток може значително да нарасне, ако след полета Блотън се представи жив и невредим пред борсовите крале.

— А ти, Винклер, вярваш ли, че елитът на капиталистическото общество може да се спаси по такъв необикновен начин?

— Нека летят.

— И... помагаш за това?

— Освен че помагам, привлякох и тебе за „съучастник“ в престъплението срещу революцията. Да, да. Ти не само ще работиш за построяването на ракетата, но ще дойдеш с мен и лордовете, които така справедливо ненавиждаш — естествено, ако самият полет се осъществи. Ханс, не се ядосвай. Изслушай ме спокойно. Добре знам какво искаш да кажеш. Разбира се, ние можем съвсем лесно да осуетим всичко. Да организираме въстание или да взривим ракетата точно преди излитането ѝ. Но какво ще спечелим от това? Няма да унищожим тази тяхна идея. Полетът пак може да се състои, но вече на друго място и без нас. Така би било много по-лошо. Звездолетът е опасна машинка. Може да се използва не само за позорно бягство, но

и за нападение. В края на краищата ние не сме съвсем наясно какво замислят ръководителите на това начинание. А в най-критичния момент от последните решаващи битки без съмнение те ще използват звездолета и за хвърляне на бомби. Нали така правят в колониите по време на война и при потушаване на въстанията. Не, много по-безопасно и разумно би било двамата с тебе да бъдем в ракетата. Наложил ли се, винаги ще съумеем да обуздаем когото трябва.

— В такъв случай, щом ни предстои може би много по-интересна и важна работа, отколкото да подпомагаме бягството на капиталистите, то...

— Примамливо е, нали? — прекъсна го Винклер. — Но ти ще трябва да учиш, страшно много да учиш. Защото всички тези звездолети... нека ги строят капиталистите... след световната революция ще станат наши, нали? Така че има ли смисъл сега да ги унищожаваме? Няма, разбира се, ние ще ги строим за себе си. Свръхскоростните полети ще добият огромно битово значение. На първо време ще ни бъдат нужни стратоплани, а по-късно и звездолети. Ето, яденето е готово. Към свинската консерва ще изпържа и яйца. Яж, нахрани се добре, набирай сили.

С апетита на прегладнял млад и здрав мъж Ханс започна лакомо да поглъща и свинското, и пържените яйца, и боба с доматиен сос. Винклер го наблюдаваше с ласкава усмивка.

— Знае ли Цандер истинските им цели, на които служи сега? — попита Ханс, след като поутоли глада си.

— Ами как да ти кажа! За този наивен пацифист е достатъчно и това, че „Ноевият ковчег“ няма стратегическо предназначение. А иначе той почти не се интересува какво правят акционерите. Дружеството му е предоставило огромни материални средства и възможност да разгърне работата в такива мащаби, за каквито дори не е мечтал. За него това е най-същественото. А Цандер наистина може да постигне много. Той е талантлив теоретик, великолепен конструктор и рядко скромна човек. „Аз съм само ученик на моя велик учител Циолковски. Той запали огъня, аз само го поддържам, докато се осъществи мечтата на човечеството“ — така говори за себе си. Аз бих казал, че макар да е „далеч от политиката“, Цандер спада към онази най-прогресивна част от техническата интелигенция, която може доста добре да се сработи с нас, както стана преди време на Изток. Именно затова двамата с тебе

помогнахме на Цандер да избяга. Е, нахрани ли се? Да вървим, ще ти покажа „лунапарк“.

— Дори през ум не ми е минавало, че в Стормър сити може да има и лунапарк! Да не би да има и кина, барове, кабарета и от ония там... „червените фенери“?

— Че как иначе, може ли един капиталист да мине без подобни заведения? Тук механизмът за изпомпване на заплатата от джоба на работника действа безотказно. Само че този лунапарк е специален... И дори безплатен, за разлика от другите развлечения. Има голям успех сред тукашното население. И трябва да добавя, че си го заслужава. Всичко е много интересно, много поучително. Но няма повече да те държа в заблуждение. Лунапарк не е комплекс от забавни развлечения, а цял град лаборатория. Там изкуствено се създават условията, в които ще се намират участниците при полета на ракетата — от старта до финиша. Изследва се влиянието на тези условия: увеличаване и намаляване на скоростта, силата на тежестта, безтегловността и тъй нататък. За съжаление нямам време и не мога да ти правя компания. Но и без мен ще се справиш. Ето ти „входен билет“ за лунапарк. Срещу този пропуск ще ти покажат и обяснят всичко.

ЗА НЕБЕСНИТЕ УЧЕНИ, КОИТО СЛУЖАТ НА ЗЕМНИТЕ ДЕЛА, И НЕЩО ПО ВЪПРОСА ДАЛИ НА ВЕНЕРА ИМА НУЖДА ОТ ЧАДЪРИ И ГАЛОШИ

Бъдещите участници в полета с първата ракета, членове на акционерно дружество „Спасение“, се събраха в извънградското имение на лейди Хинтън, за да обсъдят важни въпроси около предстоящото пътешествие.

На предварителното съвещание учените не бяха стигнали до единодушие.

Общото събрание се провеждаше в залата с портрети на предците. Ако рицарите, гордо гледащи от потъмнелите платна, можеха да чуят какво се говори, навярно биха изскочили от позлатените рамки и биха побягнали — толкова чудновати, абсурдни за тях неща се приказваха тук.

Гостите седяха около дълга овална маса, постлана с бяла покривка от времето на кралица Елизабет. Старинен сервиз за чай със златни орнаменти върху синия порцелан, цветни свещи във високи бронзови канделабри, рози в кристални вази и позлатени захарници красяха трапезата. До вратата стояха сериозни и неподвижни като статуи лакеи със сиви ливреи.

— Има думата професор Абраам Кинбрук! — високо обяви Сормър, поел задължението да председателствува необикновеното съвещание.

Английският астроном, пълен мъж на средна възраст, който с фрака си приличаше на дипломат, бавно стана, усмихна се меко и обгърна събралите се с изпитателен поглед. За всяка аудитория, като се почне от международните симпозиуми по астрономия и се свърши с аристократичните салони, той си имаше съответен стил. „Думите трябва да се подбират според ушите — шегуваше се той в приятелски кръг. — Не всяка дума ще влезе в ухо, обременено с диамантена обица.“

— Дами и господа — започна Кинбрук и направи пауза, за сетен път да провери настроението на аудиторията. — Отговорната задача, с

която бяхме натоварени, ни кара да бъдем особено предпазливи. Трябва откровено да кажа, че научните данни по въпроса дали има условия за живот на друга планета, са доста бедни и ограничени. Моите колеги, учените, допускат, че такива условия съществуват на две планети от Слънчевата система — Марс и Венера. За жалост обаче аз не мога да споделя тяхното мнение. В сравнение със Земята Марс получава двойно по-малко светлина и топлина. Ако идете на Марс, ще виждате Слънцето като един малък диск. Марсианският ден ще ви прилича на земния здрач. Ще ви бъде студено. Може би ще страдате и от жажда, защото на Марс има малко вода. Сред вечен студ ще бродите по безплодните пясъчни пустини на континентите и падините на пресъхналите морета. Впрочем съмнявам се, че дори ще бродите. Вие просто ще се задушите от недостиг на кислород. Там той е твърде малко. Ако искате да добиете по-ясна представа за условията на Марс, ще ви дам следния пример. Най-високият планински връх на Земята — Еверест, се издига на осем хиляди осемстотин осемдесет и два метра. Нашите английски алпинисти, най-добрите в света, можаха да стигнат само до височина осем хиляди шестстотин и четири метра. Досега нито една експедиция не е покорила върха^[1]. Стръмните заледени склонове на планината, силният вятър, студът — всичко бе превъзможнато. Само не и недостигът на кислород. Алпинистите са се задушавали. Поради ниското атмосферно налягане от ушите им е текла кръв. Всяко движение е било същинско мъчение за тях. А как би се чувствувал човек при височина, равна на два Евереста — шестнайсет километра над морското равнище? Такива планини няма на Земята. Но хората са правили опити да се изкачат на подобна височина със стратостати. И на десет-дванайсет километра смелите аеронавигатори са загивали от задушаване. А на Марс въздухът е разреден колкото на трийсет и пет километра над Земята. И е също толкова студено. Дори още по-студено. Така че на Марс ви очаква ужасна участ.

— Не отивам на Марс! — категорично отсече лейди Хинтън.

— Остава Венера — продължи астрономът. — В сравнение със Земята тя е по-близо до Слънцето. Но на тази планета изобщо няма кислород...

— Това още не е доказано! — обади се вторият астроном, без да вдигне глава.

— На уважаемия колега професор Джилбър ще бъде дадена възможност да ни запознае със своята теория — продължи Кинбрук и очилата му проблеснаха по посока на неговия опонент. — Аз твърдя, и то въз основа на последните научни данни, че в атмосферата на Венера не са открити никакви следи от кислород. Всеки, който би дръзнал да кацне на Венера, ще загине като опитна мишка, поставена във вакуум под стъклен похлупак.

— Неуместно сравнение. Дори на Венера да няма кислород, все пак има въздух — отново се обади професор Джилбър.

— Да, но при всички случаи краят е един — смърт от задушаване — възрази Кинбрук.

Лейди Хинтън решително отмести чашата си.

— Не отивам и на Венера.

— Така. Ами какво е положението с другите планети? — попита Стормър.

— За тях изобщо не си заслужава да говорим. На Меркурий живи ще изгорите, а на останалите планети е прекалено студено; твърде далече са от Слънцето, източника на топлина.

— С други думи, няма къде да идем? — разочарова се Стормър.

— Да. В цялата Слънчева система, в цялата вселена, само на Земята има условия за живот.

— Което напълно съвпада със Светото писание! — възкликна епископът. — В Библията пише, че господ — бог е сътворил Земята за живот на човека, а Слънцето, Луната и звездите — да осветяват Земята. Не мога да допусна, че на другите планети може да има живот, разумни същества. Това би внесло хаос във всичките ни религиозни представи. Нима бог е създал не един Адам, а още десетки и стотици хиляди на другите планети? Ами грехопадението — и то ли се е повтаряло? И сигурно е трябвало синът божий многократно да се превъплъщава, да слиза в човешки образ на разните планети, да умира и да възкръсва, за да изкупи първородния грях? Абсурд! Ерес! Дори да можем да живеем на друга планета, което е изключено, имаме ли права да напускаме Земята? В Светото писание се казва: „Земя еси и в землю отидеши“. В земята, а не на някакъв си Марс! Прахът на всекиго от нас трябва да почива в нашата земя!

— Никъде не отивам! — заяви лейди Хинтън.

Стормър нетърпеливо се въртеше на стола си. Думите на епископа можеха да провалят работата на компанията. А и преди това професор Кинбрук внесе съмнение с изказването си. Кой би очаквал такъв лош номер от него? На всичко отгоре трябваше да му плати хонорар! Пък и епископът с неуместната си проповед...

— Свършихте ли, професор Кинбрук? Има думата професор Джилбър!

Джилбър вдигна сведената си над масата глава.

Възрастният астроном, побелял, с едър нос, провиснали мустаци и младежки присмехулни очи, неочаквано заговори с тънък гласец.

„Писука като канарче!“ — помисли си Амели.

— „Платон ми е скъп, но истината ми е по-скъпа!“ — започна Джилбър с латинската сентенция. — Въпреки цялото ми уважение към колегата, почитаемия професор Кинбрук, трябва да кажа, че той допуска грешка. Двойна грешка. Спомена за предпазливост и отговорност. Ние, учените, трябва да имаме само една отговорност — пред истината. Предпазливостта и смелостта са две вечно враждуващи сестри. Но тях ги примирява строга майка — необходимостта. Може би професор Кинбрук смята, че в момента климатът на Земята е твърде здравословен за събралите се тук дами и господа и те ще се радват на дълголетие? И е на мнение, че сега атмосферата на Земята е по-благоприятна от атмосферата на Венера? А къде почтеното общество, събрало се около тази маса, рискува по-бързо да се задуши? Както виждате, когато дойде необходимостта, предпазливостта сама ти дава смелост и те кара да рискуваш. Но толкова ли голям е този риск? Професор Кинбрук твърде много пресици нещата. Не се решавам да противореча на лорд епископа. И естествено съм напълно съгласен с него, че господ — бог би си имал много повече грижи, ако съществуват и други обитаеми светове. Впрочем и нашите грижи не са малко, така че засега ще трябва да приказваме само за тях.

Стормър въздъхна с облекчение.

— Да, аз твърдя, че мистър Кинбрук пресици нещата и съгреши спрямо истината. Уважаемият колега пропусна едно твърде важно обстоятелство — плътността на планетната атмосфера. Нашата атмосфера отразява в космоса повече от половината слънчеви лъчи. Марс отразява почти всичките. Ето защо температурите там са много по-ниски от земните, което е доказано от последните изследвания,

както и от определената вече големина на полярните ледове на Марс. Атмосферата на Венера също отразява почти всички лъчи на Слънцето. Ето защо температурите на Венера не се различават много от земните. На Марс е студено. Ала и на Земята има студени места. Спомнете си например, че навремето ходиха на Южния полюс спасителни експедиции за Бърд^[2]. Те са се придвижвали с гъсенични трактори през ледовете на Антарктика при седемдесет и един градуса под нулата. Температура, малко по-ниска от температурата в стратосферата. Но това не ги е спряло. Въпреки студа бе спасен човешки живот. Кислородът на Марс е недостатъчен. И дишането би било затруднено. Ала професор Кинбрук не каза, че там и загубите на организма ще бъдат много по-малко. Защото на Марс телата имат тройно по-ниско тегло. И мистър Пинч например без никакво усилие би могъл с една ръка да вдигне своя шеф, уважаемия мистър Стормър. Всички ще усещат необикновена лекота в тялото си. При ходене, при вдигане на тежести мускулатурата ще бъде тройно по-облекчена. Следователно ще се намали и нуждата от кислород. Аз не се съмнявам, че на Марс има растителност. Значи може да съществуват животни и хора, макар че съвсем вероятно е те да не приличат на земните.

— А какви могат да бъдат? — полюбопитствува Амели.

— Вземайки предвид природните условия на планетата, ще се осмеля хипотетично да ви опиша как би изглеждал марсианецът. Тъй като живите същества на Марс изпитват тройно по-ниско „земно притегляне“, възможно е да имат и тройно по-висок ръст. По същата причина — и по-слаба мускулатура. По-тънки крайници. Недостигът на кислород предполага увеличен гръден кош. Дори у нас, на Земята, според научните наблюдения жителите на високите планини са с поширок гръден кош от жителите на долините. Марс е по-стара планета от Земята. И обитателите му би трябвало да имат по-развит мозък, а следователно и по-голям обем на главата. Слабата светлина пък предполага увеличени зрителни органи. И тук, на Земята, някои дълбоководни риби имат огромни очи. Звукът в разрежения въздух се разпространява по-зле. Това обстоятелство допринася за развитието на слуховите органи.

— Високи, тънки, с издути гърди, голяма глава, огромни очи и уши... Пфу! — възкликна Амели.

— Всичко в света е условно, госпожице! — отговори Джилбър. — Повярвайте, че вероятно и вие, дори вие — галантно добави той, — не бихте предизвикали възторг у някой марсиански Аполон. Да! Животът на Марс има още едно предимство, което ще бъде особено ценно за жените. Годината е почти двойно по-дълга. И след като изживеете там четиридесет земни години, вие с чиста съвест можете да кажете според марсианското летоброене, че сте само на двайсет.

— А как ще изглеждам — двайсет или четиридесетгодишна?

— Е, тук вече се затруднявам с отговора. Боя се, че ще ви разочаровам, но мисля, че ще изглеждате четиридесетгодишна. Макар че може би там и физиологичните процеси ще протичат по-бавно.

— Смятам, че не е чак толкова лошо на Марс. Е, студеничко е...

— Но поносимо за живот.

— Елен! Сложи ли ми коженото палто? — прекъсна го лейди Хинтън.

— А няма ли да ни убият марсианците? — отново попита Амели. Лейди Хинтън започна вече да я поглежда с недоволство.

— Няма. Най-много да ви приберат в някой музей като редки експонати — усмихна се Джилбър.

— Що се отнася до Венера — продължи той, — вече казах, че там условията не са като на Земята. Може би и климатът не е много приятен. Не зная дали марсианският Адам е извършил грях, но очевидно хората на Венера доста са разгневили бога.

— Защо мислите така? — поинтересува се епископът.

— В поемите си „Изгубеният рай“ и „Възвърнатият рай“ Джон Милтън^[3] твърди чрез устата на ангел, че преди грехопадението на Адам оста на Земята е била перпендикулярна спрямо плоскостта на еклиптиката ѝ и на Земята е царяла вечна пролет. Земната ос е била наклонена като наказание за греха на първия човек и климатът се е развалил. А оста на Венера има по-голям наклон^[4], ето защо се налага изводът, че венецианците още повече са разгневили бога. Уважаваният от мен професор Кинбрук твърди, че на Венера изобщо няма кислород. И неговото твърдение изхожда от факта, че при спектралния анализ не са открити следи от кислород^[5]. Това е неправилно. Артър Адъл, физик от Мичиганския университет, установи, че само в повърхностния слой на венерианската атмосфера има колосална концентрация на въглероден двуокис. А при наличието на въглероден

двуокис не може да няма кислород. И сигурно Венера прилича на една огромна оранжерия, в която животът е добил особено буйни, интензивни форми, надминаващи онова, което наблюдаваме на Земята.

— А дали има животни на Венера? — полюбопитствува Пинч.

— След като има кислород, влага и топлина, защо да няма и животни?

— Каква е водата на Венера? — запита епископът.

Джилбър се усмихна.

— Ами зависи за каква цел искате да я употребите. Навремето отец Кирхер се интересувал дали водата на Венера е годна за кръщение. За жалост не мога да ви дам положителен отговор на този въпрос. Но предполагам, че във всяко друго отношение по нищо не се различава от земната.

— Не съм съгласен с уважаемия колега — обади се Кинбрук, без да поиска думата от председателя на събранието. Стормър се опита да го прекъсне, но ученият продължи да говори. И за щастие, забравил каква е аудиторията, започна да сипе термини, известни само на специалистите.

Между учените се завърза разгорещен спор. Цандер, който вече губеше търпение, се намеси:

— Бих помолил час по-скоро да ни дадете своите резолютивни данни. Венера, Марс или нито едната, нито другата планета?

— А не ви ли е безразлично? — попита Стормър, ядосан, че някой дръзва да му се бърка в работата на председател.

— Ни най-малко — отговори Цандер. — Ако тръгнем към Венера, минималната начална скорост на ракетата трябва да бъде единайсет цяло и четири десети километра в секунда. А към Марс — единайсет цяло и шест десети. Полетът до Марс ще продължи не по-малко от сто деветдесет и две денонощия, а до Венера — деветдесет и седем. В зависимост от това всички изчисления се променят.

— Аз обаче не споменах за третата възможност — каза Джилбър, — че може... никъде да не кацате. Ако действително ще разполагате с кръговрат на веществата, за какъвто ми говори уважаемият Лео Цандер, вие ще бъдете осигурени с храна за неопределено време, така че това би било най-доброто решение. В ракетата може да си създадете и климата на Ривиерата, и светлина по желание, дори във всяка каюта различна, според вкуса на обитателя ѝ. Можете да кацнете на дадена

планета и да отлетите, ако се окаже неподходяща за живот. С една дума, ще бъдете господари на положението си, няма вече да зависите от Земята и небето.

Очевидно това предложение хареса на всички.

Цандер се усмихна и поиска думата. Стормър строго го погледна и тържествено обяви:

— Давам думата на инженер Цандер.

— Според мен цялата тази дискуссия е доста закъсняла — започна инженерът. — Вие искате да тръгнете в най-близко бъдеще. Карате ме час по-скоро да приключа работата си. Какво би станало, ако конструирам ракета, годна за полет до Венера, а същевременно получа указание да идем на Марс или безцелно да летим в междупланетното пространство?! Ракетата не може да се реконструира, трябва да се построи нова.

— Но нали имате проекти за няколко вида ракети?

— От проекта до построяването минават много месеци. В готов или почти готов вид имаме само една ракета. И ако искате да летите, ще се наложи именно с нея да тръгнете.

Стормър стана моравочервен.

— С други думи — каза той, — сам, без наше знание, сте взели решение за маршрута и в зависимост от това сте построили ракетата?

— А как иначе можех да постъпя? Смятате ли, че на това събрание съм очаквал да чуя нещо ново за мен? Аз бях длъжен още преди първия чертеж най-внимателно да проуча всички засегнати тук въпроси. Цялата най-нова литература по астрономия, най-новите научни данни. Пък и вашето указание да се ориентирам към Венера.

— Не разбирам тогава защо трябваше да ни каните — доста рязко каза Кинбрук.

— Ами например да дадете на бъдещите участници в полета някакви общи познания по астрономия — усмихна се Цандер. — И не само за това. Аз не мога да поема върху себе си цялата отговорност. Все пак, колкото и да сме предпазливи, каквито и предпазни мерки да вземаме, нашето пътешествие е рисковано.

Стормър ядно забарабани с пръсти по масата. Колко нетактичен е тоя Цандер! Добре поне, че не присъствуват тук другите членове на акционерното дружество. Щяха да се уплашат и откажат.

При думата „рисковано“ лейди Хинтън и Елен неволно трепнаха. Цандер забеляза и тутакси побърза да ги успокои.

— Но и пътуването с влак е придружено с риск — добави той. — Не мисля, че сам по себе си полетът с ракетата представлява голям риск. Но без съмнение при кацане на дадена планета ни очакват редица изненади. И аз съм много благодарен на професор Кинбрук, който предварително ви информира за някои неудобства на посочените планети. За всичко, свързано с астрономията, вие ще имате по-голямо доверие на неговия авторитет, отколкото на мен.

— Но къде ще ни закарате, дявол да го вземе? Извинете, госпожо, за неволното възклицание — каза Стормър.

Всички напрегнато зачакаха отговора на Цандер.

— Никъде. Смятам, че за нас е най-изгодно и безопасно именно никъде да не кацаме.

— Ссскок в нищото? — попита Маршал с горчива ирония, която никой не усети.

— Ето защо се постарях да създам такъв междупланетен кораб, на който да се осъществява кръговрат на веществата. Ракетата ще има петстотинметрова оранжерия, която ще ни дава необходимите за храна, растителни продукти и кислород за дишане.

— Ще се храним само с ягоди? — попита Амели. — Съгласна съм.

— За любителите на по-солидна храна ще вземем продукти за четири-пет месеца. И може би, ако успея докрай да реализирам изобретението, което в момента завършвам, тези неколкомесечни запаси, като изключим оранжерията, ще ни стигнат най-малко за двайсет-трийсет земни години.

— Смятате, че в ракетата ще са ни достатъчни само хомеопатични дози?

— Нямам намерение дори с един грам да намаля дневната ви дажба.

— В такъв случай имате намерение да повторите евангелското чудо — да нахраните пет хиляди души с пет риби и три хляба?

— Да, ако щете, наречете го и чудо.

— Но в какво ще се изрази то?

— Времето „ще се разтегли“ като гума. Дните в ракетата ще се равняват на месеци, дори години на Земята.

Кръглите очи на Стормър се облециха още повече. Само това оставаше, Цандер да се побърка!

— Изглежда, вие... малко сте...

— Побъркан? — подсказа му Цандер.

— Разбирам какво иска да каже мистър Цандер — обади се Джилбър, потърквайки челото си. — Наистина има начин да се забави хода на времето. Като се ускори движението. Но, господин Цандер, за да получите такава разлика между времето на Земята и времето в ракетата, трябва да постигнете скорости, близки до скоростта на светлината.

Цандер кимна.

— Не твърдя, че със сигурност ще успея, но мисля, че съм близо до успеха — каза той.

— Лъчева енергия? Радиовълни? Атомна енергия? — отрупаха го с въпроси.

— Засега това е тайна — отговори той. — И ако успея наистина да постигна такива скорости, тогава ще можем да посетим не само една, а много планети и лично да се уверим има ли на тях условия за живот.

— И таз добра! — възкликна Кинбрук с иронична усмивка. — Ако летите със светлинна скорост, за секунда и половина ще стигнете и отминете Луната, а за осем минути и половина ще идете на Слънцето.

— Точно така — започна Джилбър, — ако летите със скорост, близка до светлинната, времето в ракетата ще протича по-бавно от времето на Земята. За една година, изтекла за нас в ракетата, на Земята ще минат може би десет или дори сто години.

Разговорът се оживи. Освен астрономите и Цандер никой друг не разбираше как е възможно времето да тече ту по-бързо, ту по-бавно, но всички бяха крайно заинтригувани от тази мисъл. Какво нещо — да имаш власт над времето на Земята, да го ускоряваш или забавяш по желание!

— Когато след месец-два се върна на Земята, ще заваря моя Ото грохнал старец, а аз ще си бъда млада, нали, господин Цандер?

— И ако на Земята събитията се развият неблагоприятно, можем на друга планета да положим основите на ново човечество — обади се

Шнирер, който през цялата вечер бе мълчал. — Да създадем нова цивилизация, без машини, без техника.

„Сто години срещу две! — помисли си Стормър. — За това време всичките ми завистници, врагове и съдии ще измрат и досието ми в съдебните архиви ще изгние. Чудесно, дявол да го вземе! И щом като всички неприятности изчезнат, ние ще забавим полета — ще ускорим хода на времето, за да не изостанем много от живота на Земята, и ще се върнем в най-удобния за нас момент.“

— Предпочитам да се върнем на Земята и да заварим „мохиканите“ като победители — каза той. — Но ако въпреки очакванията се наложи да кацнем на някоя планета, добре би било да се погрижим за ново човечество. Предлагам следното. Да вземем с нас цялата, тъй да се каже, квинтесенция на необходимите практически знания. Ще изложим в резюме всичко полезно от математиката, астрономията, медицината, биологията, ботаниката, географията...

— Боя се, че там няма да ви свършат работата земните познания по ботаника, зоология и география — обади се Джилбър. — На новата планета ще се наложи да създадете друга ботаника и география.

— И тъй, предлагам да вземем със себе си цялата „сол на Земята“ в синтезиран вид — продължи Стормър. — Можем да поръчаме на специалисти да съставят такива резюмета, всеки от своята област, да се отпечатат книги с миниатюрен шрифт върху съвсем тънка, но здрава хартия или микрокниги. Ботаниката и географията посочих само за пример. Мисля обаче, че и земните знания по ботаника, география и история няма да са излишни. Нима за бъдещите обитатели на Венера не би било интересно да знаят нещо за Земята? Но минавам към най-важната част от моя проект. Съвсем естествено е новото човечество на новата земя пак така да се дели на класи. Но това деление трябва да е още по-рязко. Там хората от нашия кръг трябва да заемат господстващо положение. А потомците на прислугата, на разните механици и другия помощен персонал, който ще вземем със себе си, трябва да ни бъдат роби. Ще създадем каста на „мъдрите“, „просветените“, а робите трябва да останат необразовани, неграмотни. Ние ще им заповядваме, а те ще се подчиняват, защото без нашите знания те ще са слаби и безпомощни. Само ние ще знаем как се строят къщи, машини...

— Машини ли? Пак ли машини? И там машини? — изписка Шнирер. — Искате да погубите и новото човечество? Да пренесете тая зараза, тая чума на новата земя? Машините са изобретение на дявола, което доведе земното човечество до пълна катастрофа! В никакъв случай няма да се съглася на това безумие! Класите може да си останат, дори е наложително. Само робството е могло да осигури на древните философи необходимото за размисъл свободно време. Нека бъде робство, но смекчено от патриархални отношения. Живот близо до природата! Натурално стопанство! Никакви градове! Чрез неестествено разрасналия се Берлин ние, немците, сами създадохме оръдието, разрушило държавата, когато това оръдие — Берлин — попадна в ръцете на екстремисти, на анархистично настроените маси. Никакви фабрики и заводи! Никакви градове! Само ферми, ливади, овчарчета, ручейчета... Философия на съзерцанието, а моралът...

— Християнски! — вмъкна епископът.

— Да, християнски — съгласи се философът. — Твърде удобен е за нас. И знаете ли, аз съм на мнение да оставим тук земната история и география. Ние можем да създадем нова история — за висшите същества, дошли от „небето“. Ще имаме авторитет на божества. Мъдро и великодушно ще управляваме робите си. Те ще пасат нашите стада, ще обработват лозята ни и в неделните дни заедно с нас ще възхваляват както всевишния, така и нас. Спокоен живот в лоното на природата. Без работнически проблеми, стачки и революции! Златен век! Рай!

— И бб... без ни... никакви банки, ттт... търговски сделки? Ппп... пълна скука! — възкликна Маршал.

— Без търговия животът губи смисъл. Но ние с вас ще внесем тази корекция, бароне — каза Стормър на Маршал, — и вярвам, че уважаемият професор Шнирер ще приеме такъв компромис. Защото вие, господин Шнирер, не отричате частната собственост, нали? А има ли частна собственост...

Между философа и bankerите започна спор. Никой не забеляза как Цандер стана и излезе от залата на предците. Бъдещото социално устройство на новата земя нямаше връзка с предстоящия полет. Пък и всички тези пререкания му се струваха съвсем излишни.

[1] Еверест (вис. 8848 м) е бил покорен за първи път на 29 май 1953 г. от новозеландския алпинист Е. Хилари и шерпа Н. Тенсинг. — Б. пр. ↑

[2] Ричард Бърд (1888 — 1957) — американски полярен изследовател, ръководител на четири големи антарктически експедиции. — Б. пр. ↑

[3] Джон Милтън (1608 — 1674) — английски поет и прогресивен политически деец. В поемите „Изгубеният рай“ (1667) и „Възвърнатият рай“ (1671) в библейски образи алегорично е отразил събития от английската буржоазна революция от XVII век. — Б. пр. ↑

[4] Според последните научни данни оста на въртене на Венера е почти перпендикулярна на орбиталната ѝ равнина, орбитата ѝ е почти кръгла и затова се смята, че на Венера няма сезонни промени в климата. — Б. пр. ↑

[5] Резултатите от изследванията с космически сонди показаха, че кислородът в атмосферата на Венера е в нищожни части от процента, а водните пари — само 0,01 на сто. Атмосферата на планетата се състои главно от въглероден двуокис — 96,6%. Има около 3% азот. — Б. пр. ↑

ХАНС РАЗГЛЕЖДА ЛУНАПАРКА

Ханс излезе от дома на Винклер и се отправи към гигантската подкова. Тя се виждаше отвсякъде.

Момъкът крачеше по заледения път и си мислеше:

„Подковата прилича на камертон. Не по-ниска е от Айфеловата кула, дори може би е по-висока. Вилица-небостъргач...“

Гъст облак закриваше подковата наполовина.

„Триста метра... Издига се на планина, висока пет-шест хиляди метра над морското равнище. Грандиозна кула. Но защо ли са я построили? Винклер не каза. Ще се опитам сам да разбера... Някога Мопасан се е оплаквал, че Айфеловата кула е грозна и го потиска. Естествено за онова време тя е изглеждала груба и грозна с масивната си конструкция. Била е построена като «символ» на Световното парижко изложение. И все пак, ако Мопасан беше инженер, сигурно би се произпълнил с почит и уважение към Айфеловата кула. За времето си тя е била чудото на строителната техника. На нея има астрономична обсерватория, метеорологична служба, физичен кабинет и мощна радиостанция. Вероятно и подковата е построена за подобни научни цели.“

Облаците бавно отплуваха на запад. Върхът на подковата ясно се очерта в бистрата синева на небето. Вдигнал глава, Ханс внимателно я разглеждаше, но неочаквано стъпи накриво и падна. Чу се гърлен смях и напевна реч. До Ханс се бяха изправили индианци, наметнати с прокъсани одеяла, през които прозираха голите им тела. Ханс се усмихна. Индианците също му се усмихнаха, разкривайки белите си зъби. Те му сочеха ту върха на подковата, ту заледения път. Да, да. Ханс се беше заплеснал. Съзнавайки грешката си, той смутено кимна и се изправи на крака. Индианците си тръгнаха, като му подвикнаха нещо, очевидно някакво предупреждение. Минаха четирима негри, нарамили огромна греда. „Механизация!“ — промърмори си Ханс. Отдръпна се настрани и като се подпря до някаква къща от лъхаци на бор греди, отново вдигна очи към подковата. Върховете ѝ бяха съединени с тънка като нишка площадка. От нея се издигаше антена.

„Ами да, това е метеорологична обсерватория и радиостанция. За полета трябва да се проучат атмосферните условия на Стормър сити...“

Изведнъж Ханс съгледа падаща надолу черна точка. Тя се движеше плътно до едното рамо на подковата.

„Я виж ти! Изглежда, подковата е не само радиостанция и метеорологична служба, но и лаборатория за изследване на падащи тела.“

Черната точка стигна до кръглата част на подковата, мина по инерция до основата на другото рамо, издигна се, падна, отново се издигна и така продължи като махало „със забавящи се колебания“. Когато най-сетне спря в центъра на кръглата част, Ханс видя, че това беше вагонетка. Може би в нея имаше хора. Добре би било да се полюлее на тази люлка! Да, трябва. Защото полетът с ракетата също е излитане и спускане. Излитане от Земята и спускане на някоя планета... „Да, трябва да се изследва как влияе безтегловността върху човешкия организъм...“ Ханс почти тичаше към подковата. Но тя бе още далече. Той видя, че от асансьора излезе някакъв мъж и бегом се отправи към кантората на Колинз.

Ханс стигна запъхтян до масивната бетонна основа на подковата. Вагонетката вече пълзеше нагоре като асансьорна кабина. Момъкът бързо се качи на бетонната площадка и погледна закръглената част. Имаше две релси. А радиусът на кръглия участък бе петнайсетина метра. Ако височината е триста метра, излитането и падането би трябвало да продължат цели петнайсет секунди. Не е зле. Но дявол да го вземе! При височина триста метра и радиус на окръжността петнайсет се получава четиридесетократно претоварване от центробежната сила. Можеш да се сплескаш...

Под площадката нещо изщрака, забуча и Ханс видя, че едното рамо на гигантската подкова се отдалечава от другото. Радиусът на закръглената част се увеличи до шейсетина метра. „Това вече е друго. Сега натоварването ще бъде само десет пъти по-голямо. Почти каквото изпитваш при спускане по стръмен наклон.“

Моторите на съоръжението отново забръмчаха. Радиусът се намали до двайсетина метра. „Дано само не изпусна този рейс...“ Ханс бързо влезе в постройката, над която се проточваха възетата на асансьора. Подаде синия си билет на метиса, облечен в яке от еленова

кожа. Той кимна и мълчаливо му посочи кабината. Ханс влезе в асансьора, кабината трепна и започна да се изкачва.

Ханс имаше чувството, че се издига с въздушен балон. Пред очите му отново се разкри целият Стормър сити. Скоро отвъд планинския хребет се показа и океанът. На север, изток и юг се простираше огромният масив на Андите.

Асансьорът спря. Ханс излезе на открита площадка. Уф! Тука беше още по-студено. И какъв пронизващ вятър! Но иначе пък всичко се виждаше като на длан. На широката площадка, която от долу му се стори като нишка, съединяваща раменете на гигантския камертон, бяха монтирани ветропоказатели, анемометри, барометри, термометри... Ханс усети как лицето му пламва от ледения вятър. Трябваше по-скоро да влезе в заслона! Посрещна го пълен мъж. Кимна му като на стар познат. Сигурно Винклер го бе предупредил по телефона. Разбира се, Ханс можеше да разгледа всичко и да слезе.

В центъра на помещението имаше люк, над който стоеше кабината, готова за спускане. Вратата ѝ бе отворена. Ханс надникна и влезе; вратата веднага се затвори. Вътре бе по-топло. Гореше електрическа крушка. Прозорци нямаше. Подът бе покрит с линолеум. Стената до вратата бе заета с клетки с опитни животни, птици, насекоми. С подобни клетки бе запълнена и стената от лявата страна. До срещуположната стена бе поставена теглилка. А до четвъртата висеше въжена люлка. До люлката имаше три завинтени за пода удобни кресла с колани като в самолетите, а в ъгъла — пружинна теглилка с особена конструкция и циферблат със стрелка, отбелязваща промяната в теглото.

„Пружинна теглилка — каза си Ханс. — Ясно: блюдата на обикновената няма да променят положението си, независимо от товара върху едното или другото блюдо, защото и двете тела в еднаква степен губят теглото си. Само пружинна теглилка би отбелязала загубата на тегло при падането.“

В дълбоко кресло седеше пълен, едва побиращ се в него мъж с лъснало от пот плешиво теме. Пред него стоеше лекар, висок и охранен, с бръсната глава. Плешивият дебелан дишаше тежко и уплашено го гледаше, като пациент, комуто предстои операция.

Ханс поздрави и показа на лекаря синия билет.

— Може ли да участвувам в опита? — попита той.

— Моля! — отговори лекарят и продължи да уверява шишкото, че полетът не крие никаква опасност и няма да му навреди. — Ще легнете в люлката, така ще ви бъде по-удобно. Аз ще седна в креслото до вас и ще следя пулса ви и кръвното налягане. Не, не за да предотвратя нещо опасно. Просто ще направя научни наблюдения, за да стигнем до нужните изводи. Ние обобщаваме тези наблюдения и ги предаваме на главния инженер, който ще ги вземе предвид при своите технически изчисления и конструкции: например какво ускорение е допустимо при излитане, по какъв най-целесъобразен начин да се избегнат сътресенията и тем подобни.

— Значи може да има сътресения? И сигурно доста силни? — ужаси се шишкото.

— Не по-силни, отколкото в трамвая — побърза да го успокои лекарят.

С помощта на Ханс той намести дебелака в люлката и здраво овърза едрото му тяло.

Ханс се настани в близкото кресло, стегна коланите и погледна под око съседа си. Шишкото нервно пуфтеше и мърмореше нещо. Лекарят също се върза с коланите на креслото си и хвана един лост.

— Готови! Тръгваме.

— Не! Чакайте! Не искам! — закрепя шишкото.

Но вече бе късно. Ханс усети как сърцето му примира. Тялото му олекна. Той вдигна ръка. Никакво усилие, сякаш не я вдигаше, а сваляше. Дори още по-лесно. Защото при сваляне на ръката все пак се напрягат някои мускули. Като във вода. Не, като в безтегловното, безплътното пространство, когато сякаш и самото тяло се превръща в пространство. Една след друга минаваха секунди... Лекарят следеше пулса на шишкото. Ханс се вслушваше в ударите на сърцето си. Малко позабавени, но общо взето, всичко бе наред. Жалко, че нямаше прозорец... Стрелката на големия хронометър приближаваше цифрата осем.

— Сега идва закръглената част. Дръжте се здраво! — предупреди лекарят.

Изведнъж Ханс усети, че тялото му сякаш се налива с олово. От краката по гърба към главата. Такава тежест, че му бе трудно да диша. Ръцете и краката му бяха като парализирани. Не можеше да помръдне глава. Шишкото се разписка... Но ето че оловото започна да изтича.

Миг на нормално състояние. И отново секунди на безтегловност — кабината се спускаше по второто рамо. И отново невидима тежест притисна тялото и гърдите. Неприятно усещане! Добре, че при всяко разлюляване на „махалото“ тези усещания стават все по-краткотрайни и слаби. Ето и краят. Кабината спря. Шишкото дрезгаво изруга. Челото му бе мокро от пот. Вратата се отвори. Лекарят побърза да развърже пациента си. Той бе толкова разярен, че не можеше да говори, а само пулеше очи и правеше такива гримаси, сякаш ей сега ще се нахвърли върху лекаря. Скочи и изхвърча навън като фурия.

При вратата се струпаха негри и индианци. Шишкото ги беше развеселил. Свежият въздух му бе възвърнал дар — словото и той пискливо бълваше ругатни, комично размахвайки ръце. Цветнокожите зрители се заливаха от смях като деца на цирк, с което още повече го вбесяваха. Той проклинаше и „Ноевия ковчег“, и самия Ной, и всички, които бяха измислили тази дяволска щуротия. Предпочитал на шиш да го пекат, но нямало да прекрачи прага на ковчегата.

— Искам си парите! — крещеше той.

— Нали знаете, че според устава на дружеството парите не се връщат. Можете само да продадете акциите си, ако намерите купувач — каза появилият се изневиделица търговски директор Колинз.

— Не ми трябва купувачи! По дяволите и парите, и всички вие тук заедно с „ковчегата“! Къде е самолетът ми? — И тръгна към летището. Колинз не сметна за нужно да го задържи.

— Какво му е? — обърна се той към лекаря.

— Нищо особено — отговори лекарят. — Не бих искал никого да обидя, но тези милиардери се държат като истерични госпожици. Вижте таблограмата му. Работата на сърцето преди опита седемдесет и четири удара в минута, след опита — седемдесет и два. Артериалното налягане: преди опита — сто и трийсет, след опита — сто и шейсет. Малко забавяне в пулса и известно увеличение в артериалното налягане. Смятам, че ако извършим наблюдение над него, когато е в кабината си в банката, то в продължение на един ден по време на борсова треска ще отбележим доста такива колебания в сърдечната дейност.

Колинз обаче си мислеше за друго и го прекъсна:

— Знаете ли, ще трябва да се откажем от експериментите с нашите акционери. Защото някой като този не само ще се откаже, но и

ще се раздрънка пред другите. Стига толкоз. Има достатъчно материал за Цандер. Вие сте лекар и сам ще можете да определите дали даден кандидат е годен за полета.

— Боя се, че ще дойдат толкова грохнали кандидати, които ще са годни по-скоро за крематориум, отколкото за полет в космоса.

— Не говорете глупости! — строго забеляза Колинз. — Абсолютната гаранция при полета с ракетите е не само реклама за нас, но и цел. Задачата на Цандер е да направи ракетата удобна и безопасна като бебешка люлка. И той ще го постигне, иначе няма да оправдае парите, които изразходваме за всички тези опити.

Колинз рязко се обърна и заплува с дългополия си кожух към своята канцелария.

Този ден Ханс обиколи всички съоръжения, изпробва върху себе си всички „атракции“ на необикновения лунапарк. Качи се на сенсирската въртележка^[1], за да разбере как ще му се отрази и какво изпитва човек при издигане, спускане, наклоняване, обръщане. Искаше да постигне рекорд по издръжливост при претоварване и се въртеше с бясна скорост. Мнозина се мъчеха да му съперничат, но той победи всичките си цветнокожи и бели съперници. Наистина, когато слезе от въртележката, доста се олюляваше.

Най-силно впечатление му направи помещението с форма на цилиндър, който се въртеше около оста си и се движеше в кръг. В него се изучаваше така нареченото „кориолисово ускорение“. Когато Ханс се приближаваше до стената, където центробежната сила бе най-голяма, цялото му тяло сякаш се наливаше с олово. И щом обърнеше глава, имаше чувството, че цялото помещение потъва или се издига като каюта на кораб при силно вълнение. Доста неприятно усещане. То зависеше, както по-късно му обясни лекарят, от съответния център в главния мозък, който при продължително въртене създава усещане за равновесие. Сякаш човек забравя, че се върти, и когато обърне глава, добива впечатление за допълнително въртене.

Близо до стената центробежната сила, насочена настрани, беше пет пъти по-голяма от силата на тежестта и Ханс неволно „напираше“ към стената. Получаваше пристъпи на морска болест. Големи усилия полагаше, за да държи главата си изправена и да се добере пак до центъра на помещението, където всички неприятни усещания тутакси го напускаха.

Той си правеше и най-различни експерименти: опитваше се да пише върху масичката, поставена в центъра, да сяда и да става. Не можеше да контролира движенията си. Чувствуваше тялото си някак чуждо, то не му се подчиняваше, сякаш се бе озовал в друг свят, с други закони на движението и равновесието. Но за разлика от Блотън това за него не беше спорт. Той упорито се тренираше. Знаеше, че при истинския полет с ракетата ще трябва да помага на Винклер и Цандер, да работи при подобни необичайни условия, докато останалите пътници ще лежат, неспособни за нищо друго, освен да пъшкат и охкат. Ханс имаше предвид не само „Ноевия ковчег“, но и бъдещите полети със „собствени“ ракети. И стоически понасяше всички изпитания, на които сам се подлагаше.

По-късно се наложи да прекара доста дни в същото положение.

Ханс наблюдаваше как се отклонява струята на течностите, въздушната струя, движението на насекомите и дребните животни.

Немалък интерес предизвика у него и въртящото се стъкло кълбо. То бе подобие на „космическо жилище“, в което се изследваше поведението на човека и животните при действието на центробежната сила. Слънцето, което грееше от безоблачното небе, го изпълваше с топлина и даваше живот на растенията, посадени на неговия „екватор“. Въртеливото движение създаваше при стените центробежна сила, превишаваща земното притегляне, и там растенията никнеха не нагоре както обикновено, а настрана, от стените към центъра на кълбото. Ханс наблюдаваше тяхното развитие.

Имаше и клетки със зайци, кокошки, котки. Очевидно животните не усещаха необичайното си странично положение. За тях стените на кълбото бяха „долната част“, земята. Зайците спокойно си подскачаха в клетките или гризяха зелени листа и моркови, а кокошките снасяха и мътеха яйца. Водата в чашките „стоеше“ отвесно по отношение на земята и не се разливаше, не се изсипваше и зърното от паничките. Когато Ханс заставаше в центъра на кълбото, всички животни и растения се намираха в перпендикулярно положение спрямо него и сякаш легнал върху отвесна скала, той гледаше отгоре обитателите на този малък свят. Но щом тръгнаше към „екватора“ на кълбото, постепенно и той възприемаше същото перпендикулярно положение. И виждаше масата в центъра на кълбото така, сякаш бе закрепена за стената на стая.

Тъй като и цялата обстановка в кълбото се въртеше заедно с него, Ханс нямаше главозамайване и дори престана да усеща въртеливото движение. Само когато вървеше по стените на кълбото, необичайното странично положение му напомняше това.

В кълбото се вкарваше само една десета част от нужното количество кислород, но Ханс не се задушаваше. Кислород отделяха растенията от оранжерията, която заемаше шестнадесет квадратни метра площ.

Растенията поглъщаха въглеродния двуокис, отделян от Ханс и животните.

Тук се работеше за получаване на „кръговрат на веществата“, който трябваше да осигури на бъдещите пътешественици всичко необходимо за живот, ако полетът се проточи или се окаже, че на дадената планета няма кислород и храна.

Ханс разгледа и металното кълбо, чиято вътрешност представляваше „междупланетно пространство“. В него се влизаше през двойна врата с камера като в кесон, и то със специални костюми, подобни на водолазните. Цандер бе работил доста време върху тяхната направа. За тази цел е била обзаведена специална лаборатория за създаването на подходяща материя, която да осигури на костюмите абсолютна топлоизолация и достатъчна здравина.

— А няма ли да замръзнем в космоса с тези костюми? — обърна се Ханс към един лаборант.

— Всичко зависи от цвета на дрехите и слънчевите лъчи, така че температурата може да варира от минус двеста до плюс сто и повече градуса по Целзий — каза лаборантът. — Страховете от студа в космоса са преувеличени.

— А какви са тия цистерни? — попита Ханс.

— Изследва се в каква степен повърхността на ракетата отразява и поглъща слънчевите лъчи — отговори лаборантът. — Да влезем в тоя цилиндър. — Влязоха. — Сега тук е тъмно и доста хладно. Цилиндърът е обърнат към слънцето с лъскавата си, лакирана повърхност, която отразява лъчите. Сега ще обърнем цилиндъра откъм черната му матова страна. — Лаборантът дръпна някакъв лост и цилиндърът започна да се върти около надлъжната си ос, при което Ханс и придружителят му трябваше „да вървят на място“, докато

цилиндърът спре. Не бяха минали дори две минути, и Ханс усети, че става по-топло.

— Чувствувате ли как Слънцето нагрива цилиндъра? А до повърхността на Земята стигат само половината от слънчевите лъчи, другите се отразяват от атмосферата. Вижте сега.

Лаборантът напипа лоста в мрака и отново го дръпна. Над главите им се отвори прозорец, през който нахлу слънчева светлина. Температурата бързо започна да се повишава.

— Лъчите се фокусират от вдлъбнатото огледало и се насочват към задната стена на ракетата. Като обръщаме ракетата откъм черната или лъскавата ѝ повърхност, ние можем да променяме температурата в нея от двайсет и девет до седемдесет и седем градуса по Целзий. А с помощта на огледала може да се топят метали. Но можем да получим и космически студ. Разполагайки с такава широка температурна скала, Цандер създаде по идеята на Циолковски слънчев двигател. Два скачени цилиндъра последователно се извързват ту към слънчевата, ту към сенчестата страна. На слънце течността в цилиндъра се изпарява и парата натиска буталото, на сянка — течността и парата се охлажда.

— Остава още да разгледаме лабораториите, където се изпробват типовете ракетни двигатели, монтирани на дъбово шаси, и шест лаборатории за битово обслужване на пътниците в ракетата.

— Шест!

— Да — отговори лаборантът. — Тук целта не е да създадем някакъв комфорт, а да осигурим всичко необходимо. И най-дребната подробност не бива да се пренебрегва. При обичайни условия много неща не забелязваме, за други просто не се сещаме, и то за „дреболии“, без които можем да загинем в „небесата“ или които могат да причинят огромна вреда, ако не се отстранят.

[1] Въртящо се устройство за изследване и тренировки на вестибуларния апарат. Името си носи от Сен-сирската военна академия във Франция, където за първи път е въведено. — Б. пр. ↑

ДОСТОЕН УЧЕНИК НА ЦИОЛКОВСКИ

— Цандер се върна! Отиваме при него! — каза Винклер.

Ханс вдигна глава от книгата. Беше развълнуван. С Цандер бе работил месеци наред. Но за първи път инженерът изобретател го викаше при себе си.

— Защо?

— Сигурно иска да се запознаете по-отблизо. Може би ще ти възложи нещо — отговори Винклер и очите му весело се усмихнаха.

— Добре, да тръгваме.

В Стормър сити Цандер живееше в самостоятелна къща с пристройка. Когато Винклер позвъни, отначало се чу силен лай на куче овчарска порода, после вратата се отвори и възрастен слуга строго измърмори:

— Няма го в къщи! — но позна Винклер, усмихна му се като на стар познат и каза: — Ах, вие ли сте! Заповядайте. Чакайте само да прибера кучето.

Ханс се бе опитвал да си представи как живее Цандер. Виждаше го в кабинет, пълен с чертежи, макети и най-различни други вещи на изобретател. Но беше се излъгал. Малкият кабинет, в който Цандер го покани, бе съвсем скромно обзаведен. Писалище, две кресла, малка въртяща се етажерка с книги и толкоз. Единствената украса бе голям портрет в тъмна дъбова рамка със стъкло, окачен на стената зад писалището. Портретът бе на някакъв непознат на Ханс брадат старец с очила. Под портрета имаше полица от същото тъмно дъбово дърво, на която бяха наредени книги в плътна подвързия със златисти букви. Върху гръбчетата им Ханс прочете „Ziolkowsky“. На писалището имаше комплект писмени принадлежности, настолна лампа и папка с попивателна хартия. Ханс изпита известно разочарование. По-късно Винклер му обясни, че обикновено Цандер работи в пристройката, където са библиотеката му и малката лаборатория. Но в това светилище никого не пуска, дори самият Винклер само веднъж е успял да надникне вътре, и то в отсъствие на домакина.

Цандер приветливо ги посрещна, покани ги да седнат в креслата и след като поприказваха за незначителни неща, зададе на Ханс неочакван въпрос:

— Я ми кажете какво значи полярно уравнение на хиперболата?

Ханс бе учил математика и криво-ляво отговори. Цандер кимна с глава и зададе нов въпрос, на който Ханс се затрудни с отговора. Последваха и други — от областта на химията, астрономията, биологията. Същински изпит. Ханс се смути — най-малко бе очаквал това и му се струваше, че невинаги отговаря правилно и ясно дори за добре познати неща. Нима ще се изложи на този изпит? Но, изглежда, Цандер бе доволен. Кимна, в знак, че е приключил, и каза:

— Имате по-големи познания, отколкото предполагам. Но ако искате да ми станете помощник като Винклер, трябва да учите още.

Ако иска да стане! Ханс бе готов денонощна да работи, за да научи всичко необходимо.

— Свикнали ли сте самостоятелно да се занимавате? — бе зададен нов въпрос. — Винклер ще ви помага, но е доста зает и няма да ви отдели много време. — И обръщайки се вече към Винклер, Цандер продължи: — Мисля, че ще бъде от полза за нашия Ханс Фингер да поживее месец-два в стъкленото кълбо. Наблюденията няма да му отнемат много време, така че ще има възможност да разшири знанията си по математика. В нашата работа не можеш крачка да направиш без математиката.

Цандер поприказва още няколко минути с Винклер по делови въпроси и стана. Аудиенцията бе приключила.

— Е? Не очакваше такъв обрат, нали? — попита Винклер, когато си тръгнаха. — Ще се наложи да поседиш в единична килия.

Месец-два затворен сам! Тази перспектива никак не бе приятна на Ханс. Искаше му се по-скоро да разгледа града, необикновените лаборатории и съоръжения. Та нали бе видял само една малка част.

— На всичко ще му дойде времето — утеши го Винклер. — Сега ще прекараш още един ден „на свобода“ и от мен да мине, утре сутринта ще пообиколиш да разгледаш нещата, които още не си видял: да речем, лабораторията, където се изследват различни вещества, друга една лаборатория — там пък се изпробват начините за охлаждане на двигателните дюзи. За утре това ще ти бъде достатъчно.

— И какво ще правя в моя затвор?

— О, пребиваването ти там ще бъде доста своеобразно! Чрез теб ще бъде проверено дали човек може да живее в условията на изкуствено създадения кръговрат на веществата. Щом получиш необходимите разяснения, ще влезеш в кълбото и херметичната врата ще се затвори. Но вътре има телефон, по които ще поддържаме връзка. Ще си вземеш книги, учебници, тетрадки.

— Но с какво ще се храня там?

— Ще се наложи известно време да караш на вегетарианска храна. Ще ядеш зеленчуци и плодове от оранжерията. Ще имаш на разположение електрическа печка и чайник.

— А вода?

— Утре ще получиш отговор на всичко. Отделните продукти на твоя организъм ще се преработват. Изпражненията ще отиват за наторяване; урината, след като мине през почвата и растенията, през газове, хладилници и филтри, ще се превръща в чиста вода. Вода ще се получава и от охладените пари при дишането — твоето, на растенията и на „другарите ти по затвор“ — животните. Ще трябва да се грижиш за тях — да им даваш храна и вода. Кислород ще набавят растенията, които пък ще поглъщат издишвания от тебе и животните въглероден двуокис. С една дума, ако плановете се окажат верни, ти ще имаш всичко необходимо. Аз ще те навестявам. Почувствува ли се зле, ще прекратим опита. Вземи си бележник или тетрадка, където да записваш най-важните формули, сведения от теорията на реактивните полети, справочни данни, изчисления. Това е съвет от Цандер. Такава тетрадка ще ти бъде от полза.

Ханс кимна и попита:

— Впрочем я ми кажи на кого е портретът, окачен в кабинета на Цандер? На баща му?

Винклер се засмя.

— Да, в известен смисъл на баща му. А всъщност това е прочутият учен самоук Циолковски, бащата на космонавтиката. Не „баща“, по-скоро „дядо“ на многобройните си последователи: Робер Ено-Пелтри, Робърт Годард, Херман Оберт, Валтер Хоман, Пирке, Дебус и нашия Лео Цандер^[1]. Вече съм ти говорил за този забележителен човек. Скромнен провинциален учител, който съумява да се издигне до „космически“ висини в теоретичната мисъл. Този Колумб на звездните светове теоретично набелязва в общи линии

целия път, по който ще се стигне до междупланетните полети. Той показва на човечеството пътя към космоса. Още през 1903 година издава труд, в който дава всички теоретични изчисления за космически полети; но руското царско правителство с нищо не го е подпомагало.

— Значи неговите трудове са наредени на полицата под портрета?

— Да. Цандер не се разделя с тях.

Този ден завърши с ефектна гледка: в дванайсет часа през нощта от планинската площадка, обърната към океана, бе пусната първата пробна ракета без хора, със записваща автоматична апаратура. Двуметровата ракета, изправена почти отвесно, излетя леко наклонена към океана.

На опита присъствуваха Цандер, Винклер, Ханс, Блотън и няколко сътрудници на Цандер. От пръв поглед не се разбираше, че ракетата ще излети под ъгъл, и затова Блотън попита:

— Ами ако падне върху нас?

Цандер усмихнато отговори:

— Преди много години, през седемнайсетото столетие, монахът Мерсен и военният Пти направили следния експеримент: изправили това вертикално, поне така им се струвало, и стреляли — искали да разберат дали гюлето ще се върне на земята. Няколко пъти повторили този опасен експеримент. Но понеже не били достатъчно опитни да изстрелят гюлето така, че да падне точно върху тях, решили, че имат пълно основание да твърдят, че е увиснало във въздуха и без съмнение ще остане там още дълго време. Не само тогава, но и в наши дни едва ли би се намерил специалист, който безукорно да калиброва оръдие за такъв опит, че то да стреля съвсем вертикално. А сега се дръпнете настрана. Пускам ракетата.

Всички се оттеглиха и притихнаха в очакване. На тъмното небе блещукаха звезди. Новият месец светеше почти в центъра на небосвода и човек имаше чувството, че ракетата се отправя на пътешествие до Луната. Чу се взрив. Тътенът, отразяван с многократно ехо от скалите, разтърсваше въздуха. Огнена диря проряза пространството. За миг сякаш златист мост свърза планинската площадка с небето. След секунда тази комета, създадена от хората, прибра опашката си, превърна се в малка звезда и угасна във висините. Цандер впери очи в хронометъра и като отброяваше секундите, каза:

— Горната граница на тропосферата... Излиза над стратосферата... Връща се...

На другата сутрин цяла флотилия моторници отплува в океана, за да търси падналата ракета. Но Ханс, колкото и да му се искаше това, не можеше да вземе участие в търсенето. След като разгледа с Винклер няколко лаборатории, разбира се, без да има време да се запознае с всички „цехове“ на огромния „звездолетен завод“, взе подбраните от Винклер книги, една тетрадка, автоматична писалка и тръгна за своя стъклен затвор, където трябваше да престои дни наред.

[1] Робер Ено-Пелтри (1881 — 1957), френски учен, работил в областта на авиацията и космонавтиката; Робърт Годард (1882 — 1945), американски учен, пионер на ракетната техника; Херман Оберт (род. 1894), немски учен, един от основоположниците на ракетната техника; Валтер Хоман (1880 — 1943), немски учен в областта на механиката на космическите полети. Пирке, Дебус и Лео Цандер са измислени герои. — Б. пр. ↑

НА ЗЕМЯТА НЯМА СПАСЕНИЕ

— Всичко това е ужасно! — възкликна лейди Хинтън. И притиснала с пръсти слепоочията си, каза: — Елен, дай ми одеколон!

— Защо не разтъркате слепоочията си с ментоловия молив? — попита доктор Текер.

— Не по-ма-га-а! — раздражено отговори тя. — Това клатушкане ще ме убие. Защо корабът стои на едно място? Когато върви, не се клатушка толкова.

Трябва да пестим горивото, госпожо — сънено се обади от креслото си Стормър. — Има мъртво вълнение. На стотина мили от нас е минал циклон... А баронът направо легна болен. Говори само с междуметия.

— Не мога... Лошо ми е!... — проговори Елен с глух глас. Лицето и бе добило зеленикав оттенък. Тя притисна кърпичката до устата си и с конвулсивно потръпващи рамене бързо се отдалечи.

— Ох! — шумно въздъхна лейди Хинтън. — Тежко е да си изгнаник на нашата възраст! Без дом, без приют и надежди...

— Аз пък предпочитам да съм изгнаник, а не гниещ труп. Да! — възрази Стормър, като изсмукваше един нар. — Ако не бях толкова прозорлив, сега навярно щяхме вече да гощаваме червеите в гробищата.

— Дори косъм не може да ти падне от главата без божията воля! — назидателно отбеляза епископ Йов Уелър.

— Ами защо не останяхте в Лондон, ваше преосвещенство, да поверите буйните си къдрици на божията воля?

Лейди Хинтън потръпна от тези „кощунствени“ думи. „Демоните на войната и революцията се развихриха“, както се изрази Шнирер, преди да бъде завършена ракетата и построен гигантският моторен кораб. Стормър успя да наеме от пристанището спрелия на котва презокеански параход, с който акционерите, участници в бъдещия междупланетен полет, отплуваха в Тихия океан.

— Наоколо е само вода. Ние сме беззащитни, нямаме оръжие и всеки ни вижда... — продължи да хленчи лейди Хинтън.

Очевидно Стормър се ядоса.

— Започвате да халюцинирате, а? — почти й подвикна той. — Кой ни вижда? Изобщо кой може да ни гледа? Океанът е пуст както през първите дни от сътворението на света. Пък и кой ще ни търси сега? Никой не се интересува от нас, повярвайте ми. Океанът не е нито Оксфорд стрийт, нито Пикадили. Има свои оживени и безлюдни места. Ние сме точно в центъра на триъгълника, образуван от пресичането на големите презокеански пътища: от Йокохама — Япония до Валпарайсо — Южна Америка; от Уелингтън — Нова Зеландия до Панама и от Панама, покрай бреговете на Южна Америка към Магелановия проток. Стотици километри ни делят от западните брегове на Южна Америка. Нито един кораб не минава по тези места, освен някой ветроход, отвлечен от циклон. Но те не са опасни за нас. А всички презокеански параходи имат радиостанции. Сами известяват приближаването си. Ние имаме радиопеленгатор. И специална мачта, от която дежурните наблюдават хоризонта. Нашият параход е от най-бързоходните. Така че само от военен кораб не можем да избягаме. В края на краищата имаме и хидроплани. Целият ценен багаж отдавна е изпратен на съхранение в Андите.

Тъй като лейди Хинтън се сърдеше, че Стормър сити не бе наречен на нейно име, Стормър избягваше да я дразни и в нейно присъствие говореше за града описателно: „онзи град сред планините“, „града, в който се строи ракетата“.

— В случай на голяма опасност винаги можем да се качим на хидроплана и да отидем там.

— Но защо не го сторим още сега — да заминем за тоя ваш Стормър сити? — попита лейди Хинтън.

— Защото хотелът там още не е готов. А в работническа барака вие няма да искате да живеете. Пък и тук, повярвайте ми, е по-безопасно. Тук можем да маневрираме. Ако не бяха вашите — „капризи“, искаше да каже Стормър, но се сдържа — вашето крехко здраве, щяхме да слезем по на юг, където вече щяхме да бъдем в абсолютна безопасност. Щяха да „ни виждат“ само пингвините. Но ако идем в Стормър сити и ни открият, преди ракетата да бъде построена, тогава сме загубени. От там може да се избяга само по въздуха. А и няма да има къде да избягаме.

— Божичко! Боже, боже! — трагично въздъхна лейди Хинтън. —
Защо ни наказваш така?

— Дим от кораб на хоризонта! — проточено обяви дежурният от
мачтата.

— Къде е? Къде? — викна пребледнял епископът и с твърде
бързи за своя сан крачки тръгна към борда, вадейки от калъфа призмен
бинокъл.

— Още един... три... цяла ескадра!... — продължи да известява
дежурният.

Настъпи смут. Чу се рязка команда. Мощните машини на
парахода оживяха, корпусът му затрепери. Той започна да завива
наляво, като ускоряваше ход.

По палубата претича Шнирер, размахвайки един том на Кант.

— Амели! Какво става? А? Вече?

Олюлявайки се, излезе Елен. Отнякъде изпълзя и баронът.
Долната му челюст се тресеше. Той се опита да каже нещо на
Стормър:

Стормър му обърна гръб и махна с ръка, сякаш пъдеше муха. И
той бе разтревожен, но гледаше да запази самообладание!

Корабът зави на юг и продължи с пълна пара.

— Сега вече всичко зависи от конските сили — промърмори
Стормър.

— Може би изобщо не се интересуват от нас — изказа
предположение Текер. — Нали има световна война, сигурно японски и
американски кораби се преследват в океана.

За първи път лейди Хинтън погледна с благодарност своя лекар.
Тези успокоителни думи ѝ подействаха по-добре от всички лекарства.
Текер долови благосклонността в погледа ѝ и се възползува от това.

— Ще отида да видя жена си и детето, госпожо, веднага ще се
върна — каза той.

— Дали се преследват, няма значение, но ние сме открити и това
е лошо — не спираше Стормър. — Неизвестна ескадра ни следва по
петите. Ако не успеем да се скрием преди настъпването на нощта, ще
загазим.

Настъпи тягостно мълчание. Чуваше се само как вълнорезът
пори повърхността на океана и как равномерно бръмчат машините.

Един след друг се нижеха часовете. Слънцето клонеше към хоризонта, разстоянието между парахода и преследващата го ескадра все повече намаляваше.

— Пак добре, че не ни обстрелват! — каза Стормър.

Всички бяха твърде разстроени, за да поддържат разговора.

Капитанът съобщи по телефона, че според неговите изчисления ескадрата няма да ги настигне преди настъпването на нощта. И може би за пръв път от много години лейди Хинтън изпита страшно желание времето да тече по-бързо.

Преди залез-слънце вече с просто око можеше да се различи флагманът. Капитанът смяташе, че това е бързоходен крайцер. Но японски или американски — трудно би могло да се определи.

— И още по-трудно е да се отгатне в чии ръце е командването — забеляза Стормър. — Всичко на този свят се променя. Капиталистическата довчера страна е станала вече пролетарска република.

Най-сетне благодатната нощ спусна черната си завеса. Ако това би означавало края на драмата, всички можеха спокойно да се приберат в каютите си. Но уви, антрактът е само антракт, който трябва да се използва.

Сега проблемът беше да избягат под прикритието на нощта, рязко променяйки курса. След известно колебание капитанът насочи парахода на изток.

— Х-х... хглупаво е — каза Маршал, на когото нощната прохлада възвърна дар — словото. — На изток ще попаднем на презокеанския, път, който минава покрай южните брегове на Америка.

— А аз смятам — възрази Стормър, — че нашият капитан постъпи много умно. Трябва да се поставиш на мястото на преследвачите и да прецениш кой път бихме избрали. Именно онзи, който вие имате предвид. И точно по същата причина. И вероятно ескадрата ще тръгне на запад. Пътят, по който се движат търговските кораби, не е страшен за нас. Дори е за предпочитане да срещнем някой от тях. Те ще отвлекат вниманието на преследвачите, ако все пак и ескадрата се насочи на изток.

Баронът и Стормър продължиха да спорят.

Очевидно ескадрата се движеше с угасени светлини. Не можеше да се определи на какво разстояние е.

След като даде инструкции и възложи управлението на своя помощник, капитанът събра всички пътници и каза:

— Положението остава крайно сериозно: има вероятност ескадрата да се раздели на три и да отпрати корабите си на изток, запад и юг. И утре сутринта да ни настигнат. Вие можете да се спасите чрез една рискована крачка — като тръгнем право на север, стига само да не налетим на ескадрата...

— Но какво да правим? — възкликна епископът.

— Аз смятам, че има само един изход: да се възползвате от нощния мрак и да излетите с хидропланите.

— А вие? — попита Стормър.

— Капитанът не напуска кораба си, докато той е в състояние да се държи на повърхността! — отговори капитанът. — Аз оставам.

Стормър го изгледа с подозрение. Сега на никого не можеше да се вярва.

Може би лично капитанът е съобщил по радиото координатите на парахода?

Започнаха припрени приготовления. Лейди Хинтън бе така изтощена от всичко преживяно, че се наложи на ръце да я внесат в кабината на хидроплана. Бебето на Текер се бе събудило и плачеше. Пътниците нервничеха.

Тревогата попремина чак когато моторът на хидроплана забръмча и той се издигна във въздуха. Всички въздъхнаха с облекчение.

— К... к... като че нещо гръмна? — стресна се баронът.

— Спокойно! — изръмжа Стормър. — Изгърмя тапата на шампанското, което успях да взема.

— Дд-д-дайте една глътка. Ус... с... ссещам гърлото си съвсем сухо!

— Само срещу хиляда златни монети на ръка! — ехидно отговори Стормър. (И баронът го чу как пие направо от бутилката.) — На! — съжали се Стормър и му подаде полупразната бутилка. — Хилядарката ще бъде вписана в сметката ви.

ЗА „САРКОФАЗИТЕ“ И ЗА ВСИЧКО НОВО, ПОЯВИЛО СЕ В СТОРМЪР СИТИ, ДОКАТО ХАНС ЖИВЕЕШЕ В КЪЛБОТО

Пред стъкленото кълбо се спря девойка с късо кожено палто и погледна вътре. До малката маса в центъра, свел глава над книга, седеше млад мъж.

„Пътниците са пристигнали“ — помисли си Ханс, когато забеляза девойката. И всеки път, когато кълбото го завърташе с лице към нея, той я поглеждаше. Амели — това беше тя — се чудеше как не му се завива свят.

Първите дни Ханс наистина се чувствуваше зле, толкова силно му се замайваше главата, че дори бе готов да помоли Винклер да го пусне от въртящия се затвор. Но момъкът бе издръжлив, „замесен с добра закваска“. „Какви ли изпитания ме чакат в ракетата! Трябва да свиквам с всичко.“

И свикна. Най-важното бе да не гледа навън, за да не забелязва движението. Здравият му организъм бързо се приспособи към необичайните условия. Повече от месец живееше Ханс в кълбото, хранейки се с плодове и зеленчуци от оранжерията. Както растенията, така и той самият, и животните бяха добре. Наистина за един млад мъж не е достатъчна само растителна храна и Ханс доста отслабна, но ни най-малко не се чувствуваше изтощен. Добре вървяха и заниманията му. Бързо напредваше в математиката, старателно записваше различните си наблюдения и стигна до много интересни изводи. Винклер го „посещаваше“, на няколко пъти идва и Цандер — приближаваха до кълбото и се обаждаха по телефона. Но въпреки всичко Ханс до смърт се отегчаваше в своя доброволен затвор. Момъкът имаше нужда от движение и разнообразни впечатления, от жива практическа работа.

И ето че вчера Винклер го зарадва с новината, че е дошъл краят на този затвор. Кръговратът на веществата е оправдал всички очаквания, предвиденото от Циолковски и Цандер се потвърждава. Трудният експеримент може да приключи. Също така Винклер му

съобщи, че в Стормър сити вече пристигат пътниците за предстоящия полет. За изминалия месец строежът на ракетата доста е напреднал, но до завършването ѝ има още много време.

— Сега какво ще ми възложите? — попита Ханс. Гореше от желание да работи „по-близо до ракетата“.

Винклер обаче го разочарова:

— Ще идеш на радиостанцията, която е в строеж. Твърде отговорен сектор.

— Значи ще ставам радист — без особено въодушевление каза момъкът.

— Очаква те много по-интересна работа, отколкото си представяш — успокои го Винклер.

Така или иначе Ханс скоро щеше да напусне своя затвор.

Към девойката се приближи Винклер и ѝ каза няколко думи, като посочи Ханс. Тя се засмя. Винклер отиде при командния лост и го дръпна. Кълбото започна все по-бавно и по-бавно да се върти. И странно нещо, Ханс усещаше все по-силно главозамайване. Когато кълбото спря, той имаше чувството, че се е завъртял със светкавична скорост. Така силно му се замая главата, че той залитна към масата и се вкопчи в нея, за да не падне.

— Виж ти как се е въртял горкият! — чу над себе си гласа на Винклер, който сложи ръка на рамото му. Но Ханс се съвзе и се помъчи да стане.

— Сега всичко ще ми мине — каза той и се усмихна на Амели.

— Я ни покажи как си живял тук — каза Винклер и като дръпна някаква ръчка, отново пусна кълбото в движение.

При спирането не само Ханс се бе почувствувал зле. Всички животни от стената бяха изпадали на пода по гръб или на една страна и отчаяно ритяха с крака. Птиците пляскаха с криле и жално писукаха. Растенията висяха посърнали, сякаш попарени от слана. Спирането на кълбото бе същинска катастрофа за неговите обитатели.

Но когато Винклер отново го пусна в движение, този малък свят оживя: растенията проточиха стъбла, животните заеха местата си на стените и се чувствуваха така сигурни и спокойни, както и техните събратья в обикновените зайчарници и кокошарници. От главозамайването на Ханс нямаше и помен. Затова пък гостите не бяха добре, най-вече Амели. Тя с усилие се мъчеше да запази равновесие и

да се придвижи до центъра на кълбото. Но някаква сила така я изтласкваше обратно, че ако Винклер не ѝ бе помогнал, навярно девойката щеше да се строполи на пода. Сякаш вървеше срещу силен вятър. И пак същата невидима сила я тласкаше напред, когато тръгнаше от центъра към стените на кълбото.

— Доста забавно — каза Амели, — но аз не бих издържала тук дори един час.

Винклер спря кълбото и когато тримата излязоха навън, отново го пусна в движение.

— Всъщност кълбото изпълни своето предназначение и можех да го спра. Но нека се върти, ще го показваме на новите акционери. А ти, Ханс, ще минеш през още едно изпитание, разбира се, ако си съгласен. Управата на дружеството категорично забрани на мен и на Цандер да се подлагаме на експерименти, които крият дори най-малка опасност за живота. И колкото да ги уверявахме Цандер, че няма нищо страшно, те останаха непреклонни. А други доброволци няма; не се намериха желаещи нито сред служителите, нито дори сред индианците и останалите цветнокожи работници. Дори онези от тях, които летят на „дяволската подкова“, не са съгласни да рискуват.

— И ти ми предлагаш аз да приема този риск? — попита момъкът.

— Ни най-малко. Но по време на престоя ти в кълбото бяха завършени апаратите за предпазване на телата от удар. И трябва да се изпробват.

— Значи аз първи ще ги изпробвам върху себе си? — заключи Ханс.

Водени от Винклер, Ханс и Амели тръгнаха по улиците на Стормър сити. На един площад видяха странно съоръжение. Теснолинейка, която завършваше до пясъчен насип. На релсите имаше вагонетка, а в нея — нещо като метален саркофаг с отвор в капака. Отстрани бе сложен костюм, който приличаше на водолазен. В продължение на сто метра трасето на теснолинейката вървеше надолу по наклон от десет градуса.

Преди да стигне до пясъчния насип, вагонетката трябваше да развие доста висока скорост и да се блъсне в него.

До това съоръжение имаше друго — теснолинейка, чието трасе полегато се изкачваше на един мост. На десет метра от земята мостът

прекъсваше.

— Ясно — каза Ханс, — вагонетката трябва да падне върху пясъка заедно със „саркофага“, в който ще бъда аз.

— Но вие ще загинете! Това е чисто самоубийство! — възкликна девойката.

Не е толкова страшно, колкото ви се струва — отговори Винклер. — Сега ще видите.

Винклер се обади на Цандер от най-близката телефонна будка. Скоро на мястото на експеримента дойдоха Цандер, Блотън, Маршал, Стормър, епископът и доктор Текер. Като бъдещ лекар на междупланетната експедиция Текер трябваше да проучва как влияят върху човешкия организъм различните условия при полета.

— На първия експеримент възнамерявах да присъствуват само мъже — каза Цандер. — Надявам се на пълен успех, но може да се случи и нещо непредвидено. Тогава дамките ще се уплашат и ще откажат да „легнат в саркофага“. А ако дори само един пътник се откаже, целият ни труд ще отиде на вятъра.

— Защо дори само един? — попита Стормър.

— Сега ще ви обясня — започна Цандер. — С тези апарати ще пестим много гориво. Ако оправдаят очакванията ми, можем да развием много по-голяма начална скорост. А силното ускорение, ако не се вземат необходимите предпазни мерки, може да предизвика редица болезнени процеси, дори смърт. На един експеримент, при който тежестта превиши десет пъти нормалната, пилотът така пострада, че се наложи цял месец да лежи в болница. Получи конюнктивит на двете очи и нервно разстройство от мозъчно сътресение и капилярен кръвоизлив в мозъка, резултат от рязкото излитане. Циолковски, а покъсно Ринин са правили опити с насекоми и животни. Насекомите леко понасят увеличаване на теглото триста пъти. Пилетата, според Циолковски, могат да издържат стократно претоварване, макар че при експеримента той е стигал само до петкратен размер. Човекът за няколко секунди може да понесе приблизително двайсетократно увеличаване на теглото си. Така че сякаш самата физиология ни поставя някакви норми за ускорението при полета. Но ако човек бъде поставен в среда с плътност, близка до тази на човешкото тяло, може да се допусне много по-високо ускорение без никакви вредни последици. И ето, осъществявайки идеята на гениалния Циолковски,

ние конструирахме метален сандък, който се затваря херметически. Пълен е със солена вода, чието относително тегло е еднакво със средното относително тегло на човешкото тяло. Човекът ляга в това водно ложе. Капакът плътно се затваря. Навън е изведена една тръба, през която може да се диша. Ще бъдат изработени и няколко сандъка с особена конструкция, която ще позволява на затворения вътре да извършва определени манипулации, необходими за управлението на ракетата през първите минути на излитането. Тези специални сандъци ще бъдат за мене, Винклер и Ханс. А останалите пътници ще могат спокойно да лежат в сандък като този. Това ще ни даде възможност при излитане да повишим ускорението на ракетата, а следователно и по-бързо да напуснем Земята. Но ако дори един пътник се откаже от хидроамортизатора, тогава, разбира се, ще бъде невъзможно да използваме ускорение, по-високо от онова, което понася човек. В противен случай този пътник рискува да умре.

— Но колко време ще трябва да се мъчим, преди да постигнем окончателната скорост? — попита Амели.

— Зависи от нас — отговори Цандер. — Ако веднага придадем на ракетата скорост от единайсет-дванайсет километра в секунда, няма да издържим това ускорение дори в нашите хидроамортизатори. Ние ще излетим сравнително бавно. Пет-шест минути ще ни придружават ракети-буксири. А истинската космическа скорост ще развием по-късно. Плавно и постепенно.

— Готов ли сте, Ханс?

— Винаги готов — отвърна момъкът.

За щастие никой не обърна внимание на тази „бунтовна“ фраза. Всички бяха погълнати от предстоящия опит, който изглеждаше твърде рискован.

Около прекъснатия мост се трупаха работници. Нито свирките на надзирателите, нито виковете им можеха да ги върнат на работните места.

Предстоеше изключително събитие.

С помощта на Винклер и Цандер Ханс бързо облече „водолазния костюм“ и легна в хидроамортизатора. Тъй като не всички пътници биха пожелали да легнат във „ваната“ голи или по бански костюми, Цандер бе подготвил леко „водолазно облекло“. Той лично извади

дихателната тръба навън и плътно намести капака на „саркофага“, който беше с жлеbove и се затваряше херметически.

— Пускай! — нареди той.

Моторът забръмча и вагонетката, теглена от дълго въже, запълзя нагоре. Изкачи се на моста. Стигна до края. За секунда „саркофагът“ увисна на ръба, след което полетя надолу. Амели неволно извика.

Сандъкът се стовари върху пясъка, но не се разби. Всички хукнаха нататък. Стормър наблюдаваше дали ръцете на Цандер не треперят. Но той съвсем спокойно отвори капака. Саркофагът не се беше разбил и това беше най-важното. В ракетата няма да бъде изложен на такова изпитание дори при значително ускорение.

Амели с ужас и любопитство надникна вътре, очаквайки да види смазания труп на Ханс, но момъкът вече се надигаше от своя железен „ковчег“.

— Е, как беше?

— Усетих удара, но все едно насън — отговори Ханс. — С една дума, цял-целеничък съм.

Всички въздъхнаха с облекчение.

— Сега ще пуснем вагонетката по наклона към пясъчната бариера.

— Аз искам да се подложа на този експеримент! — решително заяви Амели. Все още не можеше да си прости, че бе извикала от страх, и искаше да заглади създалото се впечатление.

— Вие сте луда! — възкликна Стормър.

— Не повече от всички вас — отговори тя. — Нима смятате, че в тези сандъци ще се съхранява като някаква скъпоценност само животът на мъжете?

— Да, но това са все още експерименти... И те не са завършени.

— Значи сега ще ги завършим — отговори девойката.

Цандер я погледна и едва забележимо се усмихна.

— Нямам нищо против — каза той.

След няколко минути Амели вече лежеше в хидроамортизатора, готова за път.

— Пускай!

Вагонетката тръгна с нарастваща скорост.

Но в същия миг се случи нещо непредвидено, което едва не погуби девойката. До насипа имаше малък екскаватор, на който се бяха

накатерили работници. От тежестта на телата им стрелата на екскаватора неочаквано се обърна. Кошът мина над самия сандък, закачи капака и почти от корен срязва издадената на повърхността му дихателна тръба. Ако тя беше хлътнала навътре, Амели щеше да се удави. Вик на ужас се разнесе сред тълпата. Настъпи паника. Ханс хукна след отдалечаващата се вагонетка, задмина я и хвърли няколко камъка на релсите. Вагонетката дерайлира и се прекатури. Винклер и Цандер бързо дойдоха на помощ, вдигнаха капака и измъкнаха девойката навън. Когато ѝ махнаха шлема, тя завъртя глава и изплю водата от устата си.

— Как се нагълтах с вода! — възкликна Амели. — Какво стана?

Когато ѝ обясниха, тя с благодарност погледна Ханс, който скромно се бе дръпнал настрана.

Всички съветваха девойката да отложи опита, още повече че роклята ѝ бе съвсем мокра. Но тя категорично отказа. Наложиха се още веднъж да я пуснат по наклона.

Този път благополучно стигна до бариерата. Ударът бе толкова силен, че сандъкът изхвъркна от вагонетката, но Амели остана цяла и невредима.

Всички отидоха да я поздравят.

— Имате си вече конкурент, сър — обърна се Винклер към Блотън.

— Нищо, засега сър Хенри е ненадминат в стратосферния полет — вместо Блотън отговори Цандер.

— Отивам да се преоблека — каза Амели. — А знаете ли, че е ужасно студено във вашия „саркофаг“: направо измръзнах.

— Наш пропуск, госпожице. Не се сетихме да затоплим водата, а температурата тук, в планините, е около нулата — каза Цандер.

* * *

В града Ханс откри много нови неща. На съседното плато се издигаха високи радиоантени. А на стартовата площадка се чернееше вече огромното вретенообразно тяло на ракетата. По нея пъплеха като мравки работниците, завършвайки електрозаварките. Ханс гореше от желание по-скоро да я види отблизо.

— Ето го първия ни „Ноев ковчег“ — каза Цандер, като посочи ракетата. Тя имаше доста странен вид — приличаше на кит, изхвърлен на брега.

— Дълъг е сто метра. Бронята е от волфрамова стомана.

— Удивително съвпадение! — неочаквано възкликна епископът.

— За какво съвпадение говорите? — учуди се Цандер. — Нима и друг път ви се е случвало да видите подобно съоръжение?

— В Библията пише, че ковчегът на Ной е бил дълъг триста лакти^[1], което точно отговаря на сто метра — обясни епископът.

В това съвпадение той виждаше „добра поличба“, за която съобщи и на бъдещите пътешественици.

— Ах, ето какво сте имали предвид... — засмя се Цандер. — Излиза, че аз съм плагиат, използвам чертежите на Ной. За свое оправдание мога да ви кажа, че с това сходството свършва. Ширината на Ноевия ковчег е била, ако не се лъжа...

— Петдесет лакти, а височината трийсет — с тона на „специалист по ковчезите“ заяви епископът. — В него е имало долно, горно и средно жилищно помещение.

— Трипалубен, значи — иронично каза Цандер.

Още навремето, когато посещаваше кръжока по атеизъм, Ханс бе изчислявал обема на митичния Ноев ковчег и се бе оказало, че той не би могъл да побере дори една десета част от всички земни животни, птици и гадина и „всякаквата храна, с която те се хранят“, за тринайсет месеца и двамайсет и седем дни — колкото е „плавал ковчегът“.

— Да, ковчегът на Ной е бил по-обемист — продължи Цандер. — Нашият има диаметър само четири метра. Всъщност той е комбинация от двамайсет прости ракети. Така наречената „съставна, пътническа ракета от 2017 година“ на Циолковски. Скромният ми принос в нейното проектиране са някои незначителни допълнения и конструктивни промени. Всяка проста ракета съдържа запас от гориво, горивна камера с автоматичен инжектор и прочее. Средното отделение — двамайсет и първото — служи за каюткомпания, там няма реактивни двигатели. То е с двамайсет метра дължина и четири метра диаметър.

— Ами какви са тия дупки, които спираловидно опасват тялото на ракетата? — попита Стормър.

— Отворите на дюзите. В момента на излитането те ще се превърнат в огнедишащи кратери. През тях излизат продуктите от горенето.

— А аз си представях, че всички ракети се палят откъм опашката — обади се Амели. — Така съм виждала по картинките.

— Да, но аз вече споменах, че това не е една ракета, а комбинация от двайсет прости. Дюзите я опасват като спирала, за да ѝ придадат възможно най-голяма устойчивост при полета. Горивните тръби също са навити на спирала. Отворите на част от горивните тръби са насочени по дължината на ракетата, а на другите — напречно. С тази конструкция тя няма да се лута в пространството като неуправляема лодка.

— А какво помещение определяте за всеки пътник?

— От двайсет кубически метра. Смятам, че при наличието на постоянно пречистващата въздуха инсталация, тази кубатура е напълно достатъчна.

— А къде е оранжерията, за която ни разказвахте? — попита Стормър.

— Готова е, но не е монтирана. Ще се наложи да вземем частите ѝ в ракетата и да я сглобим в космоса.

— А защо не на Земята?

— Защото при излитането би се получило огромно допълнително съпротивление в атмосферата. В сглобен вид оранжерията ще бъде дълга петстотин метра и широка два метра; изработена е от много леки материали. Целият обем на ракетата е осемстотин кубически метра. Тя би могла да поеме осемстотин тона вода. Почти една трета от обема ѝ — двеста и четиридесет кубически метра — ще бъде заета с горивото.

— Не е ли малко? — попита Стормър.

— Предостатъчно е, с него може петдесет пъти да се придаде на ракетата такава скорост, че тя завинаги да излезне от Слънчевата система.

— Значи това е вашата „машина на времето“, с която ще накарате Земята за една година да свърши всичките си революции, войни и всемирни потопаи?

— О, не! За тази цел ще трябва нещо по-силно от обикновените взривни вещества.

Стормър обичаше цифрите и попита колко тежи бронята на ракетата.

— Четиридесет тона. Запасите, апаратурите, оранжерията — трийсет тона. Хората и останалия товар — десет тона... Бронята и всички съоръжения тежат три пъти по-малко от горивото. Заетото с кислород пространство е четиристотин кубически метра. Има ли други въпроси?

— Засега няма. Да, най-важното: кога най-сетне ще бъде готов „ковчегът“?

— Срокът не зависи от нас. Сега е извънредно трудно да се набавят материали.

— Да, за съжаление — въздъхна Стормър.

Това му напомни тревожните събития в света. На едно място стачкуват фабричните работници, на друго — железничарите. В една страна има военно положение, в друга — война, а в трета — революция... Никъде не можеш да избягаш. И току-виж, вместо да литнеш в небесата... паднеш направо в ада.

— Все пак гледайте да побързате, господин Цандер — прибави той почти умолително.

След като разгледаха ракетата, Ханс искаше да продължи обиколката на града. Но Винклер го дръпна настрана и каза:

— Знаеш ли, чака те Луиджи Пучи.

— Че кой е тоя Пучи?

— Особняк, какъвто рядко се среща. Но ти сам ще се увериш. Нашият главен радиоинженер. Цандер го цени много. Има какво да се научи от него. Използувай случая. Но отсега знай, че ще трябва да се примириш с неговите обноски. Иди на летището, там те чака малък двуместен самолет, който ще те откара на радиостанцията. Щом слезеш, тръгни направо по пътеката, посипана с бял чакъл. Никъде няма да се отбиваш.

— Изпращаш ме с толкова уговорки и съвети, сякаш отивам при зъл магьосник и по пътя ме дебнат фантастични дракони.

— Ами то си е, кажи-речи, така. И драконите на Пучи, който е техен повелител, са по-опасни от всички седмоглави змейове от приказките. В десет вечерта ще се върнеш. Самолетът ще дойде да те вземе.

— Добре — кратко отговори Ханс и тръгна към летището.

[1] Мярка за дължина, която при различните народи и различните епохи варира от 38 до 64 см. — Б. пр. ↑

СТАРИЯТ ПУЧИ И НЕГОВИТЕ „ДРАКОНИ“

Намръщеният пилот мълчаливо му посочи мястото в кабината. Малкият самолет се издигна над Стормър сити като сребристо водно конче. Ханс отново видя града от високо — „дяволската подкова“, стъкленото кълбо, в което прекара толкова време, ракетата на стартовата площадка. Но ето че всичко това остана назад. Летяха над скалиста пропаст, отдясно се простираше океанът. Тук-там се виждаше дим от военни кораби. Отсреща се приближаваше планинско плато с необикновено високи радиоантени. Пилотът изключи мотора и приземи самолета по спирала. Кацнаха на съвсем малка площадка.

Ханс слезе, пилотът мълчаливо му кимна на сбогуване и още щом Ханс се отдалечи на няколко крачки, излетя със самолета, който облъхна момъка със струя студен въздух и газове от мотора.

„Наистина всичко прилича на някакво приключение. Изпращат ме на това мрачно плато като Тезей при Минотавър! — помисли си Ханс. — Защо ли Винклер ме предупреди да не се отбивам от пътеката? И тук мястото е каменисто, не може да има никаква пътека, а те са прокарали с пясък тая «нишка на Ариадна»? Защо площадката за приземяване е толкова далече от радиостанцията? Цели трийсет минути път. Странно, пък и самата радиостанция не се вижда. Само антени стърчат, навсякъде е голо, няма дори едно дръвче или постройка. Но къде живеят хората тук?...“

Ханс се огледа. Вляво, зад малко скалисто хълмче, съзря част от покрива на някаква сграда. До нея можеше да стигне, като за по-напряко мине покрай антените. Но пътеката правеше голям полукръг. Защо? Какво му пречи да си съкрати пътя? Няма огради, нито някаква опасност. Все пак това не е минирано поле.

Докато разсъждаваше така, Ханс неусетно се отклони от бялата пътека.

— Форзихт! Кошом! Фнимавай! — неочаквано чу предупреждение на няколко езика. И зърна рошавата глава и вдигнатите юмруци на някакъв непознат мъж. — Стъпвай точно по бялата черта! — кресна мъжът на развален английски език.

Ханс се върна на пътеката и ускори крачка.

— Ай, млади момко! Не слуша инструкции. Ах! Льошо! — викаше непознатият. Беше възрастен, по шлифер и гологлав.

Вятърът рошеше гъстите сиви кичури на косата и брадата му, развяваше полите на шлифера като криле.

— Е какво? Иска да умре? — И той посочи близката антена. — Милион киловата. Да-а! Около антена силно електрическо поле. Има дърво — става разред, има стълб — става разред, има човек — става разред. Бум! Светкавица. Пепел. А? Ела тук! Ханс Фингер? Млади момче. Комунист?

Ханс се смути от неочаквания въпрос. Пучи заканително му поклати пръст. После здраво го хвана за ръка като малко дете и го повлече след себе си, без да престава да говори:

— Сега ще ти покаже. Радиостанция в земя. И покрит с пласт метал. Къси вълни, огромна мощност, влезе вътре — ще стопи, ще изгори хора. О, каква мощност! Шестстотин хиляди лири за киловат час. Хубаво? А? Маркони не сънувал такова нещо. Скоро става евтино. Цандер добър измислител. И аз измислител. Старият Метюс се хвалил, аз направил. Пучи плюс Цандер — голяма сила. Електроенергия без жица! Фнимателно! Сега ще изключи работа на станция. Тогава може да върви нататък. Изпращане на електричество по радио. Самолети, складове с бомби, армии — край! Лъчи на смърт! От ракета! Срещу Червена армия! Финита!

„Виж ти какво кроят!“ — помисли си Ханс.

— Комунист умре! Хо-хо-хо! — крещеше Пучи, сякаш неговите „лъчи на смъртта“ вече бяха унищожили комунизма.

Несвързаната му реч приличаше на бълнуване и Ханс с големи усилия успяваше да го разбере. А всичко се свеждаше до следното:

Пучи бе предложил на акционерите от „Ноевия ковчег“ да се построи междупланетен кораб, който да се движи с електричество от Земята, предавано чрез земното магнитно поле. Шест мощни станции трябваше да изпращат радиовълни в небесното пространство и да зареждат кораба с положително или отрицателно електричество, в зависимост от това, дали той трябва да се отдалечава, или приближава към Земята, Луната или други планети. В научно отношение проектът бе издържан, но компанията не се реши да го приеме. Акционерите се уплашиха от колосалните разходи. И най-важното — такъв звездолет

изцяло би зависил от енергийния си източник на Земята. А именно тя бе най-несигурното място в Слънчевата система. Току-виж, комунистите превземат всички радиостанции, изпращащи лъчите.

Тогава Пучи предложи друг проект — неговите „лъчи на смъртта“ да се използват срещу болшевиките, като се изпращат между другото и от звездолета. Проектът му бе да се насочват успоредни Х-лъчи, чрез които да се йонизира въздухът и той да се превърне в невидим електрически проводник между станцията и обекта на нападението. Този проект на автора — яростен антиболшевик — заинтересува членовете на дружеството. С него се зае и „Лигата за борба с болшевиките“. А що се отнася до изпращането на Х-лъчи от звездолета, Цандер се обяви против: по онова време не бе предвиден толкова мощен енергиен източник на кораба. При това „ковчегът“ трябваше да се превърне от евакуационен кораб в боен и да бъде в непосредствена близост със Земята, а следователно изложен на всякакви случайности като действаща бойна единица.

— Не забравяйте — подчерта Цандер, — че родина на звездолета са Съветите. Там възникна идеята за реактивните двигатели и научно се разработи теория за тях. Циолковски стана център на безчислена плеяда съветски специалисти — негови ученици. Ами ако Съветите изпратят цяла ескадра звездолети срещу „Ноевия ковчег“, когато се включи в бойните операции? Пътниците на „ковчег“ ще пострадат!

Нито Пучи, който разказа това на Ханс, нито самият Ханс знаеха, че Цандер, изразявайки подобно предположение, не беше съвсем обективен. В него бе проговорил традиционният му пацифизъм. Като учен той не искаше трудът му да бъде използван за военни цели и унищожение. Милитаризирането на звездолета би стеснило чисто научните задачи, които си бе поставил. Но съображенията му бяха съвсем сериозни и изглеждаха още по-убедителни за пътниците на „ковчег“, тъй като в момента те нямаха никакво желание да се излагат на военна опасност. Нали именно за да избягат от всички тези войни и придружаващите ги опасности бяха решили да напуснат Земята?

А на Пучи бе казано, че „лъчите“ му могат да се използват при специално построени военни звездолети или по-точно реактивни въздушни кораби. За „Ноевия ковчег“ неговите знания и опит ще бъдат полезни в друго отношение: той бе поканен да оглави работата по осъществяването на свръхдалечна радиовръзка на „ковчег“ със

Земята. Пучи бе доста компетентен в тази област и наистина щеше да окаже ценна помощ.

За пътниците на „ковчега“ бе необходимо да знаят как се развиват събитията на Земята, какво е международното положение и дали ще може да се върнат. Със своята радиостанция, както се изрази епископът, Пучи трябваше да изиграе ролята на гълъба с маслиненото клонче в клюна — знай, че „потопът“ е свършил.

Пучи се зае да осъществи не само двустранна радиотелефонна връзка Земя — „ковчег“, но и да монтира в ракетата супертелевизор, по който пътниците да следят събитията във всяко кътче на Земята.

Предвиждаше се централните радиотелевизионни станции в столиците и най-големите градове в света да излъчват кодирани предавания за Стормър сити, откъдето Пучи да транслира телевизионния образ към „ковчег“.

— Просто, а? Но никак не просто! — сам отговори Пучи на въпроса си. — Пуска радиолъч в небето, а той се счупил и върнал обратно на Земята — обясняваше ученият на своя ужасен език. — А защо се счупил? Аха-а! Не знае?

Ханс имаше известна представа, но Пучи не му даваше възможност за говори.

— Ракета излита, трябва да пробие двойна броня — земно притегляне и атмосфера. Съща двойна броня пречи и на радиолъчи да излети от Земя. Дълга вълна. Излита. Сто километра мине — бах! — слой на Хевисайд^[1]. Счупи се. Пак на Земя. Отрази се нагоре. Пак Хевисайд. Пак се счупи. А? Какво да прави? Земя не може да говори с небе? Може! Пучи може. Пучи говори със Сириус. Трябва да продупчи броня. С игличка на късовълнов лъч. Аз ще говори с „ковчег“. И „ковчег“ ще говори с мене. Да, ако Цандер даде на „ковчег“ енергия. Той добър учен. Пучи плюс Цандер — големи работи.

Ханс бе принуден да си превежда тази неясна реч и да долавя смисъла на предъвканите фрази.

Той знаеше, че много късите вълни — с дължина под десет сантиметра — са в състояние да йонизират въздуха по пътя си, тоест да разлагат молекулите му на йони и електрони, които са заредени с разнородно електричество, да правят въздуха електропроводим. Знаеше и за отразителната способност на йонизирания въздух и на слоя на Хевисайд. Тропосферата, която е със средна дебелина десет

километра от земната повърхност, през деня се йонизира от слънчевите лъчи. Йонизираният слой на въздуха отчасти поглъща, отчасти разсейва електромагнитните вълни. Земното кълбо има още една „черупка“ с дебелина от петдесет до сто километра — така наречения слой на Хевисайд, който очевидно се състои от йонизиран азот или разреден водород. И лъчът „се счупва“, както казва Пучи, тоест претърпява пълно вътрешно отражение. Всъщност става следното: отразен от слоя на Хевисайд, вдлъбнатата по отношение на него повърхност, в обратна посока към Земята лъчът среща изпъкналата повърхност на йонизираната тропосфера и се отразява нагоре; така на зигзаг обикаля земното кълбо в пространството между горната граница на тропосферата и долната на Хевисайд, докато попадне в по-малко йонизиран пласт въздух и стигне вече до земната повърхност. С това се обясняват смущенията в звука при радиопредаванията — така нареченото явление фадинг. Но очевидно, когато се пуснат ултракъси вълни с огромна мощност право нагоре, може да се пробият „двете черупки“ и лъчите да излязат в звездното пространство — поне в такива случаи те не са се връщали на Земята.

Задачата на Пучи бе да „пробие“ двете „черупки“ с мощен ултракъсовълнов лъч чрез „прожекторни антени“ и да осигури постоянна връзка между Земята и „ковчега“. И бе успял да го стори. Въпреки че грееше слънце и следователно въздухът бе йонизиран. В присъствието на Ханс Пучи изпрати един радиолъч в космическото пространство и той не се върна.

— Полетя! — каза Пучи и се засмя. — Земя — Нептун. Четири и половина милиарда километра. Лъч може да стигне там след четири часа. А? Хубаво се лети така, нали? Пучи плюс Цандер ще го направи! Но има още много да работи, много! Прожекторен антена лъш. Трябва по-хубав. Трябва колосал енергия... Скъпи излиза депеши Земя — Венера. Ако работи — на много неща ще те научи. Но фнимавай! — И Пучи го разтърси с неподозирана сила.

Пучи имаше трима помощници, млади инженери. Приветливи и трудолюбиви хора. Но Пучи не бе много доволен от тях.

— Нищо, че ти знае малко. Ако работи добре, ще стане мой първи помощник. Аз — тука, ти — на ракета. „Ало, Ханс.“ — „Ало, Пучи!“ — „Какво време при вас на небе?“ Хе-хе-хе!

Ханс прекара в лабораторията на Пучи цял ден, а вечерта същият неразговорлив пилот го върна в Стормър сити.

— Е, как мина, яде ли пердах от Пучи? — попита Винклер, когато го посрещна на летището.

— За малко — отговори Ханс. — Току ме подпитваше дали не съм комунист. И откровено казано, доста ми се щеше аз да го напердаша.

— А-а не, първо трябва да поучиш при него. Да, отровна ябълка, не е като Цандер!

— Е! — отсече с ръка Ханс. Винклер го разбра.

— Повтарям ти, Ханс, за всяко нещо има време! — успокои го Винклер. Но стига вече за това. Отиваме на пробния полет!

Когато Ханс и Винклер стигнаха до върха на Мрачната скала, вече се беше стъмнило. Югозападен вятър гонеше облаците, които се кълбяха, кажи-речи, до двамата мъже и закриваха гледката към океана. На стартовата площадка мъждив фенер осветяваше нещо, прилично на фабричен комин, обграден със скеле като постройка. В този комин се намираще ракетата.

В полумрака Ханс различаваше присъстващите само по гласовете. Позна гласа на търговския директор и Цандер. Блотън стоеше до фенера. Изглеждаше спокоен.

— Дали да не отложим полета? — обади се Стормър. — В тоя мрак трудно ще намерим ракетата. Пък и може би в океана има вълнение. Що за приумица, да летите нощем?

Но Блотън настояваше на своето. През деня Цандер е твърде зает, а пробният полет трябва да се състои час по-скоро.

От мрака се показва нечие лице. Фенерът освети Амели, която се бе приближила до Блотън.

— Бързате да поставите нов рекорд, а?

— И да докаже, че мъжете са не по-малко храбри от жените — засмя се Цандер. — Всичко е готово.

Хенри легна в тесния сандък на „саркофага“. Цандер внимателно затвори капака, с помощта на Винклер и Ханс „пъхна“ лорда в ракетата като тапа в бутилка, съедини дихателната тръба с кислородния апарат, попита го по телефона може ли да манипулира с монтираните в „саркофага“ лостове, каза: „До скоро виждане“ — и плътно затвори ракетата.

— Отдалечете се!

Всички се изтеглиха настрани, след което веднага се чу взрив. За миг буен пламък освети потъналата в мъгла стартова площадка, сякаш внезапно бе изгряло слънцето. После пламъкът започна бързо да се смалява и бледнее. Засвириха сирените на цяла флотилия бързоходни катери. Силните им прожектори прорязваха мъглата. Катерите бързо отплуваха в океана.

— Как няма да я намерим с такива прожектори! — каза Цандер.

— Ами ако падне върху някой катер? — попита Стормър.

— Надявам се да не падне, всичко е изчислено.

Ракетата угасна във висините. Само скалите дълго още ехтяха с многогласно ехо, сякаш разгневени, че е нарушен вечният им покой.

[1] Йонизиран пласт на атмосферата, открит от английския физик Оливър Хевисайд (1850 — 1925). Известен е още като Е-слой в йоносферата и се намира на височина около 90 — 120 километра. — Б. пр. ↑

ПЪРВИЯТ „КОВЧЕГ“ НАПУСКА ЗЕМЯТА

Всички подготвителни работи, експерименти и пробни полети приключиха. Блотън извърши няколко полета с „Пиколо“, като всеки път се издигаше на по-голяма височина. Акционерите станаха повече от сто. Това бе доста внушителна цифра, като се вземе предвид, че всеки акционер влагаше милиони. По съседните плато се издигаха вече корпусите на нови ракети. Трескаво се строеше цяла ескадра „ковчези“. Стормър сити гъмжеше от пристигналите да се спасят милионери, техните семейства, кучета и слуги. Хотели, магазини, сладкарници, ресторанти, кина никнеха като гъби, покрили цялото плато, плъзнали по склоновете на урвите и деретата. Дружеството процъфтяваше.

Това предприятие приличаше на огромна гъба, подхранвана от плесента на всеобщото загниване. Обезумели от страх, членовете на управата горяха от нетърпение час по-скоро да напуснат Земята, за да спасят живота си.

Всяка сутрин вестниците публикуваха съобщения, от които промишлените крале и диктатори на борсата се обливаха в студена пот. Революциите, последвали вече в три страни, след кратки, но кръвопролитни боеве окончателно сломиха някогашното могъщество на капитала. Скоро никъде по света нямаше да остане място за жалката шепа бивши магнати, за които „ковчегът“ бе последното убежище. Никаква сила не можеше да спре колелото на историята, нито златото, нито армиите от военни и учени, нито заговорите на „мохиканите“. В страните, където засега все още не бе избухнала революция, имаше размирици. Бе настъпило време на повсеместна анархия. Борсата не се подчиняваше на доскорошните си господари. Довчерашните владетели на света изпадаха почти в мистичен ужас, сякаш бяха връхлетени от невидими зли духове и демони, срещу които бяха безсилни правителствените постановления, цялата мощ на държавния апарат. Този ужас пълзеше като чумна епидемия. Всеки ден поглъщаше все нови и нови жертви, донасяше все нови опустошения. Милионни богатства се разпадаха като картонени кубчета на вятър. От банките

бяха оцелели единици, но и те бяха пред фалит и водеха помежду си последната ожесточена борба за съществуване. Инфлация като „всемирен потоп“ заля оцелелите капиталистически страни. Империалистическата система бе разтърсена из основи. Ужасите на безработицата надминаваха всякаква представа. Безработните се обединяваха, саботираха работата на военните предприятия, разрушаваха трудовите борси.

„Общественият ред“ се пукаше по всички шевове. „С бързи крачки отиваме към гибел“ — пишеха изпадналите в паника буржоазни вестници.

Не беше чудно, че „ковчегът“ имаше вече такъв голям успех.

И всички — лейди Хинтън, Маршал, Стормър, — обезумели от страх за живота си, караха Цандер да бърза, настояваха, заплашваха го.

Най-сетне настъпи денят, когато Цандер им съобщи, че „Ноевият ковчег“ е готов за излитане.

Докато се извършваше монтажът на ракетата и вътрешното обзавеждане, Цандер не допускаше никого наблизо. И сега пътниците с нетърпение се устремиха да видят новото си жилище, в което може би щяха да прекарат доста дни.

Рано сутринта на стартовата площадка дойдоха лейди Хинтън, Елен, Блотън, епископът, Текер, Маршал, Стормър, Пинч и Шнирер с дъщеря си.

Цандер, Винклер и Ханс вече ги очакваха. Вретенообразната ракета бе поставена на широки релси точно в началото на нагорницето. Едната половина на бронята и бе черна, другата — покрита с бял блестящ метал, който отразяваше като огледало лъчите на утринното слънце. Пред „Ноевия ковчег“ на същите релси имаше две буксирни ракети — те трябваше да улеснят излитането, след което щяха да се отделят и върнат на Земята. Вратата на „ковчег“ се отваряше навън.

— Колко дебела врата! — забеляза Елен. — Сякаш влизаш в огнеупорна каса.

— Всъщност е така. По огнеупорност нито един сейф не може да се сравни с „ковчег“.

— Ссс... сейф зз... за... с... скъпоценности! — иронично добави Маршал:

Лейди Хинтън — „скъпоценност номер едно“, — почти легнала върху рамото на Елен и подкрепяна под ръка от Блотън, първа се качи по стълбичката и влезе в ракетата. Озова се в средното, най-просторно помещение. То беше двайсет метра дълго и четири широко. На отсрещната стена имаше пет илюминатора, през които слънчевите лъчи хвърляха на пода ярки петна. Цялото помещение бе облицовано с тънка сива материя. В двата ъгъла, над илюминаторите, се виждаха два кръгли отвора с метална мрежа. От единия постъпваше кислород под ниско налягане, другият служеше за вентилация. По всички стени, по „пода“ и „тавана“ имаше кожени дръжки, разположени на такова разстояние, че хващайки се за една, човек да достигне с ръка друга. На „пода“ имаше няколко сандъка, от които работниците вадеха мебели: масите и столовете бяха с нормален размер, но с не съвсем обичайна форма. Всичко бе изработено от алфа-сплав и изглеждаше твърде ефирно и крехко, за да се ползва. Седалките на столовете бяха от фини пластинки, наредени на известно разстояние помежду им, както при градинската мебел; краката и облегалките бяха от тръби с диаметър не повече от един сантиметър.

Амели попита за какво служат ремъчетата. Цандер започна да ѝ обяснява. През това време Стормър, вдигнал един стол, лек като перце, каза:

— На тия столчета могат да седят само безплътни духове!

Цандер се извини за пропускане си да осведоми пътниците и каза, че мебелите не са предназначени за земна употреба.

— Не смятам на небето да се превръщам в безплътен дух — възрази Стормър. — И какво, през цялото време ще стоим прави и ще се любуваме на тия играчки, така ли?

— Бъдете спокоен, ще седите колкото си щете, без да счупите нито един стол.

— За пътуване тази жилищна площ е достатъчна — продължи да оглежда наоколо лейди Хинтън. — И всеки ли ще получи такава каюта?

Цандер я разочарова. Това е най-голямото помещение в ракетата, определено за общ салон, каюткомпания. Остава обем във всеки отсек трийсет и два кубически метра, но едната половина ще бъде заета от най-различен багаж, гориво и прочие. Така че „чистото“ жилищно пространство е шестнайсет кубически метра. Каютите, разположени

най-близо до салона, имат малко по-голям размер — около двайсет кубически метра, към края на ракетата кубатурата намалява.

— Естествено ние ще заемем съседните купета — каза лейди Хинтън. — За жалост, само купета! Това не е презокеански параход, в който каютите не отстъпват по размери и удобства на стая в най-реномиран хотел. Бъдете така добър да ни покажете каютите!

За да отидат в съседната каюта, трябваше да излязат през една вътрешна врата и да минат по извънредно тясното коридорче между отвесната стена на каютата и овалната — на корпуса на ракетата.

— Тук човек не може да се размине! — мърмореше Стормър, като с усилие провираше напред едрото си тяло.

Каютата бе пълно копие на първото помещение, но по-малка и само с един илюминатор.

— Срещат се и по-лоши — утеши се Стормър.

Започнаха да избират каюти. И този път Стормър искаше да се наложи, но лейди Хинтън категорично се възпротиви. Стига толкоз, достатъчно му е правила отстъпки на Земята и дори се бе съгласила да нарекат града на негово име. И старата лейди решително се зае с разпределянето на каютата.

— Пишете — каза тя с тон, който не търпеше възражение. — Първата каюта надясно от салона е за мен; втората — за Елен; третата — за лорд епископа; четвъртата — за Блотън; следващите три за Текерови — три каюти само за тях! — ами това е прекалено много. Може би ще ви взема едната, докторе, нали нямате нищо против? — И преди той да отвори уста да й отговори, тя продължи: — После за Мери. Е, това са всичките ми каюти... А сега пишете нататък, но гледайте да не сбъркате, защото сте много разсеян. Наляво от салона: първата каюта за Стормър; втората за барон Маршал; следват Шнирер, дъщеря му; е, и по-нататък вие. И кой още? Готвачът китаец?

— Трябва да ви предупредя — каза Цандер, — че най-предната каюта ще бъде за мен, тъй като там е командният пулт; последните две, в задната част на ракетата, са за Винклер и Ханс Фингер. Те ще следят работата на управляващите дюзи. Така че като капитан аз резервирам тези каюти за екипажа си.

— Но за тях няма претенции! — отговори лейди Хинтън. — Смятам, че никой от пътниците няма да има ни най-малко желание да

пълзи като къртица почти петдесет метра по тоя тунел, за да стигне до каюткомпанията?

— Разбира се! — каза Цандер. — Мистър Пинч, впишете го в протокола.

— Остават три свободни каюти, предназначени за Хохфелер и жена му и за Ричардсън.

— Закъсняват, карат ни да ги чакаме — отбеляза Стормър.

— Закъснелите ядат само кокалите! — цитира Маршал латинската поговорка.

— Значи тази вечер тръгваме? — попита Блотън.

— Пристигнат или не — излитаме, няма да се бавим.

Всички се отправиха към изхода.

— А... а... а може би ще ми отстъпите ссс... своята каюта? Ще ви кк... компенсирам! — обърна се Маршал към Стормър.

— Нямам ни най-малко намерение! — отговори Стормър необичайно грубо. — Лейди Хинтън ги разпредели правилно. Вие сте по-слаб от мене и по-лесно ще ви бъде да се промушите по коридора.

— Нн... ноо все пак... Аз имам язва...

— А аз затлъстяло сърце, склероза, подагра.

— Нн... ноо... бих ви предложил сто хиляди...

— Дръжте ги за себе си. Както е тръгнало, мисля, че скоро и на Земята ще струват толкова, колкото на небето.

Лицето на барона стана моравочервено от яд. Той прошушна нещо през дебелиите си устни и се отдалечи.

До стълбичката на ракетата стоеше разтревожен търговският директор. Той подаде на Цандер току-що получена телеграма.

„В три и четиридесет сутринта Ричардсън се самоуби. Хохфелер се отказва“ — Прочете на глас Цандер.

Чуха се възклицания.

— Глупаво постъпиха Ричардсън и Хохфелер — каза Стормър.

— Щом като не можеш да запазиш капиталите си, трябва да се бориш поне за живота си — дълбокомислено каза Маршал.

Маршал и Стормър бяха потресени от това съобщение. Имаха натрапчивото усещане, че е наближила собствената им смърт. Земята е загубена... Трябва да излетят, час по-скоро да излетят!...

И същата вечер в седем часа и трийсет минути всички се събраха в ракетата.

Във всяка каюта имаше вече хидроамортизатор и специален костюм.

Лейди Хинтън се опита да протестира, но Цандер неочаквано ѝ заговори с толкова повелителен тон, че тя се вцепени от изненада и позволи да я облекат в костюма и сложат в сандъка със солена вода. Ханс, Винклер и Цандер собственоръчно „опаковаха“ всички пътници.

— Включен ли е телефонът от главната буксирна ракета? — попита Цандер.

— Да! — отговори Винклер.

— Тогава да затворим входната врата! — Цандер отиде до изхода на ракетата. Огромна тълпа се бе събрала да гледа излитането. Полицията на Стормър сити я държеше на доста голямо разстояние. До ракетата бяха останали само търговският директор, Пучи и инженерите, които след излитането на Цандер щяха да продължат строителството на „ковчези“.

Започнаха да се сбогуват.

Изведнъж от тълпата се чу женски писък:

— Пуснете ме при него! Пуснете ме!

Слаба, стройна брюнетка с елегантен пътнически костюм и куфар в ръка спореше с началника на полицията.

— Но аз съм му съпруга! Имам важна работа с него! — чу Цандер сред настъпилата тишина. Заинтригувана от инцидента, тълпата бе притихнала.

Жената мина през полицейския кордон и бързо притича до ракетата, като викаше:

— Трябва лично да го видя и да му кажа нещо много важно!

След жената тичаше млада прислужница, почти дете, с три огромни кутии за дамски шапки.

— По-бързо, Полит, по-бързо! — подвикваше ѝ брюнетката.

— Ама разбирате ли, едва не закъснях! Ох, божичко, не се представих! Мадлен Делкро, личната секретарка на барон Маршал дьо Терлонж.

— Позволете, госпожо — опита се да овладее положението Цандер, зашеметен от тази атака, — но след няколко минути ние излитаме! И изобщо...

— И изобщо без повече приказки. Аз също летя и точка!

Цандер сви рамене и с недоумение погледна приближилия се Винклер.

— Какво да правим?

Винклер се засмя.

Цандер отчаяно погледна ръчния си часовник. До излитането оставаха пет минути.

— Не жена, а фурия! Бързо я настанете! Каюта номер четири. Незабавно я сложете в сандъка. Опитайте се да я придумате, да ѝ обяснително не губете много време в обяснения.

Ханс и Винклер тръгнаха след жертвата. От едната кутия се чу жално мяукане.

— Само това ни липсваше!

Цандер се втурна да затвори вратата. Автоматичната ключалка така добре пасваше, че всичко му отне само няколко секунди. Почти толкова време загуби и да сложи металните капаци на илюминаторите. Запали осветлението, бързо изтича в каютата си, трескаво облече костюма, легна в сандъка, затвори го и грабна телефонната слушалка, съединена вече със скафандъра.

— Ало, Полит, готови ли сте?

— Ало! — отговори пилотът на челната буксирна ракета инженер Полит. — Готови сме!

— Да тръгваме!

— Слушам!

Това бяха последните думи, които се размениха преди излитането. Тълпата, отдалечила се от „ковчега“, нададе вик, но той бе погълнат от страшен взрив, сякаш наведнъж бяха стреляли десетки далекобойни оръдия. Огнени струи с чудовищна сила излизаха от дюзите на буксирните ракети.

Ракетите трепнаха, плъзнаха се по релсите нагоре и излетяха. Околиите възвишения се озариха от ярка светлина, сякаш изригваше вулкан. Скоро грохотът започна да чезне в небесните простори, но ехото му дълго още се носеше сред планините. Няколко минути въздухът трепереше от този непрекъснат оглушителен бумтеж.

Прорязвайки с ужасно свистене земната атмосфера, кометата, създадена от човешки ръце, се устремяваше към бездънната бездна на космоса. Огнените дири на трите ракети се сляха в една златиста нишка сред нощното небе, очертала парабола на полета.

За миг кометата се превърна в искряща точка, която ставаше все по-малка и по-малка и накрая съвсем угасна.

Известно време някои от зрителите все още различаваха с бинокъл една трепкаща звезда, която се движеше сред другите, но скоро и те я изгубиха от поглед.

Първият „Ноев ковчег“ напусна Земята...

ВТОРА ЧАСТ
В СВЕТА НА БЕЗТЕГЛОВОНОТО

НАЧАЛОТО НА ПЪТЕШЕСТВИЕТО ЕДВА НЕ СЕ ПРЕВРЪЩА В НЕГОВ КРАЙ

В момента на взрива Цандер изпита твърде странно усещане, сякаш по тялото му мина топлинна вълна, от която то се стегна, стана някак по-плътно и кораво. При излитането стените на хидроамортизатора бяха притиснали поместената в него вода, тя се бе свиля, предавайки вибрацията върху костюма, въздуха и след това върху тялото на Цандер.

Той опита да раздвижи ръцете и краката си. Движенията му бяха бавни, задържани от плътната среда, но това вече бе външно съпротивление. Нервите и мускулите действаха нормално.

— Ало, Цандер, как се чувствувате? — чу той в слушалките гласа на инженера от втората буксирна ракета.

— Отлично — отговори Цандер. — Как върви?

— Челната ракета изразходва вече горивото и се отдели. Полит добре се справи със задачата си, нали? Вие дори не забелязахте. Сега ще засиля работата на моя двигател. Ще усетите ускорение... Е?...

— Да, усетих — отговори Цандер. — Но секунда преди да напуснете, ми се обадете, за да отклоня малко нашата ракета. Иначе може да ви ударим. Когато включа двигателите, „ковчегът“ ще направи доста голям скок.

— Добре! — кратко отговори инженерът. И след известно време съобщи: — Отделяме се. Всичко хубаво. Надявам се, до скоро виждане... Ако...

Но Цандер не чу последните думи. Очевидно ракетата се бе отделила вече и телефонната връзка бе прекъсната. Цандер дръпна командния лост. Веднага заработиха пет дюзи на „ковчега“. Пак усещане за вибрация. Още едно дръпване, нови пет дюзи започнаха да изригват струи от нажежени газове. „Представям си колко зле бихме се чувствали при това бясно ускорение без нашите хидроамортизатори — помисли си Цандер и натисна лоста. — Но какво става? Посоката на полета не се променя?“

— Ало! Ханс! Винклер!...

Мълчание. Нима се бе случило нещо с тях? „Ковчегът“ може да връхлети буксирната ракета и тогава...

Цандер припряно започна да връща лоста, като постепенно спираше работата на двигателните дюзи. Пет, три, две... Достатъчно. Опасността от сблъскване е отстранена. Трябваша само няколко секунди буксирната ракета да се снижи и да освободи пътя на „ковчега“. И тогава полетът може да се ускори. Но Винклер и Ханс... Цандер бързо отвори капака на хидроамортизатора, излезе от него, съблече каучуковия костюм и тръгна към другия край на ракетата.

Ускорението на полета бе все пак твърде високо. Още щом излезе от водата, Цандер усети голяма тежест по цялото си тяло. Сякаш главата му бе стегната в железен обръч, а на ръцете и краката му бе вързано по едно чугунено гюле. С големи усилия успяваше да се движи. Въздушната среда наоколо бе по-рядка, отколкото на Земята — в ракетата имаше само една десета част от нормалното атмосферно налягане. Но Цандер имаше чувството, че се движи в среда с огромно съпротивление, като в тинесто блато, в което е затънал.

Не бе стигнал дори до каюткомпанията, а целият плувна в пот и се задъха. „Трябваше да спра още една“ — помисли си той.

В ракетата цареше мъртва тишина. Само глухо се долавяше бръмченето на инжекторите, подаващи гориво. В безвъздушното пространство звукът не се разпространява и бумтежът на излизащите газове не се чуваше. При това скоростта на полета бе по-висока от скоростта на звука. Спокойно горяха електрическите лампи. По нищо не личеше дали ракетата е все още на стартовата си площадка, или се носи с бясна скорост в космическото пространство.

Вратата на каютата на лейди Хинтън бе открената и Цандер пътъом надникна, за да види какво е положението вътре. Камари небрежно нахвърлян в бързината багаж и сред него дългият хидроамортизатор със старата лейди. Цандер обаче нямаше време да се занимава с нея. Бързаше да отиде при другарите си.

Пътят му се струваше безкрайно дълъг. Задъхан отмина каюткомпанията, стигна до каютата на Сормър и олюлявайки се, спря да си поеме дъх. Ще има ли сили да стигне до кърмата?... Глупости! Трябва само да се мобилизира. И отново започна да мести тежките си като олово крака.

Каютата на Маршал... Шнирер... Но какво става?... Бе почувствувал силно главозамайване. Хвана се за стената, но не успя да запази равновесие с натежалото си тяло и се строполи. Стиснал зъби и със страшно усилие на волята да не загуби съзнание, запълзя по коридора, усещайки вкус на кръв в устата си.

Да, по-лесно бе да се пълзи! Но съзнанието му се замъгляваше... Страшни мисли се въртяха в главата му. Нима Ханс и Винклер са загинали?... Ами ако и той сега умре, целият „ковчег“ ще се превърне в едно летящо гробище.

Неподновяван, кислородът ще свърши. Един след друг пътниците ще се задушат в своите „саркофази“. И с „ковчега“ ще летят осемнайсет трупа. После ще свърши и горивото. Ракетата ще продължи полета си по инерция. Но тя все още не е преодоляла земното притегляне. Какво ще стане с нея? Или може би е попаднала в обсега на лунното притегляне? Не, рано е. По-скоро ще се върти около Земята като нов спътник... Мъртъв спътник с мъртви тела. „Пфу, дявол да го вземе! Лео Цандер, ти трябва да стигнеш! В кърмовата част на ракетата също има команден пулт. Там ще промениш работата на дюзите. Трябва да пълзиш, да пълзиш!...“

Ето я най-сетне втората каюта отзад напред — на Ханс. За щастие вратата е отворена. Но вътре няма никой... Капакът на хидроамортизатора е вдигнат... На пода се търкала „водолазен“ шлем... Но какво е станало с Ханс и Винклер?...

Цандер напрегна всичките си сили. Той вече не лазеше, а конвулсивно се мяташе напред като риба на сухо. Стигна до каютата на Винклер... Пълзешком влезе.

Хидроамортизаторът е отворен. В него полулегнал седи Винклер. Ханс, по „водолазен костюм“ и гологлав, е паднал върху него с отпуснати ръце на раменете му, като Ромео върху ковчег на Жулиета.

Първата мисъл на Цандер бе да се добере до другарите си и да се опита да ги свести. Но изведнъж се сети коя е причината за тяхното състояние и с последни сили запълзя към крайната кърмова каюта. Пак усети вкус на кръв в устата си. Пултът бе само на няколко крачки от него. Още едно нечовешко усилие... Сигурно така се чувствуват затрупаните под земята. Ръката му бавно се протяга към лоста...

Над главата му свети лампичка. Къде е? Какво става?... Цандер се мъчи да си спомни. Вдига ръка. Подпира се на пода и прави опит да

се изправи на крака, но моментално излита нагоре. Значи все пак е успял да изключи двигателите. Вече е в пълно съзнание.

Мисълта му е необичайно ясна и подвижна. Трябва час по-скоро да помогне на Ханс и Винклер!

Той бърза да излезе от каютата, но никак не е лесно да го стори. Двигателите вече не работят, ракетата лети по инерция, а това е все едно, че падаш от високо. Телата „са загубили теглото си“. Опирайки се о стените, Цандер отскача и лъкатуши из каютата като билиардна топка. Най-сетне успява да се хване за една дръжка на стената. Придвижвайки се по дръжките, бързо излиза от каютата, продължава по коридора и изплува „нагоре“ в каютата на Винклер така, сякаш „се качва на покрив“.

Ханс вече седи на пода и го гледа с блуждаещи очи, като че ли току-що е станал от сън. Винклер все още е в безсъзнание. С полуотворени клепки и тънка ивица съсирена кръв в едното ъгълче на устата, Ханс прави опит да стане и тутакси отскача нагоре, удря главата си в тавана, пада долу, пак излита и така продължава да подскача като гумено човече в стъкления, докато Цандер, добрал се при него на пода, го хваща за краката.

— Какво се е случило? — попита Цандер. — Как си?

— Добре съм, нали тренирах, но Винклер, струва ми се, е зле. Трябва да изтичам или по-скоро да „долязя“ до аптечното помещение.

— Но какво всъщност е станало?

— Ей сега ще ви разкажа.

Хващайки се за дръжките с ловкостта на маймуна, Ханс бързо се измъкна от каютата. След малко донесе амоняк, спирт, одеколон, камфор и една спринцовка.

Въпреки че все още имаше силно главоболие и очите му пареха, сякаш бяха замърсени с остри песъчинки, Цандер се зае да свестява Винклер. Ханс му помагаше и разказваше:

— Всичко направи оная кокона. Трябваше час по-скоро да я сложим в „саркофага“, но тя, вместо да изслуша обясненията ни, изпадна в истерия. Криво-ляво справихме се. Наместихме я, затворихме капака. А тя продължава да крещи през дихателната тръба: „Варвари! Убийци! Защо ме затворихте в този ковчег? Проклетници!“ И така доста се мотахме с нея и не можахме да се приготвим. Тъкмо започнахме да обличаме костюмите, и нещо ни изхвърли към тая

стена. По едно време ми се стори, че Винклер пъшка. Това беше, когато дойдох малко на себе си. Главата ми се пръскаше от болка, а ръцете и краката ми се подгъваха като гумени — взех да пълзя. Стигнах до него, исках да му сложа скафандъра и да го наместя в стабилизатора, но пак съм изгубил съзнание.

Цандер поклати глава.

— Да извадим доктора от „саркофага“ — предложи Ханс.

— Добре, Ханс, иди! — усмихна му се Цандер. Започваше все повече да обиква и да цени този момък.

Според земното време минаха няколко минути, които се сториха на Цандер безкрайно дълги. Въпреки оказаната помощ, Винклер не проявяваше признаци на живот. Най-сетне на вратата се появиха лекарят и Ханс. Както обикновено лекарят беше в черния си, догоре закопчан сюртук. Ханс го бе научил как да се придвижва и Текер бързо стигна до Винклер, предпазливо застана на колене, въздържайки се от резки движения, които можеха да го отхвърлят надалече от пациента. Бавно извади от вътрешния си джоб стетоскопа — задължителния атрибут на неговата професия. След известно колебание пак така внимателно го прехвърли в лявата ръка, а с дясната взе ръката на Винклер, за да провери пулса.

— Да, няма пулс... — каза Текер. — Но откровено казано, дори да имаше, бих се затруднил да определя дали е нормален. Онова, което е нормално на Земята, в космоса може би е ненормално. И очевидно тук ще трябва много неща да уча наново. Да създавам, тъй да се каже, космическа медицина. И за да мога свободно да манипулирам, имам нужда от обичайни условия или най-малкото не твърде различни от земните. Не бихте ли могли поне за известно време да ми осигурите такива условия? Мисля, че това би било полезно и за нашия пациент.

Цандер го разбра.

— Добре — каза той. — Сега ще пусна да заработи страничната дюза. Тя ще придаде на ракетата въртеливо движение около малката ѝ ос. И тук, в задната част, ще се получи доста осезателна центробежна сила, при която всички тела отново „ще добият“ тегло.

Цандер излезе. Седнал на пода, Текер продължаваше да държи ръката на Винклер. Колкото и да беше предпазлив в движенията, докторът все още нямаше нужния опит и променяйки случайно позата си, отскочи от пода. Тутакси се „възнесе“ към тавана заедно с

безчувствения си пациент, когото бе измъкнал от хидроамортизатора. Водата, останала по каучуковия костюм, се отдели, но не потече надолу, а се пръсна на капки с различна големина, които се устремиха към тавана.

В миг невидима сила свали доктора и Винклер на пода. Те отново имаха тегло, макар и по-малко от онова, с което бяха свикнали на Земята.

Очевидно промяната в скоростта на полета, предизвикала промяна в кръвното налягане, действа благоприятно на пациента. Винклер изхърка и лекарят тържествено съобщи:

— Има пулс!

Ханс и Цандер въздъхнаха с облекчение.

— Ханс, време е да освободим затворниците. Кой знае какви ругатни вече се сипят по наш адрес. Иди при тях, аз ще остана тук с доктора, докато Винклер се свести...

Ханс бе свикнал точно и бързо да изпълнява всяка задача, но този път на лицето му се изписа голямо огорчение. Цандер разбра чувствата му.

— Добре, остани тук, аз ще отида.

„Това е тя разликата между теорията и действителността — помисли си Цандер. — Сметките ти излизат неверни още в самото начало. Минават ценни минути, а вместо да се движим ускорително, летим по инерция. Дали да не отложa «възкресението на мъртвите» и отново да пришпоря ракетата? В такъв случай обаче ще трябва да върнем Винклер в амортизатора, а той има нужда от грижи. Е добре, ще дам почивка на нашите пътници!“

А те отдавна вече чакаха своето „възкресение“. Отначало Стормър ругаеше мудността на „екипажа“, после си въобрази, че е попаднал в ръцете на болшевики, които са му изиграли мръсен номер. Кой са всъщност Ханс, Винклер, пък и самият Цандер? Фактически той не ги познава. Ами ако са комунисти или са купени от болшевиките? При тази мисъл го изби пот в неговия „саркофаг“.

И лейди Хинтън си помисли, че са я измамили. „Нима през това черво ще ме хранят?“

Епископът отначало си повтаряше псалмите на цар Давид, но после млъкна.

Маршал дьо Терлонж хихикаше от радостна възбуда. Та не е ли цяло щастие човек да се освободи от напрегнатата работа, телефоните, тревожните телеграми, вечното безпокойство! Да разполага с времето си!

Малкият Текер кротко спеше.

Пинч нетърпеливо се въртеше в своя „саркофаг“.

Шнирер бе вгълбен във философските си разсъждения, без да забелязва къде се намира и какво става. Никога досега не бе размишлявал на такова спокойствие. Абсолютна тишина.

Амели мислено разговаряше с годеника си, като неволно го сравняваше с Ханс и Цандер.

Готвачът на Маршал, китаецът Жак, бе както винаги невъзмутим.

Именно той бе първият, когото Цандер освободи. Жак излезе от хидроамортизатора с такъв вид, сякаш ставаше от леглото си.

— Къде е кухнята? Трябва да приготвя обяд за барона! — каза той.

— Имайте търпение, след малко ще ви покажа — усмихна се Цандер.

Още щом излезе, Пинч отвори бележника си и отрупа Цандер с въпроси, неотстъпно следвайки го по петите като истински репортер.

Когато Цандер се приближи до „саркофага“ на Мадлен, непредвидената пътничка, тя все още викаше за помощ през дихателната тръба. След като бе освободена от затвора си, госпожицата първо се разплака, после мелодраматично възкликна:

— Вие сте моят спасител! Къде е баронът? Заведете ме при него.

Докато Цандер помагаше на банкера да излезе от хидроамортизатора, Мадлен се спотайваше в ъгъла като котка.

Щом Цандер свали скафандъра на Маршал, тя се приближи. Баронът онемя от изненада. Изпъкналите му очи още повече се облешиха и той заприлича на същински рак. След като я гледа няколко секунди с тъп поглед, Маршал потръпна и сви глава между раменете си, сякаш да се скрие. Идеше му да се свие като пружина и цял да се напъха във „водолазния костюм“. Но бе невъзможно. Лицето му бе станало моравочервено.

— Е... е... е... А... а... а... — И нищо друго не можа да произнесе.

— Не сте ли доволен? — попита госпожица Делкор. — А аз така бързах! Мислех си как ли ще се справя баронът без секретарка? Хайде, по-скоро сваляйте гумения чувал — задърпа го тя през смях. — Водата е доста солена, нали я опитах. Да не сте се нагълтали с тая саламура?

— Ннн... но кх... кх... как узнахте?...

— Че аз отдавна знаех за вашия полет. Четях писмата ви, подслушвах! — невъзмутимо обясни тя.

„МЪРТВИТЕ“ ОКОНЧАТЕЛНО „ВЪЗКРЪСВАТ“ И СТАВАТ НЯКОИ „НЕБЕСНИ ЧУДЕСА“

Постепенно всички „мъртви“ бяха „възкресени“.

Лейди Хинтън, когато реши да се измъкне от водолазния костюм и го бутна надолу, изведнъж отхвъркна към тавана; а и костюмът, „кой знае защо“, не искаше да падне... Дебелата лейди безпомощно зарита във въздуха.

Каютата ѝ се намираще в средната част на ракетата, където почти нямаше центробежна сила. Лейди Хинтън се наведе напред, за да прикрие краката си с роклята, и за свое учудване не усети прилив на кръв в главата, както ставаше обикновено. Тя повика на помощ Елен. Цандер въведе девойката, но и тя беше не по-малко безпомощна. Прелетя през цялата каюта, блъсна се в насрещната стена, отлетя назад и замаха с ръце, опитвайки се да хване леля си за роклята, ала не успя. Някакви сантиметри я деляха от краката на лейди Хинтън, но дори това разстояние не можеше да преодолее.

— Ама какво става? Та това е абсурд! — възмущаваше се лейди Хинтън. — Хайде, Елен, ела или долети при мене!

— Не мога, лельо! — отговори девойката, увиснала в средата на каютата.

Цандер влезе и без да се стеснява от вида на дебелата лейди, я хвана за ръка и ѝ показа как да използва дръжките. Лейди Хинтън, а след нея и Елен слязоха „долу“.

„Какъв срам! — мислеше си лейди Хинтън. — Ако знаех, за нищо на света нямаше да тръгна с тая ракета!“

Най-сетне пооправи роклята си и предпазливо седна в креслото. Потъна в мрачни мисли. От салона, съседен на нейната каюта, се чуваха гласове. Сред тях — непознат женски глас, висок и вибриращ, неприятен. Кой ли може да е това? Да са дошли гости? Но откъде и как?...

Лейди Хинтън здраво се държеше за ръчките на креслото си. Бе решила през цялото пътешествие да седи в него. То беше островче „твърда земя“ сред безкрайното нищо...

Облегна се назад, като по навик подпря крак в пейчицата. И — о, ужас! — креслото отскочи назад и се завъртя във въздуха.

На вратата се почука и тя чу гласа на Блотън:

— Може ли да вляза?

Да го пусне, или да не го пусне? Та това е ужасно! Но още по-ужасно е да се върти така.

— Да! — каза тя с намерение да каже „не“.

— Още не съм ви виждал, лельо. Как се чу...

Блотън не се доизказа и въпреки своето самообладание, придобито от възпитанието, едва не избухна в смях при вида на достопочтената си леля в ролята на катеричка в колело.

— Позволете да ви помогна — предложи той.

Като се мъчеше да го стори по възможност най-тактично, той се придвижи по стената откъм главата на лейди Хинтън, хвана ръчката на креслото и благополучно го смъкна на пода. Старата лейди бе съвсем потисната. Уви, креслото ѝ — последната опора — не можеше вече да ѝ служи за убежище.

В каюткомпанията лейди Хинтън бе посрещната с нужното уважение. Всички мебели в помещението бяха закрепени за пода, както по параходите. Седящите се бяха привързали с колани и се чувствуваха удобно. Пинч стискаше между коленете си пътната чанта на своя шеф, а Стормър държеше в ръце бутилка шампанско.

— Решихме да отбележим благополучното излитане с по чаша шампанско — каза той.

— И-и тъй... — продължи Стормър, като разхлабваше крушовидната насмолена тапа. Неочаквано тя изскочи, плисна пяна. Същевременно бутилката изхвъркна от ръцете му и полетя косо към стената. Всички извикаха. Цандер се разсмя.

— Ето ви един съвсем елементарен пример за условията в ракетата. Бутилката шампанско се превърна в реактивен снаряд.

— За жалост този пример ни струва едно загубено удоволствие.

— Ни най-малко! От бутилката са излезли под натиска на газовете само няколко капки пяна. Шампанското не изтича, макар че бутилката е с гърлото надолу.

— Но тогава?

— Тук няма сила на тежестта, която да извлече течността от бутилката. Отсега нататък непрекъснато ще се сблъскваме с това

явление. Я да видим как ще се справите с вашата бутилка — загадъчно добави Цандер.

— Щом виното оцеля, не е трудно да го изпием.

Стормър хвана бутилката и я наведе над чашата си.

Шампанското обаче не се изливаше. Той надникна в гърлото, за да провери дали не е заседнало парче от тапата — все още не вярваше на обяснението на Цандер. Гърлото беше свободно. Стормър тръсна бутилката. От нея излетя „парче“ кехлибареножълта течност във вид на салам, който бързо придоби форма на кълбо. Кълбото се удари о ръба на чашата и се пръсна на малки балончета, които полетяха в различни посоки. Някои от тях като ситни капчици попаднаха върху лицата и ръцете на седящите. Част от течността остана в чашата, но не, на дъното, а полепна по стените.

Всички гледаха почти с ужас тези чудеса, също като посетителите в кръчмата на Ауербах при номерата на Мефистофел, отишъл там с Фауст. После извърнаха очи към Цандер.

— За съжаление аз нямам нищо общо с тая работа — отговори той на общия ням въпрос. — Всичко е резултат от действието на физическите закони. В условията на безтегловност всяка течност тяло възприема формата на кълбо под влияние на силите, с които си взаимодействуват молекулите. Всяка молекула се стреми към вътрешността, така че постепенно всички молекули се разполагат във формата на кълбо.

— Но от бутилката изскочи „саламче“, а не кълбо — каза Амели.

— При излизане гърлото и придаде продълговата форма. Но веднага след като се озова на свобода, течността се събра в кълбо.

— Но какво ще правим с нашето шампанско? — възкликна Стормър. — Мисля, че в бутилката остана още вино. Добре, че не изтърсих всичкото.

— Да, този въпрос не е толкова лесен — отговори Цандер. — Докато организираме живота в ракетата, ще обядваме по каютите си, където ще създадем почти земни условия на притегляне. А за случаите, когато се наложи да сме в безтегловност, аз съм предвидил някои неща и сега ще ви предложа да се запознаете с приборите и съдовете в ракетата.

Цандер измъкна приборите под масата бутилки и чаши с особена форма. Бутилките приличаха на гумени торбички с

накрайници, а чашите — на големи биберони. Цандер извади и малка помпичка.

Някои от присъстващите избухнаха в смях, други започнаха да се възмущават.

— Ето какво доживяхме, епископе, да ни хранят с детски биберони — каза Маршал почти без да заеква, което рядко му се случваше.

— Уф! Колко неестетично! — каза госпожица Делкро, като се мръщеше гнусливо. — В тия мехове виното ще загуби вкуса си.

— Значи се отказвате от шампанското, господа? — попита Цандер, вземайки бутилката от Стормър.

— Не! Не! — чува се гласове.

— Добре тогава, започвам. — Той изпомпа виното от бутилката и го наpomпа в торбичката. Отвори „биберона“ и като натискаше торбичката, преля от виното в него.

— Готово — каза Цандер. — Кой ще опита?

Всички колебливо се спогледаха. Пинч понечи да протегне ръка, но погледна шефа си и я скри под масата.

— Дайте — решително каза Стормър и взе „биберона“, както Сократ е поемал чашата с отрова. Спътниците му вторачиха очи в него. Той се посмути и с известно колебание започна да смуче. Госпожица Делкро звънко се разсмя. Малкият Текер заплака.

Развеселени, всички грабнаха по един „биберон“. Разбира се, най-често се вдигаха тостове за... края на онези, които бяха станали причина за бягството им.

След закуска лейди Хинтън окупира деветнайсата каюта, съседна на капитанската. До нейната бе каютата на Елен, по-нататък следваха каютите на епископа, Блотън, семейство Текерови и Мери — с една дума, целия „щат“ на лейди Хинтън.

В кърмовата част, след каютите на Винклер и Ханс, се настаняха Маршал, госпожица Делкро, Стормър, Шнирерови, Пинч, китаецът. Цандер настояваше готвачът да заеме трета каюта, съседна с каютата на Ханс. Но Маршал възрази: според внесения дял той има право на същите удобства както лейди Хинтън. Това засегна Стормър, който бе вложил не по-малко пари от барона и бе привлякъл маса акционери.

— Между нас казано, доста голяма част от парите им отидоха за нашия „ковчег“. Което всъщност ускори тръгването.

— И ако не им стигнат средства за втория „ковчег“, както и за следващите, може би ще предявят иск — каза усмихнато Маршал.

— Ами нека ни го изпратят тук! — отговори Стормър.

Мадлен Делкро заяви, че ще се настани в каютата до барона. Така че Стормър бе принуден да се примири с каюта номер пет. Понататък следваха каютите на Шнирер, Амели, Пинч и китаеца — готвача Жак.

— Що се отнася до Жак, господа — каза Цандер, — скоро вие сами ще му отстъпите трета каюта.

Цандер бе решил да затвърди авторитета си на капитан, като дава „нагледни уроци“ на несговорчивите пътници.

Когато разместването свърши, той започна да ги учи как да се движат в условията на безтегловност.

— Ако „вървите пеша“ — каза Цандер, — ще губите доста време. Трябва да се научите да прелитате. Предполагам, че ще ви е твърде приятно като нов вид спорт. Сега ще ви превърна в крилати същества.

Той извади две големи сгъваеми ветрила. Щом видя ветрилата, Мадлен бързо посегна да ги вземе, но след известно колебание Цандер ги подаде на Пинч. Пинч взе „крилата“ и започна да маха с тях. Литна към тавана, леко като пеперуда, после към прозореца и започна да се връща обратно.

— Колко умно! Браво! — чуха се възклицания.

Поласкан от всеобщото внимание, Пинч реши ефектно „да планира“ на стола си. Както при повечето хора, дясната му ръка бе по-развита от лявата и маховете с нея бяха по-силни. Получи се неочакван завой и за свой ужас Пинч възседна раменете на шефа си.

— Мистър Стормър — обади се Цандер, — моля да го извините, вие сам ще се уверите в неговата невинност, когато започнете да летите. Надявам се, че скоро всички ще съперничим в това изкуство на най-бързите водни кончета. Но би трябвало да научим и нещо по-сложно: да обръщаме тялото си в условията на безтегловност. Позволете да ви отнема крилата, мистър Пинч. Така. А сега ми подайте ръка.

Цандер го вдигна във въздуха, придаде на тялото му хоризонтално положение и го остави така.

— Вие висите с лице надолу, искате да се обърнете. Опитайте се да го сторите.

Свикнал с леките успехи, Пинч опита да се обърне, но този път го чакаше пълен неуспех. Той започна да се извива, да се гърчи, дори се помъчи да хване върха на едната си обувка, но напразно. Уморен от напрежение, Пинч спря и се оказа, че пак лежи или по-скоро се рее в същото положение, в което го бе оставил Цандер. Цандер извади от чекмеджето на масата метален диск, подаде му го и каза:

— Дръжте диска така, сякаш носите чиния със супа, и го завъртете. Не се страхувайте, че ще го изтървете — няма да падне.

Пинч старателно изпълни указанията. И какво стана? Когато дискът започваше да се върти в една посока, тялото на Пинч бавно се завърташе в противоположната. По този начин той не само че се „обърна“ с лице нагоре, но продължи да се върти като на трапец.

— Опитайте се да завъртите диска така, че да спрете с лице нагоре.

Това не беше толкова лесно, но накрая Пинч успя да го направи.

— А сега хванете диска перпендикулярно на гърдите си. Завъртете го.

И тялото на Пинч започна да се върти като часовникова стрелка над „пода“.

— Когато свикнете да манипулирате с диска, ще бъдете в състояние да придавате на тялото си всякакво положение.

— Смятам, че същото може да се направи и с ветрилата — отговори Пинч.

— В каютата да, но не и в безвъздушно пространство. Защото ще се наложи да излизаме в космоса, а там „крилете“ няма да помогнат. По същия начин се управлява и полетът на ракетата — продължи Цандер. — Като включим средните или страничните дюзи, можем да придаваме на ракетата въртеливо движение по голямата и малката ос, при което ще я обръщаме ту с едната, ту с другата страна към Слънцето или ще я караме да лети „презглава“, можем да я насочим, накъдето пожелаем. Лекият ракетен костюм, две ветрила на кръста и диск — това ще бъде нашият екип.

— Уморена съм — обади се лейди Хинтън. — Ще ида да поспя. На Земята сигурно отдавна е настъпила нощта, а тук капаците са затворени и човек не може да разбере ден ли е, нощ ли е.

— Рано е още да отваряме капаците — отговори Цандер. — Пък и да ги отворим, нищо няма да разберете. Що се отнася до времето, ще трябва да се откажем от земните часове и денонощия. По-късно ще поговорим и по този въпрос. А сега, господа, смятам, че е най-добре да поспите, при което ви препоръчвам да си легнете в хидроамортизаторите. Гарантирам ви, че идеално ще се наспите. А междувременно аз ще имам възможност да ускоря полета и да направя някои изчисления.

— А вие ще лягате ли в сандъка?

— Да, разбира се, цялата си работа ще върша легнал в него. И тъй, лека нощ. Ще изпратя Ханс да ви помогне. Когато се събудите, натиснете бутончето на капака, той ще се отвори и вие ще излезете. Но не правете това, докато не ви предупредя по телефона, че двигателите са изключени. Иначе може сериозно да пострадате, както пострада Винклер.

У Стормър отново се събудиха старите подозрения. Е, да речем, всички пътници благополучно бяха извадени от сандъците. Но това все още не е никаква гаранция. В „ковчега“ може да има заговор. Трябва да се внимава.

Стормър беше бдителен, но твърде тромав и мързелив. И затова възложи на Пинч да се заеме с разследване. Пинч на драго сърце прие, защото по стар професионален навик обичаше навсякъде да си пъха носа.

КАК ЛЕО ЦАНДЕР НАХРАНИ ПЪТНИЦИТЕ НА „КОВЧЕГА“ ВМЕСТО СЪС ЗАКУСКА... С УРОК ПО ФИЗИКА

В „ковчег“ настъпи първата „нощ“.

Пътниците лежаха в хидроамортизаторите си, но още не спяха. Вътре е тъмно и топло, леко дишаш и почти не чувствуваш тялото си. През дихателната тръба се чува далечно бучене. Усеща се мъничка, едва доловима промяна. Вероятно Цандер е нормализирал полета на ракетата. Но с какво ли се занимават в момента Цандер, Ханс и Винклер?

Цандер спира въртеливото движение на ракетата, стабилизира полета ѝ, отваря капака на илюминатора и поглежда навън. Ракетата лети в плътната сянка на Земята. Слънцето не се вижда. Цандер определя разстоянието, измерва ъглите между няколко светли точки в космоса, прави изчисления, служи си с жироскопи, акселерометри...

Ненапразно никого не бе пускал в жилището си на Земята! Дори Винклер не знаеше, че една стая в пристройката бе превърната в команден пункт на междупланетен кораб. От пръв поглед това би могло да се стори на някого като игра: Цандер прекарваше по цели нощи в този команден пункт, наблюдаваше звездното небе през капандурата, представяше си, че лети с ракета, поставяше си различни задачи, решаваше изникнали проблеми, овладяваше астронавигацията и умението да управлява междупланетен кораб. Ето защо сега работеше така уверено.

Когато приключи, той каза на Винклер и Ханс:

— Трябва да ви призная, че донякъде умишлено отпратих всички пътници да си почиват, за да не ни пречат. Знаете, че провеждах опити и с атомни реактивни двигатели. Струва ми се, че теоретично и експериментално — в условията на земната лаборатория — съм стигнал до някакво решение. Но предвиждам и друго „камшиче“ за нашата ракета — електромагнитни сили. В това отношение трябва да ни помогне Пучи от Земята. „Пучи плюс Цандер...“ Вероятно сте чували тези думи? Надявам се да постигнем такива скорости, които

дори сега все още се смятат за фантастични на Земята. Настъпи моментът за проверка. Тъй като няколко от каютите ни останаха свободни, използвах случая да натоваря моите атомни и електромагнитни двигатели. Нека първо да проверим какво ще ни даде енергията на атома. В това парченце мед се съдържа такава атомна енергия, която ще ни бъде достатъчна да излезем от Слънчевата система, да се върнем обратно, да минем по орбитите на всички планети, отново да излезем от Слънчевата система, и отново да се върнем. Винклер, как се чувствувате сега? Можете ли да участвувате в работата?

— Бих се чувствувал двойно по-зле, ако не ми позволите да участвувам — отговори Винклер.

— Ще подготвим всичко, след което и ние ще легнем в хидроамортизаторите, а нашите пътници, когато се събудят, дори няма да знаят, че са летели в космоса по-бързо и от комета, че съм им създал истинска машина на времето. Наистина, за разлика от фантастичната тя няма да ги връща в миналото, но затова пък ще може да им покаже бъдещето. Онова бъдеще, което, разбира се, не биха видели така скоро, ако живееха на Земята. Да вървим!

Но Винклер все още не беше добре и тази нощ Цандер не успя да включи новите двигатели.

Настъпи утрото на втория ден от полета. Пътниците се бяха наспали чудесно и се чувствуваха необичайно бодри и жизнерадостни. Капаците на илюминаторите бяха вдигнати. Ярки слънчеви лъчи нахлуваха в каютите. Беше светло и топло. В ракетата отново бе създадено изкуствено притегляне.

Във всяка каюта имаше оставени на стола два костюма. Единият от тях — като бански костюм от еластична коприна, другият, малко „по-приличен“ от гледна точка на лейди Хинтън, но все пак „неприличен за жена“ — във вид на работен комбинезон.

Заради тези костюми между лейди Хинтън и племенницата и стана малко спречкване. Лейди Хинтън не само че отказа да облече „циркаджийските“ костюми, но забрани и на Елен. И какво стана? Вместо обичайното на Земята безпрекословно подчинение, Елен започва да възразява:

Влезе Мери:

— Ваната е готова.

Тази вана бе причинила доста грижи на Мери и на лейди Хинтън.

Банята се намираше в отделно, доста тясно помещение с малка вана на колелца, която се наместваше в зависимост от това къде е „подът“. На Земята, когато ракетата бе с носа нагоре, „подът“ се падаше на едно място; при легнало положение, когато ракетата излиташе от Земята, „подът“ се бе изместил на стената; а при въртеливото движение и появата на центробежна сила „под“ бе станал „таванът“. Така че когато ракетата се върти, пътниците, които се намират в противоположните краища, са обърнати с глава един към друг.

— Хайде де! Защо не ме поливате? — нервничеше лейди Хинтън, седнала във ваната със затворени очи.

— Поливам ви, госпожо — отговори Мери. Тя обаче не можеше да накара водата да пада върху главата и раменете на нейната господарка по-бързо, отколкото ѝ позволяваше центробежната сила.

Криво-ляво банята приключи. Лейди Хинтън облече утринен халат и тръгна към каютата си. В коридора някакви съвсем ситни пращинки попаднаха в гърлата на двете жени и те се разкашляха.

Оказа се, че Мадлен, когато отворила пудриерата си, я разсипала — така трудно бе човек да пресметне движенията си в тези необичайни условия. Пудрата моментално се разнесла като млечен облак из цялата каюта. Струите циркулиращ въздух бързо бяха разпръснали пращинките и по другите каюти. Сякаш в ракетата бе плъзнала лондонска мъгла. Отвсякъде се чуваше мъчителна кашлица. Наложил се целият въздух да бъде пуснат през филтрите, които скоро погълнаха прахта.

Вълнението премина и всички с нетърпение зачакаха закуската. Но тя закъсняваше.

Според единодушното решение на пътниците „акционери“ за Жак и неговата кухня бе определено помещението, съседно на каюткомпанията. Там бяха внесени всички кухненски принадлежности.

Изгубили търпение, прегладнелите пътници отидоха да узнаят защо се бави закуската. А кухнята бе вече пренаселена: там бяха китаецът Жак, готвачът на Маршал, Мери, която готвеше за лейди Хинтън, Елен, епископът и Блотън; Амели, поела грижата за храната

на баща си, и Марта Текер. Любопитните гладници се струпаха до вратата и занадничаха. Вътре ставаше нещо невъобразимо. Във въздуха плуваха чинии, тенджери, лъжици. Жак се мъчеше да ги хване и върне в шкафа, но те му се изплъзваха и бягаха, сякаш си играеха с него; някои чинии се счупваха и парчетата от тях се рееха из кухнята, отблъсквайки се от стените и хората.

Отчаян, че не може да се справи с тези палавници, Жак се опита да запали спиртника. Започна да драска една след друга клечки кибрит. Те пламваха, но тутакси угасваха. Накрая той събра няколко клечки и ги драсна до горелката на спиртника. За секунда спиртът пламна и угасна.

— Кибритът е овлажнял, а и в спирта има вода — каза той на френски с лек акцент.

— И спиртът, и кибритът са си наред — възрази появилият се Цандер. — Но в условията на безтегловност пламък не може да има. При всяко горене или окисляване се поглъща кислород и се отделят негорящи вещества — въглероден двуокис, водни пари. В условията на безтегловност тези продукти от горенето не могат, както на Земята, от само себе си да се отстранят вследствие на своята лекота и първоначалната висока температура. Тук те обгръщат пламъка, прекъсват достъпа на кислород и пламъкът угасва.

— Нима сме обречени да пием само студена вода? — попита Стормър.

— Може да се използва електрическа печка; вероятно мистър Цандер се е погрижил за това — сети се Пинч.

— Точно така — каза Цандер. — Но се хващам на бас, че тук няма да загрее чайника и с електрическа печка. Ще си позволя днес да ви поизмъча. За всяко нещо трябва сами на практика да се уверите, иначе ще ме торможите с капризите си, ще искате невъзможното. Сложете чайника на печката, ето я.

Готвачът изтича за вода до някоя кърмова каюта — в кухнята бе невъзможно да се налее, тъй като в средната част на ракетата почти нямаше центробежна сила.

Внимателно, за да не „литне“, Жак постави чайника на печката.

Минаха пет, десет, петнайсет дълги минути — никакъв признак, че водата ще заври.

— Но какво става? Искаме чай, а не опити по физика — каза Стормър, започнал вече да се дразни.

— Ами това — спокойно отговори Цандер, — че водата не може да кипне, докато всичките ѝ частици не се разместят. Как става кипенето на Земята? Долните пластове, които са в допир с горещото дъно на чайника, се разширяват, стават по-леки и отиват горе. А горните, които са студени, следователно по-тежки, падат на дъното и когато се нагреят, на свой ред се вдигат нагоре. Това продължава, докато температурата на цялата вода стигне сто градуса. Тогава тя завира. Тук обаче няма земно притегляне, което да накара горните студени пластове вода да паднат долу. Смесване не става и водата се нагрива съвсем бавно — само чрез топлопроводимостта ѝ.

— А тук може ли да се пържи? — попита Стормър, любител на бифтеците. Беше си взел консервирано месо.

— Ами ще опитаме — отговори Цандер и накара Жак да сложи на печката тигана с малко масло и парче от консервираното месо. Когато маслото се разтопи и започна да се нажежава, еластичните му пари изхвърлиха месото към „тавана“.

Жълтото лице на китаеца посивя.

— Отказвам се вече да бъда готвач.

— Горе главата, Жак — окуражи го Цандер. — Няма защо да се отчайвате. Ще трябва само да свикнете да готвите по нов начин.

И Цандер започна да обяснява „небесната рецепта“ за готвене. Показа специални тенджери с перки на дъното, подобни на флотационните машини. Електрическите перки непрекъснато размесваха водата и тя бързо кипваше. Показа и тигани с капаци, в които можеше да се пържи, без опасност бифтекът или пържените яйца да се озоват на „тавана“.

Цандер ненапразно бе подложил на глад своите пътници. Сега вече можеше да им каже изискванията си и едва ли някой щеше да възрази.

— Както виждате, няма нищо страшно. Но ако желаете навреме да ви бъде сервирана закуската и обяда, ще трябва да се съгласите на известен компромис. Вие лично се уверихте, че трудно се готви в условията на безтегловност, дори при наличието на специални приспособления. Остане ли кухнята тук, до каюткомпанията, тоест в средната част на ракетата, където няма притегляне, ще се наложи Жак

да губи доста време да гони летящите тенджери и чинии. Наистина той по-рядко ще ги чупи. Това обаче не променя нещата. Тук е съвсем неудобно и за миене на съдовете. Ето защо предлагам да преместим кухнята в помещението до каютата на Ханс. Това е всичко, което мога да направя, за да не безпокоя лейди Хинтън отново да сменя каютата си. Съгласни ли сте?

Не оставаше нищо друго, освен да се съгласят.

Първото предложение бе последвано от второ — по-сериозно. Цандер заяви, че обслужването на пътниците трябва да се реорганизира. Не е разумно такова тясно помещение да се превръща в обща кухня, където всички само ще си пречат. Това е първото. Второто: на ракетата трябва да бъде въведено разпределение на труда. Цандер не може да се съгласи те тримата — Ханс, Винклер и той — да губят време за готвене. И без това си имат друга, много по-важна работа. Ето защо предлага Жак да стане корабен готвач, който да обслужва пътниците и екипажа на „ковчега“. Мери ще се заеме с чистенето. Ще пере и ще глади Жак, разбира се, с перални и гладачни машини, при което Мери ще му бъде в помощ. Достъп в кухнята се разрешава само на Жак, Мери и мисис Текер, която има бебе. Маршал се възмути от това своеволие. Този жалък инженер е счел за необходимо най-напред да преговаря с някакъв готвач, китаец, а... не с неговия господар.

— Ъ... ъ... ъ... ххх... хаз възразявам. Слугата е мой. Аз платих вноската му за полета. И съм на диета... Той ми готви специални ястия. Не съм съгласен.

— Много съжалявам, но вероятно ще се наложи да не уважим желанието ви.

Това вече бе открито предизвикателство. Маршал посиня от неимоверни усилия да преодолее заекването си и да скастри Цандер както трябва. Защото въпреки своята „междупланетност“ капитанът е длъжен при всички случаи да защитава принципа на частната собственост — баронът искрено смяташе Жак за своя частна собственост. Днес ще му отнемат Жак, утре ще поискат личните му вещи, вдругиден току-виж го накарат и да работи... Нима Стормър не разбира това?

Когато в каютата ѝ бе почистено, лейди Хинтън удобно се намести в креслото си. От едната ѝ страна седна епископът, от другата

— Елен. Така обстановката ѝ напомняше Земята, но въпреки това всичко бе съвсем различно.

— Не ви ли се струва, скъпи приятелю — обърна се тя към епископа, — че все пак ни вкараха в един летящ затвор?...

ПЛЕННИЦИ НА МАШИНАТА

След закуска част от пътниците се събраха в каюткомпанията. Влезе Цандер. Всички го погледнаха с опасение. Капитанът е твърде зает, за да дойде само на приказки. Очевидно има някакви нови идеи.

— Десет часът. Колко късно закусих днес! — каза Стормър, като погледна златния си часовник.

— Но според времето на Стормър сити — забеляза Цандер.

— Какво искате да кажете? — учуди се Стормър.

— Това, че сега часовникът ви не е верен. Та нали и на Земята времето не е еднакво навсякъде. В Америка — в Стормър сити — сега е около десет часа сутринта, на срещуположната точка на земното кълбо е десет часът вечерта, по други места — съвсем различно време. Земята се върти, ние летим. Коя точка от земното кълбо предлагате да изберем, за да определим времето тук, в ракетата? Всичко е условно, относително.

— Тогава как ще определяме часовете и дните?

— Нашият организъм е свикнал с редуването на ден с нощ, на бодърствуване с почивка. Така че засега ще определяме времето както на Земята: дванайсет часа за ден и дванайсет за нощ.

— Значи ще водим свое летоброене от момента на излитането? — попита Стормър.

— Да. Ще се наложи да въведем условно време и летоброене.

Неочаквано се чу експлозия, след миг — викът на готвача. Цандер отиде в кухнята. Когато се върна, Стормър го попита:

— Какво се е случило?

— Херметичната бака за възвиране на водата е избухнала. Добре, че в момента Жак не е бил в кухнята, иначе щеше да бъде обгорен от парата. Ще трябва още да инструктирам нашия готвач.

— А мистър Пинч реши, че сме се сблъскали с метеор.

— Вероятност, равна на нула — отговори Цандер. — В най-гъстите метеорни потоци например Леонидите метеорите са толкова разпръснати, че средното разстояние помежду им е сто километра. Ако направим изчисления, ще видим, че общо взето, ракетата трябва да

лети, кажи-речи, петстотин години, преди да срещне някой метеор. Извинете, но времето ми е малко и сега бих искал да поговорим по друг важен въпрос...

Всички наостриха уши.

— Общо взето, полетът в космоса е доста скучен за пътниците в ракетата — започна Цандер отдалече. — Няма никаква гледка, наоколо се виждат все същите звезди. Трябва с нещо да запълните времето си, иначе ще се отегчите...

— Нищо подобно. Дори след напрежението на Земята имаме нужда от почивка — побърза да каже Стормър и си помисли: „Виж ти накъде бие! Както е тръгнало, ще въведе трудова повинност. Не съм хвърлил толкова милиони, че да стана ратай при Цандер.“

И Маршал се усети.

— Аа... аз имам язва... Инвалид съм.

— А аз — задух, подагра, склероза на сърцето — побърза да се презастрахова Стормър.

— Предполагам, че за всекиго от вас ще се намери такава работа, която ни най-малко да не се отрази на здравето ви — отговори Цандер. — Защото въпреки своите болести вие доста интензивно сте работили на Земята. Работата, която ще ви предложи, е много по-лека. Няма да изисква нито нервно, нито голямо умствено напрежение. Подходяща е дори за инвалиди.

— Отказвам! По принцип!

— Може би по принцип ще откажете и да ядете, бароне? — попита Цандер.

— Що за глупав въпрос? Ммм... мисля, че имаме достатъчно продукти?

— За колко време? И колко ще продължи нашият полет? Това никой не може да каже.

— Ннн... но вие ссс... сам казахте, че можете да ускорите събитията на Земята. Може би, докато минат два месеца в ракетата, няма да остане и помен от нашите врагове на Земята и ние ще се върнем?...

— Още не съм довършил регулировката на атомния двигател. А трябва да помислим за бъдещето — да осигурим кръговрат на веществата, който ще ни гарантира храна за неопределено дълъг скок. Нали за тази цел взехме сглобяемата оранжерия. Освен това трябва да

монтираме слънчев двигател, телескоп. Има много работа и ние с Ханс и Винклер няма да се справим сами.

— Само това ми липсваше, да се катеря на покрива, зеленчукова градина да монтирам! — сприхаво възкликна Стормър.

— Ще го направят други, по-млади и силни — отговори Цандер. — Но вие чудесно можете да се грижите за оранжерията, да следите работата на апаратурата, да водите дневник, дори да правите някои изчисления. С една дума, всеки ще има определени задължения, план за работата и график на работния ден.

— Продължителност на работния ден, отпуски, заплата, може би и глоба за отсъствия? — попита Стормър.

Цандер сви рамене и отговори:

— Мисля, че нямам пред себе си деца. Помислете, господа, и още днес чакам вашия отговор. Не искам да ви принуждавам, но и няма да се откажа от предложението си.

Той излезе.

Всички се спогледаха озадачени.

— Ще види той как си позволява да ни командва! — ежеше се Пинч.

— Да, положението трябва да се промени — изръмжа Стормър. — Всъщност защо Цандер се държи като някакъв диктатор? Е, да допуснем, той е капитанът. Но нали в доброто старо време сме пътували с презокеански параходи? И знаем правата на капитана. Значи трябва да помислим един вид за формата на управление. Има нужда от върховна власт, която да разрешава всякакви проблеми и конфликти. Защо например аз да не стана президент?...

— Ххх... или аз?

— Или да изберем лейди Хинтън за кралица, а ние да ѝ станем министри? — усмихнато допълни Блотън.

— Не! Не така! Това не е причината! — както винаги неочаквано се обади Шнирер. — Сега вие търсите изход и не можете да намерите — но няма и да намерите. Обвинявате Цандер, че е узурпирал властта. Но вината не е само негова. Виновна е преди всичко машината! Тя е бог, който ни пороби, а Цандер е само върховният ѝ жрец. Откакто влязохте в това чудовище, тая летяща машина, всички станяхте нейни роби. Тя ще ви принуди да ѝ работите, да ѝ служите. И всички ние сме като червеи, които пъплят в търбуха ѝ...

— Като митичния Йона в търбуха на кита — пошегува се Стормър.

— Машината осакатяваше хората на Земята, сега ще осакати и вас, ако не я унищожите, когато стигнете на новата земя.

— Е, на новата земя ще накараме други да работят с машините, както правехме и на старата. Нека работят такива като Цандер, Ханс, Винклеровци, Мери, Жак и техните потомци. А ние и там ще си имаме същите доходи от машините, които аз за нищо на света няма да отрека — възрази Стормър.

— О, свещена простота! — фалцетово изписка Шнирер. — Нима още не можете да проумеете, че машините са заплаха не само за онези, които работят с тях? Машините пораждат работници, работниците са носители на революции, а революциите ще унищожат всички ви. Всяка машина е вече ваш потенциален убиец, заредена с вашата смърт. Разбирате ли?

— Но какво предлагате да направим?

— Да се унищожат машините! Да се изстреби тая дяволска напасть, тия чудовища, които ни носят смърт! По-близо до природата, до естествения живот на първобитните хора! Само природата може да направи хората истински свободни и равни.

— Ссс... сега трябва едно: ннн... незабавно да обявим протест, да отидем при Цандер и да му кажем, че ннн... няма да работим! Ние сме пътници, а не слуги! И Цандер да не го забравя. „Ковчегът“ бе построен с наши средства, той е наша собственост и ние ще бъдем господари на него, а не прислуга. Именно това предайте на Цандер, мистър Пинч. Хайде, тръгвайте!...

ЗА ЛОШО УСТРОЕНИЯ КОСМОС, ОТНОСИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ И ДРУГИ НЕЩА

Една сутрин след чая Пинч се обърна към Цандер:

— Кога ще монтираме огледалния телескоп? Ще трябва да излезем от ракетата...

— Ако искате, още днес — отговори Цандер. — Ще прикрепите към тялото си портативните ракети, но няма да ги включвате, докато ние с Винклер не дойдем. Преди, това трябва да завършим прегледа на двигателите. А вие, Ханс, можете да идете на монтажа. Ще се справим и без вас. Значи първите петима пионери излизат в космоса да изследват космическото пространство, и да монтират телескоп — усмихна се Цандер.

— Обличаме космонавтските костюми, вземаме част от огледалата и тръгваме! — възкликна Пинч.

Проектираният от Цандер огледален телескоп бе най-съвършеният и оригинален рефлектор в света не само по своята конструкция, но и по материалите, от които бе изработен. Огромното огледало с диаметър от няколко десетки метра се сглобява в открития космос от отделни полирани метални листове. То се монтира на неколкостотин метра от ракетата — такава е фокусното му разстояние, — като се съедини с нея чрез леки, тънки тръби, с които астрономът наблюдател да го завърта под желаниия ъгъл.

Така междупланетните бегълци щяха да имат възможност още повече да разширят границите на видимия от тях свят.

Но това оригинално съоръжение имаше недостатък: при увеличаване или забавяне на скоростта на полета огледалото трябваше да се прибира, иначе можеше да се разпадне и частите му да се изгубят.

След четвърт час Блотън, Амели, Мадлен и Пинч, готови за път, се събраха в малката камера, която едва ги побираше. Обемисти и тежки за Земята, тук костюмите се оказаха извънредно удобни и леки. Четиримата държаха в ръце части от огледалото. На раменете си имаха закрепени като раници портативни ракети. На кръста — дискове за

насочване на движението. А на главите — шлемове, свързани с телефонни кабели, за да разговарят помежду си. Освен това всеки имаше на кръста си голяма макара с тънко стоманено въже. Цандер настояваше да се вържат с това въже за бронята на звездолета. Той лично прегледа екипировката, провери изправността на кислородните апарати и пусковия механизъм на портативните ракети и одобрително кимна с глава: вече не можеха да го чуват.

Винклер затвори тежката вътрешна врата на камерата. Забръмча моторът на вакуумпомпата. Колкото повече намаляваше атмосферното налягане в камерата, толкова повече се разширяваха костюмите на пътниците под влияние на вътрешното налягане от две-три атмосфери. Но това разширение продължи до известна граница: освен че имаха неколкопластова мека топлоизолационна подплата, костюмите бяха армирани с гъста метална мрежа, която беше с двойно предназначение: нагрявана от акумулатор, тя отопляваше костюма отвътре и същевременно подсилваше механичната издръжливост на тъканта. Четирите издути фигури наистина изглеждаха като жители от неznайна планета.

Когато вакуум метърът показа, че налягането в камерата е станало по-малко от една хилядна част от атмосферното, Ханс отвори двойната външна кръгла врата.

Един след друг „космонавтите“ излязоха от ракетата и закачиха краищата на предпазните въжета за куките по бронята ѝ. Ханс първи се отблъсна с крак от звездолета и се устреми в пространството. След него скочиха „с главата надолу“ и другите. Той бе започнал вече да се ориентира в този нов свят — тренировките в Стормър сити се оказаха полезни.

Мускулите на краката действаха като пружини, изтласквайки не само пътниците от ракетата, но и ракетата от пътниците; но тъй като масата ѝ бе много по-голяма, ударът по нея причини нищожно отклонение в движението ѝ, докато пътниците получиха значителна скорост. Но на всички се струваше, че ракетата се отдалечава, а те самите са останали на място. Ханс не откъсваше очи от ракетата. Тя ставаше по-малка и по-малка. Но все пак кой от кого се отдалечава? Спомни си за относителността на движението. За тях ракетата отлита, а за пътниците в ракетата — отлитат те, и двете твърдения са верни — всяко за своя наблюдател.

Сега всеки от излезлите в космоса бе станал самостоятелно небесно тяло със свое собствено движение и траектория на полета. Следователно върху тях действуват всички закони на небесната механика.

Летят или стоят на място? И ако летят, накъде? Нагоре? Надолу? Тук няма нито горе, нито долу. Ракетата остана под краката им — значи летят „нагоре“. Но сияещото кълбо на Земята се вижда над главите им. Значи летят към Земята, тоест падат „надолу“. А по отношение на звездите? От милиони звезди те се отдалечават и под всевъзможен ъгъл се приближават към милиони други. Затвори ли очи, има чувството, че изобщо не се движи. Равномерното и праволинейно движение не може да се различи от неподвижността — така май твърдеше Галилей?...

Колко пъти бе обмислял това твърдение, докато летеше „теоретически“ още в Сормър сити, и ето сега, когато действително е „сред звездите“, на практика узнава относителността на движението.

Никой не се обажда. Всички са твърде потиснати и зашеметени, за да говорят.

Човекът и космосът! Никога досега не са били така близо „лице срещу лице“. Човекът е една съвсем нищожна пращинка на мирозданието, но притежава всемогъщ ум и сръчни ръце, които го издигнаха към звездите. Дребните, нелепи фигурки се рееха в безбрежния океан на всемира.

Това бе свят на вечно мълчание, абсолютна тишина и студ. Тук е беззвучен гръмотевичният грохот на всички ракетни дюзи. Тук няма ветрове, облаци и дъждове, няма мъгли, промяна на температурата, „лошо и добро време“, няма ден и нощ, годишни времена...

И най-удивително бе, че вселената поразяваше не със своята грандиозност, а само с необикновеността си.

„Космонавтите“ имаха чувството, че се намират в центъра на някакво огромно черно кълбо. Млечният път опасваше цялата сфера, като я разделяше на две половини. Звездите — зрънца и пращинки — сияеха, без да трепкат, като изумруди, аметисти, диаманти, рубини, топази. С бледа и студена светлина светеха Плеядите, които се открояваха на тъмния фон. Горе се виждаше Земята и до нея — Луната. Едната четвърт на земното кълбо тънеше в мрак. На

осветената част се долавяше познатият силует на Африка. Отдясно блестеше Слънцето с ослепително ярка светлина.

Съзвездията имаха познатата си „земна“ форма. По същия начин се простираше по небето Голямата мечка, със същите очертания, както от Земята, се виждаха Касиопея, Андромеда, Пегас, Персей, Орион. Оттук обаче човек можеше да види наведнъж всички съзвездия, които от Земята се наблюдават или над Южното, или над Северното полукълбо.

— Сър, бихте ли ме ощипали по ръката? — пръв наруши мълчанието Пинч. — Сън ли е това или действителност?

— Забавна действителност! — обади се Хенри.

— А на мен ми се струва, че е сън, но без да е особено забавен. Не зная кой измисля сънищата ни или те сами си се измислят, но тая измислица е несполучлива.

— Съветвам ми, мистър Пинч, да измислите по-хубав космос. Може да спечелите добри пари! — каза Амели.

— Ех, какво ли е сега на Пикадили?... Движение, реклами, не е като в космоса! Нощем там е по-светло, отколкото тука през деня!

— Амели и Мадлен не смееха да се отдалечат от ракетата и се оглеждаха с боязлива усмивка.

— Поискайте си от касата парите за билета — обади се Мадлен. — Макар че имате право. И на мен не ми харесва тоя космос, както го нарекохте. Странно, че това мрачно място носи името на един чудесен сапун, с който винаги се къпя. Не го заслужава. Наистина тук има много повече звезди, отколкото по небето над Земята. Но не. Не бих предпочела тоя космос пред витрините на някой парижки бижутер. Пък и тука е толкова пусто, неуютно, безжизнено. Така че съм напълно съгласна с вас... Раул, черноокият поет, ми е показвал Орион и Голямата мечка — други съзвездия не знам. И сега ги гледам като стари познати, които неочаквано съм срещнала в чужбина... Мили Раул, ехо! Къде си? Знаеш ли, че твоята Мадлен е в мрачната бърлога на оная Мечка, която ти й показваше? Аз съм толкова близо до нея, че мога да й стисна лапата.

— Нима ръката ви, госпожице, е дълга стотици милиарди километри? — попита Ханс. А му се искаше да каже: „Нима човешкият гений трябваше да изразходва толкова енергия само за да издигне към звездите земната пошлост?“

Ханс се огледа.

— Как ни мамят сетивата! Пълна илюзия за кълбо, а знаеш, че няма никакво кълбо, никаква граница — каза Пинч.

— И за да прекосим от край до край нашата галактика със скоростта на светлината, ще ни трябват повече от трийсет хиляди години. А ние виждаме и други галактики! — забеляза Ханс. Вече имаше солидни познания по астрономия.

— Господин Фингер, вие казахте „и други галактики“. Нима не виждаме целия свят? — попита Мадлен.

— Казах вече — започна Ханс, — че трябва да летим със скоростта на светлината повече от трийсет хиляди години^[1], за да прекосим нашата галактика, тоест Млечния път. Галактиката е звездна система с трийсет милиарда^[2] слънца. Предполагам, че на Пикадили няма толкова лампи? Цялата тази грамада има общо въртливо движение. Това е Малката вселена. Във външната ѝ част са разположени сферични галактични купове — системи с милиони, милиони слънца във всяка една. По-нататък — на разстояние милиони светлинни^[3] години — има други млечни пътища, други галактики — вселенски острови. Броят им, изчислен от астрономите, надминава един милион. Над един милион галактики с милиарди слънца във всяка една. Те образуват „галактичните облаци“. Това е най-голямото от познатите в наши дни структурни образувания на вселената. Съвкупността от облаци — галактики — образува Метагалактичната система. А може би и тя е съставна част от някаква още по-голяма единица в мирозданието, която дори е трудно да си представим.

— Ох, стига! Престанете! — помоли Мадлен. — Вашата метавселена е като детските играчки, дървените яйца, които влизат едно в друго.

„Невероятна, способност да превръща в пошлост всяко нещо — помисли си Ханс. — Нямаше смисъл да си хабя думите на вятъра!“

Той продължи:

— Впрочем космосът е вечно движение, вечно съзидание и разрушение. Въртят се спътници около планетите, които се въртят около своята ос и около Слънцето, върти се Слънцето и със скорост милиони километри в година лети към съзвездията Лира и Херкулес. Сноват комети като трансмисионни ремъци, носят се мъглявини и

метеори, космически прах пронизва световните пространства във всички посоки.

— Миличък, сега приказвате точно като Раул, черноокия поет! — възкликна Мадлен. — Неразбрано, ама възхитително... — И по капризните закони на своята „логика“ неочаквано запита: — Вярно ли е, че когато пада звезда, някой умира?

— Вярно е — усмихна се Ханс. — Ето каква сметка ще ви направя: всяка секунда на Земята умират не по-малко от двама души. А падането на „звездата“ трае приблизително половин секунда.

Мадлен бе малко разочарована от това статистическо обяснение на поверието.

— Благодарение на съдбата още сме живи — каза Пинч, — макар че се възнесохме като пророк Илия на небето. Ще живеем, а животът значи движение! Сега вече сме „небесни тела“, така че не бива да изоставяме от нашите светещи събратя. Амели, искате ли да ви докажа, че космосът може да се завърти, и то доста бързо?

— Вие? — изумена възкликна Амели.

— Да, аз! — гордо отговори Пинч. — За разлика от Архимед, който е нямал лост да вдигне Земята, аз ще накарам цялата вселена да се върти като пумпал без никакъв лост, само с нашия диск.

— Не подозирах такава ерудиция у вас...

— Жалко! Пинч знае много неща, ама си мълчи — гордо заяви той. — Птоломей е смятал Земята за център на вселената. Сега всеки от нас ще стане център, около който ще се върти цялата вселена. Ало! Гледайте! Направете като мен.

Той отвърза диска от колана си, стисна го с длани като чиния и го завъртя. Всички последваха примера му, разбрали какво има предвид: „всяко действие предизвиква равно на него противодействие“. Завъртането на диска в една посока завъртя телата им в обратна. Стори им се, че и „сферата“ започна да се върти около тях. И колкото по-бързо се въртеше дискът, толкова по-бързо се въртеше „сферата“ наоколо. Слънцето описваше пълен кръг — ту се появяваше отпред, ту изчезваше отзад.

— А сега да завъртим космоса другояче! — командваше Пинч с такъв вид, сякаш наистина бе намерил начин „да върти“ космоса като пумпал с камшик. Обърна диска вертикално на гърдите си и отново му придаде въртеливо движение. Този път „сферата“ се завъртя около тях

от горе на долу. Сега виждаха Слънцето ту над главите си, ту под краката си.

— По-добре и от Исус Навин^[4], който спрял слънцето — каза Пинч. — Сега космосът е в наши ръце. Можем да правим с него каквото си поискаме, както с времето. Можем по желание да си удължаваме или съкращаваме дните, нощите, годината.

— Да, доста забавно! — обади се Блотън. — Но това е само илюзия, измама на сетивата ни. Невъзможно е вселената да се върти около нас! Защото действителното, истинското движение става с нас, а не с нея!

— Всичко не е толкова просто, както ви се струва — възрази Ханс. — Не забравяйте, че всяко движение е относително. Тялото се движи само по отношение на друго тяло. Онова, което наричате „действително движение“, взето „само по себе си“, изобщо не съществува в природата. И ние с еднакво право можем да кажем както, че небесната сфера се върти около нас, а ние сме неподвижни, така и обратното.

— Добре де, да допуснем следното. Вие въртите диска си надясно, аз — наляво. Мистър Пинч — от горе на долу, фройлайн Амели — отдолу нагоре. Очевидно за всеки от нас сферата ще се върти по различен начин. А по едно и също време тя не може да извършва няколко и дори противоположни едно на друго движения!

— Всъщност сферата няма да я има. По отношение на всекиго от нас тя ще има само едно движение. Другият няма да го види, за другия то не съществува.

— Признавам, че това надминава представите ми! — отбеляза Блотън.

— Само защото не сте свикнали да разсъждавате по друг начин. Законът за относителното движение...

— Имайте милост! — намеси се Пинч.

— Впрочем доста се заплеснахме с тези разговори и забравихме целта на нашето излизане — каза Блотън. — Време е да започваме работа.

Планът за монтирането на телескопа се отличаваше със същата оригиналност, както и неговата конструкция. Първата задача на монтажниците бе да сглобят частите на огледалото, да го поставят на определено разстояние от ракетата и... да се приберат, без да го скачат

с нея. Всъщност това не бе фатално: огледалото и ракетата имаха еднаква скорост и разстоянието помежду им си оставаше неизменно.

Не може да се каже, че отначало работата спореше. Частите на огледалото бяха закрепени за коланите им. Петимата трябваше да се държат по-близо един до друг и предпазливо да боравят с механизмите, наподобяващи човешки пръсти — да вземат частите на огледалото и да ги съединяват една с друга. Цандер бе използвал богатия опит на ортопедите и протезистите, за да конструира тези своеобразни ръце към космонавтските костюми.

Талантливият изобретател блестящо бе решил задачата си. Той бе надминал специалистите по протези, бе създал великолепен апарат, който даваше възможност лесно и бързо да се манипулира с механичните пръсти — те се свиваха и разпускаха, отклоняваха се настрани и назад под ъгъл, недостъпен за човешките пръсти от жива плът и кръв.

Участниците в монтажа бяха усвоили боравенето с „пръстите“ още в ракетата. Но въпреки това работата изискваше голямо внимание. Сегиз-тогиз някой правеше непредпазливо движение или натискаше не където трябва — механичният пръст неочаквано се свиваше или рязко се извърташе и парчето огледало рискуваше „да отлети“ в космическото пространство.

След около два часа — земно време — монтажът вече завършваше. Ханс бе сглобил всички части освен една, която беше у Мадлен, „застанала“ до него. Но както я държеше в ръце, Мадлен несъзнателно я притисна до гърдите си, с което натисна и бутона за включване на портативната ракета. Последва взрив, който, разбира се, не бе чул от никого. Ханс се обърна, за да вземе необходимата му част от Мадлен, но на мястото ѝ видя само малко облаче, което мигновено се разсея. Като я търсеше напрегнато с очи, той побърза да съобщи на другите за случилото се. Трябваше да вземат незабавни мерки да я спасят. Ханс бързо се освободи от въжето, което го свързваше с „ковчег“, и натисна бутона на гърдите си. Пинч и Блотън направиха същото. Полетяха в различни посоки. С усещането, че е получил силен удар в гърба, Пинч се преобърна през глава.

— Дявол да го вземе, кой е сложил в тая ракетна раница такъв заряд! С него и слон можеш да убиеш! — ругаеше Пинч, премятайки се в космоса. Усети нов тласък и полетя по-бавно. — Това пък какво,

е?... Да не съм се сблъскал с някое небесно тяло?... Но май че нищо ми няма...

— Ало! Ало! Фингер!... Блотън!...

Никой не отговори.

— Ах, ето какво било — скъсал се е телефонният проводник! Трябва обаче да спра някак това премятане...

Но се оказа доста трудно. Продължавайки стремително да лети и да се премята, той видя отляво Ханс, който също се премяташе, а отдясно — Блотън. Най-сетне успя да прекъсне въртеливото движение. Сега вече летеше „прав“.

Мадлен никъде не се виждаше. Бе отлетяла доста надалече. Блотън и Ханс пуснаха в ход дисковете си и също спряха да се премятат.

„Движим се много по-бързо от госпожица Делкро и разбира се, ще я догоним, стига само да я открием. Но лесно ли е да откриеш пращинка в това необятно пространство?... А какво става с Амели?...”

Като се обърна предпазливо с помощта на диска, Пинч съзря едва забележима точка. Стори му се, че тя бавно се приближава към „ковчега“.

„Амели постъпи най-разумно — помисли си Пинч. — Придвижва се по въжето към «ковчега».“

Но в същия миг видя, че при точката блесна пламъче и тя бързо се понесе настрани. „И таз добра! Сега ще трябва да търсим и двете!...”

Но коя по-напред? Пинч не се поколеба. Той не бе равнодушен към Амели. Пък и двама души бяха тръгнали да спасяват Мадлен, а отлитането на Амели бе забелязал само той. И взе да натиска бутоните, за да заработят страничните дюзи на портативната ракета, които да променят посоката на движението му.

Но за жалост нямаше нужния опит и не можеше да контролира полета. Отскачаше ту на една, ту на друга страна като фойерверкова ракетка. На зигзаги се рееше из пространството, без ни най-малко да се приближава към целта си.

„Така май няма да стигна дори и до «ковчега»! — мислеше си той. — Приятна перспектива — да умра сред звездите. Горивото ще свърши и аз ще се превърна в парче лед. Но преди това ще свърши или ще замръзне кислородът в бутилката и аз ще се задуша... Бъррр... По-

добре да не мисля за тия работи... Но къде изчезна Амели? Като че ли ракетата ѝ спря. Не се вижда пламъче. Сега вече по-трудно ще я намеря...”

Отново блесна пламъче и угасна.

В същия миг ярък сноп светлина заслепи Пинч. Той не беше страхлив, но му се стори, че изведнъж от дълбините на пространството изскочи Слънцето и полетя към него.

„Някоя комета! Защо не?...“ Той потръпна от ужас, очаквайки сигурна смърт. Но в следващия миг светлината угасна: това беше лъч на прожектор, обърнат в друга посока. Вероятно от звездолета са го забелязали и сега идват на помощ.

Неочаквано вдясно от него блесна и профуча огнен вихър, като остави подире си следа от дим или пара.

Това беше „спасителната лодка“, конструирана от Цандер за такива случаи. Той бе предвидил всичко и бе взел нужните мерки. „Лодката“ имаше вид на кълбо. В безвъздушното пространство формата нямаше значение, но кълбото бе най-удобно за полет; многобройните дюзи на повърхността му правеха „лодката“ изключително маневрена. Тя съдържаше голям запас от гориво и кислород. Беше двуместна, при което седалките бяха обърнати едната „нагоре“, другата — „надолу“. По този начин можеше да се наблюдава цялото пространство наоколо. В „лодката“ се сядаше с космонавтски костюми.

Цандер и Винклер бяха тръгнали да търсят Мадлен. Силният прожектор ги улесняваше. И наистина Цандер я съгледа. След Мадлен „хванаха“ и другите „бегълци“ и вързани за „лодката“, ги закараха обратно на реката.

Когато всички влязоха в звездолета и свалиха костюмите, Мадлен изпадна в истерия. Непрекъснато ридаше и повтаряше, хълцайки:

— Искам да си ида в къщи! На Земята! В Париж!... Не искам повече да остана тук! Искам в Париж!...

— Чуйте ме — започна Цандер, когато нервната криза попремина. — Всеки се учи от грешките си...

— Но аз бях на косъм от смъртта — прекъсна го Мадлен. — Още малко и щях да падна на Слънцето...

— Е, нямаше чак толкова скоро да паднете, госпожице — възрази с усмивка Цандер. — Дори ако Земята изведнъж реши „да падне“ на Слънцето, ще трябва да лети повече от два месеца. Така че има достатъчно време да ви помогнем. Най-близката опасност за вас бе вероятността да ви се свърши кислородът и да се изтощят акумулаторите на отоплението. Ние обаче ви наблюдавахме и веднага се притекохме на помощ. Цялото ви нещастие бе, че се гмурнахте в космическото пространство като в море, без да умеете да плувате добре. В условия на безтегловност в ракетата все пак свикнахме да живеем. Добихме навици, непознати за хората на Земята. Но космоса все още не сме покорили. Трябва да се учим. От утре откриваме школа за... плуване в празнотата. Трябва до съвършенство да овладеем нашите портативни ракети.

— Добре, че звездолетът си стоеше на място — не можеше да се успокои Мадлен от преживяното приключение. — Ами ако беше отлетял! Тогава нямаше да ме намерите и аз щях да се задуша, да замръзна, от глад да умра, да изгоря... — И тя пак се разхълца.

— Грешите — възрази Цандер. — Нашата ракета лети със скорост осемнайсет хиляди метра в секунда.

— Ами че тя си стоеше на място, докато монтирахме огледалото!

— Да, и така би могло да се каже. Това е законът за относителното движение.

— Тоя закон ще ме побърка. И кой можа да го измисли? Стояла — летяла...

— „Измислил“ го е Галилей. И не е чак толкова трудно да се разбере. Законът гласи, че няма абсолютно движение. Едно тяло се движи само по отношение на друго тяло. Вие излязохте от ракетата и се намирахте до нея в космическото пространство. По отношение на вас ракетата действително стоеше. Но по отношение на Земята тя непрекъснато се движеше от момента, в който я напусна. И намирайки се в ракетата, вие летяхте заедно с нея. Разбирате ли? А когато излязохте, продължихте да летите по инерция със същата скорост и в същата посока. Именно защото скоростта и посоката ви бяха еднакви, сте имали чувството, че и вие, и ракетата неподвижно висите в пространството.

[1] Диаметърът на нашата галактика е около 100 хиляди светлинни години (трийсет хиляди години е приблизително времето, за което светлината би изминала разстоянието от Слънцето до центъра на Галактиката). — Б. пр. ↑

[2] В нашата галактика има повече от 100 милиарда звезди, като в литературата могат да се срещат и по-високи оценки — 200, 400 милиарда. — Б. пр. ↑

[3] Единица за измерване на разстоянието между звездите — пътя, който светлината със скорост 299 792,5 километра в секунда минава за една година, тоест $9,46 \times 10^{12}$ км. — Б. пр. ↑

[4] Според библейската митология Исус Навин, пророк и чудотворец, сподвижник на Мойсей, при битката на евреите с филистимяните заповядал на Слънцето да спре и то спряло. — Б. пр. ↑

И В НЕБЕТО ПЪТЕШЕСТВЕНИЦИТЕ СИ ОСТАВАТ РАЗДЕЛЕНИ, СЛЕД КАТО НАУЧАВАТ ЗА НЯКОИ СЪБИТИЯ НА ЗЕМЯТА

Същата вечер се случи нещо изключително важно. С помощта на Ханс Цандер успя да настрои радиото и като постави в каюткомпанията телевизионен екран и високоговорител, влезе във връзка със Земята. Всички обитатели на „ковчега“ с вълнение чува гласа на Пучи.

— Ало! Ало! Тук е Земята!... Ало, Цандер! Ало, Ханс! Тук е Земята. Говори „А триста шейсет и осем“, Стормър сити. Обажда се Пучи!

Екранът все още беше тъмен, но думите на италианеца се чуваха съвсем ясно.

— Ало, как ме чува? Отговори! Отговори! Аз не ви чува. Сигурно вие не може да уцели моя радиостанция с насочен лъч? Търси. Засега ще ви съобщи новини. Телевизор ще проработи, щом получи образ.

— Новини ли? Новини?... — изсумтя Стормър.

И той ги чу.

„Положението в Централна Европа се нормализира... Макар че...“

— Няма скоро да я махнат тая проклета съветска...

— Тихо! Слушайте!...

„... Въстания на работници, войници и селяни... Неизвестни лица предизвикват пожари във военните заводи. Рушат железопътните линии. «Мохиканите» приписват това... коит... успява да се организира труд...“

Радиопредаването прекъсна. Стормър, наведен над черния диск на високоговорителя, шепнешком изруга и вдигна юмруци.

— Хайде де, хайде де!

Но когато радиопредаването се поднови, вече ставаше дума за положението в другите страни. Войни, революции...

Черният диск млъкна. В каюткомпанията започна коментар на новините. Пинч препрочиташе записките в бележника си. Отново бе в ролята на вестникар и много съжеляваше, че вече всички знаят съдържанието на неговия „вестник“.

Но какво бе положението на Земята?

Мненията бяха различни. Маршал неуверено забеляза, че общо взето, всичко си е същото. Стормър беше по-оптимистично настроен.

— Но вие забравяте Съветите! Та това е изключително важна новина! Съветите са в центъра на всички събития по света. А сега са пред гибел. Това ми е по-ясно от всеки друг път. И ние скоро ще се върнем на Земята, пак ще продължим работата си. Имайте предвид, че Англия е в навечерието на нов разцвет. Следователно акциите ми ще се повишат. Искам да ви направя едно предложение, бароне. Сигурен съм, че и вие сте поскрили нещичко от своите богатства, хе-хе! Златната руда във Венецуела и Мексико. Сега мога да ви отстъпя част от акциите. Няма значение, че в момента не можем да сключваме сделките с налични средства. Ще отбелязваме с чертички. Ха-ха. Съгласен ли сте?

Баронът се мръщеше и като ловък политик се преструваше, че предложението изобщо не го интересува. Но борсовата страст го загложди. Всъщност нищо не рискуваше. Ами ако наистина се върнат на Земята?

— Ссс... чее... ертички — каза той небрежно. — Да сс... си играем на борса...

Защо да не поиграем, поне ще убием скуката? А? Много по-интересно е от лекциите на Цандер.

Така в ракетата се появи „черна борса“.

След няколко дни Пучи транслира телевизионния образ на събитията, станали на Земята.

Стормър мрачно гледеше екрана: епидемията от банкрути продължаваше. Изоставени дворци, започнали да се рушат, пусти градове, затворени фабрики и заводи с тревявали дворове, ръждясващи кораби по пристанищата, железопътни линии с избити релси, стачки и улични боеве... Познати картини от живота на Земята.

Не бяха по-радостни и съобщенията:

„Евърд Харкинс — банкрутирал. Винсънт Астор — убит в дома си, Едуард Лариман — самоубил се...“

Милиардерите, „цветът на нацията“, най-големите търговци, с мнозина от които Стормър лично се познаваше и сключваше сделки, един след друг си отиваха.

— Тоя Пучи може да е добър инженер и учен — мърмореше Стормър, — ама е калпав информатор и няма понятие от политика. Че нищо друго ли не се е случило на Земята, освен това, което съобщава?

Докато гледаха бързо сменящите се картини, пътниците на ракетата неволно въздишаха и унило свеждаха глави.

Шнирер като библейски пророк отново произнасяше надгробно слово за машинната „цивилизация“ и призоваваше за „живот сред природата“.

Но никой не го слушаше. Всеки се питаше как ли ще завърши всичко това. Играта на борса вървеше вяло. Стормър си мислеше дали да не прекрати тези потискащи „радиотелевизионни сеанси“ и въпреки това първи сядаше пред телевизионния екран.

Имаше само една утеха:

„Колко добре направихме, че напуснахме Земята! Какъвто и да бъде краят, тук сме в пълна безопасност.“

Две събития привлякоха вниманието на пътниците. Едното от тях засягаше лично Стормър.

С известно закъснение Пучи съобщи за едно събитие в Англия, станало малко преди тяхното излитане и произвело сензация из цялата страна: изгорял един от най-хубавите дворци, собственост на мистър Самюъл Стормър, като при пожара загинал и... самият Стормър.

На телевизионния екран се мярнаха няколко филмови кадри — пожарът в двореца, който започва от долния етаж. Огънят с необикновена скорост обхваща цялата сграда. По плоските покриви на близките сгради кацат пожарни вертолети и насочват мощни струи вода срещу пламъците, но сградата гори като купа сено.

На екрана се мяркаха потресаваци картини: обезумели от ужас хора се мятат от прозорците и напразно търсят спасение.

Овъглени трупове... Разкопки след пожара и отново трупове...

Това бе последното престъпление на Стормър. Но никой не знаеше за този умишлен пожар. О, Стормър много хитро го бе инсценирал, както и собствената си „гибел“! Нерон на дваисети век...

Една вечер, когато всичко за пожара бе готово, той покани голям кръг от търговци на съвещание в дома си, под предлог, че е болен. В

края на съвещанието спомена, че въпреки своето неразположение ще остане да работи цяла нощ в кабинета си.

През нощта успя незабелязано да се измъкне. По-късно избяга с парахода в южните морета, а оттам отлетя в Стормър сити. Всички следи бяха заличени.

„При пожара на този великолепен дворец — четеше Пучи съобщението от вестниците — загина и неговият собственик, известният милионер Самюъл Стормър, който в злополучната нощ останал да работи в кабинета си. Трупът му не е разпознат сред другите, тъй като по-голямата част са съвсем овъглени. Поради смъртта на мистър Стормър съдебните власти прекратяват всички дела, възбудени срещу него. А за характера на тези дела няма смисъл да се говори. За мъртвите — или добро, или нищо!“ — така завършваше репортажът.

За Стормър бе най-важно това, че делата срещу него бяха прекратени. Дори да се върне на Земята — след няколко години земно време, — те ще потънат в забрава. Ще бъдат затрупани с нови събития, с други злободневни теми. Пък и в края на краищата може да промени името си.

Стормър започна да се смее. Всички въпросително го погледнаха. В очите на умния и хитър Маршал той долови подозрение. Е, има ли значение? Защо да се оправдава пред тях? При всички случаи няма да повярват. Но все пак каза:

— Да не мислите, господа, че аз нося вина за този пожар и за смъртта на стотици хора? Уверявам ви, че пожарът избухна съвсем ненадейно и по неизвестна причина. Спасих се само защото като собственик на къщата бях известен за пожара по-рано от другите и още в самото начало успях да избягам.

Второто съобщение на Пучи засягаше вече барон Маршал дьо Терлонж.

Банките отварят дебелите си бронирани врати и сейфовете са завладени от въстаналите. Дори не е имало нужда да се взривяват с динамит тези най-недостъпни крепости в света. Въстаналите свободно влизат в дълбоките подземия с неизчерпаеми златни запаси. Отварят стоманените сейфове, премятат в грубите си мазолести длани златото и диамантите на Маршал като грах. Те...

Но не, има надежда, не е напълно разорен. Нали му остават скъпоценностите, заровени в планините на Андора? О, той е много прозорлив, предвидил бе дори невероятното. Баронът се усмихна. Не е толкова лесно да го надхитриш.

Но какво е това? Пучи спомена името на Рибо. Същият Рибо, който му помогна да скрие остатъка от богатството си в Андора.

„Ало. Сеньор Рибо моли да се предаде на сеньор Маршал — продължи Пучи своите съобщения — следното писмо, което получих с голямо закъснение по стратопощата. Ало, слушайте, бароне.“

„Уважаеми бароне. Вие ме удостоихте с доверието си, което оправдавах, доколкото ми бе възможно.“

Но обстоятелствата се промениха. Дългът, честността и поетата дума при хора от нашата класа сега се котират на Земята не по-високо от които и да било акции, отдавна приравнени с нулата.

Днешният ден засега е наш ден. Но утре със сигурност ни чака гилотината. И аз реших за най-разумно да пусна в оборот златото ви от Андора, че поне с блясък да доживея края на дните си. Да, драги ми бароне, аз изрових златото ви, заминах за Балканите и сега го пиляя като отчаян комарджия. Вино и жени. Те ме карат да забравя горчивата истина, даряват ми мигове на щастие. А в момента това е най-ценното...

И тъй в най-скоро време сигурно ще последвам в небитието кралете на кибрита, на стоманата и прочие. Изпращам ви последния си поздрав.

Ваш Рибо.“

— Ххх... еее... пп... по дяволите, ххх... това е чист грабеж. — Баронът стана моравочервен, а след миг — лилав като удавник.

— Голямо нещастие, съчувствам ви — каза Стормър, опитвайки се да изглежда искрен. — В известна степен мъката ви е и... моя мъка. Нали купих доста акции от вас на борсата. Уви, сега те нямат никаква цена. Не се отчайвайте, бароне. Все още имаме нещо, с което да започнем работа след завръщането си на Земята — това са нашите глави. Докато стоят на раменете ни, нищо не е загубено. Ще започнем отначало. Човек никога не бива да се отчайва. Въпреки всичко аз вярвам, че Съветите ще загинат.

— Комунизмът се породи от капитализма и работниците, работниците се породиха от машините, машините... — заграчи

Шнирер. — Докато има дори една машина, няма да настъпи мир на Земята. Машините ще надживеят човечеството! Долу машините! Долу техниката!

След като поспориха и потъгуваха всеки за загубата си, пътниците се разотидоха по каютите.

Няколко дни по-късно Цандер нареди всички да прекарат нощта в хидроамортизаторите, тъй като смята да направи опит с новия реактивен двигател.

Този път при ускорението на полета пътниците имаха доста неприятни преживявания. Въпреки че Цандер го направи на няколко етапа, много предпазливо, на „малки дози“, както след това обясни, винаги когато включваше новия атомен двигател, пътниците изпитваха крайно тягостно усещане по цялото тяло. Не помагаше и водата в стабилизатора — ударите на сърцето се забавяха, съзнанието се замъгляваше — може би поради отлив на кръв от мозъка. Най-големите опасения на Цандер бяха именно в това отношение: ако той изгуби съзнание, всички неминуемо щяха да загинат. Ето защо веднага щом усетеше в „саркофага“, че може би ще припадне, изключваше двигателя.

Ракетата се движеше вече със скорост почти сто хиляди километра в секунда — една трета от скоростта на светлината.

Цандер бе победил пространството. Сега „ковчегът“ можеше да излезе от границите на Слънчевата система. Да постигне пределни скорости, близки до скоростта на светлината — именно това беше целта на Цандер.

Но все пак той не искаше да се отдалечат твърде много от Слънцето — източника на живот и топлина за хората и оранжерииите: на десет милиарда километра — отвъд орбитата на Плутон — Слънцето ставаше само една ярка звезда.

Венера, Земята и Марс останаха назад. Ракетата прекоси астероидния пояс, орбитите на Юпитер и Сатурн. Междувременно Сатурн със своите пръстени и девет луни^[1] бе на доста близко разстояние до „ковчегата“ и пътниците имаха възможност да наблюдават това чудо на Слънчевата система. Оказа се, че пръстените му, както всъщност предполагаша и земните астрономи, се състоят от милиарди твърди частици. Те се въртяха около Сатурн, така че неговите луни бяха само най-едрите сред този безчислен брой спътници. Планетата

направи толкова силно впечатление на Ханс, че той попита Цандер не може ли да кацнат на нея. Облаците, с които бе забулена, свидетелствуваха за наличие на атмосфера. Въпреки че Сатурн е седемстотин и двайсет пъти по-голям от Земята, силата на тежестта на повърхността му е само малко по-голяма от земната. Но той бе толкова далече от Слънцето, че получаваше почти сто пъти по-малко светлина и топлина от Земята.

— Крайно недостатъчно за нас, земните жители — каза Цандер. Ханс продължи да настоява.

— Сатурн получава сто пъти по-малко светлина и топлина, но атмосферата му не се е вледенила, за което свидетелствуват облаците. Значи планетата все още има големи запаси от вътрешна топлина.

Обаче всички пътници бяха против кацането на Сатурн: освен че то е придружено с риск, всяко спиране по пътя би забавило хода на времето на Земята.

Въпросът бе решен от спектралния анализ, направен от Цандер: атмосферата на Сатурн се оказа от метан и амоняк... И ракетата остави далече зад себе си това великолепно светило с необикновените му пръстени.

Все по-напред и по-напред! Орбитите на Уран, Нептун, Плутон... краят на Слънчевата система. В полета Цандер се ориентираше по Полярната звезда. При тази необичайна скорост на кораба той трябваше да определя големината^[2] ѝ по оптичен метод: с промените в спектъра на Полярната звезда се определяше скоростта на полета, а следователно, изминатото разстояние.

[1] След прелитането на космическите сонди „Вояджър-1“ и „Вояджър — 2“ край Сатурн през 1980 и 1981 г. вече са известни 17 спътника на планетата. — Б. пр. ↑

[2] Беляев има предвид, че в спектъра на бързо отдалечаващите се светещи обекти настъпват промени — ефект, известен като „червено изместване“. — Б. пр. ↑

КАК ЛЕЙДИ ХИНТЪН СТАНА ЗА СРАМ

След няколко „дни“ пътешествениците забелязаха странно явление: „нощем“ често се будеха, но после пак заспиваха. А през „деня“ изведнъж задрямваха по за пет-десет минути. Доктор Текер реши, че това е реакция на организма при необичайните условия на живот в ракетата.

— И може би накрая изобщо ще престанем да спим? — попита Блотън.

— Не вярвам — отговори лекарят.

Разговорът им бе прекъснат от странни звуци, които напомняха пукащи се балони: звуците долитаха от кухнята. След миг се чува възклицанията на готвача.

— Пак е избухнал някой чайник — каза Стормър.

Този път не бе „избухнал“ чайник, нито пък „пукотевицата“ бе причина за възклицанията на Жак.

Той държеше една отворена консерва и я миришеше.

— Какво има, Жак? — поопита го Цандер.

Готвачът му подаде консервата:

— Гърми. Мирише. Съвсем развалени консерви.

— Е, случайно е попаднала и някоя развалена. Вземи друга.

Но и с втората, и с третата, и с четвъртата се случи същото. Щом Жак пробиеше ламарината, консервата изгърмяваше и от процепа изскачаше на пяна сосът.

Работата ставаше сериозна. Консервите бяха основният запас от храна. Цандер нареди на Жак да занесе няколко неотворени кутии в каюткомпанията. След това събра всички пътници и каза на Жак да отвори консервите.

Те „пукаха“ една след друга.

Върху всяка имаше син етикет с надпис:

КОНСЕРВЕН ЗАВОД ХИНТЪН, ЛОНДОН

„Собственицата“ на завода бе смутена. А ядосаният Стормър с обичайната си грубост поднасяше всяка „избухнала“ консерва на лейди Хинтън, като я завираше почти в носа ѝ с думите:

— Помиришете. Харесва ли ви, а? Ваше производство...

— Не разбирам как е възможно да се случи това — отговаряше лейди Хинтън. — Консервите ми се славеха с доброто си качество и се търсеха не само в Англия, но и в много европейски страни.

— Аз не бих дал пукнат грош за тях! — продължаваше Стормър. — Мисля, че и на Венера няма да платят по-висока цена. А сега с какво ще ни посъветвате да се храним...

— Чакайте — внезапно се оживи лейди Хинтън след напрегнат размисъл. — Спомних си. Моите фабрики произвеждаха два вида консерви. Едните — със зелен етикет, а другите — със син. Сините наистина са... Бяха за доставка в различни учреждения, продаваха се на по-ниска цена...

— Добре де, разбирам — продължи Стормър, — и аз сам търговец. Но за какъв дявол, извинете за израза, сте пробутали на „ковчега“ консерви със сини етикети? Искате да ни изтровите ли?

Лейди Хинтън се изправи. Това вече беше прекалено. Как смее някакъв си прост търговец да ѝ държи такъв тон, на дама от висшето общество!

— Моля, подбирайте изразите си. Не забравяйте коя съм аз, мистър Стормър. Не забравяйте, че и аз пътувам с ракетата, следователно ще споделя съдбата на всички. Така че не можете да ме подозирате в намерение да отровя и самата себе си, нали? Вероятно е станала фатална грешка. Но къде, кога и как, не мога да си обясня. Излишно е да ви уверявам, че дадох нареждане да се изпратят в Стормър сити най-висококачествените консерви за „ковчега“. Голяма партида бе пусната по специална поръчка. Директорът ми каза, че никога досега фабриката не е произвеждала по-хубави консерви. Може би при експедицията партидите са били объркани? Да, да. Спомням си, че по същото време, когато се изпращаха консервите за Стормър сити, фабриката ми бе подготвила голяма партида за едно... ведомство...

— Със сини етикети ли?

— Да, със сини.

За пътниците на „ковчега“, освен за Ханс и Винклер, си остана загадка по какъв начин развалените консерви са попаднали в Стормър

сити и по-късно са били натоварени на ракетата.

А работата бе такава. На докерите в пристанището бе направило впечатление, че има две партиди консерви: едната малка, със зелени етикети на сандъците, а другата огромна, със сини. Когато разбраха, че консервите със сини етикети са адресирани до военното ведомство и предназначени за военновременни запаси, докерите отказаха да ги товарят на параходите.

— Я да видим с какво са решили да хранят войниците — каза млад докер, нарамил един сандък, и уж случайно го изтърва на земята. Сандъкът се счупи, консервите се разпиляха. Няколко кутии бързо минаха от ръка на ръка. По същия начин „случайно“ бе счупен и един сандък със зелени етикети.

Работниците опитаха и едните, и другите консерви. С погнуса изхвърлиха кутиите със сини етикети и с голям апетит изядоха съдържанието на „зелените“.

— Очевидно това е било приготвено не за хора от нашата черга — каза един докер, вкусил от кутията със зелен етикет.

А когато дойдоха цивилните полицаи със стачкоизменниците, завариха пълнен хаос. Документите на партидите бяха объркани.

Такава беше историята на появилите се в „ковчега“ консерви със сини етикети.

— Бих искал да знам с какво ще се храним сега? — отново попита Стормър. Той ядеше най-много от всички и този въпрос тревожеше най-много него.

Започнаха да изчисляват провизиите. Уви, като се изключат консервите, останалите продукти — брашно, сухари, сушени зеленчуци и плодове — нямаше да стигнат за дълго.

— По дяволите! — отново изруга Стормър. — А дали да не намалим скоростта на полета? — продължи той. — Може би тогава ще имаме провизии за повече време.

— Съжалявам, мистър Стормър, не става — отговори Цандер. — Виждам, че все още ви е трудно да разберете относителността на времето и пространството. Нищо не печелим, нито пък губим от ускоряването или забавянето на полета. Денонощията в ракетата винаги ще бъдат едни и същи, независимо от това дали ще се равняват на месец или час на Земята. За нас е без значение дали часовникът в ракетата е ускорил, или забавил хода си в сравнение с часовниците на

Земята. Независимо от скоростта, с която се въртят стрелките — когато посочат дванадесет часа на обяд, стомахът ви ще изяви своите претенции.

— Добре де. Разбрах. А не може ли тогава да направим обратното, още повече да ускорим полета и времето на Земята да тръгне с бясна скорост? Да речем, за една седмица да минават петдесет години.

— „Ковчегът“ стигна вече пределна скорост. Не можем повече да „ускоряваме“ земното време.

Стормър така удари с юмрук по масата, че тънката ѝ алуминиева повърхност хлътна.

— Но какво ще ни посъветвате да правим тогава? Да се върнем и попаднем в ръцете на враговете или да продължим напред към неизбежна гладна смърт? Смърт отзад, смърт отпред. Браво, лейди Хинтън, хубаво ни подредихте с вашите „синички“ етикети.

Настъпи мълчание. Всички бяха потиснати.

Цандер не бързаше да прекъсне мъчителната пауза: нека хубаво разберат положението. После спокойно и бавно подхвана:

— Не зная какво ви чака назад, но напред не виждам никаква смърт, стига само да не упорствате както досега. В ракетата имаме всички условия да осигурим храна и кислород за неопределено дълъг срок, като създадем кръговрат на веществата. Взели сме семена от плодове и зеленчуци. И ако бяхте ме послушали, господа, навреме да започнете работа, вместо да... щяхме да разполагаме вече с всичко необходимо. А сега ще трябва да поживеете на дажба, докато уредим оранжерията и получим първата реколта. Имаме твърде малко време — продължи Цандер, — но мисля, че ще успеем. Слънцето ще ни помогне. Тук лъчите му не се отразяват, не се поглъщат от облаци и атмосфера, както на Земята, и действието им е много по-интензивно. С други думи, всичко ще стане с ускорени темпове.

— По отношение на кое време? — попита Маршал. — Един ден да се смята за месец ли?

— По отношение на времето в ракетата. Не забравяйте и едно друго обстоятелство. На земното кълбо има притегляне, което доста силно влияе върху развитието на растенията: на растежа, големината им и прочее. Не забравяйте, че растителната клетка, която се дели в процеса на растеж, непрестанно води борба със земното притегляне,

което е „приковава“, дърпа я надолу. Помните ли колко „ненормално“ се развиваха растенията в стъкленото кълбо в Стормър сити? Никнеха хоризонтално, а не нагоре със стъблата и бяха значително по-едри от своите събратя, растящи по лехите. Може би по същата причина в далечните геоложки епохи на Земята е имало толкова буйна растителност: някакви си мъхове и треви са достигнали ръста на съвременните евкалипти и секвои. Тогава земното кълбо се е въртяло по-бързо, голямата центробежна сила е намалявала влиянието на земното притегляне и растенията и животните са имали огромни размери. Земята не ги е „притискала“ както сега. Така че това условие, наред с другите — голяма влажност, топлина, силна концентрация на въглероден двуокис — са предопределяли големия ръст и вероятно бързото деление на клетките. А в нашата ракета всичко е в безтегловност, което ми дава основание да предполагам, че растенията в оранжерията твърде бързо ще поникват, цъфтят, връзват и зреят. Но разбира се, това е само предположение. Все пак мисля, че и този път няма да се излъжа. Такъв е изходът от положението — завърши Цандер. — Вашето спасение е незабавно да се хванете на работа.

— Как, да работя?! — възкликна Стормър. — Аз... Но нали ни остана един петел, една кокошка, две прасета и две кози. Ако не стигнат продуктите до първата реколта, можем да им теглим ножа.

— Изключено! — обади се Шнирер.

Тези животни, взети по негово настояване в „ковчег“, влизаха, така да се каже, във философската му система и бяха неделима част от плановете му за „нов живот на новата земя“, който впрочем по нищо нямаше да се различава от живота през библейските времена на Авраам: натурално стопанство, овчарски идилии — хармония с природата. Шнирер дори вече си представяше мечтаната гледка: стада овце кротко пасат по тучни ливади край бистри ручей. Той бе имал намерение да вземе като Ной от всички домашни животни — „по седем чифта“, но новият „ковчег“ нямаше фантастичната вместимост на стария, и за жалост Цандер — а неговата дума беше решаваща — се съгласи да вземе само няколко, след като прецени, че без оглед на каквато и да било философия, няма да бъдат излишни.

Този път Цандер подкрепи философа.

ПЪТНИЦИТЕ СЕ ЗАЕМАТ С МОНТИРАНЕТО НА ОРАНЖЕРИЯ И СЛЪНЧЕВ ДВИГАТЕЛ

За пътниците от „първа класа“ настъпиха тежки дни. „Черната борса“ бе доброволно закрыта. На всеки пътник бе възложена конкретна работа.

Графикът на работния ден бе строго разпределен. Сутрин Ханс, Винклер, Пинч, Блотън, Текер и дори епископът обличаха космонавтските костюми и излизаха да монтират оранжерията под ръководството на Цандер. Жените се грижеха за животните, пренасяха частите на оранжерията до двойния люк, подготвяха семената за „небесен посев“.

Оранжерията бе петстотин метра дълга и два метра широка. По цялата си дължина на височина един метър бе остъклена.

Стъклата бяха армирани със здрава метална мрежа, за да не се счупят от вътрешното налягане, макар че всъщност налягането от парите и газовете в оранжерията щеше да е нищожно — само двацет милиметра живачен стълб.

Освен проходите, които свързваха оранжерията с ракетата, имаше две тръби. Едната бе за изтегляне на въглеродния двуокис от ракетата, а другата за вкарване на кислорода, отделян от растенията.

Вътре, по цялата дължина на оранжерията, бе прокарана широка метална тръба. Тя щеше да бъде напълнена с полутечна почва, обогатявана с тор от човешки изпражнения. Преди монтирането на оранжерията се налагаше тези отпадъци да бъдат изхвърляни с опразнените бидони от горивото. Един тласък и „товарът“ политаше в космическото пространство, но следвайки ракетата. Сега „асенизацията“^[1] добиваше друга форма: отпадъчните продукти нямаше да се пилеят напразно в световната бездна, а биохимически преработени от растенията, щяха да се превръщат в храна.

Всъщност тази дълга метална тръба в оранжерията представляваше „лехите“. В нея имаше много дупки, в които се поставяха семената и разсадът. В тръбата се вкарваха с помпи газове и наторяваща течност. Тъй като налягането на парите и газовете в

оранжерията бе нищожно, стените на тръбата бяха съвсем тънки — не по-дебели от обикновено стъкло за прозорец.

За равномерно разпределение на светлината почвената тръба можеше да се върти. Подвижността на водните пари в оранжерията бе минимална. Изпаренията от почвата и листата се концентрираха в специални „ръкави“, които постоянно оставаха на сянка и затова температурата в тях бе ниска. Въглеродният двуокис, кислородът, азотът и другите газове също бяха в силно разрежено състояние. Ето защо в оранжерията трябваше да се влиза със скафандър.

Въпреки сравнително леката си конструкция и тънки стени, на Земята оранжерията би тежала двайсет тона. В ракетата почти нямаше тегло, така че не се наложи дори епископът да работи „с пот на челото“. Обаче именно безтегловността усложняваше работата. Монтажниците лазеха като мравки по ракетата, пренасяйки огромните части от оранжерията, които превишаваха два-три пъти собствения им ръст и „тегло“.

Те се стараеха да работят без резки жестове, за да не „запратят“ някоя част в космическото пространство. Цандер бе спрял въртеливото движение на ракетата, за да няма центробежна сила, която би отхвърляла частите в пространството. Едва след приключването на някой етап в монтажа или по време на „обедната почивка“ той подновяваше въртеливото движение, за да си отдъхне както лейди Хинтън, така и останалите пътници в ракетата. Лейди Хинтън ужасно мразеше реенето в безтегловно състояние.

Все пак в каютата си тя беше в безопасност. А онези, които работеха горе, на бронята, се излагаха на големия риск „да паднат“ в небето. Наистина всички вече бяха свикнали да управляват портативните ракети. Но след някое неволно „отлитане“ завръщането им костваше доста време и усилия.

„Движението с ракетната раница изисква голямо умение, каквото не може да се постигне на Земята. Трябва да се научиш точно да преценяваш разстоянието до целта, а в празното пространство това никак не е лесно. Според разстоянието — да регулираш скоростта. И разбира се, правилно да определяш посоката“ — така пишеше Ханс в дневника си.

Елен, Амели, Марта Текер и госпожица Делкро, инструктирани от Ханс, започнаха да садят растенията. Момъкът имаше вече опит в

растениевъдството — ненапразно бе прекарал толкова време в стъкленото кълбо. Всички обличаха специалните костюми и отиваха на работа в оранжерията. Винклер включваше апарата, който под действието на слънчевите лъчи автоматично завърташе оранжерията под нужния ъгъл към Слънцето.

А в същото време Цандер инсталираше хелиоелектростанцията. Принципът на устройството ѝ беше твърде прост.

— За всяка моя конструкция аз черпя идеи от бездънната съкровищница на Циолковски — започна Цандер обясненията си. — Циолковски е предвидил всичко до най-малката подробност, сякаш много пъти е летял в космоса и споделя опита си.

В космическото пространство може дори без фокусиране на слънчевите лъчи чрез параболични огледала да се получи двестаградусова топлина и същевременно в съседство, съвсем наблизо, на разстояние един метър — температура, близка до абсолютната нула. Именно тази разлика в температурите се използва за получаване на енергия. Двигателят има два еднакви съда с термична изолация помежду им. Единият се намира в сянката на другия, който се нагрива от Слънцето и лицевата му страна е черна, за да поглъща добре лъчите. Ето защо водата в него се загрява до двеста градуса по Целзий. Водните пари, преди да отидат в хладилника — втория съд, намиращ се на сянка, — минават през специална парна турбина.

Когато почти цялата течност премине от „котела“ в „хладилника“, конструкцията автоматично се завърта. През определен час „хладилникът“ става „котел“ и „котелът“ — „хладилник“.

Тъй като няма почти никакви загуби на вода — „парните котли“ с форма на тънки тръби са добре изолирани, — този двигател не изисква разходи. Няма и голямо износване при триещите се части: благодарение на значителното намаляване на притегателната сила триенето е почти нищожно. Така че двигателят може доста дълго време да функционира.

Оранжерията оправда надеждите. Единственото, което Цандер не беше дооценил, бе действието на „тукашното“ слънце върху растенията.

Те избуяха необикновено бързо и станаха почти застрашително пищни. През огромното стъкло Слънцето обливаше цилиндъра с лъчите си. Скоро оранжерията заприлича на същинска джунгла. Тъй

като ракетата отново се въртеше, развитието на растенията ставаше по най-чудноват начин.

Те проточиха стъбла към центъра на ракетата. Сякаш се сливаха струите на два зелени фонтана, вдигайки буйна зелена „пяна“. Растенията в центъра на оранжерията заприличаха на безформени кълбета, като главата на Медуза-Горгона. Трябваше да се вземат някакви мерки. Преди всичко да се изравни „силовото поле“ по цялата дължина на ракетата. Но как?

Отговорът дойде при доста неочаквани обстоятелства. Веднъж Цандер и Ханс оглеждаха оранжерията, застанали на повърхността на ракетата. Внезапно Ханс забеляза някакъв приближаващ се предмет. Сякаш от мрака на небесното пространство идваше към тях мъничка планета. Слънчевите лъчи я осветяваха от едната страна и тя приличаше на полумесец. При вида на тази небесна страница Ханс и Цандер изпаднаха в недоумение.

— Дали пък самата Венера не е решила да ни посети? — пошегува се Цандер.

— Вижте! На Венера й порасна ухо!

— Или овчи рог!

— Или... или... Гледайте! Та това е големият бидон, който изхвърлихме! Ами да, разбира се. Накарах Пинч да го изхвърли и вероятно не си е направил труда да го тласне както трябва. Бидонът е описал елипса и под влияние на притегателната сила на „ковчег“ се връща. — Ханс махна с ръка и продължи: — Привет на тебе, първи спътнико на планетата „Ковчег“. Да, сега започвам още повече да уважавам нашата ракета. Привлича телата като истинско небесно светило, макар че всъщност бидонът „пада“ доста бавно на нея. Но щом се приближи, ще го ритна като футболна топка.

— Чакайте, Ханс — спря го Цандер. — Хрумна ми нещо. Няма да играем на футбол. Дойде ми идея за друга игра. Оставете бидона да падне. Донесете още празни бидони, консервени кутии, сандъци и всякакъв боклук, който обикновено изхвърляме. Донесете и кабел около... да, около петстотин метра. Знаете къде е кабелът, нали? Хайде, вървете!

Когато всичко бе донесено, Цандер обясни какво е намислил — пак по идея на своя велик учител Циолковски.

— Трябва да създадем противовес на ракетата: ще направим един огромен „вързоп“ от всички тези кутии, бидони и прочие, ще го скачим чрез кабела с ракетата и ще го отблъснем. Така ракетата и вързопът — независимо от формата си — ще се окажат части от една обща летяща система. След това ще пуснем тази система в движение — ще накараме „вързопа“, скачен с ракетата, да се върти около нея или по-скоро „вързопът“ и ракетата да се въртят около един общ център на тежестта, сякаш гонейки се помежду си. „Премятащата се“ ракета описва с краищата си сравнително малък кръг, поради което и центробежната сила не е голяма. А в центъра на ракетата тя изобщо липсва. При новата система на въртене ракетата ще описва голяма окръжност. Ако се увеличи скоростта при това движение, телата ще получат тегло. А и при такова въртене ракетата сякаш ще бъде вързана към обръча на колело и във всичките и части ще има почти еднаква центробежна сила. Трябва само това „колело“ така да се обърне към Слънцето, че да се осигурява постоянна и равномерна светлина за оранжерията.

Ханс разбра замисъла на Цандер и прецизно го изпълни.

Когато набързо стъкменият „спътник“ бе привързан с кабела за ракетата, Ханс го отнесе или по-скоро скочи с него в пространството, а Цандер даде нареждане внимателно да се пусне в ход задната дюза, която да придаде на звездолета бавно постъпателно движение. В същото време Ханс, седнал на „спътника“, включи портативната си ракета. „Спътникът“ и звездолетът тръгнаха, системата проработи.

Центробежната сила равномерно „се разля“ по цялата ракета и оранжерията.

Сега вече растенията в средата на оранжерията не приличаха на главата на Медуза-Горгона.

Върховете им се насочиха към центъра на масата, с леко отклонение към Слънцето.

В този свят на условност и относителност „горе“ и „долу“ много пъти разменяха местата си.

Пътниците единодушно приветствуваха нововъведението на Цандер. Сега вече във всички каюти по цялата дължина на ракетата човек можеше не само да седи, да стои здраво на краката си, както на Земята, но и да възвира водата почти „по земния начин“, да пуши, да пълни чашата си с чай или вода и да пие — с една дума, Цандер върна

на всички пътници обичайните земни условия и усещания, като само остави теглото на телата да е по-малко в сравнение със земното.

[1] Създаването на здравословни условия в населените места чрез събиране, отстраняване и обезвреждане на човешки и животински отпадъци. — Б. пр. ↑

ПИНЧ НАДМИНАВА РЕКОРДИТЕ НА ШЕРЛОК ХОЛМС

Стормър лежеше в хамака си, мъчейки се да заспи. Задрямваше за пет-десет минути и отново се събуждаше. Обитателите на „ковчега“ все още имаха нарушен сън, но въпреки това се чувствуваха добре.

В каютата на Стормър някой тихо влезе. Вътре беше тъмно, тъй като Стормър бе пуснал щората на илюминатора и угасил лампата, за да може да заспи. Само през откренатата врата проникваше ивица светлина от лампата в коридора.

— Кой е? — попита Стормър, съзрял човешка сянка на „тавана“. Мързеше го да се обърне.

— Шшт... по-тихо. Аз съм — чу той шепота на Пинч. — Реших да ви събудя дори ако сте заспали, понеже имам да ви казвам нещо изключително важно. — Той се приближи до хамака на Стормър.

— Какво е то? — попита Стормър, без да промени позата си.

— В „ковчега“ действуват заговорници.

— Какво-о? — Стормър бързо се надигна в хамака, сякаш го бе ухапал скорпион, и погледна Пинч в лицето. — Да не сте пиян?...

— Не, мистър Стормър — отговори Пинч.

— Тогава какви глупости говорите, по дяволите? Как може да има заговорници в „ковчега“? Дошли са с друга ракета и искат да ни вземат на абордаж, така ли?... — Стормър пребледня като платно. — Бързо казвайте какво сте узнали! — сграбчи той Пинч за ръката.

Пинч започна да се хвали:

— Щом като Пинч се е заел с нещо, значи... Ох!... Пинч не е такъв човек... Ох-ох! Не ми стискайте ръката... Щом като... Ох, ох, ох! Ама пуснете ми ръката, сега ще ви кажа... Виждате ли, Ханс винаги заключваше каютата си, когато излизаше от нея. Винклер също...

— И той ли?...

— Моля ви, не ме прекъсвайте, мистър Стормър, иначе ще пропусна нещо. Винклер също заключваше каютата си и прибираще ключа в джоба си. Тоест не в джоба — в небето няма джобове. Окачваше го на едно синджирче, което виси на колана му...

— Вас самия трябва да ви окачат на бесилката, Пинч, защото само ломотите. Казвайте по-скоро какво се е случило!

— Не ломотя, ами бързам по-скоро да ви разкажа всичко. Но ако продължавате да ме прекъсвате, разбира се, няма да успея.

Стормър отчаяно махна с ръка и се въоръжи с търпение.

— Хайде говорете!

— Нали говоря. Ханс и Винклер си прибират ключовете. И аз не можех да вляза в каютите. Тогава реших, че щом като ги носят със себе си и не мога да ги открадна, значи ще трябва да намеря други ключове, които да влизат в ключалките. Логично. О, дори Шерлок Холмс не би могъл да измисли по-умен ход! Но откъде да намеря ключове в „ковчега“? Да прескоча до Земята и да повикам ключар? Невъзможно.

— В „ковчега“ има двайсет и една врати и толкова ключове. Можеш да ги изпробваш и да намериш подходящия! — не се стърпя Стормър.

— Точно така постъпих, мистър Стормър, защото това беше най-логичното решение. Лесно е обаче да го измислиш, трудното е да го осъществиш. Не е проста работа да измъкнеш ключа от вратата на чужда каюта. Лейди Хинтън и Елен се заключват отвътре. Но да речем, не е трудно да вземеш ключ, ама как ще изпробваш двайсет и един ключа във вратата на Ханс и пак толкова ключове — във вратата на Винклер, и то така, че никой да не те види, а най-вече собствениците на тези каюти. Трябва да издебнеш момент, винаги да си нащрек — с една дума, маса грижи, изобретателност, находчивост. И тъй за вратата на Винклер стана ключът на лорд епископа, а за вратата на Ханс — ключът на Мадлен. Но щом той става за каютата на Ханс, значи и ключът на Ханс отваря вратата на прекрасната Мадлен. Е, това не е моя работа, но трябва да ви кажа, че много пъти съм виждал Мадлен и Ханс да си приказват...

Пинч не можа да разбере как за секунда се озова в коридора. Боляха го брадата и тилът. Юмрукът на Стормър бе светкавичен и зашеметяващ. Подавайки глава през вратата, Пинч припряно довърши:

— Аз влязох в каютата на Ханс, когато беше на дежурство, и видях на масата му портрет на Ленин. Имаше и немско издание на „Капиталът“ от Маркс и книги от Ленин в немски превод.

— А Винклер? — попита Стормър.

— Но ако това ви се струва малко, ще ви кажа и друго, още по-важно — каза Пинч, като все пак не се реши да влезе в каютата. И понижил гласа си до шепот, продължи: — Успях да подслушам един разговор между Ханс и Винклер в командната кабина. Ханс каза: „Нашите ще смажат тая сган, ако се осмели да нападне Съветите“. Точно така каза: „сган“. А Винклер отговори: „Макар че това няма да стане толкова лесно и бързо, както на тебе ти се иска, Ханс, но аз не се съмнявам, че нашата победа в целия свят ще настъпи. Отдавна са преброени часовете, може би дори минутите на нашите врагове.“ След което Ханс му рече: „Тогавата има ли смисъл да продължаваме тая комедия тук, в «ковчегата»? Не трябва ли вече да свършваме?“ „Не, не трябва, Ханс — отговори Винклер. — Имам конкретни указания за това. Помниш ли как искаше да се намесиш, когато пътниците отказаха да работят? А въпросът се реши и без нашата намеса. «Сините етикетчета» спряха този саботаж!“ — И двамата се разсмяха.

Пинч предаде със съвсем сериозен тон целия разговор между Ханс и Винклер, може би защото той самият бе разтревожен от своя разказ.

После измъкна от чантичката, която носеше вързана за колана си, бележник, потупа го с пръсти и каза:

— Всичко е записано тук дума по дума. От началото до края. Готови показания за пред съда. Защото те сигурно щяха да ме убият, ако ме бяха забелязали. О, Пинч не е от страхливите! Щом като Пинч се заеме с нещо...

Стормър вече не го слушаше. Той бе поразен от неочакваната новина и мислеше какво да предприеме.

— Трябва незабавно да уведоим барона. В края на краищата той е най-умният човек в ракетата... след мен. Но всичко това аз ще му разкажа, иначе вие само ще дрънкате и никога няма да стигнете до края.

Въпреки очакванията Маршал доста спокойно посрещна съобщението на Стормър, когато Пинч прекъсваше на всяка дума за „корекции и допълнения“. Само сведе глава и се замисли, без да каже нито дума. Тогавата Стормър каза:

— Странно, от толкова време сме с тях в ракетата и... още не са ни убили!

— Но те са само двама — възрази Пинч.

— Само двама ли? — иронично попита Стормър. — Само двама? Къде ви е гаранцията, че не са привлекли на своя страна и слугите?

— Да, забравих да ви кажа още нещо — бързо започна Пинч. — Предположението ви не е лишено от основания, поне що се отнася до Мери. На два пъти съм я заварвал оживено да приказват с Винклер в коридора, близо до каютата му. За какво са си говорили, не знам, но щом ме видеше, Мери на секундата си тръгваше.

— Дори и само двама да са — продължи Стормър мисълта си, — ние сме в ръцете им. Доста неприятни мигове изживях в моя воден саркофаг. И какво нещо! Ами че те са могли чисто и просто да не ни вадят оттам и да спрат притока на въздух. Нищо не им е струвало да ни оставят да се задушим, а после да ни изхвърлят от „ковчега“. Откровено казано, не мога да си обясня защо не са го направили досега.

— Ттт... те са ппп... против индивидуалния терор — обади се Маршал.

— Извинете, но в мащабите на ракетата това ще бъде вече масов терор — възрази Стормър. — Така или иначе аз нямам намерение да пътувам със собствените си палачи, които всеки миг ще ме пратят при прадедите ми.

— Ханс и Винклер трябва да бъдат незабавно ликвидирани — доизказа Пинч мисълта на своя шеф.

— Смятам, че това е единственият ни изход.

Този път Стормър се бе съгласил в Пинч, без да му се кара, че „пъха носа си, където не му е работа“. Впрочем Стормър имаше известни съображения да се държи по-меко със своя секретар.

— Пинч, вие казахте, че не сте от страхливите — започна той. — Но докъде стига вашата храброст? Ще имате ли кураж сам да уредите това?

— Без да ми трепне окото, ако ще да са сто души — отговори Пинч. — Тук обаче въпросът не опира до моя кураж. Не е голяма философия да теглиш куршума на двама престъпници. Но ако действувам сам, и най-малката случайност може да провали работата. И разбира се, тогава ще загазя не само аз, но и вие всички.

— Мисля, че в случая имате право, макар че го казвате от страх — съгласи се Стормър.

Взеха да умуват кого може да включат в тази работа. Баронът все още мълчеше.

Най-подходящ е Блотън. Силен, решителен и смел. Веднъж спомена, че не всичко в ракетата е спокойно и има някакви подозрения... Така че сигурно ще се съгласи, макар досега да е бил далече от политиката. Епископът?... Май че с това туловище е годен само да барикадира коридора, ако се наложи. Няма да свърши никаква работа просто от страх, като ще гледа да се измъкне със своето „не посягай на ближния си.“ Впрочем по-рано на Земята, когато благославяше от амвона „мохиканите“, хич не се сещаше за тая божа заповед. И кой още? Жак? Него, разбира се, би трябвало да го смятат за враг. Текер? Очевидно няма да се съгласи. Шнирер? Безнадежден случай. Ще каже, че пистолетът е машина...

— Ами тогава да включим жените? — попита Пинч. — Например Амели изглежда храбро момиче и както разбрах от самата нея, била великолепен стрелец. Ние естествено няма да си позволим да изложим една жена на куршумите...

— Ххх... хглупости! — отсече Маршал. — Да ппп... превръщаме ракетата в кланица. Ттт... те не ни ззз... закачат...

Стормър се възбуди и яростно нападна Маршал, от когото не очаквал подобни думи. Не ги закачат ли? Чудесно! Ами кой „закачи“ капиталите на Маршал? Кой е виновен за разоряването и смъртта на техните приятели и съдружници? Пък и кой най-сетне е причината те самите да бягат с „ковчега“?

— Ако не днес, утре ще ни убият — каза Стормър. — Аз не настоявам за пряко нападение с оръжие в ръка, щом като вие, бароне, не можете да гледате кръв. Има и друг начин. Например, когато Ханс и Винклер излязат от ракетата, някой от нас незабелязано ще резне с ножче космонавтските им костюми. Телата им ще се пръснат и на секундата ще се вледенят от космическия студ. Всичко ще стане тихо и без кръв. Ние просто ще блъснем труповете им, които ще полетят в безкрайността, а после ще кажем, че е станал нещастен случай: Ханс „се е откъснал“, Винклер се е втурнал да го настигне, и двамата са изчезнали. Нека Цандер да ги търси.

— Великолепна идея! — възкликна Пинч. — От вас би излязъл чудесен детектив, мистър Стормър...

— Ххх... хглупости — отново успя да каже баронът. — Фф-вие не ме разбрахте, Стормър. Ако искате десет, сто и десет пъти ги убийте. Но за всяко нещо има време...

— Че какво още да чакаме? Докато те ни нападнат, така ли?

— Ппп... позволете да кажа. Ппп... помислихте ли, ако те умрат, кой и как ще управлява ракетата? И какво ще стане с всички ни? Ккк... казвате: „И без тях ще се върнем на Земята...“ Но ще се върнем ли? Та нали избягахме в нищото и от това нищо ще трябва да се измъкнем.

Те изобщо не бяха помислили за това.

Работата се оказа много по-сложна, отколкото изглеждаше.

— И какво предлагате? — попита Стормър, отстъпил пред аргументите на банкера.

— Ххх... много ясно — да изчакаме до момента, в който ще можем да минем и без тях. Или когато кацнем на някоя планета, или когато се върнем на Земята, ако това изобщо някога се случи.

— Там е работата, я. А междувременно животът ни ще виси на косъм, както на Земята. Само при мисълта за това тръпки ме побиват. Всеки ден да ги срещам, да разговарям, да любезнича с тях и мълком да ги питам: „Кога ще благоволите най-сетне да ни видите сметката?“ А-а не, моля ви се. Предпочитам да скоча от ракетата, отколкото да продължа такъв живот.

Пинч бе осенен от мисъл, при която едва не подскочи до тавана. Наистина Маршал и Стормър са най-умните хора в ракетата... обаче след него.

— Слушайте, господа. Баронът предложи чудесна идея, но не я разви докрай. Той каза: „Можем да ги премахнем тогава, когато вече няма да ни трябват.“ И толкоз. А после — чакайте удобния момент. Но защо да го чакаме? Защо са ни необходими сега? Защото имат знания, каквито ние нямаме. Умеят да управляват ракетата. Нима е толкова трудно и ние да добием такива знания? Мисля, че не. Аз гледах как Винклер и Ханс включват и изключват дюзите. Обръщаш лоста насам, обръщаш го натам — и готово. Също като при ватманите в трамвая. Нима не сме способни да станем едни ватмани, само че на ракета? Сега имаме достатъчно свободно време. Така че можем да наблюдаваме с какво се занимават Ханс и Винклер.

— Ххх... щом е толкова лесно, колкото ви изглежда, в което обаче много се съмнявам — отговори баронът.

Всъщност баронът нямаше нищо против. И Стормър подкрепи Пинч.

— Наистина защо да не опитаме? Това поне ще ни отпусне нервите, пък и прилича на някакъв изход от положението. Няма начин всички да излезем тъпи ученици. А да не говорим за Блотън, който дори сега помага на Цандер.

Спряха се на това решение. Цандер би трябвало да се заеме с тяхното обучение. Членовете на триумвирата се прибраха по каютите си и се опитаха да заспят.

ПЪТНИЦИТЕ ОВЛАДЯВАТ КОСМИЧЕСКАТА НАВИГАЦИЯ

Цандер изчисляваше траекторията на полета, когато чу зад гърба си нечие свистящо дишане.

Когато се обърна, видя, че Стормър се мъчи да провре едрото си тяло през тясната врата на командната кабина. Тя бе по-тясна от вратите на каютите, понеже командната кабина се намираше точно в носовата част на ракетата, където стените се събираха и образуваха тясно, скосено помещение с кръгло наблюдателно стъкло. Цандер стана да посрещне едрия мъж, заклешил се в прохода. Защо ли е дошъл? Обикновено „пътниците“ не идваха при него.

Учудването му нарасна, когато видя, че след Стормър идва Маршал, а след него — Блотън. Зад тях забеляза и Пинч. Колкото и да беше дребен, за Пинч не остана място на „пода“ в командната кабина. Но Стормър настоятелно помоли „да сместят“ вътре и неговия секретар. Цандер сви рамене и се зае „да го смества“. Първо засили притока на кислород в кабината, после спря въртеливото движение на ракетата. Центробежната сила намалня. Това неочаквано намаление тутакси направи всички тела в ракетата почти безтегловни. Цандер не знаеше, че в същото време лейди Хинтън, направила рязко движение в креслото, излетя във въздуха. Елен се озова на „тавана“, малкият Макс Текер отплува от ръцете на майка си. В ракетата настъпи бъркотия. Цандер побърза да успокои всички по високоговорителя и да се извини за причиненото безпокойство.

— Надявам се, че ще бъде само за няколко минути — завърши той и многозначително погледна Стормър, с което искаше да покаже на посетителите си, че не бива да му отнемат много време.

— Е, добре. Сега, господа, можете да се разположите по цялата кубатура на това малко помещение. Заповядайте, мистър Пинч.

Пинч, не очаквал тази покана, веднага влезе в кабината, по-скоро плавно влетя и побърза да заеме най-удобното място за наблюдение, като с помощта на ветрилото се вдигна до тавана.

Останалите се разположиха около Цандер.

— С какво мога да ви бъда полезен? — попита Цандер.

— Въпросът е сериозен — започна Стормър като водач на делегацията — Толкова време летим с „ковчега“, а досега никой от нас, с изключение на сър Хенри Блотън, няма ни най-малка представа как летим, защо летим — с една дума, от цялата тая механика. Просто от любознателност искаме да се обърнем към вас с молба да ни обясните основните принципи на междупланетните полети и да ни дадете някои практически указания за управлението на „ковчега“.

— Хубаво е човек да бъде любознателен — е нотки на съмнение отговори Цандер и добави малко иронично: — Чудно ми е само защо тази любознателност се прояви чак сега, и то едновременно у всички.

— Да, но... — смути се Стормър. — Ние отдавна вече... А преди малко си приказвахме в каюткомпанията и... — започна да се оправдава Стормър и продължи: — Пък и не става дума само за любознателност. Всичко може да се случи, особено сега, когато летим в една, тъй да се каже, бездна?... Дето е речено, един бог има над нас и всички сме равни пред него, разбира се, ако това важи и тук...

— Да, чрез координати е доста трудно да се реши въпросът за пространственото положение на бога — отговори Цандер. Тази ирония никак не хареса на Стормър.

— Искях само да кажа — започна той и лицето му пламна, което винаги предшествуваше бурен изблик на гняв, — че както всеки от нас и вие сте изложен на случайна смърт. Затова няма нужда от вашите координати.

— Аксиома — кимна Цандер. — Слушам ви.

— Ето какво. Представете си, че някакъв нещастен случай ви изведе от строя. Умрете, загинете. Няма ви. Какво ще стане с всички нас? Ще бъдем като стадо без пастир. Наистина сър Хенри има практически познания за управляване на ракетата, но както сам каза — нали така, сър? — нищо не разбира от астронавигация. И кой остава? Винклер.

— Виждате ли — отговори Цандер, — аз изобщо нямам намерение толкова скоро да умирам. Но ако се случи, тук остава и Ханс, който междувременно доста напредна в това отношение. Дори сега в много малко неща отстъпва на Винклер. Той не престава усилено да учи.

Стормър и Маршал се спогледаха. Какво намеква Цандер? Защо им говори за тоя хлапак Ханс? Нима е узнал скритите им замисли?... Или той...

— Много се радвам, че в „ковчега“ ни има още един компетентен човек. Но все пак това не е решение.

— И те ли могат да станат жертва на нещастен случай? — натъртвайки на всяка дума, попита Цандер.

Това вече бе предизвикателство. Не, очевидно и Цандер, както Винклер и Ханс, е подозрителен, не може да се разчита на него. Явно стои на тяхна страна. Дявол да го вземе, как се усложняват нещата! Ако всичко ставаше на Земята... Стормър беше сигурен, че няма човек, когото не би могъл да подкупи с пари. Но тук? Каква цена имат тук дори цели планини от злато? Остава само да разчита на себе си, на своята находчивост...

— Нашият песимизъм не отива толкова далече, мистър Цандер — отговори Стормър. — Да допуснем, че Винклер ви замести, а Ханс замести Винклер...

„Дявол да го вземе, но за какво тогава ще приказваме?“ — помисли си той. — Май направих тактическа грешка. — И не знаеше как да се измъкне от положението.

— Е... е... — притече се на помощ Маршал — А ммм... моят пес... симизъм стига твърде далече. Нима при несполучливо кацане част от пътниците не могат да загинат? Трябва да ссс... сме готови за всичко.

— И всеки от нас трябва да има необходимите знания — добави Стормър, като въздъхна с облекчение и обърса плешивото си теме с кърпа.

— Но защо са всички тези приказки, господа? — каза Цандер. — Искате да се запознаете с принципите на космонавтиката, така ли?...

— И да научим как се управлява „ковчегът“... — добави Стормър.

— И да научите как се управлява „ковчегът“ — повтори Цандер. — Отлично! Но изглежда, смятате, че всичко това може да се постигне в тази кабина? Знаете ли добре висша математика? Имате ли понятие от астрономия, механика, химия, биология, физика, електротехника?

— Както е тръгнало, ще ни накарате и таблицата за умножение да учим — гневно го прекъсна Стормър. — Ние сме възрастни хора,

боравили сме с милиони. Да не мислите, че стотици тръстове и синдикати, десетки банки, хиляди работници и служители по-лесно се управляват, отколкото някакъв си „ковчег“?

— Не мисля — сдържано отговори Цандер.

Колкото повече се дразнеше Стормър, толкова по-хладнокръвно се държеше капитанът. Той усещаше, че зад тази неочаквана любознателност се крие нещо друго. По откъслечните разговори и многозначителните погледи, които напоследък пътниците си разменяха, Цандер бе разбрал, че замислят нещо срещу Винклер и Ханс, а вероятно и срещу самия него. В това не виждаше нищо чудно. През инженерската му кариера неведнъж се бе случвало да го вземат на работа с висока заплата, да му натрапят „помощник“, когото трябваше да обучава, а когато се въведе новото производство, без стеснение да го уволнят. Така беше поне през първите години, когато все още не си бе създал име. Но нима тези наивници наистина са решили да минат без него, Винклер и Ханс?

— Не мисля, мистър Стормър. Дори нещо повече — никога не бих имал кураж да се заема с вашите банки и тръстове, поне без предварителна и твърде сериозна подготовка.

— Ние не смятаме да се преквалифицираме и да станем инженери по космонавтика. Искаме само да получим необходимите минимални практически знания...

— Чудесно. Ще ги получите. От днес в каюткомпанията се откриват курсове по космонавтика. Доволни ли сте? Въпросът е изчерпан. Мога да си представя недоволството на лейди Хинтън, задето още я държим във въздуха. А и по време на този разговор „ковчегът“ се е отклонил с хиляди километри от своя път. Извинете, трябва да поема задълженията си. — Цандер завъртя лоста и увеличи мощта на страничната дюза. Посетителите му паднаха долу и го обградиха като рояк пчели, накацали по клонка на дърво.

След като се сбогуваха не съвсем любезно, те напуснаха командната кабина.

За Стормър бе същинско изпитание да се провира по тесните коридорчета на ракетата. А на всичкото отгоре и тоя Цандер го ядоса. Как ги отпрати! Кажи-речи, ги изгони. Не, небето наистина разваля хората. Нима можеше да се случи подобно нещо на Земята? О-о, там за една излишна дума Стормър щеше да го смаже, да му види сметката. А

тука с нищо не можеш да го притиснеш... Трябва час по-скоро да се връщат на Земята!...

Но когато се сети при какви обстоятелства избяга и какво става сега на Земята, Стормър само глухо изруга.

— Ттт...тоя Цандер е ссс... станал доста нахален — чу се отзад гласът на Маршал.

— Мръсник! — отговори Стормър. — Чувства се господар на положението. Е, тепърва ще видим кой кого.

— Като овладеем теорията и практиката за междупланетни полети, другояче ще си поприказваме с него — обади се Пинч.

— Първо ги овладейте, а после се хвалете — скастри го задъхващият се Стормър.

— Ннн... но ще поиска ли Цандер наистина да ни предаде ссс... своите знания? — изказа съмнение Маршал. — Ттой ппп... прекрасно разбира колко неизгодно ще бъде това за него.

— Мълчете, когато не ви питат! — грубо го прекъсна Стормър.

Същият ден — безкраен „космически ден“ със сияещо слънце в черното звездно пространство — се състоя първият урок по космонавтика.

Опасенията на Маршал като че ли не се оправдаваха. Цандер много внимателно и търпеливо се отнасяше със своите ученици.

— И тъй, да започнем ли първия ни урок? — каза той. — Най-напред ще се опитам да ви дам общи познания. Защо тръгнахме с ракета, а не със самолет? Защото самолетът може да лети само в атмосферата. Въздухът поддържа крилата му; витлото — пропелерът — изтласква въздуха назад, с което придава на самолета постъпателно движение напред. Следователно и тук, както в ракетата, намира приложение законът, открит от Нютон: всяко действие винаги предизвиква равно по сила противодействие.

— И самолетът ли спада към реактивните двигатели? — попита Блотън.

— Да, но с реакция на непряко действие. Какво значи това? При ракетата излизащите газове непосредствено я тласват в посока, противоположна на тяхната; а при самолета енергията на бензина посредством мотора привежда в движение витлото, което по такъв начин става... става... комисионер...

— Комисионер ли? — учудено възкликва Стормър, чул позната дума.

— Представете си, дори самолетът не минава без комисионери, което е много лошо. Защото винаги усложняват положението с режийни разходи. И така самолетът може да лети само във въздух. Но на височина над десет километра „се чувства“ зле. В разрежения въздух витлото не може вече да създава теглителна сила така, както в плътната атмосфера. При това и самолетът трябва „да диша“ — без кислород не може да изгаря бензинът в цилиндрите на неговите мотори. При недостиг от кислород моторът се задъхва и трябва да се използват специални помпи — компресори за сгъстяване и вкарване на редкия атмосферен въздух в цилиндрите. А в безвъздушно пространство самолетът изобщо не може да лети. Дори да се конструира специален херметичен мотор, самолетът просто няма да излети. Сякаш съществува непреодолима пречка за полети над атмосферата в празното пространство. Но нали и полетът с апарати, по-тежки от въздуха, се е смятал за невъзможен. А невъзможното стана възможно. Човешкият ум намери начин да се лети в празнотата с реактивни двигатели. Дори в безвъздушното пространство ракетите летят по-добре, отколкото в атмосферата, която пречи и забавя полета. Всъщност как се движи ракетата?

— Газовете срещат съпротивата на въздуха и се отблъскват от него — обади се Пинч.

— Доста разпространено и съвсем погрешно мнение — забеляза Цандер. — Ами в безвъздушно пространство?

Пинч вдигна рамене.

— Въпросът е по-сложен. Когато стреляте с пушка, усещате тласък в рамото. Пушката „рита“. При стрелба оръдието отскача назад. Това наричаме откат. Ако го поставите на релси, ще тръгне назад. Да видим какво става в дулото на пушката оръдието, когато избухва барутът. При взрива се образуват газове, които с голяма сила напират във всички посоки. Отбележете: във всички посоки. Налягането на газовете върху стените на цевта е уравновесено, тъй като на всеки удар от дадена частица на газовете в едната стена съответства също такъв удар в отсрещната стена. При затвора цевта няма изход. А противоположният ѝ край, през който излита куршумът, е отворен. Естествено, че в тази посока газовете не срещат пречка и излизат

свободно. По такъв начин се получава разлика в налягането: към изхода от цевта е най-слабо, а към затвора — най-силно. И то се знае, че откатът е в посока назад, към затвора. По същата причина лети и фойерверковата ракета. Направете ракета с гигантски размери в сравнение с фойерверковата, където да има място за хора, гориво и други неща, и ето че „Ноевият ковчег“ е готов. Ясно ли е?

— Напълно, без висша математика — обади се Стормър.

— Да, но без математика нищо няма да направите. Още при първия опит може да се взривите заедно с ракетата.

— Ще възложа опитите на други — бързо отговори Стормър.

— Но полета с „ковчег“ не възложихте на други, нали? За полета в междупланетното пространство трябва да се направят изключително сложни изчисления — продължи Цандер. — Най-напред трябва да се изчисли каква сила е необходима, за да се преодолее съпротивлението на атмосферата и най-вече — земното притегляне. Атмосферата е огромно препятствие, но все пак несравнимо със земното притегляне — тези невидими окови, които ни държат към Земята. При минаването през въздушните пластове съпротивлението на атмосферата намалява скоростта на добре обтекаема ракета приблизително с половин процент. Средството за преодоляване на земното притегляне е скоростта. Изчислено е, че при начална скорост, по-ниска от осем километра в секунда, тяло, хвърлено от Земята, ще падне обратно на Земята; при скорост осем километра — ще се върти около нея като спътник; от осем до единайсет километра — пак ще лети около нея, но до елипса, ту ще се приближава, ту ще се отдалечава, като периодично появяващите се комети, и едва при скорост по-висока от единайсет километра в секунда тяло, хвърлено от Земята, окончателно ще преодолее нейната притегателна сила и завинаги ще полети в световното пространство по орбита около Слънцето. За да се постигне такава скорост, трябва да се изразходва огромна енергия. А тя се получава от горивото. Пред астронавтиката изниква нов въпрос — за възможно най-лекото и енергоемко гориво. Защото и горивото има тегло. То се изразходва постепенно. Значи при излитането трябва да се придаде скорост и на самото гориво. Това трябва да се вземе под внимание.

По-нататък, колкото по-съвършен е двигателят и по-висок коефициентът на полезното му действие, толкова по-малко гориво

може да се вземе. Най-съвършени в това отношение са двигателите с така нареченото пряко действие, към които спадат и реактивните двигатели...

— Но нали всички тия трудности са преодолени, всички въпроси решени, всичко изчислено — възрази Стормър. — И може би вече няма да ни занимават. Нас ни интересува практическото управление на ракетите...

— Именно тази практика е невъзможна без продължителна подготовка — отговори Цандер. — Изчисления са необходими не само при излитането, но и по време на полета, както и при кацането. В зависимост от разстоянието земното притегляне отслабва, но не забравяйте, че то никъде не спира. На летящата ракета действува не само притеглянето на Земята, но и на Луната, Венера, Слънцето, а това изменя посоката на полета. Космическата навигация изисква непрекъснати изчисления. Уредите дават само материал за тези изчисления. Аз използвам и акселерометри, които показват ускорението на полета, и жироскопи, който регистрират промените в посоката и спомагат за автоматизираното управление; според това под какъв ъгъл се виждат планетите и Слънцето, определям разстоянието до тях и посоката. Налага се да изчислявам количеството изразходвано гориво, а оттук — намалението на общата маса на ракетата, как влияе това върху скоростта и прочие. За да кацнем на някоя планета, трябва да знаем какво е положението ѝ в орбитата, а също да имаме предвид скоростта и посоката на ракетата. Тук всяка грешка води — в най-добрия случай — до излишна загуба на гориво. Всъщност управлението на ракетата е добре автоматизирано и не е много трудно да се научиш как да включваш и изключваш двигателите, да променяш посоката на ракетата. С лостовете може да борави и едно дете. Но къде ще отиде корабът, управляван от такъв капитан?

— С една дума, освен вас тримата никой друг не може да се справи с тая задача? — попита Стормър.

— Всеки от вас може да се справи, стига само да добие необходимите знания — отговори Цандер.

— И фф... вие ще ни ги дадете ли? — обади се Маршал.

— Ще направя всичко възможно да ви ги предам. Останалото зависи от вас.

— Значи пак опираме до таблицата за умножение?

— До логаритмите, без които нищо не може да направите, до аналитичната геометрия, диференциалното и интегрално смятане.

— И разбира се, до практическите знания, нали? — попита Стормър, който нямаше търпение час по-скоро да хване бика за рогата.

— Много естествено — отговори Цандер.

„ДРРР — И ГОТОВО!...“

Цандер се зае да обучава пътниците. Той не беше от онези, които превръщат в монопол знанията си, и на драго сърце ги споделяше, доколкото му позволяваше времето. Но именно тази добросъвестност не задоволяваше пътниците, най-вече Пинч. Той смяташе, че Цандер прекалено дълго се спира върху теорията за сметка на практиката. Пинч гореше от желание да се добере „до бутоните и лостовете“. По цели часове стоеше в командната кабина и внимателно следеше всяко движение на Цандер.

Зад това упорство на Пинч се криеше цел: той бе разбрал изгодата да бъде „незаменим специалист“. Ако усвои техниката и знанията по космонавтика дотолкова, че да е в състояние да замести не само Винклер и Ханс, но и самия Цандер, тогава много неща ще се променят! Та нали в края на краищата и Цандер може да стане... жертва на нещастен случай. Пинч ще поеме управлението на ракетата. Тогава ще покаже на какво е способен. Като капитан ще спечели сърцето на Амели. А може би и доста пари. Трябва само час по-скоро да научи как се използват всички тия машинарии.

Например акселерометъра. Уред за определяне на ускорението при полета. Най-обикновено цилиндърче с тежест, окачена на пружина, и писец, който чертае крива линия. Ракетата „дръпне“, тежестта се отклони, пружината се разтегли и писецът, чертае крива. Не е чак толкова сложно! Пинч се научи да разбира какво означават тия криви линии. По-трудно е да използваш записите на акселерометъра за определяне на посоката на движение. Всички тия координатни системи, апарати, диференциални изчисления, небесни координати, еклиптики, зодиакални знаци, паралакси, измервания на ширините, ортогонални проекции, перихелии, афелии, скорости... Дяволски трудно е да се ориентираш в многобройните диаграми. Пък и трябва ли? Нима само практиката не е била достатъчна на древните мореплаватели, за да извършват далечни пътешествия?...

Например тоя лост. С него се пускат да работят страничните дюзи. Не, не страничните, а задните. Макар че... Ракетата сега описва

кръгове. Така. Ако позавърти тоя лост наляво, задната дюза ще „подаде ход“ на ракетата. „Ковчегът“ ще почне да се върти малко по-бързо. Съвсем малко. Може би пътниците дори няма да усетят. Цандер го няма. Защо да не опита? Пък и в края на краищата дали караш кола, или ракета няма чак такава разлика. Лост натам, лост насам. Дррр — и готово! Ами да, ще опита! Пинч дръпна лоста.

Стана „дррр“, каквото Пинч можеше най-малко да очаква. По грешка бе дал, така да се каже, „контра пара“.

Внезапно той бе отхвърлен към стената на кабината, а уредите полетяха към противоположната стена; в ракетата настъпи безтегловност.

Пинч или по-скоро безпомощното му тяло, блъскайки се в стените и предметите, залъкатуши из кабината, докато накрая увисна точно в центъра, преди да успее да се хване за някоя дръжка. За нещастие не бе взел със себе си нито ветрилата, нито диска.

След злополучното „дррр“ в средата на ракетата се чу експлозия и необичайно съскане, което премина в пищене.

Пинч усети как в плътно затворената кабина прониква вледеняващ студ...

Нима е предизвикал катастрофа?... Тази експлозия и съскането могат да бъдат само от въздушна струя, която излиза от ракетата и отива в световното пространство. Някъде има дупка. Космическият студ ще изпълни ракетата, космическа „празнота“ ще погълне целия кислород до последния кубически милиметър и всички ще се задушат, не, преди това ще се вкочанят... Ще загинат от смъртта, която подготвяше за Ханс и Винклер!... И за всичко е виновен само той...

Не може да достигне нито лоста, нито вратата. Има по един метър разстояние, ама не може да го преодолее...

От каютата се чуха викове и писъци... Ето гласа на епископа, който зове „цар Давид и цялото му смирение“... Шнирер май крещи нещо за машините... А това е гласът на Амели. Нима и тя ще загине? И то по негова вина. А така мечтаеше да я спаси и за награда да получи ръката ѝ...

Пинч отново се раздвижи, дори тръсна глава. Разбираше колко безполезни са тези движения, но все пак не можеше да виси „със скръстени ръце“...

Ето гласа на Цандер. Дава някакви нареждания на Ханс. Цандер. Нима той ще ги спаси?...

Отново се чу грохот. Съскането спря. След няколко минути Пинч усети, че в каютата става по-топло и по-лесно се диша.

„Изглежда, сме спасени“ — помисли си той.

Сега му се искаше само едно — час по-скоро да се измъкне оттук, незабелязано да избяга. О, той ще отрича докрай! Да бъде изправен пред всички, най-вече пред Амели, като виновник за на косъм разминалото се нещастие — това бе за Пинч втора приближаваща катастрофа. А мечтаеше да стане капитан! Сега кой ще му има доверие?... Всичко отиде по дяволите, разбити мечти!... Но няма ли начин да избяга?...

— Това е ваше дело! Вие сте виновен — неочаквано чу гласа на Цандер, влязъл в кабината. Пинч не можеше дори да обърне глава. Само зарита с крака, като обесен в предсмъртна агония.

— Заслужавате да ви оставя два дни да висите така за наказание! — крещеше Цандер. — Защо сте пипали апаратурата въпреки изричната ми забрана? Отсега нататък няма да стъпите в това помещение! — И Цандер доста безцеремонно сграбчи Пинч за яката и като топка изхвърли безтегловното му тяло в коридора.

„С ПЪЛНА ПАРА“ КЪМ ВЕНЕРА

— Какво се случи? — попита Пинч, когато влезе в каюткомпанията.

— Ами случи се това, че едва не загинахме — отговори Стормър. — Но защо и по чия вина, още никой не знае. Факт е, че в бронята на ракетата, точно на онова място, където е съединителната тръба с оранжерията, се образува пукнатина, през която започна да излиза въздухът. Ако Цандер не беше взел незабавни мерки, след няколко секунди щяхме да станем на ледени висулки.

— Но коя е причината за тая пукнатина? — невинно попита Пинч.

— Ами вие къде бяхте през това време? — попита Стормър и втренчено го погледна.

— Аз ли... в тоалетната...

— Добре де, ще видим. Причината е, че ракетата внезапно промени движението си и се получи много силен тласък. Настъпи страшна бъркотия. Цандер предполага, че оранжерията е унищожена. Щом пукнатина се е образувала при тръбата, през която се вкарва газ в оранжерията — значи, че самата тръба се е скъсала в основата си, пък и дали само тя? Сега ще излезем да огледаме повредите. Нима нашата реколта е загинала?...

След половин час Цандер, Ханс, Винклер, Стормър, Маршал и Блотън излязоха от ракетата.

Оранжерията беше в окаяно състояние. Главната петстотинметрова тръба, бе увиснала, като се крепеше само на единия си край. В оранжерията бе проникнал космически студ, който тутакси бе унищожил цялата растителност. От зреещите плодове нямаше и помен. Очевидно от вътрешното налягане на газовете ягодите и картофите се бяха пръснали като малки шрапнели. Листата и стъблата на всички растения бяха овъглени и при най-лек допир ставаха на прах.

Така очакваната реколта бе изцяло унищожена. Но нямаше ли начин да се спаси поне оранжерията, някак да се ремонтира?

Огледът доведе до най-неутешителни заключения. Част от оранжерията — стотина метра — изобщо бе изчезнала. Стъклата бяха изпочупени. Все пак оранжерията може да остане по-къса. Но стъклата с нищо не могат да се заменят. А без тях няма топлина, няма живот за растенията.

Върнаха се с потиснато настроение в каюткомпанията. Веднага бе свикано спешно съвещание между всички обитатели на ракетата, без да се делят по рангове и класи. Въпросът бе изключително важен и засягаше абсолютно всички.

Но се оказа, че това всъщност не е съвещание. Никой не смееше да предложи свой план или идея как да се излезе от положението. Времето и обстоятелствата бяха превърнали Цандер в безспорен авторитет и вече без да роптаят от неговия „деспотизъм“, всички впериха поглед в него, очаквайки какво ще каже. Думите му бяха кратки и ясни:

— Тук няма какво да се мисли. Провизиите няма да ни стигнат за дълго. Да се храним със „сините“ консерви, е невъзможно. Остава само един изход: да потеглим, както се казва, с пълна пара към Венера и да кацнем там.

— И все пак какво предизвика тая катастрофа? — попита Стормър.

— Сега за нас е по-важен въпросът как да избегнем опасните и последици — отговори Цандер. — Не е време да търсим виновниците.

Пинч облекчено въздъхна и с благодарност погледна Цандер. Все пак не е толкова лош човек тоя инженер.

Започна нова работа. Цандер се усамоти в командната кабина да прави изчисления. Винклер и Ханс му помагаха, отбелязваха данните, наблюдаваха небесните светила.

В каютите цареше оживление, каквото настъпва в презокеанските параходи в края на пътуването, когато вече се покаже брегът. Такъв бряг за „ковчег“ стана Венера. Никой вече не мислеше за Земята, още повече че връзката с нея отдавна се прекъсна.

Цандер не искаше да създава на пътниците излишни неприятни усещания с промяна на скоростта и затова не спря ракетата, а я насочи към Венера с широк полукръг, без да намалява скоростта.

Наближаваше най-отговорният и рисков момент от междупланетните пътешествия — кацането. Цандер намаляваше

скоростта на полета и стигна до единайсет-дванайсет километра в секунда. Венера сияеше в пространството като огромно светло кълбо. „Ковчегът“ се приближаваше по парабола. Още няколко „часа“ полет и ракетата започна да описва елипса около Венера — ту се приближаваше, ту се отдалечаваше от нея. Според изчисленията на Цандер цялото спускане трябваше да стане в рамките на едно земно денонощие. При първата обиколка по елипса ракетата дотолкова се приближи до Венера, че навлезе в стратосферата ѝ, след което започна да се отдалечава. Когато се озова на единия край на голямата полуос на елипсата, разстоянието до най-близката точка бе почти дваайсет и пет хиляди километра. Тази първа обиколка продължи почти десет земни часа и пътниците, които все още не бяха легнали в хидроамортизаторите, имаха възможност да наблюдават интересната гледка как Венера ту се уголемява, изпълвайки почти цялото видимо през илюминатора пространство, ту се смалва. При втората обиколка ракетата отново навлезе в стратосферата ѝ, след което се отдалечи само на дваайсет хиляди километра. Тази обиколка отне приблизително пет часа. При всяка нова обиколка голямата полуос на елипсата се съкращаваше и елипсата постепенно се превръщаше в кръг. При петата обиколка полетът продължи само един час и десет минути. Оставаше последната обиколка — по кръг — на разстояние седемдесет и пет километра от повърхността, и спускането по полегата линия през атмосферата — около три хиляди и петстотин километра, за което се изискваше малко повече от половин час. Пътниците бяха настанени в хидроамортизаторите си. Цандер, Винклер и Ханс бяха на местата си в командните кабинни в предната и задната част на ракетата.

Всеки път, когато ракетата навлизаше в горните слоеве на атмосферата, се чувствуваше силен тласък. Атмосферата забавяше полета.

Когато „ковчегът“ за последен път се вряза в гъстата атмосфера на Венера, за да я прекоси по допирателна и да се спусне на повърхността, скоростта му бе стигнала почти до скоростта на изстрелян артилерийски снаряд.

Цандер можеше по два начина още повече да намали скоростта преди кацането: да използва огромния парашут или да пусне в ход дюзите, обърнати към повърхността на планетата. Излитащите газове ще тласкат ракетата нагоре, което ще забави падането.

Възможна бе и комбинация — и с парашута, и с двигателите. При втория начин се изискваше особено умение. А Цандер бе свикнал да преодолява и най-големите трудности. И той реши да спусне ракетата с помощта на двигателите.

Но преди това трябваше да се направят извънредно сложни изчисления. Никога досега Цандер не бе работил така старателно — по няколко пъти провери всички резултати. Рискът бе изключително голям. Спускането щеше да стане без ориентировка, само според данните от уредите и изчисленията, тъй като Венера бе закрыта с гъсти облаци. Пък и всички илюминатори бяха херметически затворени, понеже не можеше с точност да се предвиди на коя страна „ще кацне“ ракетата. С хронометъра и графика на скоростите Цандер трябваше да определи в кой момент да засили или намали работата на двигателите.

Той щеше да бъде съвсем спокоен за благополучния край на кацането, ако при изчисленията си не бе използвал една неизвестна, или по-точно само приблизително известна величина — данните за плътността на атмосферата на планетата. От нея зависеше степента на забавянето, а тази величина внасяше несигурност при пресмятането на другите две сили.

Цандер бе запознат с всички оскъдни сведения за плътността на венерианската атмосфера, с които разполагаха земните астрономи. Знаеше, че тя е почти два пъти по-плътна от земната. А за промените в плътността на различна височина над планетата могат да се правят само предположения.

И легнал в своя хидроамортизатор, Цандер с необикновено въннение чакаше да изтекат тези минути, всяка от които можеше да струва живота на всички пътници. Той добре виждаше хронометъра и графика на таблото, осветени с електрическа лампичка. Точно в определената секунда ракетата навлезе в атмосферата и започна да се спуска по допирателна. Доста осезаемото засилване на тежестта потвърждаваше, че „ковчегът“ е навлязъл в атмосферата.

Равномерно се местеше секундната стрелка, Цандер я следеше и натискаше съответния лост за управление.

Дори в хидроамортизатора се усещаше каква титанична борба води ракетата в преодоляването на притегателната сила чрез дюзите си. Цандер възприемаше тази борба във вид на формули от механиката и на математически знаци. Дюзите ревяха, бучаха и като малки

вулкани изхвърляха огнени пламъци. Цандер ясно си представяше тази гледка. Въпреки дебелия броня и разрежения въздух в „ковчег“ този грохот глухо се чуваше дори в хидроамортизатора: гъстата атмосфера на Венера не „поглъщаше“ звуците, както празнотата на космическото пространство.

Наближаваха последните най-мъчителни секунди. Трийсет и седмата минута свършваше. Сега трябва да се усети удар... Трийсет и седем минути, една секунда, две, три... няма удар... Атмосферата е поплътна, отколкото бе изчислил. Трябва да позабави работата на двигателите.

Започна трийсет и осмата минута... Вероятно ракетата се спуска над някакъв океан... Още няколко секунди... Слаб удар. И внезапно съвсем силен, от който почти изгуби съзнание. Хронометърът, графикът и лампичката изчезнаха нанякъде. Още един удар... Усети как ракетата силно се наклони и спря...

„Ковчегът“ бе кацнал на новата земя — крайната спирка в пътуването на „бегълците от революцията“...

ТРЕТА ЧАСТ
НОВАТА ЗЕМЯ

ВЕНЕРА ПРИЕМА ГОСТИ

Цандер почувствува, че температурата на водата в хидроамортизатора се повишава.

„Така ще се сварим — помисли си той. — Повече удари няма да има.“

Предпазливо излезе от „саркофага“ и махна водолазния шлем. В лицето го лъхна гореща струя въздух като от горяща печка. Пот изби на челото му и потече по бузите, в очите... Наложил се отново да надене шлема.

„Как не предвидих. Преди кацането трябваше да включа хладилната инсталация...“

И той я включи да работи с пълна мощност. Температурата се понижи, но все още бе твърде горещо. Термометърът показваше четиридесет и три градуса.

„Представяй си как се чувстват нашите пътници...“ Цандер съблече „водолазния костюм“.

Влезе Ханс, бършейки потта от зачервеното си лице.

— Тю-у, същинска сауна! — възкликна той. — Извадих вече всички от хидроамортизаторите. Съвсем са се разкиснали. Лейди Хинтън прилича на желе. Дори не може да говори — съска като сифон. И баронът е прегракнал. Стормър пухти, а от лицето на госпожица Делкро са се измили всички козметики.

След няколко минути пътниците се събраха в каюткомпанията — зачервени, отпаднали. Мадлен извади огледалцето си, с което никога не се разделяше, погледна се в него и изписка. От веждите и ресниците ѝ бяха протекли черни вадички, червилото се бе размазало на брадичката ѝ. Ханс не се сдържа и избухна в смях.

— Защо избрахте толкова гореща планета? — чу се зловещият шепот на лейди Хинтън. По време на полета дори тя бе постигнала някои успехи в астрономията; можеше да различава кометите от планетите по единствения белег: „с опашка или без опашка“. — Нали ви предупредих, че имам нужда от климата на Ривиерата. А тук климатът е африкански.

— Грешите, госпожо — каза Цандер. — Твърде вероятно е навън да е доста студено.

— Тогава, значи, сте решили да ни сварите като раци? — сърдито попита Стормър. С моравочервеното си лице и облещени очи той наистина приличаше на варен рак.

Цандер се усмихна.

— Не, чисто и просто бронята на ракетата се е нажежила от триенето с атмосферата.

— Ннн... но нали и при излитането от Земята пак ссс... се триехме с ааа... атмосферата?

— Точно така, бароне. И тогава температурата не се повиши толкова. Но атмосферата на Венера е по-плътна от земната. Не забравяйте, че това е първият ни полет. Другия път ще знам как...

— Другия път! — прекъсна го лейди Хинтън. — Още веднъж да се подложа на това мъчение? Изпадам в ужас, само като си помисля!

— Трийсет и два градуса — погледна Винклер термометъра. — Температурата бързо се понижава.

Цандер загрижено поклати глава. Дори прекалено бързо. Явно навън бе много студено.

— Трябва веднага да отворим вратата и да проветрим „ковчега“! — обади се епископът, бършейки плешивото си теме.

— Да, разбира се — замислено отговори Цандер. — Ханс, Винклер, елате с мен.

— Позволете и аз да дойда. Може да ви помогна нещо — жално се помоли Пинч.

— Ще ви повикам, ако ми трябва — отговори Цандер с такъв тон, че Пинч остана на мястото си: откакто злополучно се опита да управлява ракетата, изпитваше страх от инженера.

Винклер, Ханс и Цандер тръгнаха по коридора към камерата, в която беше външната врата. Цандер старателно заключи вратата към коридора, след което каза на помощниците си:

— Положението е сериозно. Съдейки по температурата в ракетата, повърхността на бронята се е нажежила. И вероятно всички жлеbove са се стопили. Ако не успеем да отворим вратата, ще се задушим. Остава ни съвсем малко кислород...

— Ще я отворим — спокойно и уверено каза Винклер. — Ако не успеем вратата или някой илюминатор, ще вземем бормашина,

кислород и ще пробием дупка в стената...

— Така ще нанесем опасна рана на ракетата — прекъсна го Цандер. — Едва ли ще имаме материали и инструменти да я запустим така, че да тръгнем обратно към Земята.

— По-добре да останем пленници на Венера, отколкото да загинем в ракетата без кислород — каза Ханс.

— Трябва да отстраним най-близката опасност.

— Точно така, Винклер, прав си, Ханс. Съгласен съм с вас. Но отстранявайки най-близката опасност, няма ли да налетим на друга? Какво ни чака зад тая стена? — Цандер потупа с ръка вдлъбнатата стена на ракетата. — Може би имат основание учените, които твърдят, че на Венера няма кислород.

— Тук ни чака сигурна смърт, а навън — не се знае. Дори шансът да е едно на сто...

— Но защо да умуваме? — намеси се Ханс. — Тая камера се затваря плътно. Трябва първо върху себе си да изпробваме въздуха на Венера. И ако се окаже отровен, ще дадем възможност на нашите пътници да ни надживеят с няколко минути... Да си кажа честно, хич не ми допадат такива траурни разговори. По тоя въпрос всеки от нас е трябвало да си помисли още на Земята, преди да прекрачи прага на ракетата. Предлагам веднага да се хващаме на работа. — Ханс решително отвори вратата и тръгна към склада.

Вътре беше тъмно. Той светна лампата и... почти се сблъска със Стормър, прегърбен под тежестта на голяма бутилка с кислород.

Момъкът веднага разбра, че Стормър е намислил да я отнесе в каютата си.

— Оставете бутилката! — викна Ханс и запречи вратата.

Първоначалното смущение върху лицето на Стормър се смени от гняв.

— Това не е ваша работа! — грубо отговори той.

— Заповядвам ви да оставите бутилката на мястото ѝ!

— Сополанко! — кресна Стормър. — Тук аз съм господар, а не ти. Махай се от пътя ми!

Той свали бутилката от рамото си и като я наклони напред, тръгна с този таран срещу него. Ханс остана неподвижен, но в последната секунда отскочи настрана. Засилилият се Стормър се сгромоляса заедно с бутилката, изрева, изпсува и започна да се изправя

на крака. Ханс се метна отгоре му и го събори по гръб. С неподозирана бързина Стормър се извърна по корем, стана и се втурна срещу Ханс, разперил дебелиите си квадратни пръсти с явното намерение да го удуши. Ханс пак отскочи настрана и грабна от един рафт тежък чук, с който можеше да му пръсне черепа.

— Мръсна гадина! — изхриптя Стормър, като движеше пръсти, но без да мръдне от мястото си.

— О, господин Фингер? Как сте? Какво правите тука? — На вратата стоеше Пинч и въртеше острия си нос като куче, което души въздуха.

— Дойдох за инструменти, но какво прави тук мистър Стормър, попитайте лично него — отговори Ханс.

Стормър го стрелна с бесен поглед и стъпвайки тежко, напусна полесражението, като грубо изблъска от пътя си неканения свидетел.

Ханс подигравателно се усмихна, подбра нужните инструменти, излезе в коридора и заключи склада. Пинч разтъркваше рамото си и с недоумение гледаше след отдалечаващия се Стормър.

— Мистър Пинч, струва ми се, че ни предложихте помощта си, трябва да отворим външната врата.

— С удоволствие.

— Но ви предупреждавам, че ще се заключим в камерата. Може би въздухът на Венера е отровен...

— Няма значение. Само че вижте, страх ме е да не би навън да е много студено, а аз съм потен и може да хвана хрема... — И като отстъпваше назад и се кланяше, Пинч побърза да изчезне.

— Защо се забави толкова? — попита Винклер.

Ханс накратко разказа инцидента в склада и се зае със заключалките на вратата.

— Чакайте — спря го Цандер. — Предлагам да сложим кислородни маски и да доведем козлето. Нека видим първо по него какво е действието на тукашния въздух.

— Излишна предпазливост — възрази Ханс. — Дори козлето да умре от смъртоносни газове, това няма да промени положението. — Той се опита да завърти колелото на една от винтовете заключалки, после на втората, на третата. Напразно.

Винклер също се опита с яките си като клещи ръце.

— Не помръдват. Очевидно са се стопили... Да видим втората врата, в другия край на ракетата.

Ханс излезе в коридора и се сблъска с Пинч. Той се гушеше зиморничаво, лицето му бе синкавобяло.

— Аз ви чуках — замънка Пинч, — но вие не ме чувате. Лейди Хинтън негодува. Много ѝ е студено. Не усещате ли колко се понижи температурата? Само седем градуса е. И то след такава адска жега. Грип, хрема, пневмония... Всички седят с кожуси и шапки...

— А не се сетихте да изключите хладилната инсталация и да пуснете отоплението!

— Да, но... — запъна се Пинч. — Нали не бива да пипам апаратурата...

Спряха хладилната инсталация и включиха отоплението. Температурата бавно се повиши до дванайсет градуса.

И втората врата не можеше да се отвори.

— Ще трябва да опитаме илюминаторите.

Цандер, Ханс и Винклер обикаляха от каюта в каюта, пробваха да отвинтят болтовете, гайките, но всичко бе напразно. Пинч се мъкнеше подире им и непрекъснато даваше съвети, докато накрая Ханс го изгони. Но след малко Пинч отново се появи — с кожух, кожена шапка, ръкавици и ботуши.

— Температурата е под нулата. Не усещате ли? Вкочанихме се от студ. Сигурно има повреда в отоплението. Май че и въздухът намалява. Но какво става, господин Цандер? По-добре е да замръзнем, отколкото да се задушим. Казват, че бялата смърт била по-лека... Моля ви, проверете отоплението, господин Цандер.

Дойде и Блотън с дебел кожух и кожена шапка.

— Какво става? — попита той. — Чудна работа! В сравнение със Земята Венера е по-близо до Слънцето, а ние мръзнем. Казвахте, че тука телата са малко по-леки, а аз чувствавам такава тежест и умора по цялото си тяло...

— Това е, защото тялото ви се е изнежило от безтегловността по време на полета. Мускулите са се отпуснали. Нищо, ще се стегнат! А умората е вероятно от недостига на кислород. Ханс, идете да проверите отоплението и пуснете още кислород... но по-икономично! — тихо добави Цандер.

Пинч бе преувеличил: температурата вече не спадаше, но и не се повишаваше, макар че отоплението беше в ред. Ханс поотхлаби вентила на нова бутилка с кислород, после си облече кожуха и сложи калпак: „от вредните газове няма да се спасим, ако успеем да отворим някой илюминатор, но виж, от студа — можем и трябва“ — и се върна при Цандер и Винклер.

— Имаме кислород само за пет-шест часа — каза той. — Междувременно трябва на всяка цена да излезем.

Работата беше трудна. Часовете минаваха, а нито една рамка не помръдваше.

Постепенно пътниците започнаха да осъзнават цялата сериозност на положението. За това доста допринасяше и Пинч. Той всяваше паника, като рисуваше с ужасни подробности предстоящото задушаване и замръзване. Винклер, който случайно минаваше покрай каюткомпанията, го чу, извика го в коридора и без да каже дума, го сграбчи за яката и го отведе в каютата му, където го заключи. Но семето бе хвърлено и даваше плод. Госпожица Делкро и Елен плачеха, мъжете безразборно крещяха, обвинявайки за всичко Цандер и болшевиките. Текер тичаше от една пациентка до друга с валериан, амоняк, бром.

— Вие сте мъже! Трябва да предприемете нещо — съскаше лейди Хинтън, изгубила гласа си.

Започнаха да спорят, да се надвикват. Накрая взеха решение. Баронът, епископът и Блотън, предвождани от Стормър, тръгнаха към каютата, в която през това време работеха Цандер, Винклер и Ханс.

Лицата на делегатите не обещаваха нищо хубаво. В такива моменти дори най-трезвият човек губи чувство за реалност и е способен на безумни постъпки. Всеки от делегатите можеше да има скрит пистолет. В егоизма си тези хора не биха се замислили да убият, за да удължат живота си с няколко часа.

Ханс тутакси разбра ситуацията и пронизително изсвири с уста.

По коридора се чува бързи стъпки. Делегатите се обърнаха и видяха двама души, за които почти бяха забравили: китаеца и Мери. Жак и Мери си размениха многозначителни погледи с Ханс и мълчаливо застанаха на място, сякаш очакваха от него даден сигнал. Пътниците на „ковчега“ бяха разделени вече на две групи, на два враждебни лагера. Петима срещу петима! Но армията на Стормър

беше в тясно обкръжение и при случай на конфликт трябваше да воюва на два фронта. Най-лошото бе, че Стормър не успя да изненада „врага“. Ханс спокойно се усмихваше и отмерено размахваше познатия му вече тежък чук.

— Какво обичате, господа? — рязко попита Цандер. — Бъдете кратки. Имайте предвид, че всяка минута, забавила нашата работа, може да ви струва живота.

— В такъв случай ще отложим разговора за друг път, когато ще бъдете по-малко заети — надуто произнесе Стормър и поведе войската си обратно.

— Чакайте малко. Предлагам всички да се приберете в каютите си. Сега ще работим в каюткомпанията и тя трябва да бъде освободена — каза Ханс. — Мери, Жак, придружете пътниците!

Делегатите се спогледаха. След капитулацията победителите започваха да диктуват условия: разпускане на армиите. Налагаше се да приемат и това. Стормър се обърна и с пресилена любезност се поклони на Ханс. Но очите му красноречиво говореха: „Има време, ще си разчистим сметките.“

Когато всички си отидоха, Винклер се разсмя и потупа Ханс по рамото:

— А със свирката добре си го измислил. Предвидливо.

— И за каюткомпанията не беше лошо — добави Цандер. — Сега пътниците наистина трябва да бъдат изолирани един от друг. Лошо си влияят, когато са заедно.

— Впрочем аз вече изолирах Пинч — каза Винклер.

— А аз се чудех защо Стормър е дошъл без своя оръженосец! — забеляза Ханс.

— Жалко, само че Стормър не се изказа. Все пак интересно беше какъв ултиматум искаха да ни поставят. А сега да вървим в каюткомпанията.

Тя беше вече празна. Пътниците се бяха прибрали по каютите си.

— Искам да ви предложа нещо — каза Ханс. — Дори ако успеем да отворим рамката на някой илюминатор, ще срещнем друга пречка: външните защитни капаци навярно са се стопили в жлебовете и няма да можем да ги отместим. Те не са много дебели. Запасни капаци и стъкла имаме. Така че предлагам да счупим стъклото на илюминатора

и да пробием дупка в капака. По този начин ще излезем навън, без да причиним големи вреди на ракетата.

Планът беше приет и тримата се хванаха на работа. Доста трудно счупиха дебелото здраво стъкло.

С капака се наложи да загубят повече време. Трябваше да се пробият дупки по цялата обиколка на илюминатора.

По примера на Ханс, Цандер и Винклер облякоха по-топли дрехи, затвориха херметичната врата към коридора и започнаха да пробиват дупките.

От момента на кацането бяха минали вече няколко часа. Може би поради недостига от кислород никой не мислеше за храна. Но и тримата усещаха все по-силна умора. Имаха главозамайване, ушите им пищяха, мисълта бе хаотична.

След неотдавнашната възбуда при пътниците настъпи реакция. Всички седяха умърлушени и безсилни като есенни мухи. Клюмаха глави, движенията им бяха флегматични и вяли. Бяха изпаднали в пълна апатия... Най-добре от всички се чувстваха жената на доктор Текер и бебето му: Ханс незабелязано бе сложил в каютата им бутилка кислород от „неприкосновените запаси“. Вътре се дишаше по-леко. Текер се занимаваше с пациентите си.

А в каюткомпанията бучеше бормашината. По едно време свредлото хлътна. Първата дупка. Ханс извади свредлото и долепи нос до отвора... Цандер и Винклер го наблюдаваха със затаен дъх.

— Е, какво? — не се стърпя Цандер.

— Нищо не мога да разбера. Въздухът в каюткомпанията е потопъл и излиза навън. За вентилация трябва да се направят поне две дупки. Засега се усеща, че навън е студено и като че ли мирише на сяра — каза Ханс.

Когато направиха втората дупка, нахлу ледена въздушна струя, наситена с миризма на сяра. Ханс, Винклер и Цандер поемаха тоя въздух и с вълнение се споглеждаха. Беше неприятен, но никой не се почувства зле.

Изведнъж Ханс отиде до кислородната бутилка и затвори вентила.

— Защо го затваряш? — попита Винклер.

— Защото дишаме смесен въздух. Трябва да сме в чиста венерианска атмосфера.

С всяка нова дупка в каютата ставаше все по-студено и миризмата на сяра се засилваше.

Тримата задишаха по-ускорено, зави им се свят.

— Има кислород, но е малко — каза Цандер. — Все пак това още не значи, че навсякъде атмосферата е такава. Може да сме кацнали на планински връх.

На вратата тревожно се позвъни. Винклер побърза да отвори. Влезе развълнувана Мери.

— Стормър беснее — каза тя. — Обикаля каютите и креци, че сте се заключили, за да отворите илюминатор само за себе си, а да оставите пътниците да се задушат.

— Какъв идиот! — възкликна Ханс. — Ами нали и вие двамата с Жак бяхте при тях. Да не сме искали и вас да задушим? Кой го пусна?

— Докторът настоя да отворим каютата. Искаше да го прегледа и той излезе. Защо тук мирише на сяра?

— Такъв е парфюмът на Венера — отговори Ханс.

Дотича Текер:

— Кислород! Дайте по-бързо кислород! Пътниците се задушават. Лейди... — изведнъж той се задави от кашлица. — Какъв е тоя газ?

— Докторе, кажете на всички веднага да сложат противогазовите маски — каза Цандер. — Мери, вие и Жак ще се заемете с тая работа. Донесете и на нас по една маска.

Винклер направи последните дупки. Ханс взе чука.

— Ще се опитам да го избия — каза той, като отстрани Винклер.

Из цялата ракета заехтяха тежките удари на чук. Лейди Хинтън имаше чувството, че заковават капака на ковчега ѝ.

Текер се суетеше около нея, уговаряйки я да си сложи противогазовата маска. Тя капризно отказваше:

— Не искам тая зурла... И как ще ям?

Сложили вече маските си, Блотън и Елен се мъчеха с жестове да я убедят. Чак когато взе да се задъхва от миризмата на сяра, лейди Хинтън отстъпи и позволи да ѝ надянат маската.

ЗИМНИ НЕСГОДИ

Стоманеният капак с глух грохот падна. През отвора лъхна силен студ, пронизващ дори през топлите дрехи. Като сух водопад нахлу снежна вихрушка и за секунди застла с бяла покривка пода, масата, столовете. До илюминатора бързо се натрупа цяла преспа. Черна, непрогледна нощ зееше през отвора. Ханс угаси лампата в каюткомпанията. Когато очите им свикнаха с мрака, всички различиха в дясната страна на черния кръг огненочервен нюанс. Той ту преливаше в черно, ту отново пламваше като зарево от пожар. Сегиз-тогиз подобни отблясъци се появяваха и в долната част на лявата страна.

Ханс, Винклер и Цандер се приготвиха да излязат: взеха стълби, въжета, кирки, електрически фенери, портативни радиотелефони. За всеки случай Ханс пхна в джоба си пистолет и ловджийски нож.

Пуснаха стълбата, като я закрепиха в някаква пряспа до ракетата. Ханс слезе първи. Вятърът събори стълбата. Момъкът падна в рохкавия сняг, с големи усилия успя да се измъкне и отново я сложи на мястото ѝ. Слязоха Винклер и Цандер. Огледаха се.

Бяха попаднали в област на действащи вулкани. Навсякъде околоръст зловещо пламваха огнени езици, озарявайки в тъмночервено гъстите облаци и заснежените скали. Сред необгледното пространство святкаха безброй вулкани, като степните огънове на ордата на Тамерлан. По върховете на планините, тук-таме забулени с облаци, също се виждаха действащи вулкани. Облаците при конусите на кратерите блестяха като нажежени шапки. Огнените стълбове излитаха със страшна сила нагоре. Гъстият черен дим се смесваше с облациите.

Глухият тътен и далечните гърмежи не прекъсваха. Понякога те приличаха на гръмотевици. Но възможно ли е тук, при тази ниска температура, да има буря с гръмотевици?... По едно време Ханс съзря мълния над един от кратерите. Да, това беше мълния и гръм. Вероятно там снежната виелица се превръща в проливен дъжд.

— Верни се оказват предположенията на учените, че на Венера има планини, високи по двайсет-трийсет километра — каза Цандер. — Ракетата е кацнала на високо планинско плато, а над него се издигат върхове, два-три пъти по-високи от нашия Еверест. Сега е обяснима и грешката на учените, заблудени от спектралния анализ, който не показва наличие на кислород в тукашната атмосфера. Този гъст слой от облаци и дим от безбройните вулкани представлява доста плътна броня, прикриваща тайните на Венера.

— Не съвсем подходящ сезон и място за кацане — забеляза Винклер. — Тук има толкова много вулкани, че сме рискували да попаднем в кратера на някой от тях. Нямахме лесно да се измъкнем. Но за това пък дебелият снежна покривка ни послужи като чудесна амортизационна възглавница.

Качиха се в ракетата. Неочаквано полъхна топъл вятър. Ханс дори не повярва — може би се е разгорещил от движението. Свали ръкавиците. Не, въздухът е топъл и влажен. Откъде иде?... Дали пламъците на вулканите не са го нагрили?

По бронята на ракетата имаше вече дебел пласт сняг, който се заледяваше. Трябваше да вземат кирките. Снежната буря премина в градушка, а градушката — в проливен дъжд. И неочаквано пак застудя. Костюмите им се покриха с лед и скърцаха при всяко движение на ръцете и краката. Работата вървеше бавно. Уморяваха се от недостига на кислород. Налагаше се често да почиват.

През една от тези почивки задуха силен вятър, който започна да разсейва облаци. За миг се показа звездното небе.

— Луна. Я вижте, мъничка луна! — възкликна Ханс, като сочеше с ръка. Да, това беше малък спътник^[1] на Венера, който изглеждаше не по-голям от вишна. Гъстата атмосфера, блестяща с ярка, отразена слънчева светлина, го беше скривала от очите на земните астрономи.

— Ами къде е истинската, нашата Луна и Земята?... — попита Ханс, който не можеше да ги открие. Цялото небе беше осеяно с едри, блестящи звезди. — Господин Цандер... Къде са те?

Но Цандер го нямаше.

— Цандер отиде за някои уреди — каза Винклер. — Струва ми се, че това е Земята.

Тази синкава, блещукаща точица да е Земята?

За първи път Ханс осъзна простата истина, че Земята е само „звезда между звездите“ и хората на нея са „небесни жители“. Осъзна условността на понятията „голямо“ и „малко“. Земята е нищожна частица, запиляна в бездната на световното пространство, песъчинка, която не можеш да различиш сред милиардите небесни тела.

Цандер донесе астрономически уреди. Бързаше да извърши наблюдения и тъкмо ги приключи, небето отново се покри с облаци.

Изчистиха леда от бронята на ракетата. Тя представляваше тъжна гледка! Какво бе станало с блестящата й лакирана повърхност! Цялата бе осеяна с тъмнокафяви петна, сякаш беше болна от проказа — изгарянията и заледяването бяха оставили незаличими следа. За щастие нямаше големи повреди. Вече към края на работата Цандер, Винклер и Ханс залитаха от умора и им се виеше свят.

Но нямаше време за почивка. Трябваше да се изгребе снегът от каюткомпанията, да се направи временна рамка на илюминатора, да се постави вентилатор на вратата, компресор за въздуха и филтър за пречистване на серните пари. Имаше работа до гуша. Обявиха аврал.

Този път никой от пътниците не протестира срещу трудовата повинност.

И чак когато свършиха работата, осигуриха захранването на ракетата с въздух, побързаха да се приберат по каютите и да си легнат.

На чая Цандер съобщи заключенията си от астрономическите наблюдения и изчисления, които бе направил. Той бе установил, че ракетата е кацнала в екваториалната част на Венера.

Слушателите му бяха поразени.

— Студ, виелици, постоянна нощ на екватора?...

— И докога ще продължава тази екваториална зимна нощ?

— Хубава планета избрахте, няма що!

— Тук зимата свършва. Само няколко дни има до настъпването на пролетта — успокой ги Цандер.

— Зима на екватора?

— Но защо има такава разлика в сравнение с климатичните пояси на Земята?

— Причината е в наклона на оста — поясни Цандер. — Оста на Венера е по-наведена спрямо плоскостта на орбитата. Венера е, кажи-речи, полегнала на една страна.

За пътниците настъпиха тежки, мъчителни часове. Дали от скука, или от връщането им в света на притеглянето, бегълците отново бяха споходени от своите болести. Баронът получи болки в стомаха, Сормър се оплакваше от сърце и обща отпадналост, при лейди Хинтън „се обади“ черният дроб. Блотън пиеше коняк, а Пинч му правеше компания. Текер изцяло се посвети на лекарските си задължения, но болните хленчеха и бавно се възстановяваха: влияеше им както ограничената дневна дажба, така и ниската температура в ракетата.

Само Ханс, Винклер, Цандер, Мери и Жак не страдаха от скука.

Ударите при кацането бяха причинили доста дребни повреди в сложната апаратура. Те трябваше да се оправят. Много грижи им създаде и радиостанцията, чийто приемник Цандер изобщо не можеше да съживи. Повредите бяха отстранени, приемникът изглеждаше в ред, но не можеха да установят връзка със Земята.

През свободното време Ханс учеше. Той дори за секунда не се съмняваше, че отново ще се върнат на Земята, и се готвеше за капитан за междупланетни полети. Винклер и Цандер му помагаша.

— На връщане вие ще управлявате ракетата — казваше му Цандер.

Ханс мечтаеше за това и нощем дори го сънуваше.

След две седмици тежък и упорит труд външната врата на ракетата и капаците на илюминаторите бяха отворени. Но настроението в ракетата не се подобри. От илюминаторите продължаваше да зее непрогледна нощ с огненочервени сияния.

Притиснала с пръсти слепоочията си, Мадлен нервно се разхождаше в каюткомпанията, където пътниците отново започнаха да се събират. Лейди Хинтън мрачно и мълчаливо седеше в троноподобното си кресло.

— Това е ужасно! — говореше като драматична артистка Мадлен. — Тоя студ, тоя вечен мрак... Човек може да се побърка...

— Скучно като на курорт... — тихо се обади от мястото си Елен, седнала както винаги до леля си.

— На курорт ли? О, какво ли не бих дала сега да съм на курорт! — трагично възкликна госпожица Делкро. — Ница, Мантон, Биариц, Лидо... Рай! Вълшебен сън...

— Ззз... загубен рай... — меланхолично вметна баронът.

— Машините погълнаха този рай! — злъчно забеляза Шнирер.
— Вижте! Розово петно! — възкликна Амели, сочейки тавана.
— Отблясък от вулканично изригване...
— Не, не. Това е слънце. Слънчев лъч...

Всички се втурнаха към илюминаторите. През облаците между планинските върхове си бе пробил път червеникав слънчев лъч. Точно както на Земята. Пътниците бяха обзети от луда радост. Протегнала ръце към илюминатора, Мадлен извика:

— Слънце, слънце!...

Внезапно лъчът угасна и няколко минути госпожица Делкро стоя като вкаменена с протегнати ръце.

— Слава на всевишния! — чу се гласът на епископа. — Идва краят на зимата и на нашите мъчения.

— Не се знае още какви мъчения ни е подготвил всевишният през лятото — обади се Стормър.

[1] Според най-новите научни данни Венера няма спътници. — Б. пр. ↑

„ПЪРВИТЕ ДНИ НА СЪТВОРЕНИЕТО“

— Навярно такава е била Земята през първите дни на сътворението — каза епископът, застанал до илюминатора.

— Когато още господ-бог не бил разделил сушата и водата — добави лейди Хинтън.

Пролетта настъпваше необичайно бързо. Денят започваше, но Слънцето не се виждаше. Гъста и бяла като памук мъгла закриваше дори най-близките планини. Невидимите облаци изливаха цели океани вода. Мълнии като синя огнена мрежа преплитаха небето и „земята“. Дори през дебелия броня на ракетата глухо се чуваше трясъкът на гръмотевиците. Звездолетът потреперваше от далечни земетресения и срутвания в планините. При блясването на светкавиците се виждаше как бързо се топи снегът и се оголват черните планински склонове.

Буйна река течеше съвсем близо до ракетата, носеше и премяташе огромни камъни и късове лед. Нивото ѝ бързо се покачваше. Тъмнокоричавите вълни стигаха вече до илюминаторите. Цандер нареди да затворят капациите: реката течеше под кос ъгъл към ракетата. Камъните можеха да счупят някое стъкло. Но най-голямата опасност не се криеше в това.

— Ако водата закрие илюминаторите, достъпът на въздух отвън ще бъде прекъснат — каза той на Винклер и Ханс.

Да напуснат ракетата? Но това е изключено засега!

— Ще трябва да изведем нагоре една тръба, и то доста нависоко.

— Не е проблем да я направим, има материал. Но как ще я поставим? — поклати глава Винклер. — Как ще излезем навън, водата ще ни отнесе и ще се издавим като мухи... И все пак трябва да опитаме.

— Но ще издържи ли тръбата на този бесен напор? — попита Ханс. — Иначе можем да я поставим и без да излизаме. Пък и вече не можем да излезем: само един илюминатор на кърмата още не е залят с вода. Докато направим тръбата, и той ще отиде.

— И какво предлагате? — попита Цандер.

— Да изчакаме.

— Но водата ще ни залее.

— Нека ни залее. Ще превърнем звездолета в „Наутилус“ и ще седим под водата.

— Ще се задушим!

— При полета не се задушихме.

— Да, но имахме запаси от кислород.

— Откъде знаете, че сега нямаме? — засмя се Ханс. — Лош капитан за междупланетни полети би излязъл от мене, ако не бях предвидлив. Вече съм направил запаси на кислород от венерианската атмосфера. Кислородните бутилки са пълни. Дори още сега можем да потеглим към Земята.

Цандер поклати глава:

— Добър урок ми дадохте, Ханс. Но можех ли да допусна, че тук пролетта е толкова дъждовна и водата ще ни залее!

— И аз не съм го очаквал — откровено призна Ханс. — Запасите направих само защото ме изненада случаят със Стормър, когато се опита да открадне бутилката с кислород. Мисля, че трябва да изведем само една тънка тръба, по която да следим нивото на водата, и да преценим кога ще спре тоя потоп, за да отворим илюминаторите. Ей сега ще донеса такава тръба.

Ханс излезе.

Пътниците така и не разбраха на каква нова опасност са били изложени. Ханс, Винклер и Цандер дежуриха при тръбата цяла нощ.

Към два часа сутринта през тръбата потече вода. Това означаваше, че нивото на реката се е покачило най-малко с един метър над звездолета.

— Сега щеше да настъпи адска паника, ако нямахме нови запаси от кислород. Ракетата щеше да заприлича на безнадеждно потънала подводница. Но за щастие всичко мина благополучно и пътниците спокойно спят — каза Винклер.

— Какво е това? Струва ми се, че ракетата се люлее — каза Ханс.

Вероятно пак има земетресение — каза Цандер. — Недрата на Венера дишат.

— Не, не е земетресение. Усещат се не само тласъци, но и люшкане. Дали ракетата не е изплувала?

Полюшването премина в силно люлеене, придружено с резки тласъци. Звездолетът се клатушкаше. Подът ту хлътваше надолу, ту се

вдигаше нагоре.

— Стихията се разбесня — нервно каза Ханс. — Какви ли титанични сили повличат ракетата?

— И накъде? Може би към някоя бездна...

— Добре би било, ако е морска бездна. Неприятно е да паднеш върху камъни от стратосферна височина...

Пътниците се събудиха. Полуоблечени наизлязоха в коридора.

— Какво става?

— Летим.

— Накъде летим? Към Земята ли?

Силен удар събори всички на пода. Чуха се охкане и викове.

— Веднага лягайте в хидроамортизаторите! — разпореди се Цандер.

Този път всички безропотно се подчиниха.

Занизаха се мъчителни минути. Но ударът не се повтори. Спря и люлеенето. Може би ракетата бе заседнала в някоя пукнатина или бе изхвърлена на суша...

Ханс първи излезе от хидроамортизатора и отиде при водомерната тръба. От нея не течеше вода. Ракетата бе съвсем неподвижна. Ханс рискува и отвори капака на един илюминатор в каюткомпанията.

Ярък слънчев лъч се плъзна по стената, огря ръцете и лицето на Ханс.

— Дявол да го вземе! Какво слънце, заслепява те като прожектор! — радостно възкликна Ханс, присвивайки очи. — А небето! По-синьо е от земното, но някак по-мътно — сигурно от вулканичната прах. Дали тя не придава този червеникавожълт цвят на слънцето и на всичко наоколо...

Изведнъж Ханс високо запя, съобщавайки радостната вест:

— Ставайте! Възкръсвайте от „саркофазите“! Слънцето на Венера ви поздравява... земни мръсници! — добави той по-тихо.

Температурата в ракетата бързо се повишаваше.

Това беше ден на голяма радост — дори Стормър се усмихна любезно на Ханс.

Всички се струпаха до илюминаторите. Пред погледите им се ширеше камениста равнина. Безброй ручеи я браздяха във всички посоки. Само допреди няколко часа тази равнина бе корито на

страшната водна стихия, която бе повлякла тежката ракета като тресчица. На хоризонта се виждаха планини със снежни конусообразни върхове. Нямахше нито растения, нито птици и животни... Само камък и вода...

Ханс помоли пътниците да излязат от каюткомпанията и отвори илюминатора, като държеше готова противогазовата си маска. Лъхна го топъл влажен въздух.

— Диша се — каза той на Цандер и Винклер. — И по-слабо мирише на сярра. Въздухът е доста плътен. И наситен с кислород. Иде ти да се смееш, като че си пил вино. Вероятно пролетните води са ни смъкнали по склона далеч от вулканите.

Ханс се качи, седна върху рамката на илюминатора и спусна крака навън.

— Долу има голям камък — съобщи той. — С почти правилна елипсовидна форма. Прилича на голяма лодка, обърната с дъното нагоре. Повърхността му е напластена с шестоъгълни плочки като килийките на пчелна пита.

Винклер се качи на стола, за да надникне.

— Сигурно е от вулканичен произход — продължи Ханс и скочи върху камъка.

Неочаквано камъкът се надигна и бавно запълзя.

Ханс се стресна:

— У, виж! Венерианска костенурка! А аз я помислих за камък.

Внезапно изпод черупката се подаде плоска люспеста глава, голяма колкото глава на бик, с дебела шия като слонски крак. „Костенурката“ се отдалечаваше.

— Хич не е смешно! — възкликна Ханс и скочи от черупката. Когато се обърна назад, уплашено извика.

— Какво има, ново чудовище ли? — попита Винклер.

Ханс поклати глава и каза:

— Били сме на косъм от смъртта. Звездолетът е спрял до ръба на пропаст. Цялата му носова част виси. Ако беше паднал от тая височина, която е хиляди метри, нищо нямаше да остане от нас, а и от него. Затова пък мястото е идеално за старт! Отпред няма планински върхове. Пътят е свободен, семафорът вдигнат. Ако искаме, можем да излетим още сега. Но защо не дойдете при мен, „костенурката“ си отиде, няма нищо страшно.

— Тя си отиде, но се появиха други. Я виж колко „камъни“ оживяха! — каза Винклер.

По равнината бавно се движеха тромавите същества, които може би току-що се бяха пробудили от зимния си сън.

— Интересно с какво се хранят. Сигурно имат слонски апетит. А наоколо се виждат само голи камъни. Във всеки случай човешко месо не са опитвали. Мисля, че не са опасни за нас.

И Ханс се затича към една „костенурка“, която се луташе между камъните, като въртеше глава на дългата си дебела шия.

— Ето, намери си закуска.

„Костенурката“ бе спряла пред нещо издуто и поресто като сунгер, голям колкото одеяло, дебел половин метър, с неравни, разкъсани краища. „Костенурката“ жадно заръфа крайчеца на „одеялото“. Ханс скочи върху него и тутакси излетя, сякаш изхвърлен от стегнати пружини на матрак. „Костенурката“ се уплаши и заднишком се отдалечи.

След няколко минути при Ханс дойдоха Блотън, Амели, Мадлен и Пинч. Между камъните беше пълно с мъхове. Някои бяха малки колкото възглавница, други — колкото голям килим, тук-таме се сливаха и образуваха цели островчета. Да, за „костенурките“ имаше достатъчно храна. Забравили доскорошните си тревоги, пътниците на ракетата се радваха на слънцето, въздуха, топлината, простора, свободата.

А неуморният Ханс бе заинтересуван вече от друго. Той беше забелязал, че във втвърдения сняг, изостанал в една тясна пукнатина, има множество дупки.

— Какво разглеждате тук така внимателно? — попита го Текер. Примамен от хубавия слънчев ден, и той бе излязъл на чист въздух.

— Вероятно тука живеят някакви „ледникови къртици“ — отговори Ханс. — Виждате ли тия дупки в леда? Това са проходи, тунели и не може да са от естествен произход. Я да видим дали ще се покаже някой от майсторите на тия траншеи.

Не се наложи дълго да чакат. От една дупка изскочи мъничко, съвсем черно същество, подобно на ютия, с остра муцунка, притича по скалата и бързо и леко се пъкна в леда, сякаш влизаше в пухкава мъгла. От новото тунелче изтече вода, която образува голяма локва.

— Трябва да хванем едно такова зверче — каза Ханс.

От леда се появи друго животно, лъскаво и мокро, изпускащо пара. Ханс го сграбчи, но тутакси извика и го хвърли. Животното бързо се скри.

— Ухапа ли ви? — попита Текер.

Ханс мълчаливо показа ръцете си. По дланите и пръстите му имаше големи мехури.

— Хм... прилича на изгаряне — каза Текер.

— Ами то си е изгаряне — отговори Ханс. — Това животинче е като нажежена ютия.

— Интересно, много интересно! — оживи се Текер.

— Хич даже не е интересно — възрази Ханс, като разглеждаше тъжно зачервените си подути длани. — Сега ще загубя два дни да ги лекувам.

— Елате да ви намажа с един мехлем и да ви превържа... И все пак това е доста интересно... Нямам предвид ръцете ви — продължи Текер. — Мисля си... пък и защо не? Та нали част от животните на Земята са станали от студенокръвни топлокръвни, като са запазили постоянна температура около трийсет и седем градуса по Целзий. Някои птици имат дори температура четиридесет градуса. На Венера колебанията в температурата са много по-големи, отколкото на Земята. И очевидно в процеса на еволюцията тук някои животни са получили способност да повишават температурата си, да речем, до седемдесет градуса...

— Сигурно в тая „ютия“ имаше сто!

Текер се усмихна.

— Стига само бегълците тук да имат по-висока топлоустойчивост. Но и с шейсет-седемдесет градуса тия „къртици“ могат да заприличат на живи нажежени ютии. Вероятно са зимуващи животни, които намират храна под снега — мъх, лишеи. При такава висока температура на тялото за тях не са опасни дори неимоверните тукашни студове. А и ледът ги предпазва от външния студ.

— Но как дишат под леда?

— А как дишат нашите къртици? Сигурно и тези си правят в леда дупки за вентилация. — Текер млькна и погледна небето. — Впрочем време е вече да се прибираме. Вижте какви черни облаци идват откъм планините... И колко бързо! Ето, един закри слънцето...

Странно! Не чувате ли шум, сякаш наблизо вали проливен дъжд, макар че не се вижда. Странно! Може би е градоносен облак!

Облакът се приближаваше, глухият шум и плющенето се засилваха и прераснаха в отривисто щракане, напомнящо кастанети, чуха се остри писъци и гърлени звуци, сякаш квакаха гигантски жаби.

— Това са птици. Прелетни птици! — възкликна Ханс, взирайки се в приближаващата плътна маса.

— Или дракони, прилепи... птеродактили...

— Да, виждам ципестите им криле... А опашката е с пера...

— Гледайте как носят малките си, сграбчили са ги с нокти!

— Може да е плячка... Мистър Пинч! Блотън! Шнирер! Елате тук!...

Силно крякане и гъргорене заглуши човешките гласове. Птиците се спускаха все по-ниско. Ханс вече усещаше на лицето си полъха от размаха на гигантските им криле.

Блотън, Пинч, Амели и Мадлен бързаха към ракетата.

В същото време, прибрал полите на расото си, от нея слизаше епископът. Тържественото му слизание бе наблюдавано през илюминатора от лейди Хинтън, Сормър и Елен. Епископът бе решил като стария Ной да благодари на бога и „да освети новата земя“. Някъде отвъд планините на хоризонта валеше дъжд. Двойна дъга с необикновено ярки багри се бе проточила от единия до другия край над планинската верига. Епископът я бе сметнал за особено божие знамение, връзката между небето и земята... А птиците прииждаха все по-близо и по-близо.

Блотън, Пинч, Амели и Мадлен вече бяха стигнали до „ковчега“.

Изведнъж на Ханс се стори, че черен вързоп падна от небето върху тази група хора. Неочаквано вързопът размаха огромни криле. Дълги нокти сграбчиха Блотън и го вдигнаха във въздуха. Птицата започна да набира височина, отнасяйки лорда, който безпомощно риташе и махаше с ръце. Всичко това стана за секунди. От пляска и свистенето на безброй птичи криле почти никой не чу нито благоговейното мърморене на епископа, нито писъка на Елен, видяла отвлечането на годеника си. Тя махна отчаяно с ръка и припадна. Уелър, прекъснал своето богослужение, стоеше с отворена уста. Дъгата избледня. Небето потъмня от дъждовни облаци. Из планинските теснини се разнесе оглушителен трясък на гръмотевица. Черното

птиче ято изчезна над облаците. Над долината летеше само птицата похитителка, натежала от плячката си. Човекът в ноктите ѝ напразно се мъчеше да се отскубне. Ханс извади пистолета си, но не се реши да стреля, от страх да не улучи Блотън.

Заваля градушка. Тържественият молебен беше безвъзвратно провален. Забравил своето благолепие, епископът хукна към ракетата, като се препъваше в дългополото си расо и прикриваше с ръце главата си от едрите топчета на градушката. Всички се събраха в каюткомпанията, потиснати от трагичното произшествие. На прекрасната богиня Венера бе принесена първата човешка жертва.

„Добре би било, ако тази жертва е изкупителна за всички... — помисли си епископът. — Но каква жертва! Защо не беше поне оня безбожник Ханс!“

— Упокой, господи, душу новопреставленого раба твоего — произнесе той на глас.

Елен се разрида. Лейди Хинтън се изсекна в дантелената си кърпичка.

— Не опявайте живи хора! — избухна Ханс. — Лорд Блотън е млад и силен мъж, спортист, ловец. Няма лесно да се справи с него тая летяща венерианска жаба. С такъв товар не може да отлети далече. Предлагам да организираме спасителна експедиция. Кой ще дойде с мене?

Изявиха желание Цандер, Амели, Пинч и Текер.

— Твърде много хора за една птица! Мисля, че ще ми е достатъчен само доктора. Пък и Блотън ще има нужда от неговата помощ — каза Ханс.

— А как са ръцете ви? — попита Текер. — Трябва да ги превържем.

— Има време! Вземете чантата си, докторе, и да вървим. Не забравяйте да вземете пистолет и сухари за закуска.

В ТЪРСЕНЕ НА БЛОТЪН

Пътят водеше през една теснина по пресъхналото дъно на „сезонна река“. В скалните пукнатини имаше още сняг и от него, прекосявайки пътя им, течаха малки ручеи.

— Отвратително място! — мърмореше Ханс. — Ако изпълзи някоя гадина от тия пещери, няма къде да избягаш... И тоя проклет дъжд не спира. И мъглата!...

— Вятърът е доста топъл. С дъждовете и мъглите ще трябва да свикнем. Тук очевидно ден не минава, без да вали — забеляза докторът.

Заобиколиха скалите. Вятърът се засили. Мъглата стана порядък. Ярък многоцветен лъч, сякаш пуснат през призма, заслепи очите им. Ханс изненадано се огледа.

През облаците се бе показало слънцето. Но не то ги бе заслепило. Подножието на планината искреше със сини, жълти, червени светлини.

— Дъга на земята? Странен феномен! — възкликна Ханс.

Двамата отидоха по-близо до мястото. Пред тях сияеха скъпоценни камъни: изумруди, топази, аметисти, диаманти, рубини...

На Текер дори дъхът му секна.

— Купища, тонове скъпоценности! — потресен възкликна той.

Скъпоценните камъни на гроздове покриваха гранита, блестяха ту като кървава роса, ту с ярка тревна зеленина, ту с небесна синева. По-горе на скалите белееха широки ивици с млечноопалов цвят, по-долу блестяше находище от черен лъскав минерал, още по-долу пъстрееха разноцветни ивици — червена, жълта, зелена. По ръбовете и върховете на острите части на скалите блестяха огромни кристали.

Ханс високо се разсмя.

— Какво ви стана? — с тревога попита Текер, уплашен, че при гледката на такова приказно богатство момъкът е загубил разсъдък си.

— Спомних си един комичен случай — отговори Ханс. — Веднъж заварих лейди Хинтън да разглежда диамантите си. Тя така ужасено ме погледна и прикри с ръце съкровищата си, че ми заприлича

на квачка, която е съзряла ястреб и с криле прикрива пиленцата си. Още от Земята лейди Хинтън навсякъде влачи торбичките си и трепери над тях. Откровено казано, иска ми се да ѝ погодя номер.

Ханс избра няколко едри скъпоценни камъка и ги пъкна в джоба си.

— Да вървим нататък!

Слънцето се скри. Мъглата отново се сгъсти.

— Бло-отън, Бло-отън! — викаше Ханс.

„Отън!...“ — отговаряше планинското ехо.

Неочаквано момъкът се препъна в някакъв камък и падна.

— Що за дяволска работа! — възкликна той. — Тук на всяка крачка срещаш съкровища! — Изправи се, отиде при Текер и му показа огромен къс самородно злато.

— Близо три килограма. Тежък е за носене, но ще го взема. — Ханс прибра златото в торбата. — Колко сме богати с вас, докторе! Имаме цяло състояние в джоба. Бло-отън! Бло-отън!

— Лесно можем да се загубим в тая мъгла — загрижено каза Текер.

— Няма да се загубим. Нося компас.

Склоновете на теснината се разширяваха и най-сетне тя свърши. Излязоха на широка поляна, която полегато се спускаше надолу. Краят ѝ не се виждаше от пелената на дъжда и изпаренията от почвата.

Подухна силен горещ вятър. Ханс се огледа. Високо горе над отвесната скала стърчеше носът на ракетата. По-нататък се виждаха заснежени склонове на планина, забила връх в облаците — гнездо на димящи вулкани. Пелената от дъжд и мъгла се изместваше настрана. Долу синееше ивица море. Гората на брега изглеждаше почти черна.

Когато въздухът се поизбистри, Ханс видя в подножието на планината голям залив с полуостров. По планинските склонове растяха високи и сухи голи дървета, подобни на хвоцове. Коленчати и постепенно стесняващи се в горната част дънери. От всяко коляно стърчаха нагоре съвсем гладки клони. Клоните се разделяха на тънки прави пръчки, които напомняха острие на гръмоотвод. По върховете пръчките завършваха със снопчета, дълги като хвойнови иглички. Ханс и Текер се заинтересуваха от плодовете, висящи до снопчетата иглички. Ханс ги оприличи на балонни сонди, толкова кръгли и

приблизително толкова големи. Няколко плода бяха паднали на земята...

— Я да ги разгледаме — тръгна Ханс нататък. — Блотън! Блотън! — високо извика той.

Случи се нещо необикновено: сякаш подплашени от вика, няколко от падналите плодове се издигнаха над дървото и литнаха, понесени от вятъра. От клоните се откъснаха и други плодове.

— Интересно. Летящи дини!

Приближиха се до едно дърво. Още няколко балона се откъснаха и бяха отнесени от вятъра.

— Тия мехури се плашат от нас — забеляза Текер. — И това ме навежда на мисълта, че не са плодове, а живи същества.

— Хайде да стреляме по някое от тях.

Ханс се прицели и стреля. Изведнъж „динята“ се набръчка като спукан детски балон и падна долу.

До набръчканата люспа се извиваше тънка, немного дълга „гъша“ шия, която завършваше с кръгла глава и съвсем тесен клюн, остър като игла на спринцовка. Текер извади нож да направи дисекция. В „балона“ откри подобие на сърце, хранопровод, стомах, в който забеляза шишарки и „хвойнови“ иглички; имаше дори черва.

— Бъбреци, черен дроб, далак не виждам — говореше Текер, ровейки във вътрешностите на „балона“. — Интересна птица — засмя се той. — Разбира се, щом лети, значи е птица. Но какъв странен начин за движение! Очевидно организъмът ѝ изработва някакъв газ, по-лек от въздуха. Птици аеронавти. Интересно дали могат да управляват полета си?

Ханс подплаши още няколко балона и проследи полета им. Птиците балони летяха по посоката на вятъра. Ту се издигаха почти до облаците, ту слизаха съвсем ниско. Накрая вероятно намериха такова въздушно течение, което ги повлече към гората от гигантски „хвоцове“, надалече от непознатите двукраки пришълци.

— Очевидно птиците аеронавти могат да регулират височината на полета си. И тъй като на Венера има твърде много въздушни течения, те леко намират нужната посока. Затова им е напълно достатъчен само един орган за управление на полета по вертикална линия. Този орган изработва някакъв газ, с който птиците се издигат

нагоре, а когато искат да слязат надолу, го изпускат. Но какъв ли газ се отделя?

Текер разтвори гънките на мехура и помириса. Тутакси го задави силна кашлица, той започна да върти глава, изкрещя, претича няколко крачки и падна като подкосен.

Ханс се втурна да му помогне.

Лицето на доктора беше мораво. На устните му бе избила синкава пяна, очите бяха отворени, зениците силно разширени.

Нима се е отровил?... Ханс извади от чантата спирт и започна да разтрива посинелите слепоочия на лекаря. Минаваха минути, но Текер не проявяваше признаци на живот. Само моравият цвят започна да избледнява и Ханс не знаеше хубав или лош признак е това. След половин час, когато вече бе изгубил надежда да го съживи, Текер се раздвижи и стана от земята. Лицето му постепенно добиваше нормалния си цвят.

— Но какво стана с вас? — попита Ханс.

Ръцете и краката на лекаря се тресяха. Тракайки зъби, той почти извика:

— Чакайте да се съвзема!...

Най-сетне успя да превъзмogne конвулсивното треперене.

— Не ме питайте! Това е такава гнусотия... Такава гнусотия, за която няма име на Земята.

Продължиха мълчаливо пътя си. Текер се разкиха и тази негова кихавица нямаше край. Наложил се да спрат. При всяко кихане той конвулсивно се гърчеше. Накрая му потече кръв от носа. И чак след това окончателно се съвзе.

На голяма камениста площадка забелязаха някакви възкафяви растения. Листата им, широки трийсетина сантиметра и дълги около петнайсет метра, постепенно се стесняваха към върха и започваха от корена във вид на правилна розетка. От центъра на „звездата“ се издигаше висок дънер, увенчан от „канделабър“ с четири рамена. На всяко рамо имаше продълговати, тъмночервени шишарки. Повърхността на листата беше на брадавички.

— Приличат на смукалцата по пипалата на октопода — каза Ханс, навлизайки между листата. Случайно докосна с гръб едно листо. Тутакси върхът на листото го обгърна и започна да се навива заедно с него. Като крещеше и правеше отчаяни опити да се отскубне, Ханс

стигна до центъра на растението. Докоснати от ръцете и краката му, съседните растения също се навиха на руло. Бавно се свиха и всички останали листа. „Звездата“ се превърна в кълбо.

— По-скоро ножа... режете! — задъхваше се Ханс. Растението стискаше тялото му като гигантски питон.

Текер извади ловджийския нож, притича до растението и започна да реже листото.

— Внимавайте... вас самия да не ви хване! — предупреди Ханс. Лицето му бе станало тъмночервено от прилив на кръв.

Повърхностният пласт трудно се режеше. Текер пъшкаташе и се суетеше около Ханс.

— Треперят ви ръцете... Дайте на мен! — изхриптя момъкът.

Текер му подаде ножа. Ханс нанесе силен удар, листото изхрущя. Плисна кървавочервена течност. Ужасното пипало бе отрязано.

Ханс падна заедно с листото. Текер го претърколи като буре по-надалече от растението. Опита се да разтвори листото, но не можа. С изтичането на червения сок еластичността на листото започна да намалява и накрая Ханс успя да се освободи.

До него се бе насъбрала огромна локва от течността, която бързо почерняваше и се втвърдяваше.

Ханс въздъхна с пълни гърди:

— Благодаря ви, докторе! Помислих си, че този растителен октопод ще ми смаже гръдния кош. Изглежда, Венера е подготвила по един подарък за всекиго от нас. Трябва да бъдем особено предпазливи. На всяка крачка ни дебне опасност.

Ханс ритна почернелия лист:

— Месоядно растение като нашите мухоловки. Хайде, време е да се връщаме. Скоро ще се стъмни. Дано се доберем до теснината, там няма да изгубим пътя. Бл-отъ-ън! Бло-отъ-ън!...

Не се чуваше отговор.

— Нима е загинал? — тъжно каза Ханс.

И сякаш като доказателство за това, на връщане Текер намери няколко пера, парчета черна кожа — вероятно от крилете на „птеродактила“, и следи от кръв в едно скалисто дърво.

— Да не би тук тая летяща гадина да е разкъсала Блотън?

— Но къде са костите му? — озадачи се Текер.

— Тоя крилат хипопотам може да го изгълта заедно с кокалите...

ПЕЩЕРНИ ЖИТЕЛИ

Ханс и Текер се върнаха за вечерята — оскъдна вечеря със сухари.

— Уви, не открихме никакви следи от лорд Блотън — тъжно каза Текер. За перата и кръвта премълча, за да не разстройва повече годеницата му. Очите на Елен и без това бяха зачервени от плач.

В края на вечерята Цандер съобщи, че провизиите им са на свършване. Не бива да се губи нито ден. Трябва да слязат в долината и да започнат да обработват земята, да насадят зеленчуци, да засеят жито, за да си осигурят храна за зимата.

— А ссс... сега с каа... кво ще се храним?

— Ще се наложи да преживяваме с лов и риболов...

— Като си помисля за тукашните летящи гадини, изгубвам всякакво желание за ядене — обади се Стормър.

— Невъзможно е да няма на планетата ядивни растения, животни и риби. Как мислите, докторе? — попита Цандер.

— Смятам, че общо взето, навсякъде растенията и животните са замесени, тъй да се каже, от еднакво тесто. Белтъци, мазнини, въглехидрати... Но може да има непознати за нас вредни съставки. Защото и на Земята има отровни растения. Тук трябва да бъдем извънредно предпазливи. — И макар че беше предупредил Ханс да не споменава за балонните птици, Текер не се сдържа и разказа за своето преживяване. По лицата на всички се изписа ужас и отвращение.

— Но как ще разберем какво се яде и какво не може дори да се помирише? — попита баронът.

Лекарят сви рамене:

— Ами как са се научили първобитните хора да различават ядивните растения от отровните? Чрез опитване. Само чрез опитване.

— С цената на живота си?

— Естествено мнозина са загивали. Ако разполагах с добре обзаведена химическа лаборатория...

— Чудесна ппп... перспектива! Решиш да си откъснеш лук, а той вземе, че те свие на руло; ппп... помиришеш месото — дали става за

ядене? — и ще си умреш от едното мирисане.

— Аз няма да мръдна от „ковчега“! — решително заяви лейди Хинтън.

— С лов и риболов можем да преживяваме и тук, в ракетата. Защо да се преселваме в долината? Нали така, бароне? — И Стормър потупа Маршал по рамото.

Банкерът се дръпна, подразнен от тази фамилиарност.

— Разбира се. Ние сме възрастни хора. Във всеки случай лейди Хинтън, мистър Стормър, аз, професорът, епископът... кх... кх...

Цандер използва паузата.

— Невъзможно — прекъсна той усукванията на барона. — Всички, които са трудоспособни, ще работят в долината край морето, никой няма да ви носи тука удоволствия.

— Но аз си имам прислужница — Мери.

— А аз си имам Жак.

— Тук, на Венера, няма лична прислуга. Предстои ни тежка борба със сурова и непозната природа. И трябва да мобилизираме всичките си сили, за да създадем един здрав трудов колектив.

— Коммм... муна?

— Думите не решават въпроса, бароне.

— Ооо... отказвам.

— Няма да пусна Мери!

— А аз отивам! — възкликна професор Шнирер. — Всички трябва да отидем. Да обработваме земята и да живее сред природата. Сред растения и кротки животни...

— Много кротки животни и рассс...

— Да обработваме земята. Да събираме реколта. Да пасем стада. Да се храним от плодовете на земята. Без никакви машини и работнически проблеми, без никакви революции.

— Ннн... няма да тръгна.

— Отказвам — присъедини се лейди Хинтън.

— Колко са тъпи! — тихо каза Винклер на Ханс.

— Чакай, ще видиш как сами ще идат да работят. „Който не работи, няма да яде.“ Имам и сигурно средство да ги изкарам на работа — пак така тихо му отговори Ханс.

По време на най-оживените пререкания той извади един голям диамант и сякаш случайно взе да си го търкаля по масата пред очите

на лейди Хинтън.

— Откъде имате това? — с подозрение попита тя, моментално променила тона си.

— Намерих го на пътя, лейди Хинтън.

— Диамантите не се търкалят по пътищата.

— Да не го е изтървала някоя местна дама? — насмешливо попита баронът.

— Може би — отговори Ханс. — Очевидно дамите тук са твърде разсеяни. Такива камъчета намирахме по целия път. Искате ли да им се полюбувате? — Ханс извади от джоба си шепа едри скъпоценни камъни. После измъкна от торбата големия къс злато и небрежно го хвърли на масата. — Търкаля се като павета.

— Злато! Диаманти! Изумруди! — възкликна лейди Хинтън и почти легнала върху масата, протегна ръце към купчината скъпоценни камъни.

Лицето на Сормър пламна, баронът пребледня. Очите на епископа алчно заблестяха. Към скъпоценностите се протегнаха треперещи ръце: дебелите с червеникави косми — на Сормър; бледосинкавите с издути вени — на барона; пухкавите — на епископа; нежните с дълъг розов маникюр — на Мадлен... Дебели, тънки, червени, бели пръсти се преплетоха в живо кълбо. Дишайки тежко, пътниците разграбваха купчината, при което всеки се мъчеше да изблъска нечии чужди алчни ръце.

— Диамант! Шейсет карата!

— Осемдесет карата!

— Дайте на мен!

— Но защо ми го вземате!...

— Само да го погледна!

— Ами тоя! Каква прелест!

— Петдесет хиляди лири!

— Един милион!

Лейди Хинтън стискаше в лявата си ръка великолепен диамант с кристална чистота. Дори Елен, забравила скръбта си, гледаше като омагьосана това неочаквано богатство.

Камъните бързо се разграбиха. За самородното злато избухна голяма кавга.

Ханс се разсмя.

— Не се карайте, господа — каза той. — Уверявам ви, че всеки от вас може да събере по цяла торба камъни и злато. Само че се съмнявам тия стъкълца да ви направят богати.

— Това не са стъкълца, млади момко! — назидателно натърти лейди Хинтън, не разбрала какво иска да каже Ханс. Тя все още живееше в света на земните ценности.

— Къде намерихте всичко това? — попита Стормър, стискайки златния къс в скута си, под полите на сакото.

— Нали ви казах, на пътя. По пътя към залива. И ако се преселим там...

— Естествено!

— И то час по-скоро! Какво ще кажете, лейди Хинтън? Виж ти каква била Венера! Каква планета! Ненапразно са я нарекли с името на богинята на красотата. Не, само заради това си заслужаваше да дойдем тук със звездолета. Дявол да го вземе, ще станем богати като Крез! Абе какъв ти Крез! Той е бил просяк в сравнение с нас...

— Но утре нямаме какво да ядем, мистър Крез — охлади Цандер това всеобщо въодушевление, напомняйки за печалната действителност.

— Долу златото! Долу скъпоценностите! — неочаквано извика Шнирер. — Това е валута! Майка на спекулацията! Борба! Кръв!... — И отново започна да описва идиличния живот сред природата. — Но аз съм против комуните, против групирането на населението.

— Защо не, ще си създадем своя Англия, Франция, Германия — обади се Стормър. — Дори никак не е лошо! — И взе да пресмята наум населението на бъдещите държави. Англия: той, Стормър, лейди Хинтън, Елен, Уелър, Пинч, Мери... Жалко, че Блотън загина, щеше да олицетворява английската армия. Да стане военен министър. И така: Англия — шестима души... Германия: тримата Текерови, Шнирер и дъщеря му, Цандер, Винклер, Ханс. Осем, повече от Англия. Но какво от това?! Германия ще бъде разкъсана от класов антагонизъм. Франция: Маршал, госпожица Делкро, е, и Жак, като френска колония. Франция отива на заден план. „Златните залежи ще принадлежат на Англия, тоест на мен. Какво може да направи лейди Хинтън, една жена, и тоя грохнал старец баронът!“

— Да, не е лошо като идея — продължи вече на глас Стормър. — „Могъща Британия!“ „Боже, пази краля!“ Аз мисля, че един мъдър

крал...

— Може и мъдра кралица — величествено възрази лейди Хинтън от троноподобното си кресло. „Иска да сложи ръка на златото!“ — помисли си тя.

— Това ще решат изборите! — отговори Стормър. — И взе да пресмята шансовете: „За мене: естествено моят глас, на Пинч — ще сплеща тоя палаш, като в краен случай му обещава министерска длъжност... хм... толкоз... А за Хинтън: Уелър, разбира се, Елен, ще обработят Мери... Добре, че Блотън изчезна... Как няма да стане кралица! Не, по-добре е без гласуване, а със сила, по наполеоновски.“

— Засега ще оставим настрана тези „важни“ държавнически проекти — иронично каза Цандер. — Гответе се за път. Не вземайте нищо излишно. Помнете, че на Венера няма лична прислуга. Тръгватے призори.

— Ами вие?

— Аз оставам в ракетата да я пазя. Пък и все още се надявам да вляза във връзка със Земята.

Започна нова подготовка за път, ново подбиране на багажа. И този път лейди Хинтън не се раздели с велурената си торбичка, попълнила скъпоценностите си с два едри диаманта.

Призори будилникът иззвъня. Започна „великото преселение на народите“.

Горещ дъжд болезнено шибва лицето. Наоколо се носят облаци от пара и дим, пълзят мъгли. Трещят гръмотевици, боботят вулкани. Трепери, бучи земята от скрити вулканични сили. Страх да те хване... Лейди Хинтън бавно пристъпва, подпирайки се на ръката на епископа. Мократа, камениста почва е хлъзвава. Дългото расо на епископа и широките поли на лейди Хинтън се мотаят в краката им и се закачват по острите камъни. Горещи вадички от дъжд и пот се стичат по лицето, гърба, гърдите. Лейди Хинтън прилича на жертва, поведена на закление.

— Божичко! Никога не съм мислила, че...

— Моля ви, спрете за малко — обади се епископът, силно запъхтян.

Той пусна багажа — своя и на лейди Хинтън — в локвата до краката си. Вдигна полите на расото и ги върза на кръста си. Лейди

Хинтън се извърна. Бе потресена. Епископ с голи крака! Освен че бе неприлично, това бе почти противоестествено.

— Съветвам ви, госпожо, и вие да направите същото.

— Същото? — възмути се лейди Хинтън.

— Да. Тук няма място за етикеция. И без това изостанахме и рискуваме да се изгубим. Никой не ни вижда.

— Не, не. Да вървим! — решително отговори лейди Хинтън.

Епископът изпъшка и вдигна багажа. Бавно продължиха пътя си.

— Хей, епископе! Хинтън!

Що за неуважение! Това май бе гласът на оня касапин, Стормър. Лейди Хинтън застъпи полата си и политна напред. Уелър с усилие успя да задържи едрото ѝ тяло. Той бе измъчен и зъл. Подвикна ѝ грубо и повелително:

— Нали ви казах. Заради вас изоставаме.

— И това ми било епископ, лорд! Какво ли не прави Венера с хората!

От обида, умора, огорчение и яд лейди Хинтън бе готова да се разплаче. Къде останаха онези разходки, когато лакеите я разбираха само от един поглед?...

— А бе мърдайте по-живо, дявол да го вземе. Няма да ви чакаме — извика Стормър.

Лейди Хинтън въздъхна. Наистина толкова бе мъчително.

Ханс вървеше напред и се оглеждаше. Тук намериха перата и локвичката кръв. Сега ги нямаше, дъждът ги бе измил.

А ето и находището на скъпоценни камъни. Е, тук със сигурност щяха да имат почивка.

— Пп... помогнете ми да стана. Паднах, ссс... струва ми се, че лежа на диаманти... боцкат... — чу се в мъглата гласът на барона.

— Охо! Ето ги находищата! Фию-у! Браво! — изръмжа от удоволствие Стормър.

Лейди Хинтън усети внезапен прилив на сили. Без да мисли вече за приличие, тя високо запретна полите на роклята си и повлече епископа напред.

— По-бързо! По-бързо! — задъхано повтаряше тя. — Няма да остане за нас.

Баронът, Стормър, Уелър, Пинч, Мадлен развързаха торбите и започнаха да ги пълнят със скъпоценни камъни, като изхвърляха

отвътре дрехи и бельо. Никога досега не бяха забогатявали така бързо. Едно посягане им носеше купища пари — такова чувство имаха. В торбите се сипеше многомилionно богатство.

Ханс гледаше с усмивка тази сцена, седнал под скалата да си почине. След известно време стана и изсвири с уста: време бе да продължат пътя.

„Милионерите“ нарамиха торбите. Тежък товар! Тръгнаха. Камъните непоносимо ги притискаха към земята. Пътниците пъшкаха, задъхваха се, но продължаваха да носят. Сегиз-тогиз мъглата се разреждаше и долу; в низината се виждаше тъмното петно на залива.

Внезапно теренът под краката им се разлюля. Всички паднаха, съдържанието на торбите се изсипа. Чу се глух подземен тътен, който нарасна, премина в силен грохот и изведнъж се разнесе гръм с чудовищна сила. От скалите полетяха камъни. Мъглата вдясно се наля с огненочервена светлина, избухна ослепителен пламък. Гъст черен дим забули всичко наоколо. Мълнии една след друга браздяха този първобитен хаос от стихии. По главите на пътниците се сипеше пепел, дребни камъни. Да се крият под скалата? Но тя трепереше и всеки миг можеше да рухне. Настъпи паника. Ханс се опитваше да въведе ред, но гласът му не се чуваше. Зарязали торбите си, пътниците хукнаха като пощръкляло стадо надолу по склона. Отдясно през скалите стремително течеше огнена река, озарявайки всичко наоколо с ярка светлина. С Ханс останаха само Винклер, Мери и Жак. Четиримата омотаха торбите около главите си и хукнаха напред.

Намерили отдушник, подземните сили започнаха да се успокояват. Земята все още се люлееше, но силните трусове не се повториха. Само серните изпарения затрудняваха дишането. За щастие теснината свърши и четиримата излязоха на открита долина, която се спускаше към подножието на планината. Тук винаги имаше силен вятър. Той разнасяше мъглата, серните пари и пепелта. Стана по-лесно да се диша.

След малко дойдоха и другите. Всички бяха здрави и читави, като се изключат драскотините.

Скоро се показва тесният полуостров, който навлизаше в залива. В началото му се издигаше отвесна скала от червен пясъчник. Ханс си помисли, че в нея би трябвало да има пещери, образувани в резултат на ерозия. Ето защо именно нататък поведе своите измъчени спътници.

Наоколо бе същинско мъртвило, всичко живо се бе изпокрило от бушуващите сили. Не се виждаха дори балонните птици по „хвоцете“.

Ето го и залива. Отляво прииждаха вълни с височина на многоетажен дом. На Земята няма такива огромни вълни. Само необикновените венериански бури можеха да предизвикат толкова силно вълнение. На всеки двацет секунди върху полуострова се изливаше по един неколкокилометров водопад. Оглушителният му шум, от който се разтърсваха скалите, ритмично изпълваше въздуха.

Черен поток прегради пътя на преселниците. Миришеше на нещо познато. Ами разбира се, това беше нефт. Колко гориво, колко енергия е концентрирана на Венера! Планинските водопади, прибоите, вятърът, нефтът... Вероятно има и въглища. Венерианските богатства чакат своя ред, когато земните запаси свършат...

От лявата страна на полуострова бушуваше прибойт, от дясната имаше тихо заливче, обрасло с дървета. Те напомняха донякъде мангровите дървета в Индия и Южна Африка, които растат по заблатени места. Но тук въздушните им корени имаха гигантски размери, а в сравнение с тях дънерът и клоните изглеждаха като джуджета. По този начин дърветата се бяха приспособили към силните ветрове. Корените им бяха като нокти, забити във водата и тинестото дъно.

Ниската коренообразна корона на дървото имаше разкривени, извити клони, които завършваха с реснички. Ханс си помисли, че по преплетените въздушни корени биха могли много лесно да стигнат до отсрещната страна на Тихото заливче, както мислено го нарече.

Между корените и до самия бряг стърчаха блатни растения, три-четири метра високи. Стъблата им приличаха на въпросителни знаци. Колко много въпроси предлага Венера за любознателния ум...

На полуострова, тук-там покрит с кафеникавозелена трева, имаше достатъчно площ за нива и зеленчукова градина. Но теренът не беше еднакъв: имаше заблатени места, пясъчни дюни, гранит. Имаше обаче и плодороден чернозем.

През облаците се показва залязващото слънце и освети хората на фона на червеникавите скали.

Колко жалки изглеждаха тези милионери, които мечтаеха да станат крале на новата земя!

Кралски величествена на Земята, сега лейди Хинтън приличаше на някоя размъкната търговка на пазара със запретнатите поли на мократа си рокля, с мръсните, подути, зачервени крака, с рошавата, побеляла коса. Лорд епископът бе сякаш дошъл на Венера направо от лондонските бордеи. Лика-прилика му беше и баронът.

— Трябва да помислим къде ще пренощуваме, да изберем някоя пещера — каза Ханс.

— Пппп... пещерни хора!... И това ддд... доживяхме!...

Надникнаха в една пещера. Влажно, мокро, тече вода. Не става! В друга е по-сухо, но е малка. Третата всеки миг може да се срути на главите им — вътре виси огромен пясъчник, подяден от водата. Четвъртата е хубава. Просторна, със здрави стени, удобна. Разклонява се на още няколко пещери, ниши, ходове.

— Трябва да разберем какви са тези ходове, дали нямат обитатели — каза Ханс. — Винклер, хайде да влезем, светни фенерчето.

Още щом лъчът на фенерчето проникна в пещерата, отнякъде със сухо шумолене изскочи нещо, което имаше далечна прилика със земна стоножка. Само че беше почти бяло и малко по-тънко от телеграфен стълб. Гигантската сколопендра с необичайна пъргавина прекоси голямата пещера и изчезна в един страничен проход. Последваха я малките ѝ, десетки петметрови сколопендри. Жените изпискаха и избягаха по-далеч от пещерата. Лъчът на фенерчето попадна на „хлебарка“ с двуметрови мъхнати кафяви крака. „Хлебарката“ мърдаше половинметрови мустаци, вперила в пришълците черни очи, големи колкото ябълка. При това тихо свистеше. Винклер побутна Ханс.

— Не е ли по-добре да се махаме? Очевидно на Венера няма празна пещера, празна дупка.

В мрака нещо шаваше и шумолеше по всички ъгли на пещерата.

Ронеха се камъчета. От страничните пещери се чуваха звуци, подобни на конско пръхтене и тежко сумтене на говеда.

— Да — съгласи се Ханс. — Ще трябва да прекараме първата нощ под дъжда. Доста неприятно, но за сметка на това по-безопасно. А утре ще се заемем с изселването на всички тези многокраки квартиранти.

За щастие нощта се случи необичайно тиха. Само в далечината шумеше нестихващият прибор. Беше мъчително задушно и горещо. Въздухът бе толкова плътен и тежък, че бе трудно да се диша, замайваше главата. Час по час припламваха заревата на вулканите. Гореща, кървавочервена нощ...

Ханс спеше леко. Вслушваше се в най-малкия шум и звук. В него се бяха събудили инстинктите на първобитния човек, когото нощта е дебнела с хиляди опасности... Неочаквано през полузатворените си клепки той видя светлина. Поотвори ги... Във въздуха се носеха ослепително ярки балони. От мрака изникваха все нови и нови, малки и големи, колкото ябълки, дини. Те безшумно се рееха — ту плавно се спускаха, ту се издигаха.

Изведнъж един балон експлодира с оглушителен гръм. Всички се събудиха и уплашено извикаха. Играта на светещите балони продължи. Сякаш някакви невидими ръце ги подмятаха.

— Какво е това?...

— Сигурно кълбовидни мълнии — каза Текер. — Тук въздухът е твърде наситен с електричество.

Пясъкът сухо шумолеше, сякаш се пресилваше нанякъде. По дулата на пушките с тихо прашене се плъзгаха синкави искри. Както в охладен, пренаситен с влага въздух, се отделят водни пари, така в тази силно наелектризирана атмосфера се появяваха искри и кълбовидни мълнии. Ханс вдигна ръка, разпери пръсти и по върховете им тутакси заструиха сини пламъчета. Красиво беше, но страшно! Косите бяха щръкнали нагоре и попукваха, сякаш разресвани с невидим гребен.

По склоновете на планината се стичаха потоци огнена лава. Тя постепенно застиваше, сияейки с мътна, кървавочервена светлина.

Във въздуха безшумно летяха рояци едри насекоми. Около тях пак така безшумно се стрелкаха като черни пелерини, понесени от вихрушка, нощни хищници — вероятно тукашните „прилепи“. Всичко наоколо бе тайнствено, необичайно, вдъхващо страх...

Чу се вик в планината, сякаш бе издаден от човешки глас. Отговори му животински рев в горите на отсрещния бряг на залива...

Неочаквано изчезнаха кълбовидните мълнии. Отлетяха насекомите и птиците. Зазоряваше се^[1]...

Баронът час по час въздишаше, лейди Хинтън му пригласяше. Стормър шумно се прозяваше. Никой нямаше желание да спи... Ханс и

Винклер тихо си приказваха, обмисляха план за изселването на гнусните твари.

Щом се развидели, двамата се хванаха на работа.

Запушиха входовете на малките пещери, пукнатините и дупките — зазидаха, така да се каже, гадините в тях. А обитателите на големите странични пещери решиха да прогонят с пушек. Изкопаха дупка в централната пещера, напълниха я с нефт и го подпалиха. Предупредиха спътниците си да се качат над скалата, защото след малко от всички дупки ще изпъплят „изселници“.

И точно така стана — шествието започна. Хлебарки колкото добре охранени овци. Стоножки със сплескани като на змия глави и огромни щипци, гърбести паяци, четириноги скакалци, кехлибареножълти и прозрачни, с очи като на риба-телескоп, змии...

Излязоха едрите гадини и се изпокриха в съседните пещери, след тях се заизнизваха дребните: сиви мокрици колкото зайци, червени червеи, търкалящи се като колело; муцунести „риби“ с перки, завалящи се като тюлени... Сякаш нямаше свършване това кошмарно шествие. Колко богата бе творческата фантазия на природата! Безброй опити, експерименти! Какво неизтощимо въображение при търсенето на най-сполучливите форми, най-пригодените за живот!...

Хората седяха на скалата, сковани от страх, и със затаен дъх наблюдаваха ужасната гледка. Какво бе това? Сън или плод на разстроено въображение?

Бурята утихна. Отдавна вече бе настъпил денят. Въздухът се беше разведрил, нямаше електричество.

Чак към пладне спря шествието на гадините. Догаряше и нефтът. Едва-едва димеше от ямата. Винклер, Ханс, Текер и Пинч предпазливо влязоха в пещерата. Тя бе осеяна с мъртви животни и насекоми. Някои все още се гърчеха, движеха пипала, ритяха с крака, а „крачето“ на някой паяк бе по-дълго от човешки крак.

Неприятна работа, но криво-ляво разчистиха пещерата и засипаха ямата. Сега вече тук можеше да се живее.

Но жените категорично отказаха.

— По-добре е да нощуваме на открито, под дъжда, отколкото в пещерата. Иначе тъкмо ще заспим и току-виж, допълзят други гадини.

— Няма да допълзят — успокояваше ги Ханс. — Ще изкопаем пред входа ями, ще ги напълним с нефт и нощем ще го палим. Всички

животни се страхуват от огъня и няма да припарят.

Жените обаче не се съгласяваха. Но когато през нощта заваля проливен дъжд, те също влязоха в пещерата.

Когато приключиха с уредбата на жилището, започнаха да мислят за храна. Нямаше вече какво да се яде. Трябваше да отидат на брега и да започнат да обработват земята.

— Прибойт е силен — каза Текер, — и сигурно изхвърля на брега голямо количество риба и мекотели. Предполагам, че все ще се намери риба, която може да се яде.

Пинч измайстори въдици.

На риболов тръгнаха Пинч, Ханс, Винклер и Текер. На жените заръчаха да приготвят постели от меки мъхове и лишеи. Имаше ги много по склоновете на планината. Меки, топли, същински пух. И лесно се беряха. Само краищата им трябваше да се подрежат, да се придаде нужната форма, и леглото е готово. Стормър и Уелър, въоръжени с пушки и ножове, останаха да пазят жените и да им помагат.

Пинч не успя да използва въдицата. Имаше купища риба, ракообразни, мекотели. Оставаше само да изберат онова, което още не се беше развалило. Тук процесът на гниене протичаше твърде бързо. Миризмата на гнило се усещаше на цял километър от брега. По линията на прибой вървяха безкрили птици, подобни на пингвини. Отдалече можеха да се оприличат на хора — пък и на ръст не бяха пониски от човека — важно пристъпваха от крак на крак и високо крякаха. Ханс забеляза, че и те избягват мършата — избират току-що изхвърлените, още потрепващи риби. Оказаха се твърде кротки и никак не се плашеха. Хората се приближаваха до тях и ги галеха. А „пингвините“ с интерес ги оглеждаха. Скоро птици и хора вървяха заедно, блъскайки се като на пазар.

Океанът почти не се виждаше от високата стена на прибой, който се разбиваше о крайбрежните скали. Само от време на време се подаваше над гребена на вълните огромната глава на някой воден гигант.

Трудно се дишаше от миризмата на мърша.

На брега бе изхвърлена плоска раковина, голяма колкото лодка. Нямаше да имат сили да я отнесат. Ето още една — колкото чаен поднос. Изтеглиха я настрани. Грамадна панцерна риба^[2] едва не

събори Пинч. Тя все още конвулсивно се мяташе. Изтеглиха и нея. Беше със сигурност прясна. Но доста тежка, около двеста килограма... Не, не могат да я носят... Наложиха се да изберат по-малка. Винклер и Ханс нарамиха рибата, Пинч и Текер понесоха „стридата“.

— Днес ще имаме за обяд есетра и стриди — каза Ханс, когато стигнаха в пещерата. — Бързо слагайте да заври вода в котела.

Котелът бе сложен на „примуса“ — яма с нефт. Водата вече кипеше, а „готвачите“ все още се суетяха: „стридата“ не искаше да се отвори. Черупките и бяха така плътно затворени, че Ханс дори с брадва не можеше да ги отвори. А панцерната риба се оказа с толкова здрава броня, че никой не можеше да я разреже. Решиха да залееят „стридата“ с вряла вода. Помогна: най-сетне черупките се отвориха и се показа нежно, бледорозово месо.

Стормър обърна „есетрата“ с корема нагоре и започна да я сече с ожесточението на прегладнял човек. Коремът на панцерната риба беше с по-дребни плочки, които според сметките на Стормър трябваше да бъдат и по-крехки. Най-сетне той наистина успя. Разреже рибата и предпазливо я помириша. Добра е. Мирише си на риба, както е редно.

— Ще се наложи да сечем месото на части.

— А със стридата какво ще правим? — попита баронът.

— Ще я сварим. Не сте ли яли стриди, бароне?

— Ттт... трябва лимон!...

— И черен пипер, и бутилка вино. Чудесен обяд! Стриди с вино. Но няма, бароне, това е положението.

От котела се носеше доста апетитна миризма. Но когато месото бе разпределено по блестящите мидени черупки, които Ханс бе събрал на брега, всички, се спогледаха.

— Яжте, моля, заповядайте! — любезно предложи Маршал.

— Вие сте по-възрастен, бароне, така че на вас предоставям честта да опитате първото ястие — отговори Стормър.

— Значи първо най-възрастният да умре, така ли?

Започна спор.

— В края на краищата това не са гъби, а риба, и то прясна риба — даде си кураж Ханс и лапна едно парче. Всички го гледаха, сякаш бе глътнал отрова. Ханс спокойно дъвчеше.

— Ффф... вкусно ли е?

— Ммм, много! — отговори Ханс с пълна уста.

Баронът бе примаял от глад, но търпеше и чакаше: отровата можеше да не подейства веднага. Ала когато Ханс лапна второ парче, той не се сдържа и си откъсна мъничко, за да опита, а след него епископът, Стормър и другите. Скоро всички ядяха с апетита на пещерни хора. И месото на стридата се оказа крехко и вкусно.

Приятното чувство на ситост повиши настроението. Снабдяването с храна бе сигурно поне за през лятото.

— Трябва да се научим да сушим и да опушваме рибата, за да си подготвим зимнина — каза Ханс. — И за Цандер ще трябва да направим сушена риба. Днес ще му занеса от прясната.

Ханс отрязва голямо парче и тръгна по обратния път през планината.

Когато на другия ден привечер се върна, завари всички заспали.

[1] За наблюдател на повърхността на Венера денят и нощта траят по 58 земни денонощия. Само преди около 20 години не беше известно за околоосното въртене на планетата. — Б. пр. ↑

[2] Плакодерми — клас измрели риби от девонския период с дължина до 5–6 метра. — Б. пр. ↑

ЕПИСКОПЪТ СМЕНЯ БОГОВЕТЕ

На заранта се събудиха сред опалова мъгла.

— Мирише на парфюм! — възкликна Мадлен, поемайки въздух.

— Да не сте си разлели парфюма, Елен?...

— Аз нямам парфюм...

— Може би вие, Амели?... Но откъде е тая силна миризма?

Вятърът поразсея мъглата. Сиво-жълт вчера, днес полуостровът бе покрит с ярки разноцветни багри.

— Цветя. Ами разбира се, те миришат така. За една нощ са поникнали и нацъфтели. Изумително, нали?

— В тоя парник — нищо чудно.

— Чудното е друго — замислено каза Ханс. — Земните учени предполагаха, че животът на Венера се намира приблизително в карбона. А ето че тук има толкова цветя.

— Учените могат и да грешат — забеляза Текер. — Дори Венера да е по-млада планета, вероятно тук процесите на развитие протичат с по-голяма скорост, отколкото едно време на Земята. Ние видяхме доста растения и животни, които може да се причислят към така наречения карбонски период. Значи той още не е свършил. Но еволюцията е продължила нататък. Защото преминаването от един период в друг не става изведнъж. Тези хвощове, „птеродактили“, панцерни риби и прочие, които са представители на карбона, ще съществуват още хиляди години заедно с по-късните, по-усъвършенствувани представители от растителния и животинския свят.

— Да, пролетта е в пълен разгар. Не бива да губим нито ден. От пещерите до нашите бъдещи плантации има доста път. Така че ще трябва да се преселим на острова. Ще построим колиби. Следобед тръгваме.

Ханс поведе групата към Тихото заливче, където щяха да бъдат по-далече от оглушителния прибой и тежката миризма на разлагащи се морски животни.

Щом стигнаха на мястото, „пътниците“ започнаха да спорят помежду си кой да вземе най-хубавия участък земя. Всеки искаше да

притежава крайбрежната ивица с плодородна тинеста почва. Пък и в съседство имаше сред скалите голям естествен водоем, който постоянно се пълнеше от дъждовете. Нямахше да липсва прясна вода.

Между барона и Стормър избухна кавга. Всеки миг можеше да пламне първата война на Венера. Наложиха се Ханс и Винклер да се намесят, за да се ликвидира този конфликт. Но той бе последван от нови спречквания. Стормър се скара с Уелър, Пинч — с барона... Всеки искаше с малко труд да събере богатата реколта.

— Омръзнаха ми безкрайните им кавги — каза Ханс на Винклер. — Трябва веднъж завинаги да се сложи край на тая работа.

— Недоволствувате от моя деспотизъм, нали? — обърна се той към „пътниците“. — Добре. Живейте както щете, но и не разчитайте на помощ или че ще ви даваме от нашата храна и реколта. Винклер, Мери, Жак! Елате! Ние ще работим отделно.

Баронът и лейди Хинтън протестираха, че отвежда слугите им. Но на Венера нямаше вече слуги, както нямаше и господари.

„Пътниците“ оклюмаха глави, но скоро се успокоиха! С мисълта, че има достатъчно храна и вода. Гориво също. Какво повече им трябва? Само да си направят една колиба, за да не спят на дъжда.

Стормър презрително нарече групата на Ханс „плебеите“.

„Пътниците“ отдалече наблюдаваха как „плебеите“ строят колиби и криво-ляво успяха и те да си построят. След това поискаха от „плебеите“ семена, тъй като набързо бяха изяли всичките си запаси, оставени за семе.

Единствен Шнирер си ги пазеше. Осъществяваше се мечтата му за нов живот на нова земя. И той сериозно се зае със земеделската работа. Но още първия ден се увери, че му е по-лесно да гради философски системи, отколкото да разкопава лехи. След един час физическа работа той се почувствува капнал, взе да пъшка, да охка, дори не можа да заспи и потъна в мисли. Във философската му система имаше някаква грешка, която не можеше да открие. Откри я едва призори: за щастливия живот на новата земя му липсваха... роби, които да вършат всичко вместо него, докато той се отдава на сложни философски размисли. Уви, Ханс завинаги бе провалил философската му система. На сутринта философът мрачно каза на дъщеря си:

— Изсуши житото на слънце, стрий го с камъни и изпечи питки.

— А наесен какво ще ядем, татко? — попита Амели.

— „Погледнете птиците небесни — те нито сеят, нито жънат, а пълнят житници догоре. Забравете грижата за утрешния ден“ — изрецитира той вместо отговор.

Дори епископ Йов Уелър нямаше да намери по-хубав отговор.

Не се осъществи и мечтата на Шнирер за самостоятелните чифлици, в които „чифликчиите“ да седят като лалугери в дупките си. Самият живот ги принуди да предприемат социално рискована стъпка към концентрация на населението: дори „вечните врагове“ — Англия и Франция — в лицето на Маршал и Стормър се решиха на съжителство в една колиба. Лейди Хинтън се настани с Елен, Шнирер с дъщеря си. Ханс и Винклер — с Жак. Мери зае съседната колиба. „Пътниците“ имаха свое селище, а „плебеите“ — свое. Но във всяко селце колибите бяха плътно една до друга.

Ханс, Винклер, Мери и Жак работеха в дъжд и в пладнешка жега: разкопаваха плодородната почва, ограждаха колибите си от неканени гости — най-различните опасни гадини.

Един ден на Ханс му дойде остроумната идея да направи „пингвините“ домашни животни. Той върза два „пингвина“ за ралото — поодялан корен с чудновата форма — и ги подкара. Птиците се оказаха доста силни и послушни и вършеха добра работа.

Женската половина от „пътниците“ се оказа по-трудоспособна от мъжката. Най-тежко бе на лейди Хинтън и Елен, които никога през живота си не бяха работили. Но малко по малко Елен свикна. Жените събираха риба, „стриди“, готвеха, перяха бельото и дрехите, които бяха започнали да се превръщат в жалки дрипи.

Ханс реквизира расото на Уелър за бебето на Текер и епископът доби съвсем мирски вид. Заедно с дългите одежди сякаш отнеха и авторитета на духовния му сан. Вече не водеше душеспасителни разговори с лейди Хинтън и отбягваше укорителния ѝ поглед. Един ден тя не се сдържа и му каза:

— Не мога да ви позная, стари приятелю. Струва ми се, че започвате да пренебрегвате бога.

— Преди всичко аз изобщо не съм стар — възрази той, засуквайки порасналите си мустаци. — А що се отнася до бога, то всяка планета има свой бог.

— Или може би богиня? — хапливо попита лейди Хинтън.

— Точно така. Венера е богиня на любовта.

— И вие доста ревностно започвате да ѝ служите...

След богохулствените думи на Уелър лейди Хинтън разбра, че бог навеки е загубил епископа, епископът — бога, а тя — един приятел...

Пинч усилено ухажваше Амели. Стормър все по-често и изразително се заглеждаше в Мери, която обаче не му обръщаше никакво внимание.

Лейди Хинтън опита да се оплаче на племенницата си, но и Елен се беше променила, отвръщаше ѝ сопнато, пък и нямаше желание за разговори. Нежните ѝ ръце отдавна бяха загрубели от работа. Тя бе намразила всичко и всички.

Стормър и Маршал все още мечтаеха за връщане на Земята. Често си шушукаха и всяка сутрин ходеха на разходка в планината.

Един ден, когато отиваше на обичайното си посещение при Цандер и гледаше да не сбърка пътя в мъглата, Ханс неочаквано чу познати гласове. Баронът и Стормър си приказваха колко богати ще се върнат на Земята.

Момъкът разбра, че двамата ходят да събират злато и скъпоценни камъни, които вероятно крият някъде близо до ракетата.

При всяка среща Ханс и Цандер си разменяха новини.

— Изобилието от влага, топлина, въглероден двуокис, извънредно плодородната почва вършат чудеса — каза Ханс на Цандер този ден. — Зеленчуците добиват чудовищни размери. Картофите наедряха колкото диня, зелето стана по-високо от човешки бой, пшеницата е като бамбукова горичка. Въпреки късото лято тук може да се събират по три-четири реколти. Опушваме и сушим риба. Ще осигурим храна и за зимата, и за обратния полет... А какво става с радиото, мълчи ли?

— Мълчи — тъжно отговори Цандер. — Може би сигналите ми стигат до Земята, но не мога да установя никаква връзка.

Една нощ се случи неприятно произшествие. От Тихото заливче изпълзяха на брега студенокръвни безформени същества, подобни на гигантски амеби. Дори движенията им бяха същите: от желеобразната маса се оформяха израстъци, които „амебата“ движеше като крака... Тя ту се разтягаше като червей, ту отново се събираше в безформена пихтия. Гнусни същества, лигави, студени, без уста, без очи, без кости.

Една от тези живи пихтии се вмъкна в женската колиба и предизвика ужасна паника. Не причини никакво зло, само дето до смърт изплаши лейди Хинтън със студеното си лигаво докосване.

Този случай ги наведе на мисълта, че може би в Тихото заливче живеят и по-опасни същества.

Винклер предложи да си построят колиби върху въздушните корени на дърветата.

— Това са готови пилони — каза той, — остава само да направим под и покрив.

Предложението бе одобрено. Започна преселването върху дърветата.

Баронът мърмореше:

— Ннн... направо регресираме. От каютите на звездолета — в пещерите, от пещерите — по дърветата... Скоро ще тръгнем голи и нн... ччч...

— ... четири крака! — нетърпеливо довърши Сормър. — Много ще ви прилича, бароне.

Лейди Хинтън денонощно трепереше от страх, че при някоя буря ще падне заедно с колибата в Тихото заливче, „където, разбира се, ще я разкъсат крокодилите“.

Ханс често поглеждаше към гората на отсрещния бряг. Съвсем лесно беше да се стигне до там по преплетените въздушни корени. В гората може би щяха да открият плодове или дори птици, които да се ядат. На „нивите“ всичко беше наред: бяха разчистили от плевели всички насаждения. Защо да не направят една експедиция?

На другия ден, въоръжени с пушки, пистолети и ножове, Ханс, Винклер, Текер, Амели и „нейната сянка“ Пинч залазиха по въздушните корени и клоните, както някога са лазили далечните им маймуноподобни предци.

Никой не предполагаше какви приключения ги очакват при това рисковано пътешествие.

ИГРА НА КРИЕНИЦА

— Ето ви и карбонския период — каза Текер. — По какво се различава от лепидодендрона^[1] това дърво например? Високо е двеста-триста фута. Вижете, на около четиридесет фута дънерът се разделя на две, всяко разклонение се дели на още две, после на още две и така нататък. По върховете има шишарки. Клоните са покрити с дълги игли. А ето и гигантски папрати... и хвоцове...

— Да, отстрани има нещо като палма. Това вече не е от карбона. Палма с плодове. Искате ми се да ги опитам, но са много нависоко.

— Вижете, има един плод в тревата! — възкликна Амели. — И дори с пукната черупка. Ами разбира се, паднал е от такава височина. Вътре е бял и сипкав. Мирише хубаво. Дали да го опитаме? Ммм... Захар с ванилия... и брашно... Ужасно вкусен! И масло...

Всички опитаха.

— Наистина е много вкусен.

— Може би и хранителен. „Нестле — незаменимо за деца и старци“ — пошегува се Пинч.

— Чудесна находка. Само заради това си струваше да направим нашето пътешествие. Рибната диета ни омръзна. Сега си осигурихме великолепно брашно.

— Представям си колко вкусни питки ще станат от него — мечтаеше Амели.

След като ядоха до насита от „кокосовите орехи“, петимата предпазливо навлязоха в гората. Вътре цареше полумрак и тишина. Лекичко просвирваше вятърът между клоните на дърветата. Зеленината беше тъмна, с червеникав оттенък.

— Странно, защо на Венера повечето растения са кафеникави или тъмночервени? — каза Ханс.

— Атмосферата е толкова гъста и облачна, че част от спектъра на слънчевите лъчи се задържа и не стига до повърхността, както до дъната на земните морета. Ето защо обагрянето на листата е с червеникав оттенък. Впрочем това е само мое предположение — допълни Текер.

Под една папрат съгледаха „гъби“.

— Ако се сложат един върху друг пет-шест огромни хляба, ще се получи една венерианска гъба — определи Пинч. — Може би става за ядене. Но най-добре е да се държим далеч от гъбите. Колко наши предци са умрели в страшни мъки, опитвайки коя гъба е годна за ядене и коя отровна!

Нагазиха във вода. Огледаха се да намерят по-сухо място. Недалеч Ханс видя кръгла яма, широка около два метра, пълна с вода. След десетина метра имаше друга подобна яма. После още и още.

— Сякаш гората е бомбардирана.

— При това с необичайна точност на прицела — забеляза Винклер, който бе служил като артилерист. — Обърнете внимание: ямите са разположени успоредно една на друга и през еднакво разстояние.

— Но защо ли е така? — полита Ханс. — Предполагаш, че ямите са изкуствено направени, така ли? Може би капани за зверове? Но кой ще ги изкопае? Не ми се вярва на Венера да има разумни същества, някакви човекоподобни.

— Мисля, че са следи — отговори Винклер. — Следи от гигантско животно.

— Следи ли? Че какво може да е това животно, щом всяка негова крачка е повече от десет метра?! — Амели плахо погледна към ямите. — Не бих искала да срещна такова животно. С нашите пушки нищо няма да направим, те са като детски играчки, ще ни трябват оръдия.

Излязоха на една поляна. Заваля силен дъжд. Падна гъста бяла мъгла, която закри всичко наоколо.

— Дръжте се по-близо един до друг! — викна Ханс.

Движеха се предпазливо, като непрекъснато се ослушваха и оглеждаха. Сегиз-тогиз от мъглата изникваха тъмните очертания на самотни дървета.

Към познатия шум на вятъра, дъжда и гръмотевиците се присъединиха нови необясними звуци, които вдъхваха ужас.

— Сякаш наблизко има локомотивно депо. И десетки локомотиви изпускат пара — развълнувано прошепна Пинч. — А ето че и влакът изсвири. След пет минути заминава...

— Шшт... — предупреди го Ханс.

Вдясно мъглата взе да потъмнява. Петното ставаше все по-наситено, възприемаше очертания на къща и неочаквано „от третия етаж“ се подаде огромна глава на животно със сравнително малки очи.

Проехтя изстрел. На Пинч бе хрумнало да се издокара пред Амели — Бъфало Бил, безстрашният ловец.

Най-мощната сирена на презокеански параход би приличала на свистене на комар в сравнение със звука, който като ураган се понесе из гората. Затрепери земята, зашумоляха листата на дърветата. Хората паднаха като покосени, но тутакси се изправиха — тъмната маса нарастваше от мъглата и прииждаше към тях.

Обадиха се други сирени и започна такъв адски концерт, че ушите пищяха до болка, както при артилерийска канонада. Сякаш тези животни убиваха само със звука, който издаваха...

Отворили уста и запушвайки ушите си с ръце, хората хукнаха да бягат кой накъдето види. Ханс падна в една от ямите. Тя беше толкова дълбока, че когато приклепна във водата, момъкът затъна до ушите. Животното мина, без да го забележи. Единият му крак тежко се стовари до ямата. Нещо силно шляпна Ханс по главата — влачещата се опашка на животното. Ханс потъна във водата. Тази сякаш безкрайна опашка дълго още шумоля по тревата до ямата.

Най-сетне гигантският жив танк се отдалечи. Ханс излезе от ямата, изтръска се и се ослуша.

Започваше ужасна игра на криеница. Дано само вятърът не разпръсне мъглата!

Добре поне, че животните оглушително тръбяха и отдалече предупреждаваха за своето приближаване. И хората бързаха да избягат настрани. Но понякога звуците се кръстосваха, ехото ги повтаряше и тогава бе трудно да се определи откъде идват. Трябваше да се следи от коя страна земята започва по-силно да се тресе от стъпките. А заплеснеш ли се, тогава вече тъмният силует в мъглата бе последното предупреждение. И още нещо спасяваше хората: животните бяха доста тромави... Не беше лесно да придвижват огромното си туловище, понякога връхлитаха в мъглата на някое дърво и с ужасен трясък чупеха клоните му. След известно време взеха да настъпват паузи в адската какофония от сирени, очевидно разтревожените животни бяха започнали да се успокояват. В една от тези паузи се чу далечен глас,

който напомняше човешки глас, но не приличаше на гласа на Амели, Пинч или Текер. И отново се разнесе дивият рев на животните...

Преплитайки крака от умора, хората падаха на земята, но тутакси ставаха и с последни сили отново хукваха да се спасяват от своите преследвачи.

След една доста продължителна пауза проехтя самотен и провлечен тръбен звук. Приличаше на отбой. Настъпи тишина. Но дълго още хората не можеха да чуват нито вятъра, нито далечния шум на приборя — до такава степен бяха заглъхнали ушите им.

Мъгла... Непрогледна мъгла... Къде ли са другите?... Какво е станало с тях? Дали някой не е загинал, смазан или разкъсан от животните?... Предсмъртен вик не можеше да се чуе... Какво да прави?... Накъде да тръгне?... Ханс реши да викне:

— Винклер! Амели! Пинч!

Никой не се обаждаше. Но и животните не подновиха своя рев — очевидно си бяха отишли, сякаш се бяха стопили в мъглата.

Ханс отново извика. Високо, още по-високо... Навярно и другите бяха оглушели и не чуваха виковете му... Ами животните? Те може би дори не долавят звука на човешкия глас.

— Винклер! Винклер!

Пред Ханс се появи тъмно петно. Момъкът уплашено отскочи.

— Аз съм — обади се Винклер сякаш иззад някаква стена.

Скоро двамата чуха тънкия глас на Амели, явно слухът им се възвръщаше. Вятърът се бе засилил и разкъсваше мъглата на парцали, която вече се носеше като ниски облаци над поляната. Ханс се огледа. Никой не се виждаше!

— Сигурно така ни се е чуло — поклати глава Винклер.

Изпод листата на висока папрат изскочи Амели.

— Трима оцелели. А къде е Пинч?

— Тук съм — чу се глас някъде отгоре.

Ханс и Винклер вдигнаха глави. Пинч седеше на един клон и им махаше с ръка — само от страх бе могъл да се качи на такава височина по гладкия дънер на хвоца.

— Но защо не се обадохте, когато ви виках? — попита Ханс.

— Ами чаках дали чудовищата няма да се обадят преди мене. — Като пшкеше и охкаше, Пинч започна да слиза от дървото.

— Не е толкова трудно да се качиш — каза той. — Кората на дънера е малко грапава и с толкова едри люспи, че можеш да стъпваш на тях. Впрочем, ако не бяха чудовищата, едва ли щях да се кача. Те ми помогнаха — призна той.

— Накъде ще тръгнем? — попита Амели.

Всички се огледаха.

— Шумът на прибоя идва оттам — посочи Ханс. — Натам трябва да вървим.

Те бързо прекосиха поляната и навлязоха в гората.

[1] Твърде голямо дърво от карбонския период, достигало до 20–30 м височина и 2 м в диаметър. — Б. пр. ↑

В ПЛЕН НА ШЕСТОРЪКИТЕ

Все повече се сгъстваше гората от хвоцове и папрати, сгъстваше се и мракът. Сегиз-тогиз се шумуваха в храсталаците подплашени малки гущери, премина и безкрайно дълга и дебела черна змия. Гигантски паяци плетяха паяжини като рибарски мрежи, които бяха толкова здрави, че трябваше да се режат с нож. Попадналите в тях необикновено месести насекоми, едри колкото гъски, се мятаха и квичаха като прасета.

— Тук се чувстваш като Гъливер в страната на великаните — каза Амели, доволна, че е тръгнала на това пътешествие. Баща ѝ дълго не искаше да я пусне, госпожица Делкро и Елен се опитаха да я предумат, но Амели настоя на своето.

Някъде отзад се чу писклив вой и нечленоразделна реч. Пътниците спряха в недоумение. Някой идваше. В гъсталака попукваха сухи хвоцови клонки. Пинч вдигна пушката, готова за стрелба.

В синкавата горска мъгла от папратите изникнаха неясните очертания на огромен космат човек. Пинч стреля.

— Ее... оа... ое... — дрезгаво изписка дивакът и избяга.

— Ще ви взема пушката! — ядоса се Ханс. — Сега остава и цяла сган диваци да ни нападне, както ония чудовища.

— Нима това е венериански човек? — учуди се Амели. — Значи тук има хора?

— Вместо да ми се карате, трябва да ми благодарите — взе да се оправдава Пинч. — Ако не бях подплашил навреме водача, сигурно щяха да ни нападнат. Но сега избягаха, уплашиха се от изстрела.

— Може би Пинч има право — подкрепи го доктор Текер.

— Кой би помислил, че на Венера има хора? И най-удивителното е, че по телосложение са твърде сходни със земните. Само че са доста окосмени. И по-високи. Но това е напълно обяснимо, нали тук гравитацията е по-слаба от земната. Жалко, че не успях да разгледам този венерианец. Интересно беше да се запознаем с него.

— Има време, ще се запознаете, когато започнат да ни ядат — каза Винклер.

— Трябва час по-скоро да се измъкнем от гората. Ускорете крачките.

Но не беше толкова лесно да ги ускорят. Всеки миг се налагаше да спират, за да си проправят път през лианите и гъстите паяжини.

— Отвратителни животни! — мърмореше Пинч и с погнуса гледаше дебелиите космати паяци. — Може би се хранят не само с насекоми, но и с дребни птици и зверчета. Пък и струва ми се, не само дребни. Тия мрежи ще удържат цяло теле.

Излязоха на една горска поляна, където по-лесно се вървеше. Тук имаше високи, разклонени дървета с дебели дънери като на дъб. „Това вече не е карбонски период“ — помисли си Ханс. По клоните висяха големи гнезда и до тях нещо като вързопи. Пътниците недоумяваха: нима това бяха гнезда на оси?

Отзад нещо изпращя. Чу се тихо, провлачено „ъррр“, след което сякаш зачаткаха кастанети. Пътниците се обърнаха. При гъсталака, от който току-що бяха излезли, се появи плътна верига от шесторъки същества — нещо средно между маймуна и кенгуру: те тичаха както на шест, така и на четири крака, стояха и подскачаха на два, сядаха като кенгуру и тогава отпускаха средния чифт ръце пред косматите си гърди, а с горния жестикулираха, сякаш разговаряха като неми, при което издаваха гърлени звуци и шумно мляскаха. Те бяха с черни и облещени очи в дълбоки очни кухини. С огромни крушообразни синкави носове... Хората изтръпнаха. Трябва да бягат! Час по-скоро да избягат!

Дотичаха до групата дървета, които приличаха на дъб. Неочаквано от клоните наскачаха също такива шесторъки същества. Шесторъки отдясно, шесторъки отляво, отзад, отпред — същинска обсада. Нямаше накъде да се бяга. Оставаше само да си пробият път с бой. Сега вече не само Пинч, но и Ханс вдигна пушката. Шесторъките приклегнаха, сякаш се уплашиха. Изведнъж замълчаха, злобно кокорейки очи. Сините им крушообразни носове започнаха да почервяват и бързо да се издуват. Крушите се закръглиха и наедрияха като дини. Чу се съскане, сякаш едновременно бяха пуснати стотици сифони. От носовете на шесторъките излитаха като от пулверизатор ситни пръски. Ханс стреля. Пинч извика и се строполи на земята. Ханс

усети някаква тръпчива и сладникава миризма, която го замая. Писнаха му ушите. Той успя само да забележи, че Амели и Винклер паднаха, след което загуби съзнание...

Ханс имаше чувството, че седи на висока мачта по време на силно морско вълнение. Той дълбоко въздъхна и отвори очи. Влажен вятър духаше в лицето му. Момъкът усети как тялото, му равномерно се люлее — това вече не беше сън...

Ханс се помъчи да си спомни какво се беше случило... Нападението на шесторъките, „газовата атака“, припадъка... До ухото му шумоляха листа. Значи виси на някакво дърво. Поиска да вдигне ръка или крак, но не можа. Сякаш бе стегнат в пелени. През разкъсаните облаци блещукаха звезди. Нима е нощ? Но когато загуби съзнание, беше залез-слънце. Очите му посвикнаха с мрака. Недалеч от себе си видя тъмни люлеещи се тела.

Извика.

— Ти ли си Ханс? — чу се приглушеният от вятъра глас на Винклер. — Май че лошо се накиснахме. Не мога да се мръдна...

— И аз. Ами къде са Амели и Пинч.

— Висят до мене. Не се обаждат. Или още не са се свестили, или са мъртви.

— Ами шесторъките?

— Не се виждат.

След няколко минути Пинч и Амели дойдоха в съзнание. Очевидно при всички вече действието на газовете бе преминало. Започнаха тъжно да си приказват. Опитаха да се освободят, но напразно. Можеха само леко да помръднат раменете и стъпалата си. Ръцете им сякаш бяха сраснали с тялото, а краката — един с друг.

— Като че ли някакъв магьосник ни е превърнал в дървета — каза Амели, без да хленчи и да изпада в истерия.

Започна да се развиделява и пленниците видяха шесторъките. Едни висяха на ръцете или на опашката си по дърветата, а други стояха прави, оперени на дънерите им. Всички бяха неподвижни като статуи. Но щом първите слънчеви лъчи огряха вкаменените им фигури, те оживяха. При пленниците започнаха да се събират с гърлени викове безброй шесторъки. Те се разполагаха по клоните, спорейки за места. Очевидно всеки искаше отблизо да разгледа необикновената плячка. Въздухът се изпълни с чудновати звуци, сякаш

тракаха кастанети — може би шесторъките щракаха с пръсти или цъкаха с език. Всички оживено гъргореха и жестикулираха с шестте си ръце. Прехвърляха се от клон на клон с изумителна ловкост, но по земята предпочитаха да вървят на шест или да подскачат на два крака.

Един от шесторъките с посивяла козина се настани най-близо до пленниците. Очевидно това беше водачът на стадото. Той изщрака.

Няколко младока се втурнаха да изпълнят заповедта му.

— Май че краят приближава — тихо каза Ханс на Винклер.

— Така изглежда. Няма да се измъкнем. Направи ли ти впечатление, че дрехите ни лъщят? Сигурно са ни намазали с някакъв клей. Затова сме заприличали на пашкули. Готвят ни нещо...

Ханс наблюдаваше шесторъките, които бяга тръгнаха да изпълняват нареждането на стария. Те бързо се качиха на най-горните клони. Там имаше окачени от малките „вързопи“. Сега вече Ханс разбра, че това беше храна, с която шесторъките се запасяват.

Като си служеха пъргаво с четири ръце, младоците откачиха две „торбички“ и ги свалиха долу.

Старият взе едната. Това беше паяк намазан с клей. Шесторъкият откъсна парче от месото му и го приближи до устата на Ханс. Момъкът стисна устни и замуча с отвращение. Шесторъките изненадано защракаха, загъргориха, а водачът предложи друго ястие, като предварително облиза клея от един голям синкавобял червей. Ханс пак отказа да яде. Без да губи търпение, шесторъкият продължи да му поднася ту едри листни въшки, ту хлебарки, ту гигантски водни кончета...

Някои от „ястията“ още шаваха. Ханс разбра, че шесторъките не убиват веднага жертвите си, а ги пазят живи и очевидно дори ги хранят. Сигурно затова с такова внимание и търпение водачът се мъчеше да отгатне с какво се хранят тези редки двуноги същества. След многократни опити да ги нахрани с „месо“ той реши, че не са месоядни, и отново изщрака. След няколко минути покорните слуги донесоха „кокосов орех“. Ханс беше гладен. Тая закуска му идваше тъкмо навреме. При това какъвто и да бъде краят, трябваше да набира сили. Но той се колебаеше дали изобщо да приема храна. Щом като шесторъките не ядат трупове, то когато се убедят, че пленниците им отказват всякаква храна, може би веднага ще ги убият? И Ханс реши да яде. Отвори уста и старият одобрително защрака. Другите подхванаха

новината: „Ядат“! И щракането се понесе от клон на клон, от дърво на дърво.

Пленниците бяха нахранени. Но това не промени положението им.

— Угояват ни като коледни гъски — каза Амели.

— Ох, дано само тяхната Коледа не е много скоро — обадя се Пинч от своя клон.

След като се погрижиха за „плячката“ си, шесторъките загубиха всякакъв интерес към нея и се пръснаха в различни посоки. Текер имаше възможност до насита да наблюдава тези странни същества: как ловят насекоми, птици, влечуги с „газова атака“, как после ги облизват с език — очевидно „клеините жлези“ се намираха в устата, и как окачват по клоните живата си плячка... Така мина денят.

Когато лъчите на слънцето падаха вече съвсем косо, шесторъките станаха неспокойни. Тичаха, скачаха от клон на клон, тревожно кряскаха и очевидно всеки бързаше да се намести в плетеното си гнездо, преди да се стъмни. Щом слънцето залезе, те веднага заспаха в позата, в която ги бе сварил сънят. Най-учудващо бе, че това стана светкавично и едновременно при всички. Дори един от тях, който бе закъснял да се качи на дървото си, така и застива до него с вдигнати нагоре ръце. На поляната все още пареше полумрак. Изведнъж Ханс видя как огромен гуцер бързо притича до шесторъкия, налага го и го повлече към гората. Шесторъкият не се съпротивляваше, дори не извика. А и никой от другите не му се притече на помощ. Очевидно този необяснимо дълбок сън беше най-уязвимото място на шесторъките в борбата им за съществуване. Сигурно затова живееха по дърветата и бързаха преди залез-слънце да се приберат по гнездата си. За пленниците това бе първото утешително откритие: поне тази нощ нямаше да бъдат изядени.

Настъпи пълен мрак. Можеха да разговарят, без да се страхуват, че ще събудят шесторъките.

— У тебе ли е ножът? — попита Винклер.

— Да, но не върши работа — отговори Ханс. — Както и пушката, която е долу до дървото. Ех, дано Стормър, епископът и Жак са тръгнали да ни търсят! Но сигурно няма да ни намерят... Дали да не извикаме за всеки случай...

— Жак! Стормър! Жак!...

— А!... А!... А!...

— Ехото отговаря.

— Не, май че не е ехо.

— Какво сте се развикали, а на мен се карахте одеде, ще съберете всички диваци от гората — недоволно измърмори Пинч. — Отекоха ми краката, ръцете... Ами да... Просто не ги усещам — продължи тон след известна пауза. — Я вижте, никой тича през поляната.

Наистина в мрака се движеше някаква сянка, по очертанията приличаше на човек...

— Ееяие аъ!

— Ломоти нещо като „Не стреляйте, аз съм“ — каза Пинч.

— Какви ги измисляте!

Човекът бързо се покатери по дънера на дървото. Хвана се за клона, на който висеше Ханс.

— Сега пък двуногите ще ни отвлекат! — каза Пинч. — От трън, та на глог. Я го ритнете, Ханс.

— Не мога.

— Еое!

Към Ханс се наведе тъмно косматото лице. Съвсем близо. Дори се усещаше дъхът. Долната устна бе дебела и цепната... Когато дивакът ломотеше, от устата му се подаваше крайчеца на дебел език.

Ханс напрегнато се вглеждаше в лицето. Нещо познато имаше в чертите на венерианския дивак...

— Но това е Блотън! — изведнъж възкликна Ханс.

— Да, да, аз съм — опита се членоразделно да каже Блотън, но успяваше да изговори само гласните.

Ханс продължаваше да го разглежда, като просто не вярваше на очите си. Тялото на Блотън бе увито в някакво подобие на дреха от лико и листа...

— Откъде идвате? Какво се е случило с вас? Защо не можете да говорите? Блотън, наистина ли сте вие?

— После, после. („Ое, ое“ — се получава при Блотън.)

Постепенно Ханс започна да го разбира. Значи по-късно ще им разкаже всичко. Сега трябва час по-скоро да бягат. Къде е ножът?... Блотън измъкна от ножницата ловджийския му нож и започна внимателно да разрязва слепените дрехи. Нима дойде спасение, и то така неочаквано?

След няколко минути всички пленници „се излюпиха от черупките си“, както каза Амели, слязоха от дървото, прибраха пушките и побързаха да изчезнат.

Преди изгрев-слънце трябваше да са колкото може по-далече от шесторъките. А през нощта не беше лесно да се тича през гората.

Ако не беше Блотън, пътниците нямаше да се оправят. Той бе станал истински дивак — така умело се ориентираше в гората, заобикаляше препятствията, откриваше пътеки в блатата.

А и листата, с които се беше увил, го защитаваха от бодлите и тръните, докато бегълците бяха останали само по бельо. Добре, че облеклото не бе познато при шесторъките. Пленниците нямаше да могат да избягат, ако ги бяха разсъблекли и намазали с клей телата им. Блотън така и не можа да отлепи от дланта си зацапаната дръжка на кожа.

Най-сетне гората свърши. Ето го залива. „Мангровите“ дървета. Дано само успеят да се доберат до тях! Хукнаха по откритата местност.

Слънцето изгря. Навярно шесторъките вече са се събудили и са открили изчезването на пленниците. Може би вече са тръгнали по петите им...

— По-бързо, по-бързо! — подканяше Пинч.

Изведнъж отзад се чу зловещото щракане и гърленото „ъррр...“ „ъррр...“. Догонваха ги...

До Тихото заливче оставаха стотина крачки. Ето че ги минаха и залазиха по въздушните корени на дърветата. Вероятно маймуните на Земята не биха могли по-бързо да се движат. Наближиха средата на заливчето. В същия миг шесторъките стигнаха на брега и решително щракайки, така бързо се понесоха по корените, че за бегълците стана ясно: успеят ли да се доберат до колибите, значи са спасени.

— Ще трябва да се бием — каза Ханс. — И най-важното, да не ги допускате наблизко. Иначе пак ще ни замаят и ще паднем във водата.

Затрещяха изстрели. Някои от шесторъките бяха повалени, но другите упорито продължаваха да настъпват. Ето че започнаха да сумтят и да пръскат със своите „пулверизатори“. За щастие заваля силен дъжд, който провали газовата атака. Бегълците отчаяно стреляха, но шесторъките не се отказваха от плячката. Останалите в „лагера“ чуха стрелбата. На помощ излязоха епископът, Стормър, Жак и Мери. Те също започнаха да стрелят. Шесторъките не издържаха и побягнаха.

— Колкото и да са вкусни „кокосовите“ орехи — каза Ханс, — ще трябва да се откажем от тях и да разрушим нашия въздушен мост, за да се предпазим от други нападения на шесторъките.

Част от въздушните корени бяха отсечени, мостът през Тихото заливче бе унищожен.

РАЗКАЗЪТ НА ПОДИВЕЛИЯ ЛОРД

При вида на Блотън Елен високо възкликна. Трудно бе да се определи кое чувство надделяваше в това възклицание — радостта или ужасът.

— О, Хенри...

Без да обръща внимание на Елен и на лейди Хинтън, Блотън се втурна към котела с вчерашна риба и като късаше с двете ръце едри парчета, започна лакомо да ги поглъща, при което се мръщеше и сумтеше.

— Нима сте вие, Хенри?...

В отговор се чу само глухо ръмжене. Лейди Хинтън се прекръсти, като шепнеше някаква молитва...

Наложи се доктор Текер доста време да се занимава с Блотън. Устните на лорда бяха страшно подути и почернели. Долната бе разцепена на две и приличаше на „заешка“. Езикът бе набъбнал и кървеше. Текер се чудеше как всички тези рани не са се инфектирали. Едва след няколко дни упорито лечение отоците спаднаха, раните зараснаха и Блотън можеше вече ясно да говори.

И той разказа своите приключения.

Гигантският прилеп — „а може да е била летяща тигрица?“ — го сграбчил с нокти и го вдигнал във въздуха. Ето, по раменете и гърба му още има белези от ноктите... Да, доста се уплашил! Но ненапразно е бил страстен ловец, ходил е на лов за диви зверове по всички краища на света. Пък и в такъв момент човек не бива да губи самообладание — това е най-важното. „Докато лети — помислил си — няма да ме изяде. Имам време да обмисля положението.“ Все пак бил тежка плячка за птицата, тя изостанала от ятото и скоро започнала да се спуска.

— Да, видяхме...

Птиците изчезнали над облаците, за да се спасят от дъжда. А похитителката, без да изпуска Блотън от ноктите си, навлязла в някаква теснина.

Блотън имал нож, но не можел да го извади: раменете и ръцете му били стиснати като в менгеме.

С нетърпими болки — при всяко движение ноктите се впивали все по-дълбоко в раменете и гърба му — той поосвободил дясната си ръка, извадил ножа и го забил в корема на птицата. Тя яростно заграчила, но не го изтървала. „И добре стана, иначе щях да се пребия. Дори бях готов, ако реши да ме пусне, сам да се хвана за краката й.“

Птицата се опитвала да го клъвне, но макар че имала дълга шия, не могла да го стигне с клюна си, пък и започнала да губи сили. Блотън целият бил заят с кръг, клепките му лепнели, не можел да вижда и това било най-лошото. Затворил очи, но по едно време усетил, че единият му крак се ударил в някакъв камък. Птицата паднала на една скалиста площадка, захлупвайки го с тяло, и отчаяно заблъскала криле, при което се открила главата на Блотън и проливният дъжд тутакси измил кръвта от лицето му. Започнал да вижда. Изтощената птица разтворила нокти и Блотън побързал да се измъкне, оставяйки доста голямо парче кожа от рамото си. При това един нокът се забил в устната му и я разцепил, като наранил и езика. Блотън започнал да мушка птицата с ножа. Обезумяла от болка, тя зарязала плячката си и тежко прелетяла на една скала, където вероятно е издъхнала.

— Това е най-интересният случай в ловния ми живот — завърши Блотън.

— Да, но този път не сте били вие ловецът — обади се Стормър. — И какво стана после?

— Намирах се в някаква каменна вдлъбнатина, дълбока като вана и догоре пълна с гореща кръв. Мислех си, че жив ще се сваря. Температурата на тая кръв трябва да е била, кажи-речи, петдесет градуса. Наоколо бе осеяно с пера.

— Видях това място! — възкликна Ханс. — Търсихме ви там, но напразно.

— Аз побързах да се скрия в една пещера — отговори Блотън. — А крилата на тоя летящ разбойник са гладки като кожа, само опашката е переста. Бях прибрал няколко пера и едно парче от крилото, но съм ги изтървал някъде.

Блотън дълго лежал при скалата, изтощен от загубата на много кръв. Бил почти в безсъзнание, не можел да се ориентира. И вместо да

тръгне нагоре по каньона, към реката, тръгнал надолу, стигнал до залива, свърнал надясно и... се заблудил в гората.

Дрехите му били изпокъсани и висели на парцали. Никак не било лесно да върви полугол из гората: острите листа го драскали, тръни се забивали в тялото му. Трябвало да се пази и от всевъзможните отровни насекоми, затова си направил „дрехи“ от нещо като лико. Опасно било да броди из тия джунгли и се качил на едно дърво.

Хранил се с „кокосови орехи“, пил дъждовна вода, която се събирала по листата и хралупите на дърветата. Така и не могъл да намери пътя към реката. Викал, но никой не се обаждал.

— Ние също ви викахме.

Какви чудовища е срещал, какви премеждия е имал!...

Виждал е гори с толкова високи дървета, че от началото ги помислил за планини.

— Всяко дърво беше по неколкостотин метра. Долу имаше трева, висока колкото нашите дървета. Над тревата висеше мрежа от лиани, дебели като корабна мачта. Тук-таме белееха гъби с огромни шапки, същински църковни куполи. Гората беше толкова гъста, че приличаше на гигантско кълбо с объркани конци. И беше някак на етажи. Всеки етаж си имаше своеобразна растителност, своеобразен животински свят. По средните етажи не проникваше нито дъжд, нито слънце, нито дори свирепите венериански ветрове. Там цареше полумрак и тишина като в морски дълбини. Само от време на време се чуваше страшен грохот от рухването на стари и прогнили исполински дървета. Дори птиците и животните от „средните етажи“ бяха мълчаливи. А по „горните“ беше по-светло, по-шумно и оживено. Доста удобно можеше да се спи в чашките на цветята, но бяха страшно ароматни и ми замайваха главата. Листата на най-високите дървета бяха толкова големи, че едно листо би могло да покрие цяла къща. Често излизах на „терасата“ на този зелен небостъргач и се разхождах по някое листо, любувайки се на околностите. Имаше „мъхести“ листа, чиито власинки бяха високи почти един метър и дебели колкото човешки пръст. А аз стъпвах между тях като сред степни треви.

— Има ли животни, птици, растения, насекоми? — попита любопитният Пинч.

— Гората е препълнена с тях. Ако не бях видял с очите си, трудно бих повярвал, че силата на живота може да бъде толкова

голяма. Да, Венера е млада планета, неизтощимо плодородна. Така пълна с жизнени сокове, че растенията избуяват като нефтени фонтани от сондажни дупки. Раждането и смъртта се сменят необичайно бързо. Просто не мога да си обясня как оцелях сред всички тези опасности. Почвата, тревата, горите буквално гъмжат от живи същества. В полумрака, сред вечната мъгла летят гигантски насекоми, пъплят всякакви гадини, които непрекъснато се изяждат една друга. Челюстите им не спират да дъвчат. Това е някаква мелница, конвейер на живота и смъртта. В тази гора забравяш земните мащаби. Нашите питони са големи колкото тукашните водни змии. Нашите насекоми в сравнение с венерианските са направо микроскопични... Веднъж трябваше да бягам от мравки, всяка от които беше по-висока от мен. Един ден пък издържах същинско сражение с мухи. Откровено казано, по-лесно бих се справил с най-едрия орел на Земята. Можех да възседна хлебарка като гигантска земна костенурка. Ами птиците! Да бяхте видели бой между птици! Битка между два изтребителя. Срегнах и старите си познати — „прилепите“. Те живеят по короните на дърветата и заемат хиляди хектара горска площ. Невъзможно е да се разкаже всичко, което видях, макар че видях само едно кътче от Венера — завърши Блотън.

— А кои зверове смятате за най-опасни? — попита Ханс.

— Шесторъките — отговори Блотън. — Доста време ги наблюдавах и си мисля, че това не са вече животни. Това са „хората“ на Венера. Поне най-висшите по своето развитие същества на планетата. И ако загиват в борбата за съществуване, то е само защото имат необяснимо дълбок сън. Но може би в процеса на еволюцията ще преодолеят и този вроден недостатък.

— Във всеки случай този недостатък ни спаси.

Когато свърши разказа си, Блотън излезе от колибата, седна на един стол и пушна крака над водата. Елен като пепелносива маймуна предпазливо се прехвърли по въздушните корени при него и превъзможвайки гордостта и срамежливостта си, каза:

— О, Хенри! Толкова тъгувах за вас, така страдах и ви чаках...

Той я погледна по-равнодушно от всеки друг път и отговори:

— Напрасно! Хубавото на Земята е лошо на Венера. И обратно, Елен. Обратно. — И сухо се засмя.

Дребничката бледолика пепелносива маймуна не разбра смисъла на думите му, но усети тона, с който бяха казани. Олюля се и едва не падна в Тихото заливче, гъмжащо от венериански крокодили и „амеби“.

А бившият годеник с маймунка ловкост, придобита в горите, заскача по въздушните корени към брега, притича до водоема, където Мери плакнеше пране, грубо изблъска Стормър и с усмивка на обезобразените си устни се приближи до девойката.

ЕСЕННИ МИСЛИ

— И на Земята есента е противна, но на Венера е ужасна. Живееш като в баня. Тю-у! За един ден времето се промени сто пъти. Горещият вятър става леден, топлият дъжд преминава в градушка, затишието — в ураган, и мъгли, безкрайни мъгли — говореше Блотън, седнал до пещерата.

На Земята има къде да избягаш от есента. Ница, Алжир — въздъхна Мадлен. — Там с парите си можеш да живееш във вечна пролет.

— Сега на Венера има пролет, ама не можем да стигнем до тия места: не са прокарани още железопътни линии, не са построени курортите — иронично отговори Блотън. — Да, трябва да помислим за зимата.

За голямо разочарование на Сормър лорд Хенри без всякакви избори и допитване узурпира кралската власт, стана вожд и диктатор на „пътниците“. Той доста се бе променил след приключенията си в горите. В държанието му се бе появила някаква грубост и злобно упорство. Не търпеше да му се възразява и скоро подчини всички „пътници“ без изключение. Наистина Сормър дълго не се предаваше. Но след като Блотън го нагости с един юмрук по зъбите, той капитулира и се укроти.

„Пътниците“ отиваха да спят в пещерата, където беше по-топло. „Плебеите“ довършваха полската работа и все още живееха в колибите на дърветата.

— Време е да помислим за зимата, да помисли за бъдещето. Имаме три възможности. Първата — да презимуваме в ракетата...

— Това би било най-добре — каза лейди Хинтън, сетила се за уютната каюта и „земното“ си кресло.

— Ако позволи другарят Фингер — с неприятна усмивка забеляза Сормър.

— Изобщо няма да го питаме — небрежно отговори Блотън.

— Да, но не сме си подготвили никаква зимнина. А онова, което те събраха...

— Ще стигне за всички... Втората възможност е да презимуваме в пещерата.

— Това вече не е много хубаво.

— Имаме гориво — ще ни бъде топло. „Кокосови орехи“ открихме и на полуострова. Има риба, зърно, зеленчуци...

— Ако даде другарят Фингер.

— Мистър Стормър! Ако ми пречите да говоря, ще бъда принуден лекичко да ви тупна с тоя камък по главата. И така, на второ място е проектът да презимуваме в пещерата. Третата възможност е „да търсим лятото“.

— И да се изложим на всякакви случайности... Хм... Млъквам.

— Да, така излагаме живота си на хиляди опасности. Това, разбира се, е крайна, рискована мярка. Ракетата е най-удобна. Нека тоя Ханс и другарите му мъкнат като мравки зърното в ракетата, „кокосовите орехи“, рибата, зеленчуците. В негово отсъствие ние просто ще влезем в ракетата и ще я завладеем.

— Без бой няма да мине — каза Стормър.

— Да, без бой, дори жесток бой, няма да мине. И колкото по-рано, толкова по-добре. Това трябва да свършва час по-скоро. Дувластието е недопустимо. Или ние, или те...

— Тогава защо спасихте Ханс и Винклер от шесторъките?

— Освен тях двамата имаше и други. А без Ханс и Винклер и другите можеха да загинат от шесторъките. Сега мостовите са разрушени, шесторъките не могат да минат залива. Ние сме осигурени с всичко необходимо и изобщо няма да имаме нужда от „плебеите“. Ако не пожелаят да ни служат, трябва да бъдат унищожени.

— Да убием всички плебеи? Кого по-точно?

— Ханс Фингер и Винклер.

— Ами Жак, Мери, пък и Цандер?

— Трябва да помислим не само за зимата, но и за по-далечното бъдеще. Без Ханс и Винклер другите не са опасни за нас. Цандер е полезен със знанията си. Ето например дрехите ни. Всички са износени. Ще се наложи да създадем тъкачно производство...

— Само че без машини! — извика Шнирер.

— Жак ще стане роб...

— А Мери? — попита Стормър.

— Мери ще ми стане жена — спокойно отговори лорд Блотън.

Елен изписка като мишка. Лейди Хинтън се олюля и шумно въздъхна. Пинч двусмислено изхихика, но Блотън така го погледна, че той потръпна и се измести по-навътре в пещерата.

— Време е вече да се отърсите от земните предразсъдъци. Има голяма вероятност да останем на Венера до края на живота си. Тук борбата с природата е изключително трудна. Ние не бива да намаляваме — нямам предвид вредни елементи като Ханс, — а да умножаваме нашите сили. Трябва да имаме жени и деца. Здрави, жизнеспособни. Не бива да разваляме расата с физически неравностойни бракове. Аз ще се ожения за Мери. Струва ми се, че мистър Уелър — той вече не е епископ — харесва госпожица Делкро. Вие, Стомър, сте още здрав мъж. На вас ще ви подхожда Амели.

— Но... — викна Пинч и се сви.

— Аз нямам намерение да се омъжвам — каза Амели.

— На Венера това не е наша лична работа, а обществено задължение. Мистър Пинч може да се ожени за Елен, но тази двойка едва ли ще има здрави деца. Е, а вие, бароне, ако искате, можете да вземете лейди Хинтън за жена. — Блотън гръмко се засмя.

Всички мълчаха като зашеметени. Очевидно само Уелър бе доволен от съдбата си и с прикрита радост поглеждаше своята „официална годеница“.

Заваля градушка. След известно време спря. Силният вятър разнесе мъглата. Слънцето се показа и започна да припича както през лятото. На полуострова при хамбарите със зърно се суетяха Ханс, Винклер, Мери, Жак и семейство Текер, свързало съдбата си с „плебеите“. Те насипваха зърното в чували, за да го пренесат в „ковчега“.

— Тия хора са родени само да се трудят — насмешливо каза Блотън.

— И Текерови са с тях!

— Може би заради бебето — застъпи се лейди Хинтън: лекарят продължаваше да я навестява.

— Гледайте! Гледайте! Какво есенно шествие! — възкликна Амели.

Цялото небе бе почерняло от ята прелетни птици. На отсрещния бряг, покрай гората, се нижеха стада от всевъзможни видове животни.

Те се движеха с поразителна бързина. Климатичните особености на Венера бяха създали тези „сезонни бързоходци“.

— Какви странни същества! — продължи Амели. — От пръв поглед можеш да ги помислиш за някакви гигантски крака. Или хора на кокили. С два крака. Дебели, огромни. Ще прекрачат двуетажна къща. С късо туловище, доста мъничка глава, отпред се мяткат малки израстъци — „ръконоги“...

А ето полукамила-полуслон. С огромни мехове от двете страни! Вероятно в тях има натрупани запаси от мазнини и вода за всяко пътешествие. Каква скорост! Почти не се виждат краката им. Дори състезателен кон не може да ги стигне. Търкалят се змии, навити на гигантски обръчи, със стометрови крачки мерят земята сини „земерери“, като дълги експресни влакове се низят стоножки.

Тича полуживотно-полуптица с дълги и тънки крака, помагайки си с „аеропланни криле“. Задминава го четиринога кавалерия животни с къса месеста опашка, глава на тапир и трикопитни предни крака, може би родоначалници на венерианските коне... Най-бързо се движат, задминавайки всички, някакви черни „вързопи“ — отдалече не може да се разбере що за животни са това. Скачат като бълхи. Всеки техен скок е стотина метра. Очите на Блогън пламнаха! Каква скорост! На подобна „сколопендра“ могат да се сместят всички „пътници“... Уви, няма такива ласа, няма такива здрави ръце, които да удържат тези живи автомобили със стотици конски сили...

— Есенен карнавал на зверовете — обади се Мадлен. — В Париж би направил същински фурор.

Наблюдаването на „карнавала“ бе прекъснато от оглушителен гръм. Скалите потрепериха, посипаха се камъни, на площадката пред пещерата плъзнаха пукнатини. С бесен грохот изригна огнен стълб. Огнени реки потекоха към Тихото заливче. Ханс и другарите му захвърлиха чувалите и хукнаха към пещерите. От земетръса можеше да се вдигне вълна, която да залее целия полуостров. Изригването продължи няколко часа. Ако не беше силният вятър, както и при предишните земетръси щяха да се задушат от серните пари. Цяла нощ се разтърсваше земята. Тътенът на вулкана заглушаваше и гръмотевиците, и шума на прибоя. Призори лавата започна да застива, но от нея все още лъхаше горещина. Ханс и другарите му, увидели главите си с мъх, изтичаха при „хамбарите“. След един час застудя.

Лавата бе изстинала. Тихото заливче вече не съществуваше. Дърветата бяха изгорели от потоците лава. Сега шесторъките лесно можеха да отидат на „плантациите“. Но гората беше пуста и безмълвна. Бяха изчезнали и ятата прелетни птици, и преселващите се животни, и шесторъките. Животът в тази част на планетата замираще.

Наближаваше зимата...

„ГОВОРИ ЗЕМЯТА!“

Всяка сутрин след закуска Цандер се опитваше да установи радиовръзка със Земята. Методично изпробваше всевъзможни комбинации по дълги, къси, ултракъси вълни — но напразно. Космосът мълчеше. Цандер обаче не спираше да се обажда, дори ядосано крещеше в микрофона. „Ало! Ало! Тук е Венера. Говори Цандер!“ Отговор нямаше.

Понякога радиоприемникът попукваше, пищеше. Цандер дори нощем скачаше от леглото и тичаше при него. Но освен пращане нищо друго не се чуваше. Вероятно това беше от гръмотевиците в наситената с електричество венерианска атмосфера.

Втори час вече Цандер се занимаваше с радиоприемника и накрая ядосано стана. Безнадеждна работа.

Но ето че говорителят запука, изхриптя и неочаквано се чу скърцащ звук, който приличаше на „ало“. Цандер трепна, сякаш по тялото му мина електрически ток. Долепи ухо до радиоприемника и с треперещи ръце, внимателно, за да не изгуби вълната, започна да го настройва.

— Ало! Ало! Тук е Марс. Цандер, отговорете! Тук е Марс! Чувате ли? Цандер! Ало!

— Ало! — диво изкрещя Цандер в микрофона и дори не позна гласа си. — Да, да, да! Чувам. Кой се обажда?

От момента на излитането от Земята той не бе изпитвал такова вълнение.

— Но защо „Марс“? Това името на радиостанцията ли е?

— Не, истинският Марс. Планетата — обясни басов глас. — Говори марсианецът Крукс.

По челото на Цандер изби студена пот. Халюцинация, безумие или мистификация?...

— Говорете сериозно! — извика Цандер.

Очевидно непознатият събеседник беше весел човек. В гласа му се доловиха смеещи се нотки.

— Не се шегувам, марсианецът Крукс, капитан на звездолет...

— Чий звездолет?...

— Чий може да бъде? Разбира се, не от Стормър сити. Колко сте изостанали от събитията, Цандер! — чу се кратък смях. — Много се радвам, че сте живи и здрави. Вече бяхме загубили надежда да ви намерим...

— Кои сте вие? Марсианци ли?...

Отново се чу смях.

— Хора от Земята, другарю Цандер. Преди три часа кацнах на Марс и следователно сега съм марсианец, както вие сте венерианец. Говорите от Венера, нали? Така и предполагаме. Значи няма нужда да претърсваме Марс. Аз оглавявам група от експедицията, изпратена от Земята да ви търси из Слънчевата система, ако се наложи, и извън нея.

От напрежение Цандер плуваше в пот. Сърцето му така силно биеше, че той усещаше пулса си в ушите и не можеше да чува. Страхуваше се връзката да не прекъсне, преди да е узнал всичко необходимо. А тоя Крукс говореше така спокойно и весело.

— В какво състояние е звездолетът ви, Цандер? Има ли повреди от кацането? Дори да има, няма страшно. Ще дойдем да ви приберем.

— Чуйте! — викна Цандер и млъкна, задъхан от вълнение. Искаше му се за толкова неща да попита, толкова неща да разкаже, че не знаеше откъде да започне. — Дано само връзката не прекъсне! — изказа на глас опасенията си.

— Не се бойте, няма да прекъсне — засмя се веселият му събеседник.

— Но защо Земята толкова дълго мълча? Връзката се загуби още по време на полета.

— Защото на Земята нямаше време за подобни неща. Вашата станция в Стормър сити беше разрушена, Пучи загина. На Земята вилняха такива бури, каквито дори на Венера не сте виждали. Тепърва ще узнаете за тези събития. Когато всичко утихна, сетихме се за вас, за другарите Фингер и Винклер. Надявам се, те са живи и здрави?...

— Да, да.

— От дълго време чуваме вашите сигнали, гласа ви.

— И не ми отговаряхте?

— И не ви отговаряхме. По-точно отговаряхме, но вие не ни чувахте.

— Защо?

— Не можете ли да отгатнете? Спомнете си колко труд положи Пучи, за да пробие с радиолъч слоя на Хевисайд. Той успя „да го простреля“ и по време на полета вие чувяхте радиопредаването. Но когато стигнахте на Венера, връзката прекъсна. Сигурно венерианската атмосфера има не един, а десетки слоеве на Хевисайд. Тя е доста плътна и силно йонизирана. С какви ли не „радиоснаряди“ я обстрелвахме, но не можахме да пробием тази атмосферна броня. Очевидно е отразявала нашите радиовълни.

— И как разрешихте тоя проблем?

— Доскоро ни се струваше почти неразрешим. Но група наши млади учени се справи с него. Това стана точно преди да излети. В полета до Марс няха възможност да изпробвам новото изобретение, но веднага щом пристигнах, поднових радиовръзката, както виждате. Добре ли се чува?

— Идеално. Всъщност има леко прашене, но за това вече са виновни моята радиостанция и атмосферата на Венера. А вие как ме чувате?

— С прашане. Да, остаряла е радиотехниката ви, Цандер!

— Какъв е звездолетът ви? С какъв двигател? До каква скорост стига?

— Ще узнаете. Дори ще летите с него. Ако искате, още сега можете да го видите. Жалко, че и телевизионната ви техника е остаряла. Но все някак ще се ориентирате. Гледайте. Ще пусна картината с допълнително осветление, на Марс Слънцето свети доста мъждиво.

Цандер видя осветена от прожектор фигура на мъж с блестящ скафандър. Мъжът седеше на походно столче до малка сгъваема маса. Отзад се виждаше голям звездолет, който по форма приличаше на сом. В ивицата светлина се виждаше още червеникава пясъчна пустиня, а в далечината — водна повърхност с тъмни купчинки нискостеблени растения.

От скафандъра излизаха проводници, които го свързваха с една голяма кутия с антени, оставени на пясъка.

Очевидно Крукс имаше микрофон в скафандъра.

— Приличам ли на марсианец? — попита той.

От звездолета излязоха двама души, попаднаха в лъча на прожектора и проблеснаха с костюмите си като риби на слънце.

Екранът угасна. Крукс продължи:

— Трябва да говорите с началника на експедицията Голуб. Сега той е на стратосферната станция. Ще му съобщя, че връзката е установена. А ние с вас пак ще си поприказваме и надявам се, скоро ще се запознаем лично. Поздравете другарите си!

Радиоприемникът замълча. Цандер го гледаше почти с ужас: Току-виж, неочаквано се повреди?...

— Ало, Цандер! Говори Голуб! Здравейте! Радвам се да ви чуя. Решавайте с Ханс и Винклер дали ще се върнете на Земята с вашия звездолет, или да изпратя Крукс да ви вземе. Той е на Марс. Земята ви очаква.

— А какво става на Земята?

— Когато се върнете, ще разберете! Беше създадена обща Световна федерация.

— Къде се намирате сега?

— Аз съм на малка изкуствена луна — нов спътник на Земята. Оттук изследваме космоса и стартират звездолетите... Чакам отговора ви, Цандер.

Радиоприемникът отново млъкна. Задъхан от вълнение, Цандер с усилие се изправи. Беше зашеметен от тези новини.

Тъй като не очакваше Ханс да дойде, той се втурна към вратата и забравил дори да я затвори, хукна гологлав надолу през каньона, без да обръща внимание на плющия дъжд и градушката.

Цандер стигна до пещерите. Заслепен от дъжда, той се блъсна в нещо меко и тъмно, чу недоволно „ква“ и бързо отскочи настрана. Когато се обърна, едва не се разсмя въпреки силната възбуда.

Насреща му идваше куриозна процесия от черни „капуцини“. Най-отзад гордо пристъпваше Ханс. На гърба на всеки „капуцин“ имаше вързан по един чувал. За да облекчи и ускори пренасянето на хранителните запаси в ракетата, Ханс бе решил да използва „пингвините“ — тези кротки и послушни птици. Цандер извика на Ханс: „Говорих със Земята!“ Вятърът отнесе вика му настрана. На Блотън, който бе надникнал от пещерата, се стори, че Цандер извика: „Гори Земята!“ Какво ли можеше да означава това?...

— Говорих със Земята! — вече по-ясно извика Цандер.

Ханс развълнувано изтича при него. Задъхвайки се, Цандер набързо предаде разговора си с Крукс и Голуб. Блотън, който

подслушваше, чу всичко.

Ханс хукна по нанагорницето така бързо, сякаш го бяха подгонили всички зверове на Венера. Умореният Цандер едва успяваше да го следва. Останали без „пастир“, „пингвините“ тъпчеха на едно място и квакаха в недоумение. През това време дойде Винклер.

— Хоп-хоп! — подкара той пернатите носачи...

А Ханс, като прескачаше локвите, препъваше се и падаше, тичаше ли, тичаше и имаше чувството, че сърцето му ще се пръсне в гърдите. Едва стигнал в ракетата, падна без дъх, полежа няколко минути, докато се съвземе, след което се втурна към радиостанцията.

Говори с Марс, с космическата станция, със Земята!...

Какви изумителни новини! Какви грандиозни промени на Земята!... На екрана се появяваха картини, от които спираше дъхът му... В сребристи редици бяха строени готови за старт ракети — торпеда, щурмуващи небето. Около Земята се въртеше новият ѝ спътник, на който се извършваше научна работа.

По океаните сновяха цели плаващи градове с хиляди пътници на борда. Имаше плаващи фабрики и заводи с различни производства, за които изходните суровини се вземат от морето.

На сенчестата страна на Земята, където беше нощ, светеха огнени ленти — пътят на стратопланите...

Покрай северните брегове на европейско-азиатския континент бързо се движеха кервани с ледоразбивачи, пробивайки ледените планини също като венерианските нажежени „ютии“...

Гледани от изкуствения спътник, най-северните части на Сибир сияеха с безброй електрически слънца — прожектори, фабрики, заводи... Тундрата и тайгата блещукаха като звездно небе в ясна нощ...

Директни влакове се носеха от Европа към Америка по бента на Беринговия проток...

Многомилионни армии от работници, въоръжени с най-модерна техника, атакуваха ледовете на Гренландия, тропическите джунгли на Африка, подобряваха климата, освобождаваха нова площ за хората...

Взривяваха и разбиваха ледовете на Антарктида, добиваха несметни подземни богатства от южнополярната съкровищница...

Гигантски „виадукти“ с още неизвестно на Ханс предназначение се проточваха на хиляди километри върху тристаметрови

конструкции...

В Атласките планини, на Памир, Кордилерите се извисяваха фуниите на „изкуствени циклони“ за използване на безплатна енергия от вятъра...

Изкуствени острови — летища, бяха пръснати по Атлантическия и Тихия океан...

Много планини — на Колския полуостров и Урал — сякаш се бяха стопили наполовина, други изобщо бяха изчезнали, а по равнините бяха израснали изкуствени планини за защита на нивите и градините от ветровете. Реки с коригирано течение и нови канали покриваха земното кълбо като сребриста мрежа от прави линии...

Цялата Земя бе преобразена заедно с цялото човечество — бодро, жизнерадостно, свободно.

„Но кога са успели да направят всичко това? — с недоумение си помисли Ханс. — Или времето на Земята е отишло много напред? Или може би това е проява на «социалния закон за относителността на времето», при който неизтощимите запаси човешка енергия се освобождават от оковите на войната и класовата борба?...“

... Разбира се, те ще се върнат със своята ракета. Той сам ще я управлява. Ще издържи изпита си за капитан на междузвездни полети. Всъщност кой ще се върне на Земята? Цандер, Винклер, Мери, Текер със семейството си... Може би и Шнирер с дъщеря си. Нека види философът какво се прави с машините, когато не се използват във вреда на човека. Останалите са излишни на Земята. Искаха да отидат на нова земя, така че нека останат на Венера.

— И тъй, до скоро виждане!

Ханс изскочи навън с пламнала глава. Към звездолета идваше Винклер със своите „капуцини“. Момъкът се втурна да го посрещне и с бясна радост го сграбчи в прегръдките си, след което със смях започна един след друг да прегръща и „пингвините“. Птиците само квакаха в недоумение. Нямаха никаква представа от световна политика.

— Луд човек! — проговори полузадушен Винклер. — Какво те е прихванало...

Ханс притисна ръце до гърдите си, после ги вдигна към небето и възкликна:

— Земята! Новата Земя...

КЪМ РОДНАТА ПЛАНЕТА!

Дими и пращи нефтеното газениче, издълбано в скалата. Фитилът е от разнищено лико... Червеникавият потрепчащ пламък осветява трима души, седнали на дюшеци от мъх. Бледо, изпито лице с торбички под очите и побеляла брада. Квадратно лице с яки челюсти, обрасли с рижа четина. И до тях загоряло продълговато лице с черни мустаци и брада, обградено с рошава дълга коса до раменете. Мръсни дрипи висят по телата. Диваци ли са това? Бандити? Или пустинници?...

Това е кралят на френската борса барон Маршал дьо Терлонж.

Това е фабрикантът, земевладелец и търговец Самюъл Стормър, „държал в малкото си джобче половин Европа“.

Това е възпитаникът на Итънския колеж лорд Хенри Блотън, лондонски лъв, член на аристократически клуб, безделник от Пикадили, спортен шампион, кумир на кандидатките за женитба...

От съседната пещера — женското отделение — се чува тежкото хъркане на лейди Хинтън.

Мръщейки се гнусливо, Блотън пуши саморъчно направена пура от „венериански тютюн“ и час по час плюва.

— Положението се промени — заговорнически шепне той. — Трябва да решим на Венера ли ще останем, или ще се върнем на Земята...

— Х... х... х... Ако ни фф... земат...

— Първо ще решим това за себе си, а после ще видим кой ще лети. За жалост на Земята има коренна промяна. Там ни чака тежък живот...

При светлината на огъня Стормър брои скъпоценните си камъни.

— Може би това не е загубило цената си там?

— Дори да не е загубило, просто ще ви го вземат.

— Естествено.

— Но дали ще ни убият, или ще ни оставят живи? Това е въпросът. Мисля, че няма да ни убият, само ще ни изолират. А като ни

оставят живи, какъвто и да бъде животът ни там, няма да е по-лош от тукашния.

— Зз... значи сте за връщане?

— Да, за връщане.

Блотън предварително бе обмислил нещата. Той можеше най-малко от всички да се опасява за живота си. Никой не знаеше за намерението му да убие Ханс и Винклер. Та нали именно той ги спаси от шесторъките. Значи имаше заслуги. А на Земята беше безобиден и лекомислен спортист, който не се интересуваше от политика поне докато не засягаше интересите му. Положението на Стормър беше по-сложно.

— Някои няма, но други може да бъдат убити — възрази Стормър.

Той си представи пристигането им на Земята. Разбира се, връщането на първата ракета за междупланетни полети ще предизвика сензация. Ще бъде пълно с журналисти и посрещачи, ще има предавания по телевизията, снимки в печата... Ще ги отрупат с въпроси: кой сте, откъде сте, с какво се занимавате?... И някой може да го познае...

Той дори потрепери и тръсна глава:

— Аз няма да летя. Добре сте вие, Блотън. Не сте имали отношения с работниците. Баронът също. Движил се е във висшите bankerски среди и никой не го познава. А моето лице им е познато. И то добре познато. Не, предпочитам да остана тук и да си имам работа с шесторъките.

— Вашето мнение, бароне?

Маршал замънка. Да, наистина малко хора го познават. Но всъщност ролята на банковия капитал е добре известна... И той смята, че Венера е по-безопасна от Земята, ако...

— Не бяха шесторъките? — попита Блотън.

— Ако хората не можеха да дойдат тук. Но те ще дойдат...

— А и Ханс ще успее да ни наклевети — обади се Стормър. — Излиза, че и там, и тук няма спасение от тях.

Дали бе подслушвал разговора, или сънуваше, бившият епископ изведнъж забърбори псалм за божия гняв, от който не може да се избяга нито под земята, нито в морската бездна, нито на най-високата планина.

— Последната нощ на осъдения — измърмори Уелър.

Настъпи мълчание.

— Да речем, че Венера е голяма — продължи Блотън. — Ще минат години, докато я завладеят. Дали да отидем в горите?...

— И да попаднем в лапите на шесторъките? — изгърси Стормър. — Тук има много дупки и ходове, ама няма къде да избягаме... Може би на Земята все някак ще отървем кожата, ако не бяха тия проклетници Ханс и Винклер...

— Шшт!...

Блесна лъч на електрическо фенерче.

Пред пещерата стояха с оръжие в ръце Ханс, Винклер, Жак и Мери.

— Събудете семейство Текерови и Шнирер — каза Ханс.

— Толкова ли е спешно, че да ги будим посред нощ? — с потреперващ глас попита Блотън. Не бе очаквал, че така бързо ще минат в настъпление.

— Аз ще ги събудя, другарю Ханс. Ей сега ще ги събудя — засуети се Пинч.

Той само се бе преструвал, че спи, и сега услужливо се втурна да изпълни заповедта, при което, уж без да иска, събуди всички. Настъпи паника.

Блотън се овладя. С привидно равнодушие стана, поглеждайки към дъното на пещерите, където бяха пушките.

— Седни на мястото си, Блотън! — заповяда Ханс и красноречиво прехвърли ръчната граната от едната си ръка в другата. Блотън скръцна със зъби и седна.

Текерови, Шнирер и Амели с недоумение и уплаха бързо се облякоха и излязоха от пещерата.

— Вървете след нас!

Лъчът на фенерчето заподскача по каменистия път. Чуха се отдалечаващи се стъпки.

Пинч бързо се измъкна от пещерата и изчезна в мрака.

— Първата партида за разстрел... — глухо произнесе Уелър, заеквайки като барона.

— Мъченици... Боже! В твои ръце предавам душата си! — изстена лейди Хинтън. — След като ги разстрелят, ще дойдат и нас да приберат...

И сякаш за потвърждение на думите и проехтя изстрел. Жените ужасено изпискаха. В настъпилата пауза се чу шумолене на камъчета под нечии стъпки. Дотича Пинч, пребледнял и побеснял от гняв.

— Мръсник! Искаше да ме застреля, ама не улучи в тъмнината. Кой ли? Ханс, разбира се. Сигурно той. Бях тръгнал след тях, без да ме забележат. Искях да разбера какво ще правят и ги подслушвах... Чух, че Ханс каза: „Не бойте се. Водя ви в ракетата, незабавно излитаме за Земята“. „Ами другите?“ — попита Шнирер. „Другите ще останат на Венера.“ Шнирер се развика, че и той щял да остане, „последен на поста си при затрупването на Помпей“. Цивилизацията била загинала и той не искал да се връща на Земята, където царували машините... Амели взе да го увещава и струва ми се, че той се съгласи да тръгне. Тогава заговори Ханс. Искях да отида по-наблизо, за да чуя какво казва, но закачих с крак някакъв камък и той се изтъркаля. „Кой е? — извика Ханс. — Ще стрелям!“ И веднага стреля. Няма да оставя така тая работа. Ще си разчистим сметките.

Изведнъж Блотън решително скочи. Приличаше на луд.

— Смърт тук! Смърт там! Смърт навсякъде! Като животни в капан сме... Обречени! Да! Ние ще загинем, но и те ще загинат! — И той се втурна да вземе пушката си.

— Закъснели сте, лорде — мрачно каза Стормър. — Много са далече и преди нас ще влязат в ракетата. А с пушка не можете да пробиете бронята на „ковчега“. Звездолетът е готов за излитане. И те ще заминат, да, ще заминат... О, изроди! Отнеха ни всичко, сега ни отнемат и живота.

Баронът се гърчеше като епилептик. От доста време се мъчеше да каже нещо. Но колкото повече се вълнуваше, толкова по-трудно му бе да говори. И затова само хриптеше и кривеше уста.

Загубил търпение, Пинч го сграбчи под мишниците и силно го раздруса, сякаш искаше да изтърси думите му, заседнали като кост в гърлото. И това сякаш помогна. Баронът изрече на един дъх:

— Да запушим дюзите с камъни!

— Браво! Чудесна идея! — одобри Блотън. — Ракетата ще експлодира и от тях нищо няма да остане. Нещастен случай. Но трябва да побързаме. Стормър! Уелър! Пинч!... Барона не викам. Той няма сили да тича с нас. Хайде!

Вятърът ги поваляше, развяваше дрипите им. Леден дъжд, примесен със сняг, ги шибаше по лицата, гърдите, ръцете. С ужасен рев се стичаха буйни потоци вода от планината. Зловещо припламваха кървавочервените факли на вулканите. Земята се тресеше. Търкаляха се камъни и със звънки удари подскачаха по скалите. Четиримата тичаха, падаха, разкървавяха лицата, ръцете си, но без да усещат болка, ставаха и хукваха отново... Дано само не закъснеят!

Горе вече се виждаше ракетата. Цялата ѝ носова част стърчеше от ръба на гладката като стена урва.

Отлично място за старт. И все пак няма лесно да излети. Това не е релсовата площадка на Стормър сити, където да набере скорост. Няма буксирни ракети. Ханс — защото той се готви да управлява ракетата — ще трябва изведнъж да включи на много по-голяма скорост, отколкото при излитането от Земята. И вероятно още в първия миг всички ще загинат в своите хидроамортизатори... А може под влияние на притеглянето на планетата да излети с по-малък ъгъл и да се разбие в някой планински връх... Но най-сигурно е да се запушат дюзите с камъни... Най-сигурно... Така си мислеха заговорниците, приближавайки ракетата.

Всички илюминатори на звездолета ярко светят. В нощния мрак той изглежда като параход, изхвърлен по някакво чудо на този планински връх.

„Да, сега ракетата наистина прилича на Ноевия ковчег, заседнал на Арарат след всемирния потоп — мисли си Уелър с обичайните библейски образи. — Уви, всемирният потоп на Земята свърши, но от него се спасиха не праведните, а нечестивите...“

Задъхвайки се, „праведните“ изкачиха последната част на стръмнината. Отминаха мястото, където Блотън бе отвлечен от птицата.

Един след друг илюминаторите започнаха да гаснат. Явно в ракетата се подготвяха за старта, затваряха капаците. Навярно сега лягаха в хидроамортизаторите... Дано само не закъснеят...

— По-бързо! По-бързо! — крещеше Стормър и буташе Пинч в гърба.

— Не мога... сърцето ми... — задъхано отговаряше Пинч. Досетил се бе, че няколко минути след затварянето на илюминаторите ракетата щеше да излети. Ставаше рисковано да запушват дюзите.

Можеха живи да изгорят... И той бе решил да се престори на болен. Дишаше с широко отворена уста, олюляваше се, притискаше ръка до гърдите си...

— Не мога да вървя... ох! Май че си счупих крака. И сърцето...

Блотън се наведе и опипа крака му.

— Лъжеш! — извади той пистолет. — Ако не станеш веднага — ще те застрелям на място!

Пинч заохка, стана и бавно тръгна напред.

Ето я задната дюза... Черна, страшна дупка...

— Събирайте камъни! По-бързо! — изкомандува Блотън.

Но изведнъж лумна ярка светлина, придружена със страшен грохот. Изви се вихрушка...

Заслепени и оглушени, заговорниците хукнаха да бягат, свличайки се надолу по скалите...

Няколко секунди огънят бушува на планинската площадка, като отмяташе надалече огромни камъни и превръщаше в пара студената вода. Ракетата трепна, изчегърта със стоманената си броня по камъни, отлепи се от ръба на урвата и полетя, проточвайки огнена опашка. След миг опашката се разкъса и ракетата изчезна във висините. Известно време облаците продължиха да светят, но скоро и те помръкнаха.

Ханс седеше до командния пулт, следеше уредите и си тананикаше — не можеше да не пее от радост. През стъклото на илюминатора се виждаше аспидночерното небе с едри разноцветни звезди. В далечината с червеникава светлина блещукаше Марс.

Крук вече е напуснал Марс и сега звездолетът му се носи в необятното пространство на път към Земята. Не може да се открие огнената диря от неговата ракета, необятни са космическите простори. Но Крукс и Ханс приятелски разговарят по радиото. Обажда се и Голуб от орбиталната станция, обаждат се и другарите на Ханс от Земята. Ето я, тя сияе в далечината, а до нея проблясва верният ѝ спътник — Луната. Ракетата с бясна скорост се носи напред в пространството. А Ханс има чувството, че тя стои на едно място, и нетърпеливо движи лостовете.

— Хайде, по-бързо лети! Чакат ни другарите, нашата родна планета, синята звезда — най-хубавата сред всички звезди. Нашият свят...

Ханс пее — той не може да не пее от радост.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.